

AUDYT

EKONOMICZNO-FINANSOWO-SPOŁECZNY

MIASTA SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE

Siemianowice
Śląskie
Na weekend
i na całe życie!

NA DRODZE DO HUMAN SMART CITY

Urząd Miasta Siemianowice Śląskie

ul. Jana Pawła II 10
41-100 Siemianowice Śląskie
Telefon: +48 (32) 760 52 00
fax: +48 (32) 760 52 80 (81)

Opracowanie:

Centrum Doradztwa
Strategicznego

Centrum Doradztwa Strategicznego s.c.
D. Bieńkowska, C. Ulasiński, J. Szymańska, M. Widuch

30-103 Kraków, ul. Włóczków 22/3

cds@cds.krakow.pl

www.cds.krakow.pl

Zespół badawczy Centrum Doradztwa Strategicznego s.c. D. Bieńkowska, C. Ulasiński, J. Szymańska, M. Widuch zaangażowany w opracowanie dokumentu:

Katarzyna Gembal

Piotr Lignar

Antonina Lisiecka

Ewelina Romuzga

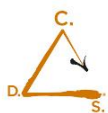
Paweł Sacha

Justyna Szymańska

Jakub Żywiec

Siemianowice Śląskie 2020

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

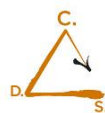
Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasiński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch

30-103 Kraków, ul. Włóczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

Spis treści

Wprowadzenie	5
Cel opracowania	5
Human Smart City.....	5
Norma PN-ISO 37120 „Zrównoważony rozwój społeczny – Wskaźniki usług miejskich i jakości życia”	6
Metodologia	7
1. Audyt przestrzenno-środowiskowy	10
1.1. Monitoring przestrzeni miejskiej.....	12
1.2. Środowisko naturalne miasta	13
1.3. Analiza SWOT.....	19
1.4. Wnioski i rekomendacje	21
2. Audyt sytuacji społecznej miasta.....	22
2.1. Sytuacja demograficzna miasta	22
2.2. Infrastruktura społeczna.....	28
2.3. Wybrane społeczne realia miejskie	37
2.4. Analiza SWOT.....	48
2.5. Wnioski i rekomendacje	50
3. Audyt sytuacji gospodarczej miasta.....	52
3.1. Równowaga na lokalnym rynku pracy.....	52
3.2. Konkurencyjność miejskiej gospodarki i atrakcyjność inwestycyjna	55
3.3. Analiza SWOT.....	60
3.4. Wnioski i rekomendacje	61
4. Audyt sprawności zarządzania miastem	62
4.1. Jakość usług administracyjnych.....	62
4.2. Polityka rozwoju miasta	64
4.3. Wizerunek miasta i jego promocja	67
4.4. Analiza SWOT.....	71
4.5. Wnioski i rekomendacje	73
5. Audyt potencjału finansowego miasta.....	74
5.1. Budżet miasta i jego wykonanie	74
5.2. Analiza SWOT.....	79
5.3. Wnioski i rekomendacje	80

Opracowanie:

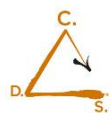
Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bienikowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch

30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

6. Audyt komunikacyjny	81
6.1. Transport publiczny i zintegrowany transport miejski	81
6.2. Analiza SWOT.....	89
6.3. Wnioski i rekomendacje	90
7. Podsumowanie.....	92
8. Spisy tabel, wykresów i rysunków	97
Aneks	103
Wskaźniki uwzględnione w normie ISO 37120.....	103

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch

30-103 Kraków, ul. Włóczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

Wprowadzenie

Cel opracowania

Audyt ekonomiczno-społeczno-finansowy jest elementem kompleksowego audytu miejskiego w zakresie kształtowania polityki włączenia społecznego i cyfrowego w procesy zarządzania miastem w ramach projektu „Zintegrowany, partnerski system monitoringu i informacji o mieście jako narzędzie wsparcia rozwoju społeczno-gospodarczego Siemianowic Śląskich” współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 (POPT 2014-2020).

Siemianowice Śląskie w gronie laureatów Konkursu Smart City 2018.

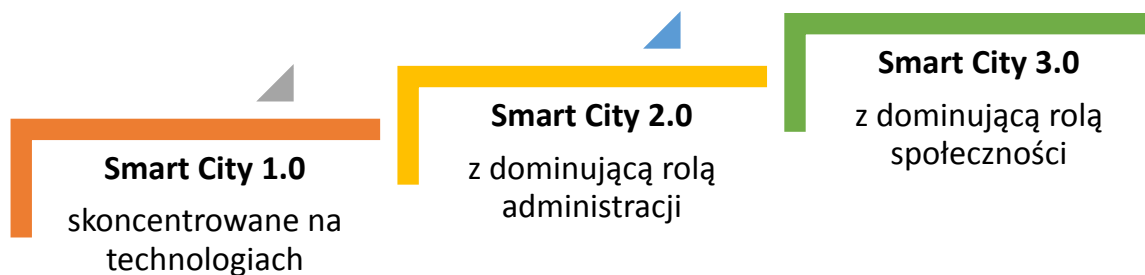
Źródło: www.siemianowice.pl

Opracowanie to oparto na analizie danych służących wskazaniu etapu, na jakim znajdują się Siemianowice Śląskie na drodze do stania się Smart City. Ocenę i pomiar dokonali eksperci Centrum Doradztwa Strategicznego s.c. z Krakowa, opierając się na ogólnodostępnych danych statystycznych oraz agregowanych przez jednostki związane z lokalnym samorządem. W audycie wskazano związane z tym szanse oraz zagrożenia, które ujęto w formie analizy SWOT. Obserwacje uzupełnione zostały o wnioski i rekomendacje odnoszące się do potrzeb i barier rozwojowych oraz dotyczące sposobu monitorowania i gromadzenia danych.

Zestaw wskaźników przygotowano w taki sposób, aby umożliwiał on porównanie sytuacji miasta do innych miast województwa śląskiego, do regionu oraz Polski ogółem. W znacznej części obejmuje on wskaźniki ujęte w normie ISO PN-ISO 37120 „Zrównoważony rozwój społeczny – Wskaźniki usług miejskich i jakości życia”.

Human Smart City

Smart City jako pojęcie i zjawisko zaczęło mocniej zaznaczać się w debacie publicznej wraz z przyspieszeniem rozwoju technologicznego. Jeden z popularyzatorów tego zagadnienia – dr Boyd Cohen – wskazuje na sześć głównych czynników tworzących inteligentne miasta: ludzie, ekonomia, mobilność, środowisko, mieszkalnictwo i rządzenie¹. W zależności od rozłożenia akcentów na poszczególne elementy wskazuje się także na istnienie trzech generacji smart city:

¹ B. Cohen, *What exactly is a smart city?* <https://www.fastcompany.com/1680538/what-exactly-is-a-smart-city> [dostęp: 28.07.2020]
Opracowanie:

Koncepcja **Human Smart Cities** (HSC) obejmuje wszystkie trzy generacje, jednakże z nieco większym naciskiem na wizję Smart Cities 3.0. Innymi słowy – HSC to **miasto**, które wykorzystuje potencjał **ludzki** i **technologiczny** do swojego zrównoważonego rozwoju².

W Audycie zespół ekspercki wziął pod szczególną uwagę te aspekty funkcjonowania miasta, które dotyczą sfer najbliższych wdrażaniu HSC. W analizie SWOT wyróżniono czynniki, procesy i trendy, które wpływają na jakość życia mieszkańców, a zatem związane m.in. z bezpieczeństwem, partycypacją społeczną, stanem użytkowanej infrastruktury, kulturą, środowiskiem naturalnym, które ich otacza, komunikacją z urzędem czy też transportem publicznym. Z kolei pod kątem budowy **banku danych o mieście** została zweryfikowana dostępność i kompletność danych oraz wskaźników, które dla Siemianowiczian, ale także pozostałych użytkowników miasta (np. pracownicy, turyści), mogą być szczególnie interesujące, a z których pomocą samodzielnie można przeanalizować zmiany przebiegające w mieście, zaczerpnąć wiedzę o podejmowanych inwestycjach lub mieć łatwy wgląd do podstawowych informacji budżetowych.

Poziom w jakim miasto wspiera zrównoważony rozwój społeczny jest badany m.in. z wykorzystaniem zaleceń normy PN-ISO 37120, które dla Siemianowic Śląskich są wyznacznikiem dojrzałości jako inteligentnego miasta.

Norma PN-ISO 37120 „Zrównoważony rozwój społeczny – Wskaźniki usług miejskich i jakości życia”

Norma PN-ISO 37120 została opublikowana przez Polski Komitet Normalizacyjny w lutym 2017 roku. Wskaźniki i metody badań ujęte w tej normie (zwane dalej **wskaźnikami ISO**) mają za zadanie pomóc miastom w³:

- mierzeniu efektów zarządzania usługami miejskimi i jakością życia na przestrzeni czasu;
- wzajemnym uczeniu się, przez umożliwienie porównywania w szerokim zakresie miar efektów działalności;
- wymienianiu się najlepszymi praktykami.

Zestaw wskaźników podzielono na **wskaźniki podstawowe**, które są obowiązkowe dla podmiotów wdrażających Normę oraz na **wskaźniki pomocnicze** (zalecane). Zapewniają one ujednoczone podejście do pomiaru oraz sposobu jego przeprowadzania. Mogą zostać wykorzystane do śledzenia i monitorowania postępów działalności miasta oraz definiowania potrzeb na przyszłość.

Polski Komitet Normalizacyjny prowadzi certyfikację jednostek samorządu terytorialnego na zgodność pomiaru wskaźników z wymaganiami normy PN-ISO 37120. Wg stanu na lipiec 2020 r. jedynym ośrodkiem miejskim w Polsce posiadającym certyfikat PN jest **Lublin**.

Uzyskanie certyfikatu jest poprzedzane audytem certyfikacyjnym⁴, podczas którego weryfikowana jest metodyka i poprawność obliczenia wskaźników oraz źródła danych. Sam dokument wydawany jest na okres trzyletni. Niniejsze opracowanie jest dla Siemianowic Śląskich punktem wyjścia do określenia grup wskaźników podstawowych oraz pomocniczych opisujących sytuację miasta.

² *Human Smart City. Przewodnik Dla Samorządów*, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, Warszawa 2019.

³ <https://www.pkn.pl/norma-pn-iso-37120> [dostęp: 01.07.2020]

⁴ Nie jest nim niniejszy audyt.

Opracowanie:

Metodologia

Analiza ogólnodostępnych danych zastanych

Audyt przeprowadzono z wykorzystaniem danych oraz wskaźników agregowanych w latach **2000-2019**. Bazowano na źródłach **ogólnodostępnych**, tj. takich, które każdy mieszkaniec lub użytkownik może szybko i łatwo pozyskać (ze szczególnym naciskiem na źródła i bazy internetowe) oraz takich, które w chwili opracowywania tego dokumentu znajdowały się w posiadaniu Urzędu Miasta w Siemianowicach Śląskich i innych jednostek z nim powiązanych.

Audyt w większości oparto na **wskaźnikach**, czyli informacjach o wybranych wielkościach lub zjawiskach, które w wartościach bezwzględnych nie dają możliwości zestawienia ich z innymi jednostkami, natomiast w wyniku kwantyfikacji (przeliczenia) pozwalają na porównanie określonych kategorii czy obserwowanie zmian w czasie. Wskaźniki bazują zwykle na obliczeniu relacji, zagęszczenia lub częstości wybranych zmiennych – np. wartość X w przeliczeniu na Y mieszkańców lub ilość A na B km². Takie wskaźniki można definiować samodzielnie, jednakże niektóre z nich (m.in. dotyczące sfery finansów) bazują na ogólnie ustalonych, stałych formułach (np. wskaźnik zdolności do samofinansowania).

W Audycie niektóre **dane** nie zostały poddane przeliczeniom (ilość, wartość, powierzchnia). Dotyczy to zwłaszcza informacji, dla których nie było możliwości przeprowadzenia porównania z jednostkami referencyjnymi (brak danych), a rzadziej sytuacji, w których np. kluczowe było stwierdzenie występowania jakiegoś zjawiska niż jego skali lub zmiany.

W zależności od zaobserwowanej **dynamiki** wskaźnika (tempo, wielkość zmian), a również jego dostępności oraz istotności dla analizy poszczególnych tematów, dane zostały przedstawiane wg jednego z poniższych wariantów:

1. w kilkuletnich odstępach: *lata 2000, 2005, 2009, 2014 i 2019* dla danych o niskiej / stałej zmienności w czasie,
2. dla roku *2000, 2005* oraz *całego okresu 2009-2019* rok do roku dla danych o większych wahaniami w czasie,
3. dla *jednego roku* (zazwyczaj 2019 r.) w przypadku agregowania danych tylko za ten rok lub wyłącznie za okres 2-3 letni,
4. w okresach *niestandardowych*, jeśli dostępność danych była ograniczona.

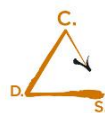
W audycie zamieszczono wizualizacje wskaźników/danych (wykresy kolumnowe, słupkowe, mapy itp.) oraz zestawienia tabelaryczne. Komentarze opisowe zostały uwzględnione wyłącznie przy zagadnieniach wymagających dodatkowych wyjaśnień i/lub uszczegółowienia. Zbiorcze wnioski wynikające z zaobserwowanych zmian w czasie oraz z przeprowadzonego benchmarkingu zostały zawarte **w analizie SWOT oraz w rekomendacjach**.

Analiza porównawcza (benchmarking)

Sytuację Siemianowic Śląskich porównano z **5 wybranymi ośrodkami miejskimi** wchodzącymi w skład Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii:

- Świętochłowice
- Mysłowice
- Zabrze
- Piekary Śląskie
- Bytom

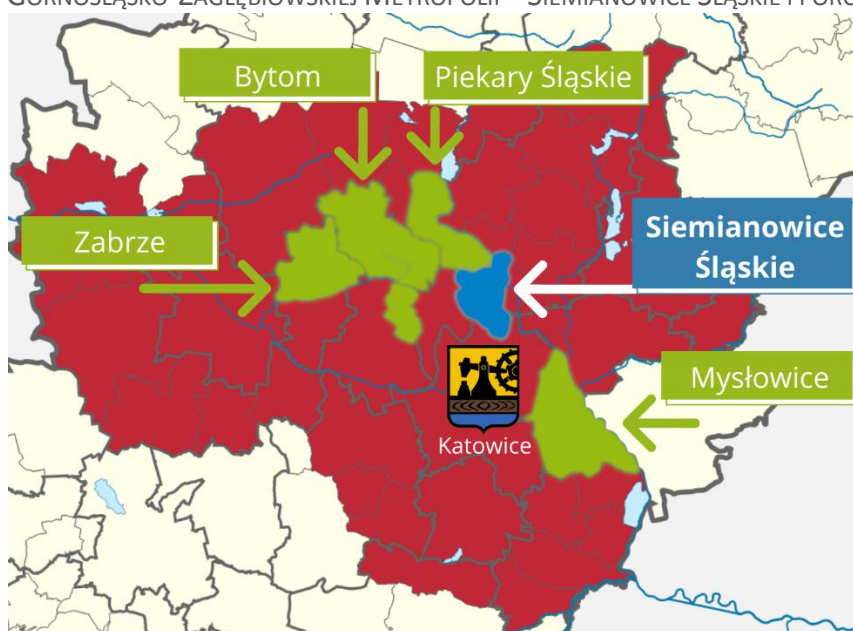
Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 625 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

Rys. 1 MAPA GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKIEJ METROPOLII – SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE I PORÓWNYWANE JST

Źródło: Opracowanie własne.

Wskaźniki przedstawione w dokumencie składają się na obraz możliwości oraz barier rozwojowych miasta. Zestawienie ich dla kilku jednostek pozwala porównać sytuację Siemianowic Śląskich na tle zarówno **wybranych miast Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, jak i województwa śląskiego oraz Polski ogółem**. Głównym kryterium wyboru ośrodków miejskich do benchmarkingu była ich bliskość, ale wzięto pod uwagę również liczbę ludności i/lub powierzchnię (z tego powodu nie wybrano np. Katowic czy Sosnowca) oraz potencjał społeczno-gospodarczy (dlatego w zestawieniu ujęto większe Zabrze czy Bytom). Siemianowice Śląskie oraz 5 wybranych miast stanowią **silne ośrodki w skali subregionalnej**, natomiast mają mniejsze znaczenie w ujęciu ponadregionalnym.

Metoda ta daje możliwość dokonania **oceny kondycji miasta na tle jednostek sąsiadujących, regionu i kraju** (w tym m.in. wartości na korzyść oraz na niekorzyść) **oraz relatywnych rezultatów podejmowanych działań** (porównanie w ujęciu dynamicznym np. wartość dla miasta X wzrasta, podczas gdy dla pozostałych maleje).

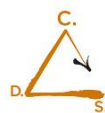
Analiza SWOT

To kluczowa metoda analizy strategicznej pozwalająca poznać wewnętrzne i zewnętrzne czynniki wpływające na organizację. Zebrane w niej informacje stosuje się w opracowywaniu strategii/planów działań skoncentrowanych **na wzmacnianiu silnych stron oraz szans** oraz **ograniczeniu słabości i zagrożeń**. Wobec powyższego SWOT uwzględnia cztery kategorie informacji:

S (Strengths) – mocne strony, atuty, przewagi	W (Weaknesses) – słabe strony, bariery, wady
O (Opportunities) – szanse: trendy i okoliczności stwarzające okazję dla korzystnej zmiany	T (Threats) – zagrożenia: trendy i okoliczności stwarzające ryzyko niekorzystnej zmiany.

SWOT w niniejszym Audycie jest efektem pracy eksperckiej zespołu Centrum Doradztwa Strategicznego s.c. Na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej zostały sformułowane i zestawione atuty i bariery rozwojowe dotyczące Siemianowic Śląskich. Natomiast analiza lokalnych, regionalnych i krajowych trendów była podstawą do zdefiniowania szans i zagrożeń związanych z ich wpływem na miasto.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

Rekomendacje

Jednym z celów Audytu jest zebranie rekomendacji do dalszego rozwoju miasta oraz profesjonalizacji funkcjonalnej. Ekspertskie wnioski w tym zakresie bazują na dokonanej analizie SWOT, poparte są ponadto doświadczeniem doradczym zespołu eksperckiego w sferze rozwoju JST, w tym przedsięwzięciach dotyczących inteligentnego rozwoju miast. Propozycje i wskazania odnoszące się do kierunku, w jakim powinno podążać Miasto Siemianowice Śląskie, by stać się Human Smart City, opisano odrębnie dla każdej części audytu.

Przeliczenie wskaźników

Nie wszystkie dane, które są agregowane w źródłach ogólnodostępnych są przedstawiane w ujęciu wskaźnikowym (np. przeliczeniu na liczbę mieszkańców lub powierzchnię). Z powyższego względu w niniejszym opracowaniu dokonano przeliczeń dla wybranych wskaźników w oparciu o wartości zbierane w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Zostały one zestawione w poniższych tabelach.

TABELA 1. LICZBA LUDNOŚCI W LATACH 2000-2019 WG STANU NA 31 XII

	Polska	Województwo śląskie	Bytom	Mysłowice	Piekary Śląskie	Świętochłowice	Zabrze	Siemianowice Śląskie
2000	38 253 955	4 758 944	195 807	75 949	61 347	56 852	197 111	74 782
2005	38 157 055	4 685 775	187 943	75 183	59 675	55 327	191 247	72 685
2009	38 167 329	4 640 725	182 749	74 893	58 519	54 091	187 674	70 712
2010	38 529 866	4 634 935	177 266	75 501	58 022	53 304	181 399	70 296
2011	38 538 447	4 626 357	176 106	75 428	57 745	52 813	180 332	69 992
2012	38 533 299	4 615 870	174 724	75 305	57 502	52 372	179 452	69 539
2013	38 495 659	4 599 447	173 439	75 129	57 148	51 824	178 357	68 844
2014	38 478 602	4 585 924	172 306	75 037	56 755	51 494	177 188	68 634
2015	38 437 239	4 570 849	170 761	74 851	56 374	50 970	176 327	68 231
2016	38 432 992	4 559 164	169 617	74 592	55 954	50 644	175 459	67 905
2017	38 433 558	4 548 180	168 394	74 647	55 652	50 385	174 349	67 523
2018	38 411 148	4 533 565	166 795	74 586	55 299	50 012	173 374	67 154
2019	38 382 576	4 517 635	165 263	74 618	55 030	49 557	172 360	66 841

Źródło: BDL GUS.

TABELA 2. POWIERZCHNIA W KM²

	Polska ⁵	Województwo śląskie	Bytom	Mysłowice	Piekary Śląskie	Świętochłowice	Zabrze	Siemianowice Śląskie
2019	312 705	12 333	69	66	40	13	80	25

Źródło: BDL GUS.

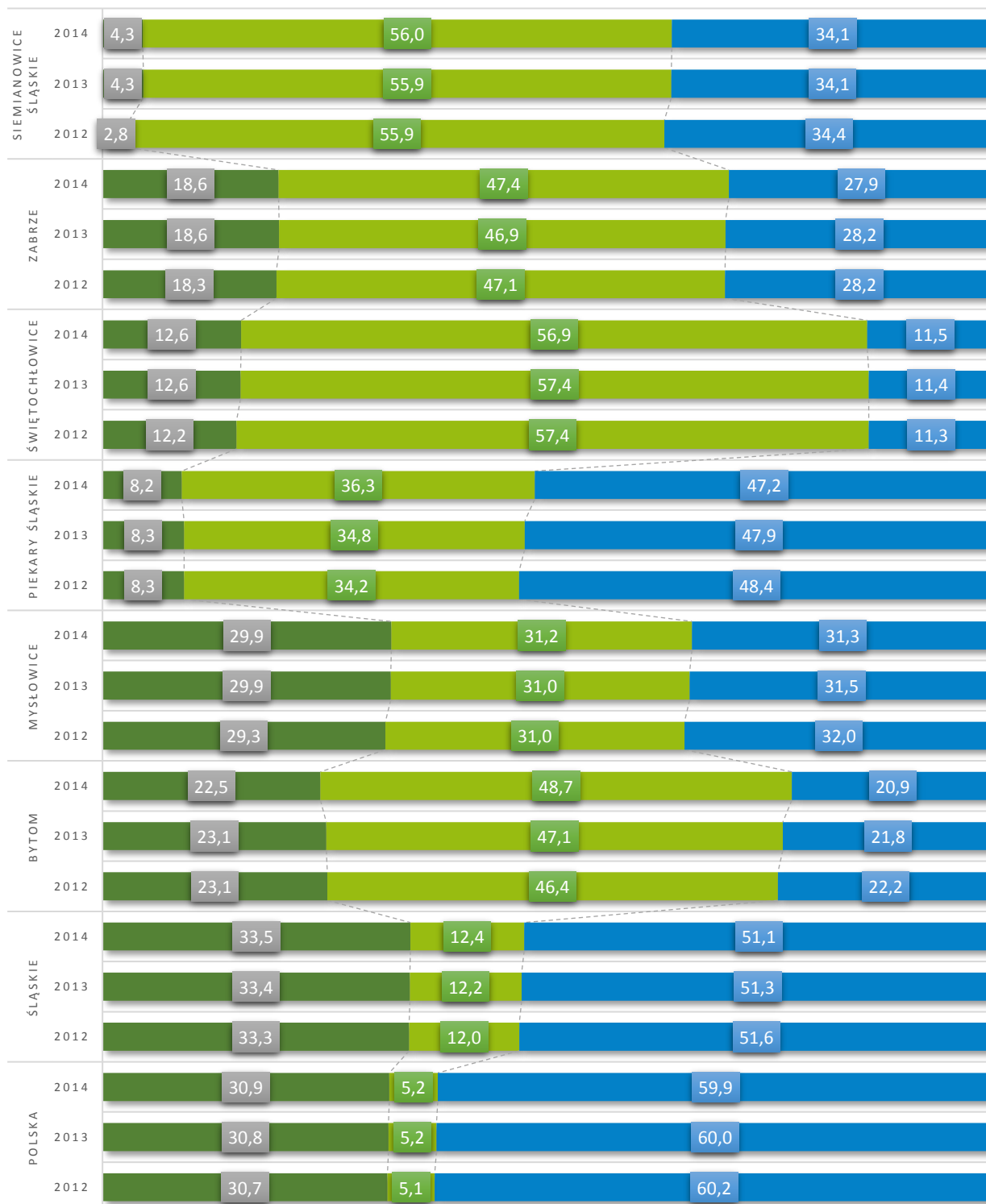
Ilustracje wykorzystane w audycie pochodzą ze strony <http://www.siemianowice.pl/miasto/>

⁵ Powierzchnia ulegała kilkukrotnym korektom: od 2000 r. wynosiła 312 685 km², w 2006 r. - 312 683 km², od 2007 r. - 312 679 km², w roku 2018 r. - 312 695 km², a w 2019 r. 312 705 km². Zmiany te zostały uwzględnione w przeliczeniach.

Opracowanie:

1. Audyt przestrzenno-środowiskowy

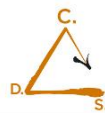
WYKRES 1. POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WG KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA W LATACH 2012-2014

■ Udział gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych [%]
 ■ Udział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych [%]
 ■ Udział użytków rolnych [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

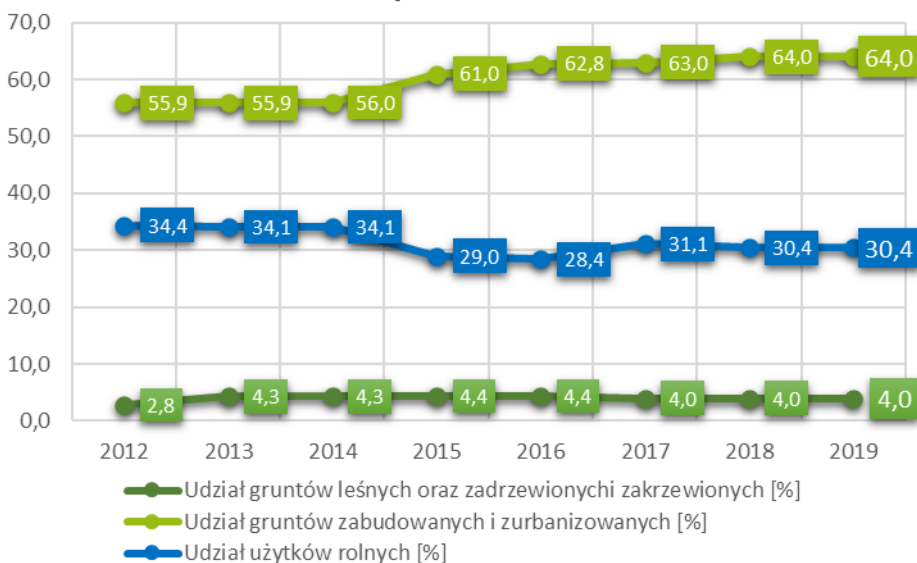
Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
 30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
 tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
 e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

WYKRES 2. POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WG KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA DLA SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH W LATACH 2012-2019

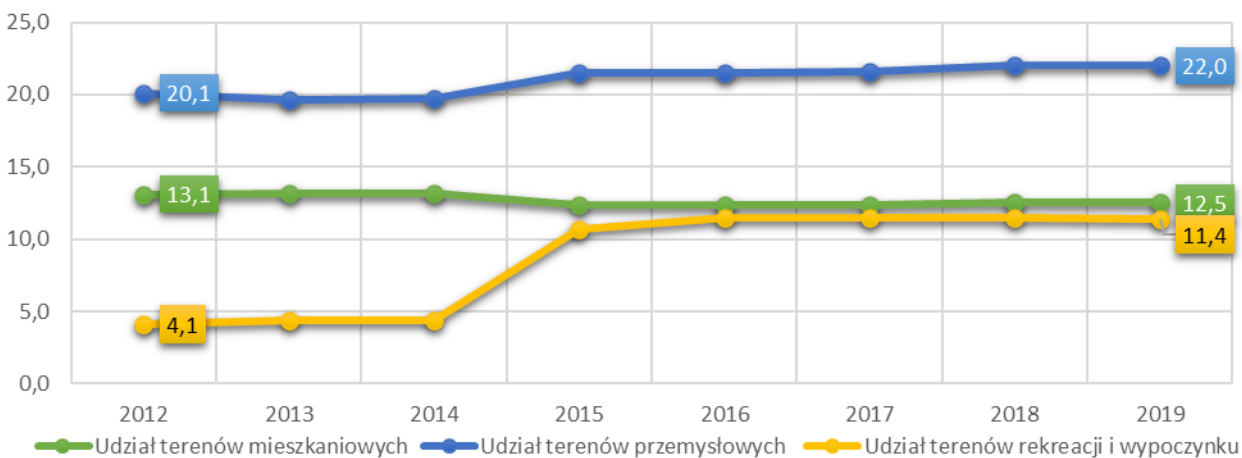
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS oraz UM Siemianowice Śląskie.

TABELA 3. TERENY ZURBANIZOWANE I ZABUDOWANE – UDZIAŁ TERENÓW MIESZKANIOWYCH, PRZEMYSŁOWYCH, REKREACJI I WYPOCZYNKU [%] W LATACH 2012-2014

	Tereny mieszkaniowe			Tereny przemysłowe			Tereny rekreacji i wypoczynku		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Polska	0,9	1,0	1,0	0,4	0,4	0,4	0,2	0,2	0,2
Województwo śląskie	3,7	3,8	3,9	1,7	1,7	1,7	0,6	0,6	0,6
Bytom	15,5	15,4	15,3	13,0	12,7	12,2	4,1	4,1	4,1
Mysłowice	10,5	10,7	10,8	4,7	4,7	4,7	1,3	1,3	1,3
Piekary Śląskie	10,4	10,5	10,5	8,5	8,5	8,4	1,9	1,9	1,9
Świętochłowice	14,1	14,1	14,2	9,9	9,9	9,2	6,3	6,2	6,2
Zabrze	11,6	11,7	11,7	10,7	10,5	10,5	2,7	2,7	2,6
Siemianowice Śląskie	13,1	13,1	13,1	20,1	19,6	19,8	4,1	4,4	4,4

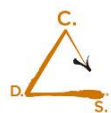
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 3. TERENY ZURBANIZOWANE I ZABUDOWANE W SIEMIANOWICACH ŚLĄSKICH – UDZIAŁ TERENÓW MIESZKANIOWYCH, PRZEMYSŁOWYCH, REKREACJI I WYPOCZYNKU [%] W LATACH 2012-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS oraz UM Siemianowice Śląskie

Opracowanie:

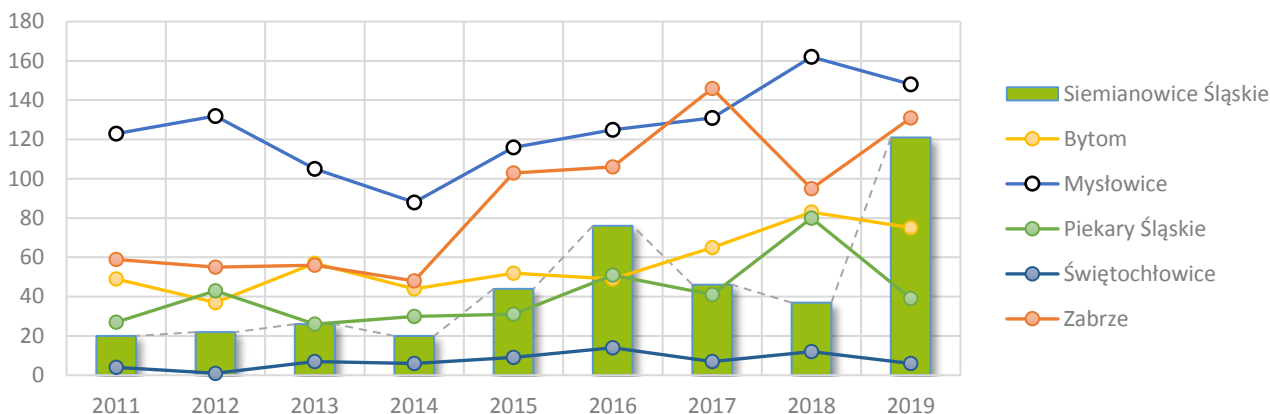

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch

30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

WYKRES 4. POZWOLENIA WYDANE NA BUDOWĘ I ZGŁOSZENIA Z PROJEKTEM BUDOWLANYM
- NOWE BUDYNKI MIESZKALNE W LATACH 2011-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

TABELA 4. LICZBY POZWOLEŃ NA BUDOWĘ W LATACH 2018-2020

Okres	Budynki wielorodzinne			Budynki jednorodzinne		
	Ilość pozwoleń	Ilość budynków	Ilość mieszk.	Ilość pozwoleń	Ilość budynków	Ilość mieszk.
2018	3	11	80	34	59	59
2019	3	13	268	64	151	153
2020*	1	2	48	42	66	74

Źródło: Opracowanie na podstawie danych UM Siemianowice Śląskie.

*Stan na lipiec 2020 r.

Siemianowice Śląskie charakteryzuje stosunkowo wysoki udział gruntów zurbanizowanych przy najniższym wśród porównywanych jednostek udziale gruntów leśnych i zadrzewionych (wykresy 1. i 2.; brak danych w BDL od 2015 r.). Urbanizacja przestrzeni przyśpieszyła pomiędzy 2014 a 2016 rokiem (przy równoczesnym – obecnie udział terenów zabudowanych wynosi ok. 2/3 przestrzeni miasta. Szczególny udział mają tutaj tereny przemysłowe (20%, tabela 3.), co jest najwyższą wartością w zestawieniu. Siemianowice Śląskie w 2019 r. udzieliły rekordową liczbę pozwoleń na budowę mieszkań (121, wykres 4.), osiągając poziom porównywalny do Mysłowic oraz Zabrza. Od 2014 roku obserwuje się tendencję wzrostową, przy nieznacznym spadku w latach 2017-2018.

1.1. Monitoring przestrzeni miejskiej

WYKRES 5. LICZBA KAMER W RAMACH SIECI MONITORINGU MIEJSKIEGO W LATACH 2009-2019*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Siemianowice Śląskie.

*Dane pokazywane tylko dla lat, w których odnotowano zmianę wartości wskaźnika.

Do 2018 r. system monitoringu miejskiego Siemianowic Śląskich rozwijał się w niskim tempie, a pierwsze kamery zostały zamontowane w 2010 r. W ostatnim analizowanym roku nastąpił największy rozwój sieci monitoringu – funkcjonowało wówczas 98 urządzeń (dane na 2019 r.).

Opracowanie:

1.2. Środowisko naturalne miasta

Dane dotyczące jakości powietrza (stężeń PM_{2,5}, PM₁₀, NO₂, SO₂, O₃) podawane są dla strefy **PL2401 - aglomeracja górnośląska**. Kryteria klasyfikacji strefy dla poszczególnych substancji ze względu na ochronę zdrowia ludzi mają następujące znaczenie: dla PM_{2,5}, PM₁₀, SO₂, NO₂: A poniżej poziomu dopuszczalnego, C – powyżej poziomu dopuszczalnego; dla O₃: A – poniżej poziomu docelowego, C – powyżej poziomu docelowego oraz kryterium klasyfikacji dodatkowej w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego: D1 – poniżej, D2 – powyżej. Dla Siemianowic Śląskich nie ma dokładnych danych w tym zakresie – na terenie miasta nie funkcjonuje żadna stacja pomiarowa działająca w ramach systemu monitoringu powietrza GIOŚ, nie prowadzi się również pomiarów powyższych stężeń w inny sposób. Przedstawione poniżej informacje dot. Siemianowic Śląskich są zaczerpnięte z danych GIOŚ („Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2019”) w oparciu o przedstawiony w ww. raporcie rozkład przestrzenny opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla 2019 roku wykonanego przez IOŚ-PIB.

TABELA 5. STĘŻENIA DROBNEGO PYŁU ZAWIESZONEGO PM_{2,5} W 2019 R.

Dane dla strefy PL2401 - aglomeracja górnośląska	
Klasa strefy dla PM _{2,5} (poz. dop. 25 µg/m ³)	C
Klasa strefy dla PM _{2,5} (faza II, poz. dop. 20 µg/m ³)	C1
Dane dla Siemianowic Śląskich w oparciu o wyniki modelowania	
Zasięg obszaru przekroczeń - czy przekroczenia PM _{2,5} faza I występują na terenie Siemianowic Śl.	tak
Zasięg obszaru przekroczeń - czy przekroczenia PM _{2,5} faza II występują na terenie Siemianowic Śl.	tak
Zakresy średniorocznego stężenia pyłu PM _{2,5} dla Siemianowic Śl. (poz. dop. 25 µg/m ³)	20,5-28 µg/m ³

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GIOŚ: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2019”.

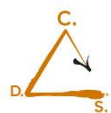
TABELA 6. STĘŻENIA PYŁU ZAWIESZONEGO PM₁₀ W 2019 R.

Dane dla strefy PL2401 - aglomeracja górnośląska	
Klasa strefy dla PM ₁₀	C
Klasa strefy dla czasu uśredniania - 24 godz. (poz. dop. 50 µg/m ³)	C
Klasa strefy dla czasu uśredniania – rok (poz. dop. 40 µg/m ³)	C
Wartość średnia - stężenie średnie roczne w 2018 r.	41,3 µg/m ³
Dane dla Siemianowic Śląskich w oparciu o wyniki modelowania	
Zasięg obszaru przekroczeń średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu PM ₁₀ - czy obejmuje Siemianowice Śl.	nie
Zasięg obszaru przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM ₁₀ - czy obejmuje Siemianowice Śl.	tak
Zakresy średniorocznego stężenia pyłu PM ₁₀ dla Siemianowic Śl. (poz. dop. 40 µg/m ³)	26-35 µg/m ³

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GIOŚ: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2019” oraz „Jakość powietrza w Polsce w roku 2018 w świetle wyników pomiarów prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.”

Siemianowice Śląskie znajdują się w zasięgu obszaru przekroczeń dopuszczalnego poziomu pyłu PM_{2,5}. Średnioroczne stężenia przekraczają poziom 25 µg/m³. Nieco korzystniej wygląda sytuacja w zakresie PM₁₀ – na obszarze miasta obserwuje się stosunkowo wysokie wartości, jednak nie przekraczające (w ujęciu średniorocznym) poziomu dopuszczalnego 40 µg/m³ (tabele 5. i 6.).

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bienikowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 625 77 40, tel./fax: +48 12 625 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

Poniższe tabele odnoszą się do stężeń NO₂ oraz SO₂. W tym zakresie Siemianowice Śląskie znajdują się w korzystnej sytuacji – stężenia NO₂ osiągają wartości nieco poniżej normy (20-40 µg/m³ w ujęciu średniorocznym, tabela 7.), a stężenia SO₂ są kilkukrotnie niższe od dopuszczalnego poziomu (40-100 µg/m³).

TABELA 7. STĘŻENIE NO₂ W 2019

Dane dla strefy PL2401 - aglomeracja górnośląska	
Klasa strefy dla NO ₂	C
Klasa strefy dla czasu uśredniania - 1 godz. (poz. dop. 200 µg/m ³)	A
Klasa strefy dla czasu uśredniania – rok (poz.dop. 40 µg/m ³)	C
Wartość średnia - stężenie średnie roczne NO ₂ w 2018 r.	29,1 µg/m ³
Wartość średnia ze stężeń 1-godzinnych NO ₂ w 2018 r.	99,8 µg/m ³
Liczba godzin z przekroczeniami wartości 1-godzinnej stężenia NO ₂ (powyżej 200 µg/m ³)	0
Dane dla Siemianowic Śląskich w oparciu o wyniki modelowania	
Zasięg obszaru przekroczenia rocznego (średnioroczne stężenie NO ₂ powyżej 40 µg/m ³) - czy obejmuje Siemianowice Śl.	nie
Zakres średniorocznego stężenia NO ₂ dla Siemianowic Śl. (poziom dopuszczalny = 40 µg/m ³)	20-40 µg/m ³
Zakres stężenia NO ₂ dla Siemianowic Śl. - 19 maks. stężenie godzinowe NO ₂ (poziom dopuszczalny = 200 µg/m ³)	100-120 µg/m ³

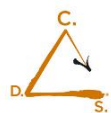
Źródło: Opracowanie na podstawie danych GIOŚ: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2019” oraz „Jakość powietrza w Polsce w roku 2018 w świetle wyników pomiarów prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska”.

TABELA 8. STĘŻENIE SO₂ W 2019

Dane dla strefy PL2401 - aglomeracja górnośląska		
Klasa strefy	dla SO ₂	A
	dla czasu uśredniania - 1 godz. (poz. dop. 350 µg/m ³)	A
	dla czasu uśredniania - 24 godz. (poz. dop. 125 µg/m ³)	A
Średnia wartość	ze stężeń dobowych SO ₂ w 2018 r.	39,7 µg/m ³
	dla stężeń 1-godz SO ₂ w 2018 r.	60,3 µg/m ³
Liczba dni z przekroczeniami wartości średniodobowej stężenia SO ₂ (pow. 125 µg/m ³)		0
Liczba godzin z przekroczeniem wartości 1-godzinnej SO ₂ (powyżej 350 µg/m ³)		0
Dane dla Siemianowic Śląskich w oparciu o wyniki modelowania		
Zakres stężenia SO ₂	dla Siemianowic Śl. - 25 / maksymalne stężenie 1-godzinne SO ₂ (poziom dop. 350 µg/m ³)	40-100 µg/m ³
	dla Siemianowic Śl. - 4 / maksymalne stężenie dobowe SO ₂ (poziom dop. 125 µg/m ³)	15-25 µg/m ³

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GIOŚ: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2019” oraz „Jakość powietrza w Polsce w roku 2018 w świetle wyników pomiarów prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska”.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

 Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
 30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
 tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
 e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

TABELA 9. STĘŻENIE O₃ W 2019

Dane dla strefy PL2401 - aglomeracja górnośląska		
Klasa strefy (cel dł. S8max ≤ 120 µg/m ³)	dla O ₃ wg poziomu docelowego	C
	dla O ₃ wg poziomu celu długoterminowego	D2
Dane dla Siemianowic Śląskich w oparciu o wyniki modelowania		
Liczba dni z przekroczeniami 120 µg/m ³	przez stężenia ośmiogodzinne kroczące w roku uśrednione dla 3 lat - dla Siemianowic Śl.	17-25 dni
	przez stężenia ośmiogodzinne ozonu kroczące w roku oceny - dla Siemianowic Śl.	17-25 dni
Zasięg obszaru przekroczeń	poziomu docelowego ozonu - czy obejmuje Siemianowice Śl.	nie
	poziomu celu długoterminowego - czy obejmuje Siemianowice Śl.	nie

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GIOŚ: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2019”.

Siemianowice Śląskie nie znajdują się – wg opracowania Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska – w zasięgu obszaru przekroczeń poziomu docelowego O₃ (tabela 8.).

TABELA 10. HAŁAS DROGOWY W DZIEŃ W MIASTACH W LATACH 2017, 2018 – SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE

Długość skontrolowanych ulic [km]	Długość ulic, przy których emisja hałasu przekracza maksymalny poziom dopuszczalny 60 dB [km]			
	razem	w % skontrolowanych	<0,1-5> dB	(5-10)> dB
4,7	4,6	97,9	3,4	1,2

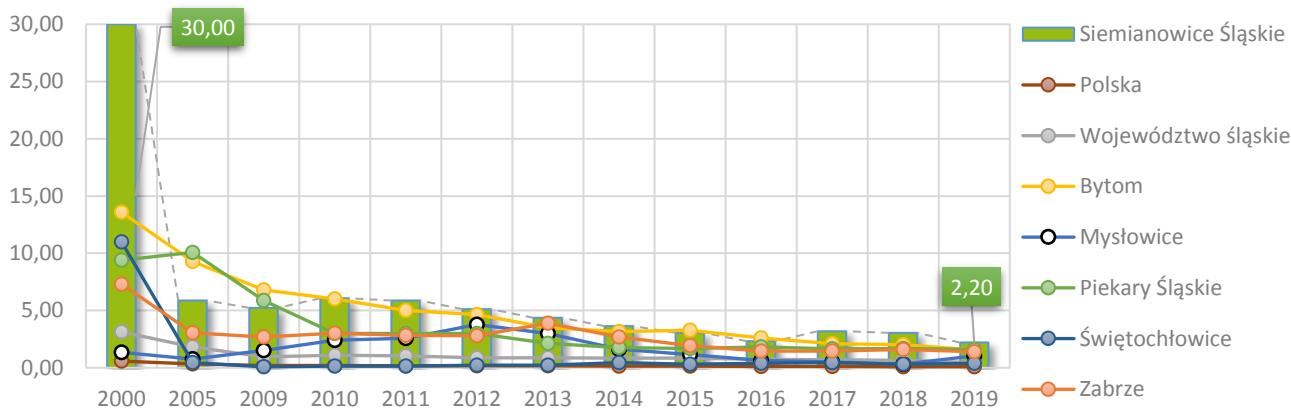
Źródło: Opracowanie na podstawie danych GIOŚ -

„Raport o zanieczyszczeniu środowiska hałasem wg stanu na 31 XII 2018 r. Ocena roczna”.

Dostępna analiza hałasu drogowego w Siemianowicach Śląskich dotyczy wyłącznie części dróg w mieście (4,7 km). Jednakże niemal na całym tym obszarze (98%) odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu 60 dB. Dla blisko ¼ zmonitorowanych dróg przekroczenia wynoszą powyżej 5 dB.

WYKRES 6. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH

Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH [T/R] NA KM², LATA 2000, 2005, 2009-2019

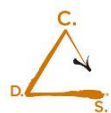

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W XXI w. poziom emisji zanieczyszczeń pyłowych uległ znacznemu spadkowi we wszystkich porównywanych jednostkach. Wśród nich Siemianowice Śląskie osiągają obecnie najwyższy wynik, jednak obserwuje się tendencję spadkową (wykres 6.). Maleje jednak poziom zanieczyszczeń neutralizowanych w urządzeniach do redukcji – z poziomu 95% w 2009 r. do 89% w 2019 r. (wykres 7.).

Opracowanie:

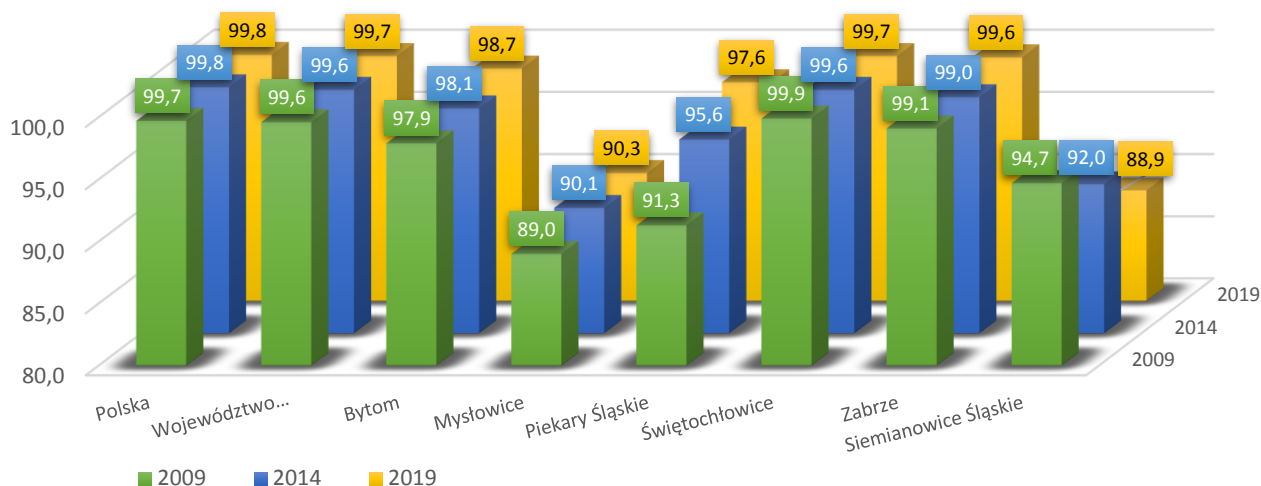

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bienikowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch

30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

WYKRES 7. ZANIECZYSZCZENIA PYŁOWE ZATRZYMANE LUB ZNEUTRALIZOWANE W URZĄDZENIACH DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ W % ZANIECZYSZCZEŃ WYTWORZONYCH – LATA 2009, 2014, 2019

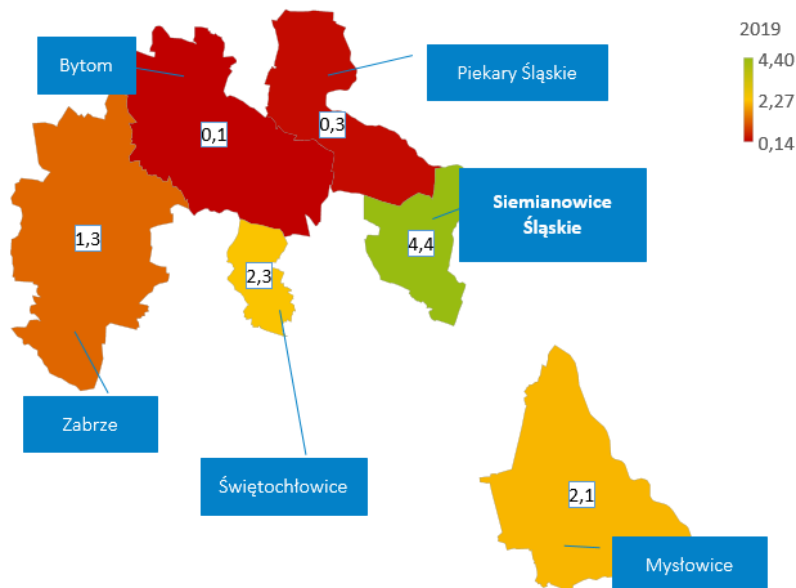
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

TABELA 11. POMNIKI PRZYRODY NA 10 KM2 W LATACH 2000-2019

	2000	2005	2009	2014	2019
Polska	1,06	1,1	1,13	1,16	1,12
Województwo śląskie	1,03	1,12	1,22	1,25	1,19
Bytom	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14
Mysłowice	0,3	0,3	1,97	2,12	2,12
Piekary Śląskie	0	0	0	0,25	0,25
Świętochłowice	0	0	2,31	2,31	2,31
Zabrze	0	0	0	1,25	1,25
Siemianowice Śląskie	6	5,2	4,8	5,2	4,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

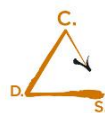
Rys. 2. POMNIKI PRZYRODY NA 10 KM2 W 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

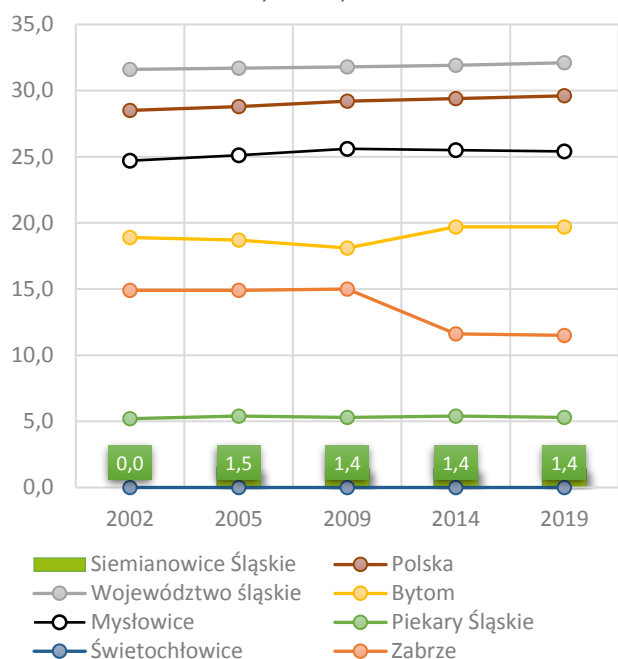
Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 625 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

TABELA 12. UDZIAŁ OBSZARÓW PRAWNIE CHRONIONYCH W POWIERZCHNI OGÓŁEM

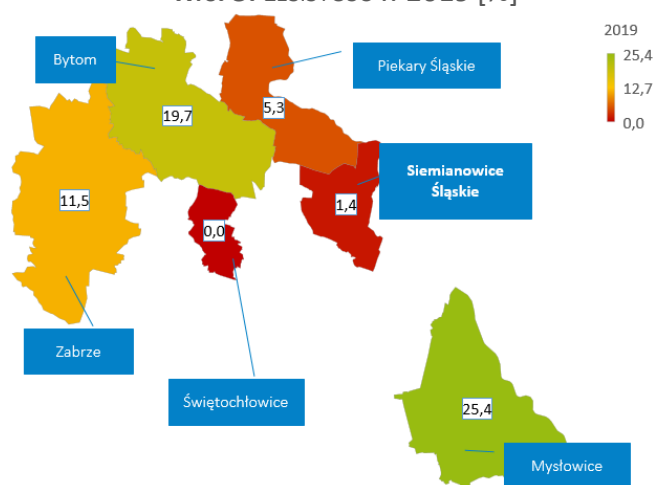
	2000	2005	2009	2014	2019
Polska	32,5	32,54	32,43	32,5	32,3
Województwo śląskie	22,08	22	22,15	22,2	22,1
Bytom	1,08	1,08	1,33	5,7	5,8
Mysłowice	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Piekary Śląskie	0	0	0	0,2	1,2
Świętochłowice	0	1,35	2,49	2,5	2,5
Zabrze	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Siemianowice Śląskie	4,11	4,11	5,53	5,5	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 8. LESISTOŚĆ [W %] - LATA 2002, 2005, 2009, 2014, 2019

Rys. 3. LESISTOŚĆ W 2019 [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Lesistość: stosunek procentowy powierzchni lasów (publicznych i prywatnych) do ogólnej powierzchni danego obszaru. Las rozumiany jest zgodnie z Art. 3. Ustawa z dnia 28 września 1991r. o lasach, tekst jednolity - Dz.U. 2020 poz. 6 (Las w rozumieniu ustawy jest to grunt: 1) o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawiony: a) przeznaczony do produkcji leśnej lub b) stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego albo c) wpisany do rejestru zabytków; 2) związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywany na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

Siemianowice Śląskie charakteryzuje duże zagęszczenie pomników przyrody (4,4 na 10 km²), co blisko czterokrotnie przewyższa średnią dla Polski i województwa. Natomiast udział powierzchni miasta prawnie chronionych jest na przeciętnym poziomie (brak porównania z Świętochłowicami i Mysłowicami) – od 2000 r. nastąpił nieznaczny spadek (tabela 12.). Obszary miejskie, zurbanizowane, co do zasady cechuje niski poziom prawnej ochrony terenów, natomiast wartość 32 % dla Polski wynika z obecności rozległych i niezamieszkałych obszarów wiejskich, leśnych czy też parków narodowych. Warto jednak zaznaczyć, że w Siemianowicach Śląskich regularnie wzrasta powierzchnia terenów zieleni na 100 tys. mieszkańców (wykres 9.) – jest to aktualnie zdecydowanie najwyższy wynik wśród porównywanych jednostek (788).

Opracowanie:

Ponadto Siemianowice Śląskie wyróżnia najwyższy w zestawieniu udział parków i zieleńców w ogólnej powierzchni miasta (9,6%; tabela 13.) i od lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Warto zaznaczyć, że w porównywanych Świętochłowicach nastąpił gwałtowny spadek z poziomu 23,2% do 7% obecnie. Natomiast w niewielkim stopniu – najniższy wynik na tle innych jednostek – są prowadzone działania służące zadrzewianiu miasta. Liczba nowych drzew zasadzonych w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców wynosiła zaledwie 34 (wykres 10.).

WYKRES 9. TERENY ZIELENI (HA) NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW LATA 2005, 2009, 2014, 2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

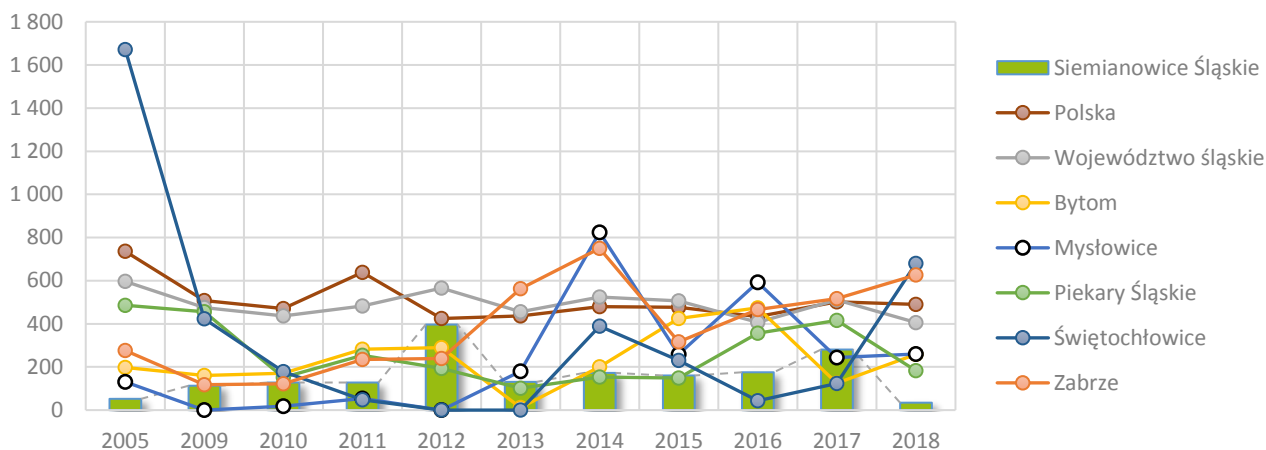

**TABELA 13. UDZIAŁ PARKÓW, ZIELEŃCÓW I TERENÓW ZIELENI OSIEDLWEJ W POWIERZCHNI OGÓŁEM (%)
LATA 2005, 2009, 2014, 2018**

	2005	2009	2014	2018
Polska	0,2	0,2	0,2	0,2
Województwo śląskie	0,8	0,8	0,8	0,7
Bytom	5	4,6	4,7	5
Mysłowice	1,1	1,2	1,2	1,2
Piekary Śląskie	2,3	2,3	2,5	2,3
Świętochłowice	23,2	17,2	6,8	7
Zabrze	3,4	3,4	4,1	4,2
Siemianowice Śląskie	9,9	9,1	9,3	9,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Opracowanie:

WYKRES 10. ROCZNA LICZBA ZASADZONYCH DRZEW NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW LATA 2005-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

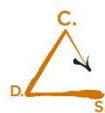
1.3. Analiza SWOT

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem (na stabilnym poziomie powyżej 9% od 2005 r., wyższym od porównywanych miast i zdecydowanie przewyższającym średnią dla województwa tj. 0,7%) • Wzrost powierzchni terenów zielonych na przestrzeni lat, a co za tym idzie wzrost wskaźnika – tereny zielone przypadające na 100 tys. mieszkańców. • Wysoka powierzchnia terenów zielonych przypadających na mieszkańców (w 2018 r. – 788 ha na 100 tys. – najwyższy wynik wśród wszystkich porównywanych jednostek, ok. 1,5-rza przewyższający średnią dla województwa) • Stosunkowo duże zagęszczenie terenu pomnikami przyrody (2019 r. - 4,4 na 10 km²) – w latach 2000-2019 najwyższe wśród analizowanych jednostek, blisko 4-krotnie przekraczające średnią dla województwa. • Postępujący na przestrzeni ostatnich 20 lat spadek emisji zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych na km² – od wartości 30 t/r w 2000 r. do 2,2 t/r w 2019 r. • Bezpieczeństwo w zakresie stężeń NO₂ i SO₂ – nie szacuje się przekroczeń poziomów 	<ul style="list-style-type: none"> • Bardzo niska lesistość (1,4% w 2019 r.) – niższa od 4 analizowanych miast oraz znacząco niższa od średniej dla Polski czy województwa (ok. 30%). • Niski udział terenów leśnych i zadrzewionych w powierzchni miasta (w 2019 r. 4,0%) – zdecydowanie niższy od średniej dla kraju czy województwa (ok. 30%), w dodatku w ostatnich 5 latach nastąpił spadek wartości wskaźnika z 4,4% w 2016 r. na 4% w 2017 r. • Stosunkowo niski wskaźnik dot. liczby zasadzonych drzew – w 2018 r. odnotowano dla Siemianowic najniższą wartość w analizowanym okresie (34 drzewa na 100 tys. mieszkańców); od 2014 r. wynik plasujący Siemianowice poniżej wartości osiągniętych przez pozostałe analizowane jednostki. • Stosunkowo wysoka wartość emisji zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych na km² – w latach 2000-2019 przewyższająca wartości odnotowane w pozostałych jednostkach, a w 2019 r. na poziomie 2,2 t/r, podczas gdy w pozostałych miastach emisja nie przekracza 2 t/r, a dla województwa kształtuje się na poziomie poniżej 1 t/r.

Opracowanie:

<p>dopuszczalnych tych substancji na terenie Siemianowic Śl.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dynamiczny rozwój systemu monitoringu miejskiego w ciągu ostatnich 10 lat: od 7 kamer w 2010 r. do 98 kamer w 2019 r. • Wysoki i zwiększający się udział terenów wypoczynku i rekreacji w przestrzeni gminy (11,4% w 2019 r.): już w 2014 r. z wartością 4,4% przewyższający wartość dla większość pozostałych analizowanych jednostek oraz niemal 8-krotnie średnią dla województwa. Na przestrzeni lat następuje stały wzrost tego wskaźnika, a od 2015 r. przyjmuje on wartość powyżej 10% (w 2015 r. to miał miejsce ponad dwukrotny wzrost: z 4,4% na 10,7)%. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spadający odsetek zanieczyszczeń pyłowych zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń (w stosunku do zanieczyszczeń wytworzonych) – w ciągu ostatnich 10 lat spadek z 94,7% (2009 r.) do 88,9% (2019 r.), podczas gdy w pozostałych jednostkach obserwuje się odwrotną, wzrostową, tendencję, a w 2019 r. odsetek zatrzymanych lub zneutralizowanych zanieczyszczeń pyłowych przekraczał 90% dla wszystkich benchmarków, a np. średnia dla województwa wynosiła aż 99,7%. • Brak danych na temat hałasu w mieście – brak realizacji pomiarów/ map akustycznych. • Słaba jakość powietrza – przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń dla PM2,5, a w przypadku pyłu PM10 – wysokie stężenia średnioroczne oraz występowanie przekroczeń dla poziomów dobowych. • Brak odpowiedniego monitoringu jakości powietrza – brak stacji pomiarów, problemy z dostępnością aktualizowanych danych. • Wysoki udział terenów przemysłowych w powierzchni gminy (w 2019 r. – 22%, a od 2014 następował stały niewielki wzrost z 19,8%) – w 2014 r. dwukrotnie większy niż w przypadku Bytomia, Zabrze czy Świętochłowic oraz zdecydowanie przewyższający średnią dla województwa (1,7%).
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rosnąca świadomość społeczna w zakresie ochrony środowiska, presja na stosowanie ekologicznych rozwiązań. • Oczekiwanie/ zapotrzebowanie społeczne na tereny zielone w miastach, w tym tereny zagospodarowane – rekreacyjne. • Programy i dotacje unijne, rządowe, wojewódzkie – dofinansowania dla gmin, firm, mieszkańców na wymiany pieców, termomodernizacje, OZE, zbiorniki retencyjne (np. Czyste powietrze, Moja Woda). • Polityka przedsiębiorstw – priorytety dot. jakości środowiska, wyższa kultura ekologiczna, podnoszenie efektywności energetycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uszczupienie budżetu JST – ze względu na dodatkowe zadania oraz działania podejmowane w związku COVID-19, brak funduszy na inwestycje dodatkowe np. w zakresie zagospodarowania terenów zielonych • Ubóstwo energetyczne – powodujące m.in. brak możliwości sfinansowania wkładu własnego przez najuboższe rodziny do inwestycji w termomodernizację czy montaż nowego systemu ogrzewania. • Znaczne roziągnięcie w czasie efektów wymiany źródeł ogrzewania w gospodarstwach

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włóczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

<ul style="list-style-type: none"> • Ustawodawstwo proekologiczne np. cele i normy Unii Europejskiej, programy takie, jak „Czyste Powietrze” i inne. • „Skutki uboczne” COVID-19 m.in. popularność pracy zdalnej ograniczająca ruch samochodowy, a w związku z tym niższy poziom zanieczyszczenia hałasem. 	<p>domowych – potrzeba większego wsparcia dla programów ograniczania niskiej emisji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niestabilność środków finansowych w związku z epidemią COVID-19 – w tym programów i funduszy zewnętrznych • Zagrożenie dla zrównoważonych przestrzeni miejskich - ułatwienia dla deweloperów tzw. Lex Developer.
---	--

1.4. Wnioski i rekomendacje

- A.** Zapewnienie **monitoringu jakości powietrza** na terenie miasta (stacja pomiarowa, lub sieć czujników pyłów PM_{2,5} i PM₁₀) oraz bieżące **udostępnianie informacji** na temat stężeń (gł. PM₁₀ oraz PM_{2,5}) np. poprzez stronę internetową, aplikację, tablice informujące o smogu (stężenia: PM₁₀, PM_{2,5}, SO₂, NO₂, O₃ – wskaźniki do przedstawienia w ramach normy ISO)
- B.** Kontynuacja działań mających na celu **podnoszenie jakości powietrza** w mieście i nadanie ram prawnych w postaci Uchwały antysmogowej.
- C.** Stałe prowadzenie **działań edukacyjnych** – praca nad zmianami postaw mieszkańców, budowanie ekologicznej świadomości mieszkańców, dbanie o przestrzeń wspólną.
- D.** Zapewnienie mieszkańcom **łatwego dostępu do informacji dot. możliwości udziału w poprawie jakości środowiska** (na temat programów i projektów ekologicznych itp.).
- E.** Prowadzenie **badania hałasu** na terenie miasta, agregowanie danych dotyczących hałasu miejskiego, opracowanie map akustycznych (jeden ze wskaźników w ramach normy ISO).
- F.** **Utrzymanie zielonych terenów** zagospodarowanych (rekreacji i wypoczynku) – które stanowią ważny aspekt jakości życia mieszkańców, mogący stanowić czynnik zachęcający do rozbudowy bazy mieszkaniowej w mieście.
- G.** Wzmocnienie **polityki zadrzewiania i zalesienia** – sadzenie drzew, powiększanie powierzchni terenów zadrzewionych (drzewa jako zielone płuca miasta, poprawiające klimat, regulujące temperaturę itp.).

2. Audyt sytuacji społecznej miasta

2.1. Sytuacja demograficzna miasta

TABELA 14. CAŁKOWITA POPULACJA ANALIZOWANYCH JEDNOSTEK W LATACH 2000-2019

	2000	2005	2009	2014	2019
Polska	38 253 955	38 157 055	38 167 329	38 478 602	38 382 576
Województwo śląskie	4 758 944	4 685 775	4 640 725	4 585 924	4 517 635
Bytom	195 807	187 943	182 749	172 306	165 263
Mysłowice	75 949	75 183	74 893	75 037	74 618
Piekary Śląskie	61 347	59 675	58 519	56 755	55 030
Świętochłowice	56 852	55 327	54 091	51 494	49 557
Zabrze	197 111	191 247	187 674	177 188	172 360
Siemianowice Śląskie	74 782	72 685	70 712	68 634	66 841

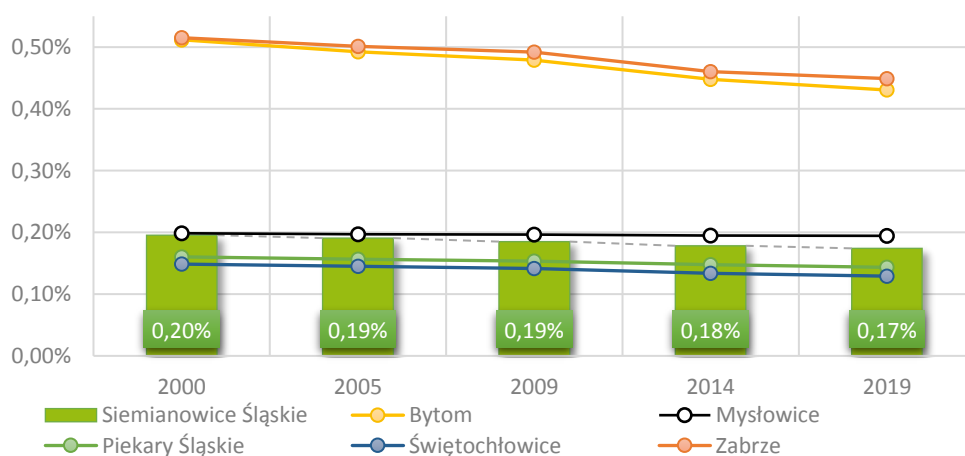
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

TABELA 15. GĘŚCİŚĆ ZALUDNIENIA NA 1 KM² W LATACH 2005 - 2019

	2005	2009	2014	2019
Polska	122	122	123	123
Województwo śląskie	380	376	372	366
Bytom	2 707	2 632	2 481	2 380
Mysłowice	1 138	1 139	1 144	1 137
Piekary Śląskie	1 504	1 464	1 420	1 376
Świętochłowice	4 185	4 064	3 869	3 723
Zabrze	2 377	2 334	2 204	2 144
Siemianowice Śląskie	2 889	2 773	2 692	2 621

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

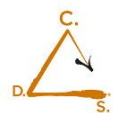
WYKRES 11. ODSETEK LUDNOŚCI KRAJU W ANALIZOWANYCH JEDNOSTKACH W LATACH 2000-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Opracowanie:

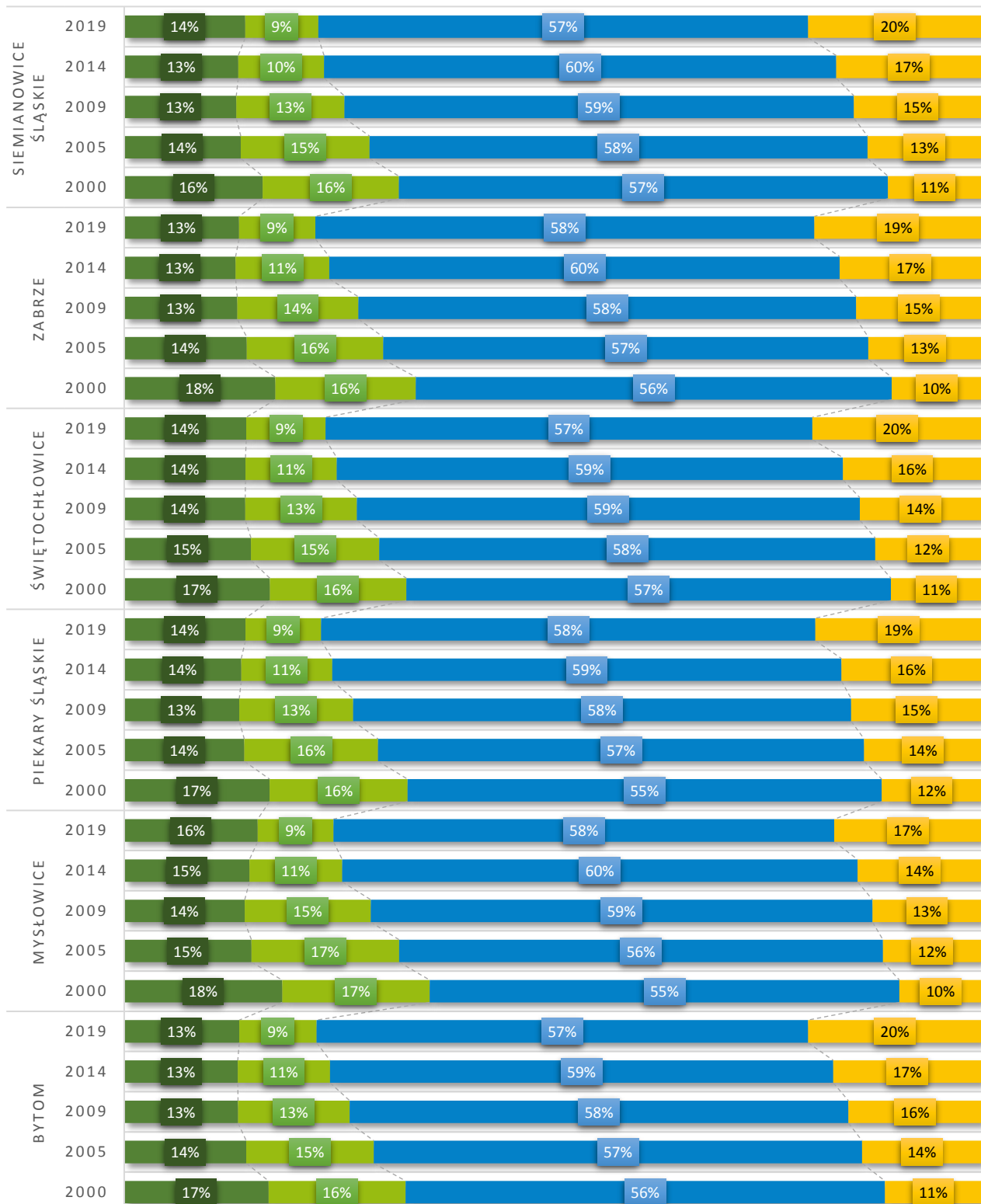

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bienikowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Właduch

30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

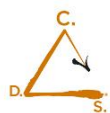
WYKRES 12. ODSETEK LUDNOŚCI WG GRUP WIEKOWYCH (DZIECI, MŁODZIEŻ, DOROŚLI, SENIORZY)
W LATACH 2000 - 2019

■ Odsetek osób, które są dziećmi (0-14 lat) ■ Odsetek osób, które są młodzieżą (15-24 lat)
■ Odsetek osób, które są dorosłymi (25-64 lat) ■ Odsetek osób, które są seniorami (65+)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bienikowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

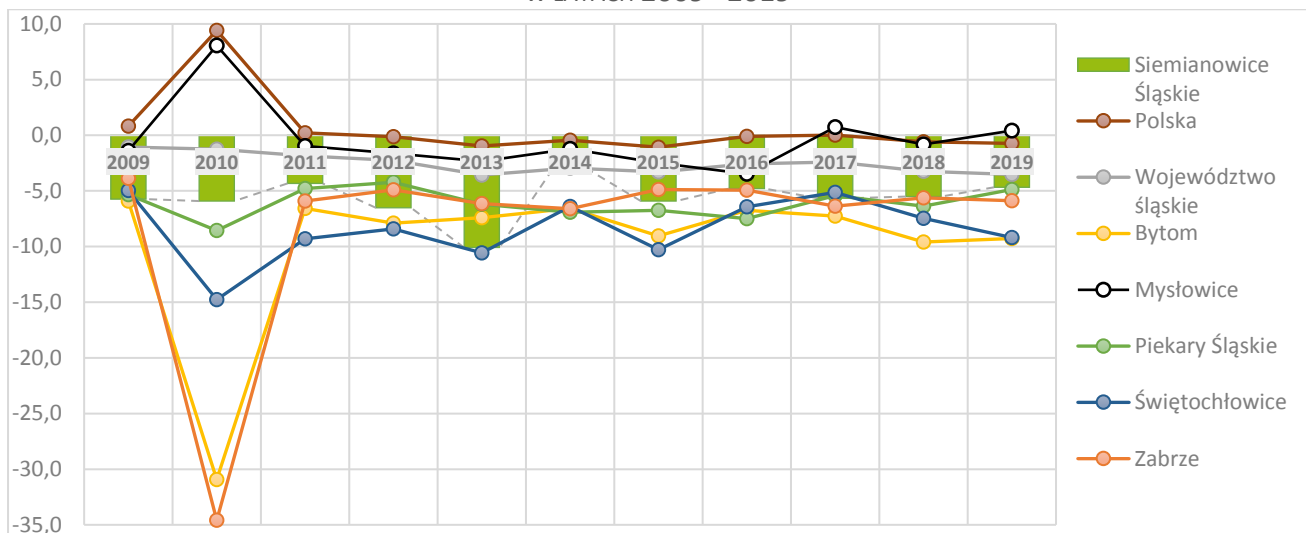
Przedstawione powyżej wskaźniki pokazują, że Siemianowice Śląskie, podobnie jak inne porównywane miasta, dotyka narastający problem wyludniania się (tabele 14. i 15, wykres 11.). Proces ten przebiega tu jednak wyraźnie wolniej niż np. w Bytomiu czy Zabrze. Z kolei problem depopulacji w najmniejszym stopniu występuje w Mysłowicach (jedne miasto, w którym w tym okresie występował wzrost wartości – między 2009 a 2014). Niekorzystne zmiany demograficzne są ściśle powiązane ze zmianą struktury społeczeństwa: jeszcze w 2000 r. osoby starsze stanowiły 11% Siemianowiczian, natomiast w 2019 r. co piąty mieszkaniec miał pow. 65 lat. Równocześnie spada udział młodzieży (15-24 lata) w ludności miasta - obecnie to zaledwie 9% mieszkańców (wykres 12.). Procesy te przebiegają bardzo podobnie we wszystkich analizowanych jednostkach.

TABELA 16. STOSUNEK LICZBY MĘŻCZYZN DO LICZBY KOBIET (LICZBA MĘŻCZYZN NA 100 KOBIET) W LATACH 2000 - 2019

	2000	2005	2009	2014	2019
Polska	94	94	93	94	94
Województwo śląskie	94	93	93	93	93
Bytom	95	94	93	92	91
Mysłowice	96	95	94	94	93
Piekary Śląskie	94	93	93	92	92
Świętochłowice	94	93	93	93	92
Zabrze	94	94	93	93	93
Siemianowice Śląskie	93	93	92	92	91

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

WYKRES 13. ZMIANA LICZBY LUDNOŚCI NA 1000 MIESZKAŃCÓW (SZEREG CZASOWY O PODSTAWIE ZMIENNEJ) W LATACH 2009 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

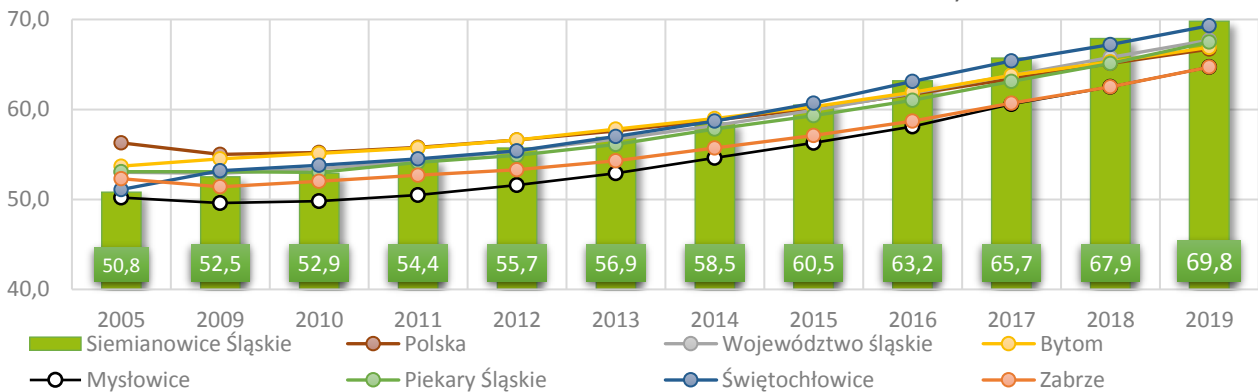
*dane dla roku 2010 są opracowane przez GUS przy uwzględnieniu wyników NSP 2011, dane przed rokiem 2010 są opracowane przez GUS na podstawie wyników NSP 2002.

Niska dzietność, depopulacja czy starzenie się społeczności są determinowane także przez inne czynniki. Stopniowo spada relacja liczby mężczyzn do liczby kobiet (wskaźnik maskulinizacji; tabela 16.). Dodatkowo wyraźnie wzrasta obciążenie demograficzne – coraz więcej dzieci i osób starszych przypada na osoby w wieku produkcyjnym (18-65 lat; dla Siemianowic Śląskich wynosi 69,8; wykres 14.). Ma to odzwierciedlenie również we wskaźniku potencjału demograficznego – przeciętnie 13-14% ludności w porównywanych miastach

Opracowanie:

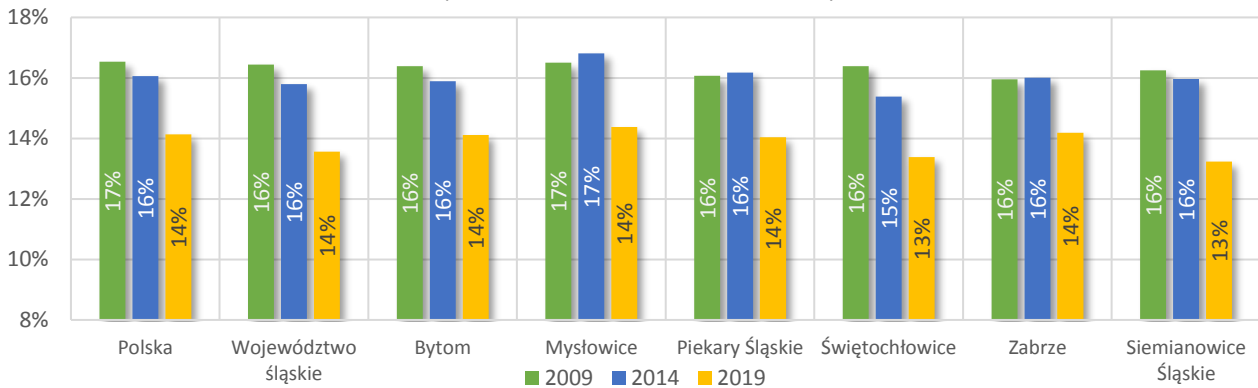
stanowią osoby w wieku 25-34 lata. Jest to m.in. konsekwencją obserwowanego ujemnego przyrostu naturalnego (wykres 16.). Pomimo, że Siemianowice Śląskie mają jeden z korzystniejszych wyników, to od 2010 r. wartość utrzymuje się poniżej zera, a w 2019 r. osiągnęła rekordowe -2,67 (w Zabrze było to nawet -5,22). Na względnie stabilnym poziomie utrzymuje się współczynnik urodzeń, tj. liczba urodzeń na 100 kobiet (wykres 17.). W okresie 2000-2019 dla Siemianowic Śląskich znajdował się w przedziale 40,2-45,4, a tylko w 2013 r. zaobserwowano większy spadek (do 36,4).

WYKRES 14. WSPÓŁCZYNNIK OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO W LATACH 2005 – 2019 (LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM).

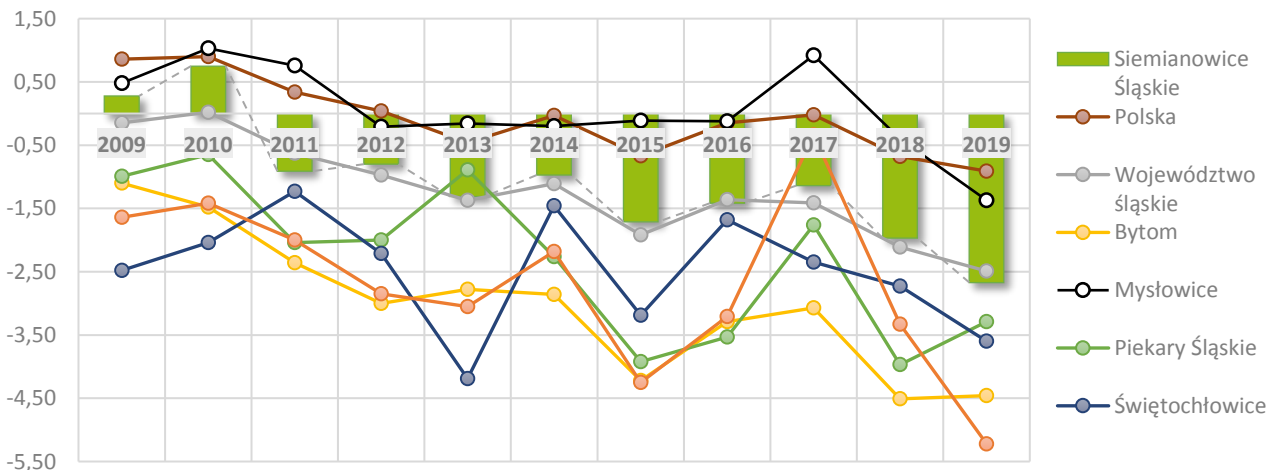
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

WYKRES 15. WSPÓŁCZYNNIK POTENCJAŁU DEMOGRAFICZNEGO W LATACH 2009 – 2019 (ODSETEK LUDNOŚCI W WIEKU 25-34 LATA)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

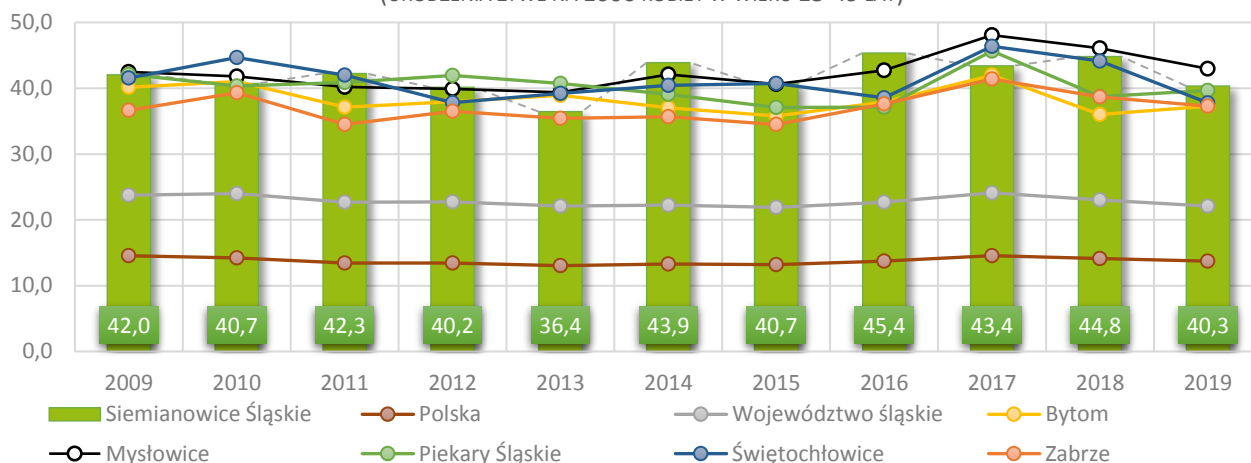
WYKRES 16. PRZYRÓST NATURALNY LUDNOŚCI NA 1000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2009 -2019.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

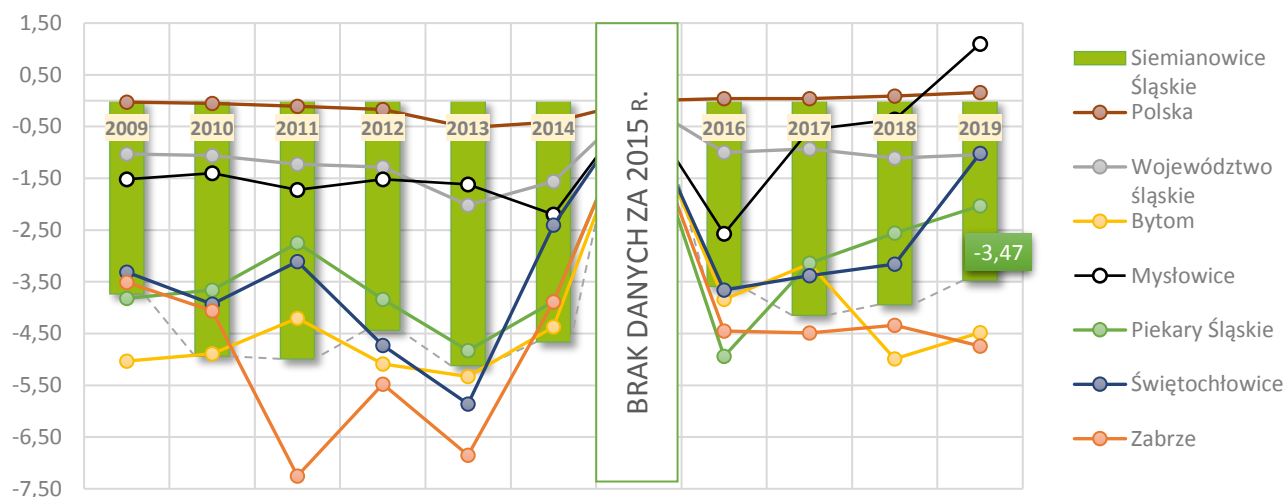
Opracowanie:

WYKRES 17. WSPÓŁCZYNNIK URODZEŃ W LATACH 2009 -2019
(URODZENIA ŻYWE NA 1000 KOBIEŃ W WIEKU 15-49 LAT)

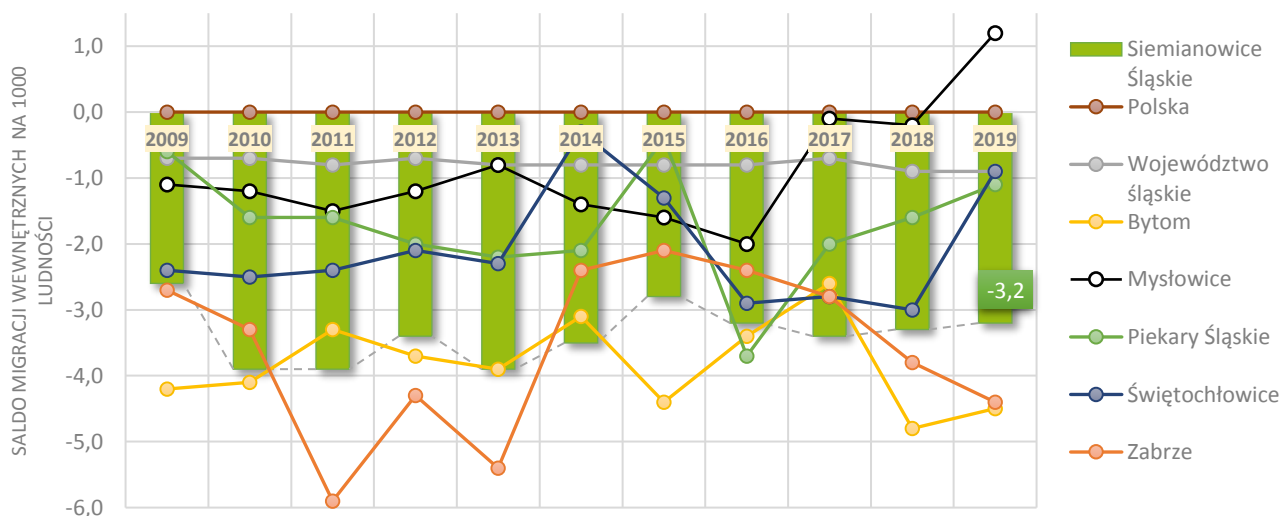
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

WYKRES 18. SALDO MIGRACJI NA 1000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2009 -2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

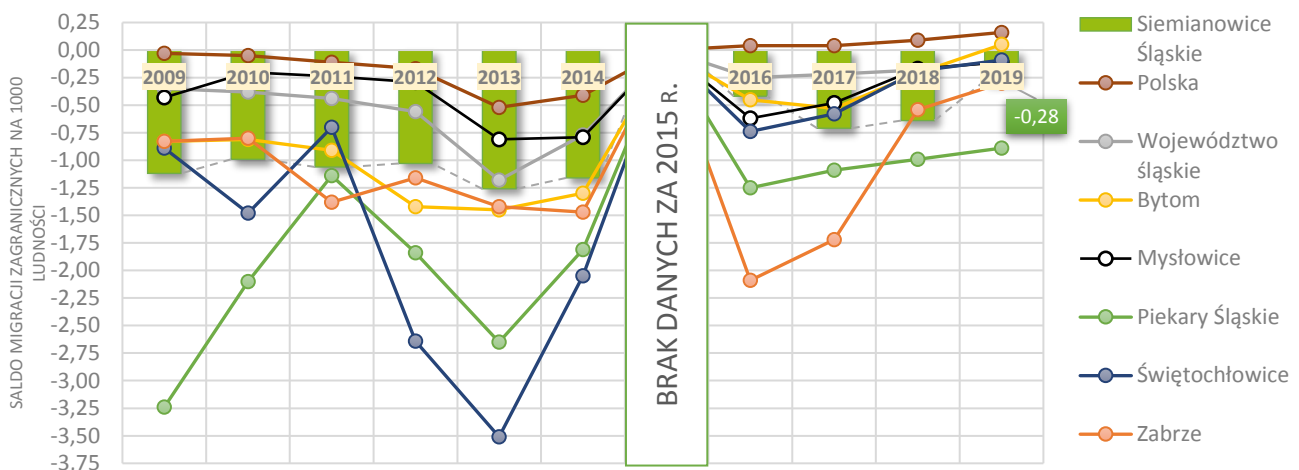
WYKRES 19. SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2009 -2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

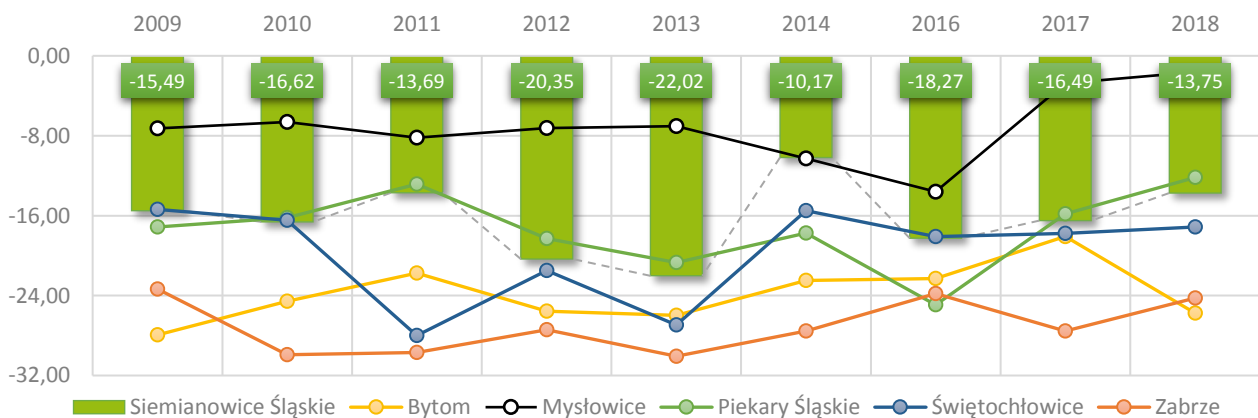
Opracowanie:

WYKRES 20. SALDO MIGRACJI ZAGRANICZNYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2009 -2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

WYKRES 21. WSPÓŁCZYNNIK EFEKTYWNOŚCI MIGRACJI W LATACH 2009 -2019*

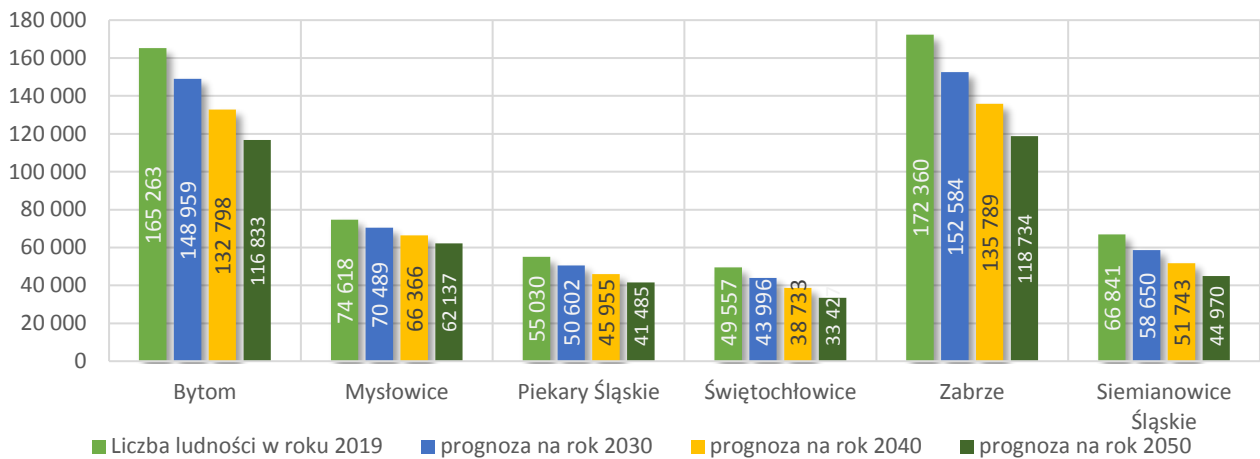
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS. * Brak danych dla 2015 roku.

Procesy migracyjne (wykresy 18, 19, 20, 21) charakteryzuje stopniowe zbliżanie się wartości salda migracji wewnętrznych i zagranicznych do wartości dodatnich. Tendencja jest najbardziej zauważalna po 2013 r. i jest wspólna dla wszystkich badanych jednostek (nieco większe wahania występują w Bytomiu). Siemianowice Śląskie znajdują się w środku stawki w zakresie wskaźników migracyjnych. Warto zaznaczyć, że wśród porównywanych miast tylko Mysłowice w 2019 r. osiągnęły dodatnie saldo migracji wewnętrznych.

Należy jednak podkreślić, że pozytywny kierunek zmian w zakresie migracji może okazać się niewystarczający. Dalsze utrzymywanie się ujemnego salda wraz z niskim poziomem dzietności (ujemny przyrost naturalny) sprawia, że prognozy dotyczące liczby ludności są niekorzystne. Szacowana prognoza zmiany liczby mieszkańców wskazuje, że w Siemianowicach Śląskich do 2050 r. może ona zmniejszyć się nawet o 1/3 (wykres 22.). Podobna procentowa zmiana ludności może nastąpić w Bytomiu i Zabrze, przy czym wartość bezwzględna jest tu największa: przewiduje się, że odpływ ludności w tych miastach wyniesie nawet 50 tys. osób. Proces depopulacji w najmniejszym stopniu może dotknąć Mysłowice (ok. -15%).

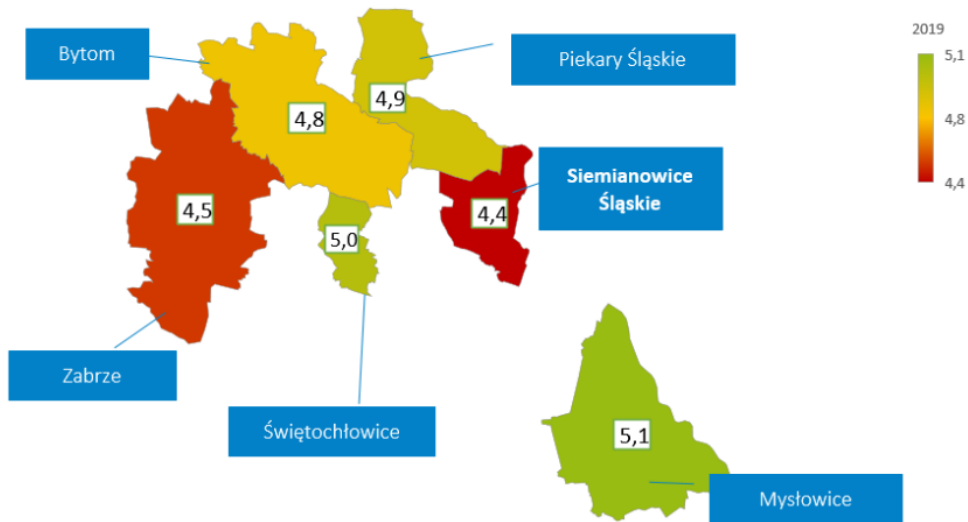
Opracowanie:

WYKRES 22. LICZBA LUDNOŚCI W ROKU 2019 I PROGNOZOWANA LICZBA LUDNOŚCI W LATACH 2030, 2040 I 2050

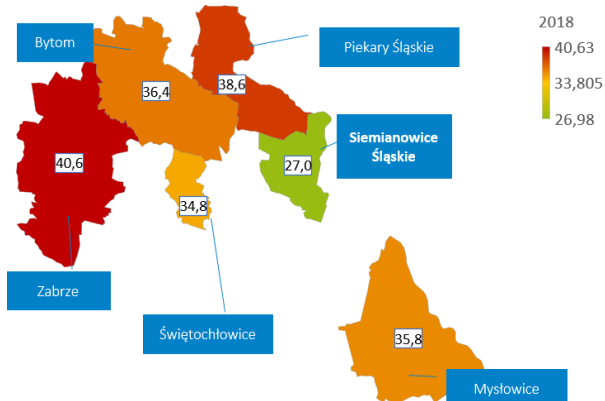
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Rys. 4. LICZBA MAŁŻEŃSTW NA 1000 MIESZKAŃCÓW W ROKU 2019

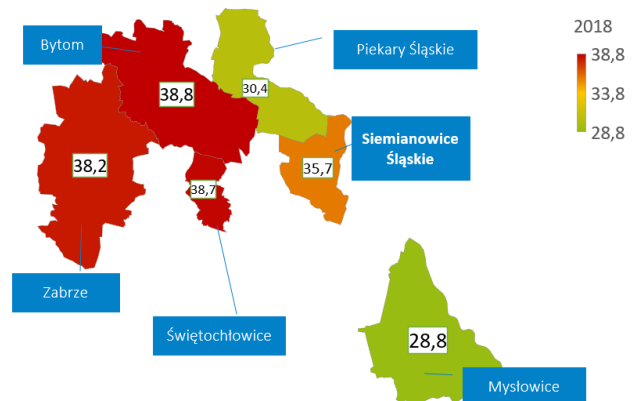
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Rys. 5. LICZBA ROZWODÓW NA 100 MAŁŻEŃSTW W 2018 ROKU

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SAS.

Rys. 6. ODSETEK URODZEŃ POZAMAŁŻEŃSKICH W 2018 ROKU

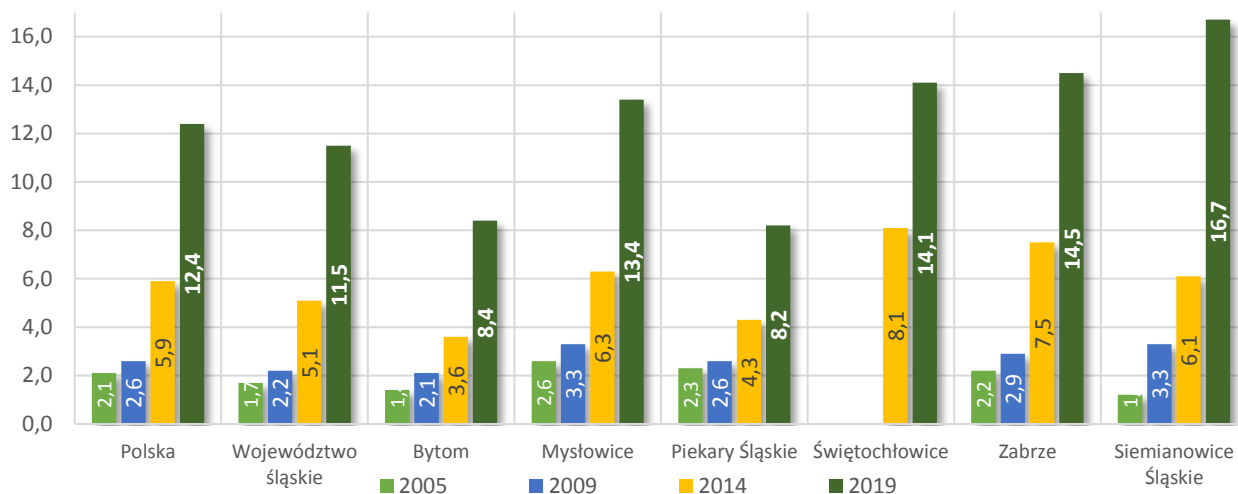
Źródło: Opracowanie własne na podstawie SAS.

W Siemianowicach Śląskich w 2019 r. zawarto najmniej małżeństw na 1000 mieszkańców, jednak różnice między miastami są niewielkie (rys.5). Natomiast najrzadziej dochodziło do rozwodów (27 na 100 małżeństw, rys.6), a liczba urodzeń pozamałżeńskich jest na przeciętnym poziomie (ok. 1/3 noworodków; rys.7).

Opracowanie:

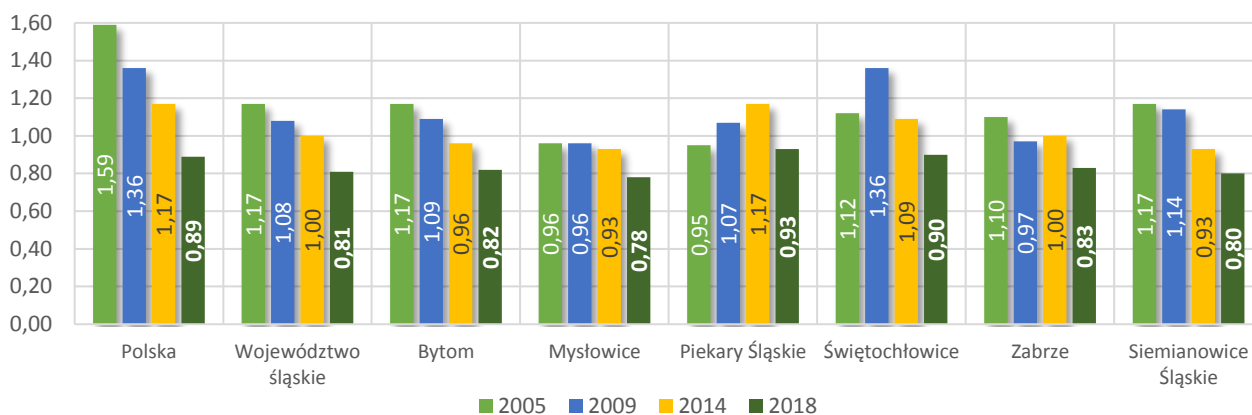
2.2. Infrastruktura społeczna

WYKRES 23. ODSETEK DZIECI DO LAT 3 OBJĘTYCH OPIEKĄ W ŻŁOBKACH W LATACH 2005-2019

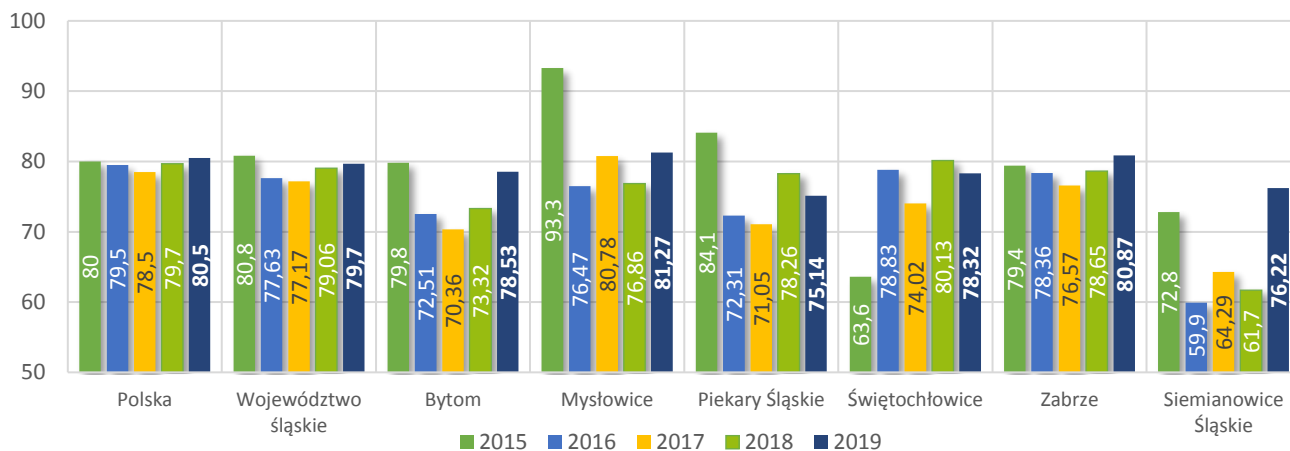
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 24. LICZBA DZIECI W WIEKU 3-5 LAT PRZYPADAJĄCE NA 1 MIEJSCE W PLACÓWCE WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO W LATACH 2005-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 25. ZDAWALNOŚĆ EGZAMINU MATURALNEGO⁶ W LATACH 2015-2019 (TZW. NOWA FORMUŁA)

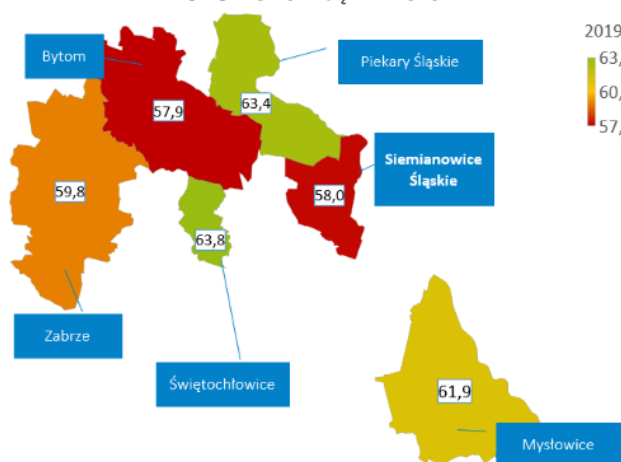

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE Jaworzno i CKE.

⁶ Dane uwzględniają wyniki dla szkół dla młodzieży i dla dorosłych.

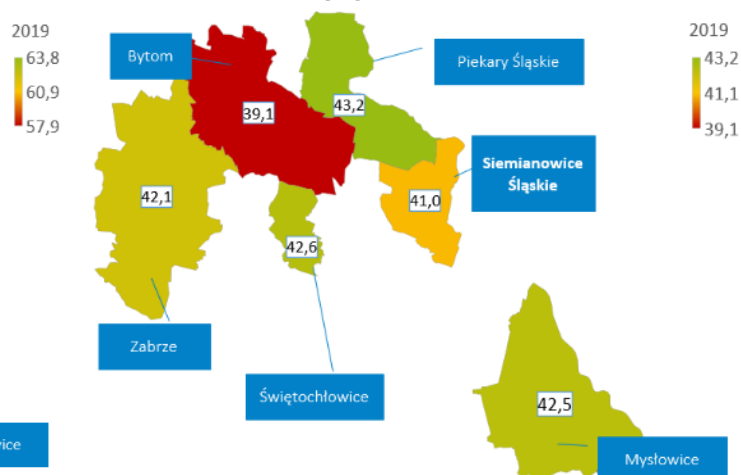
Opracowanie:

Rys. 7. WYNIKI EGZAMINU ÓSMOKLASISTY W 2019 ROKU – JĘZYK POLSKI

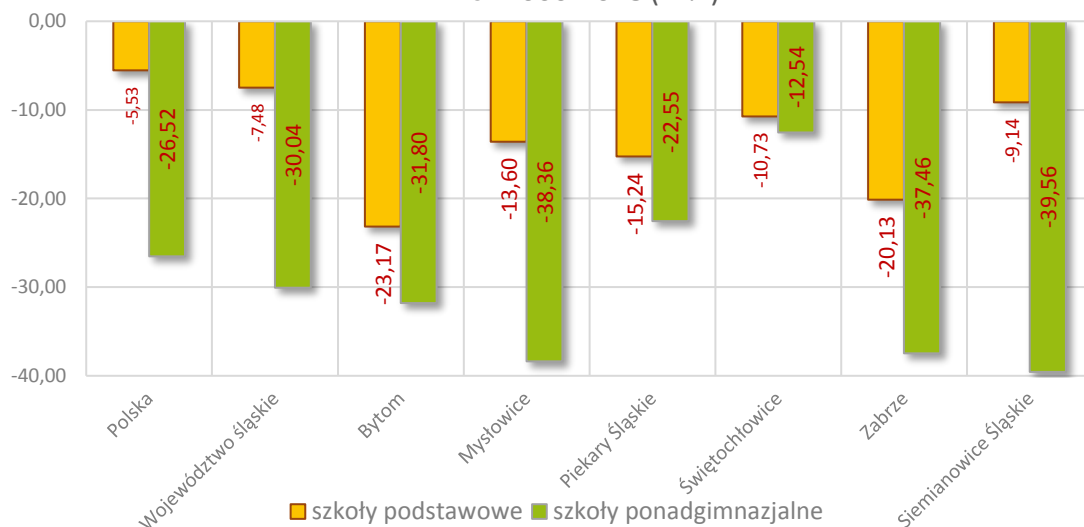
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE Jaworzno.

Rys. 8. WYNIKI EGZAMINU ÓSMOKLASISTY W 2019 ROKU – MATEMATYKA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE Jaworzno.

WYKRES 26. ZMIANA LICZBY UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH W LATACH 2000-2018 (w %)

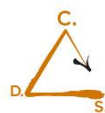
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Siemianowice Śląskie wyróżnia największy wzrost poziomu objęcia dzieci do 3 r. ż. opieką w żłobkach (największy, blisko trzykrotny, między 2014 a 2019 r.; wykres 23.) – w 2019 r. co szóste dziecko korzystało z tej możliwości. We wszystkich porównywanych ośrodkach poprawia się sytuacja w zakresie dostępności przedszkoli. W Siemianowicach Śląskich od 2014 r. jest więcej dostępnych miejsc niż dzieci w wieku 3-5 lat (wykres 24.).

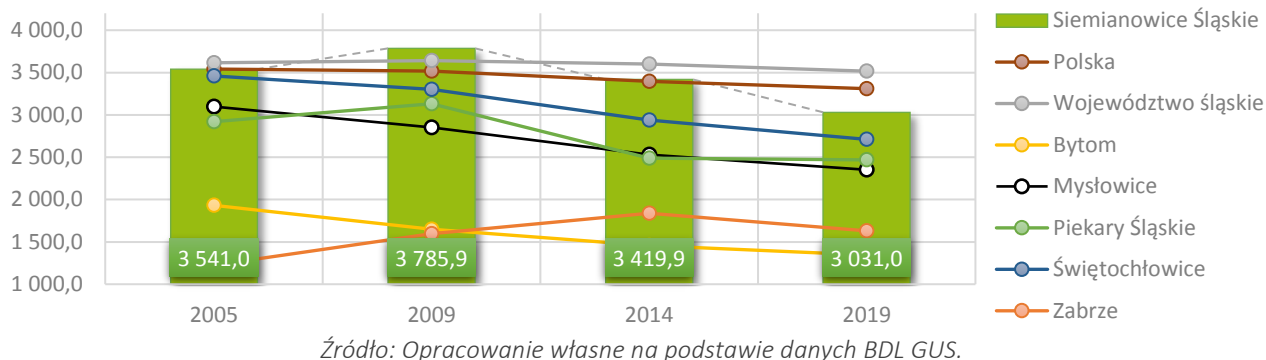
Wskutek zmian demograficznych znacznie zmalała liczba uczniów w szkołach podstawowych (-9,14%) oraz ponadgimnazjalnych (-40%: największy spadek wśród porównywanych jednostek) w latach 2000-2018. Najmniejsza zmiana, wśród analizowanych miast, dotknęła Świętochłowice (-10% w podstawówkach, -12,5% w szkołach ponadgimnazjalnych (wykres 26.). Pomimo słabszych rezultatów w latach 2015-2018 (o około 10 pkt. proc. niższych od innych jednostek), w 2019 r. maturę zdało ¾ uczniów, przez co zdawalność w Siemianowicach Śląskich jest na poziomie podobnym jak w kraju i regionie. Miasto charakteryzują przeciętne wyniki egzaminu ósmoklasisty – w zestawieniu przodują Piekary Śląskie i Świętochłowice (rys. 8. i 9.).

Opracowanie:

Kultura

WYKRES 27. KSIĘGOZBIÓR BIBLIOTEK PUBLICZNYCH NA 1 000 MIESZKAŃCÓW W 2005-2019.

WYKRES 28. PROCENTOWA ZMIANA LICZBY WOLUMINÓW W LATACH 2005-2019

WYKRES 29. CZYTELNICY BIBLIOTEK PUBLICZNYCH NA 1 000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2005-2019

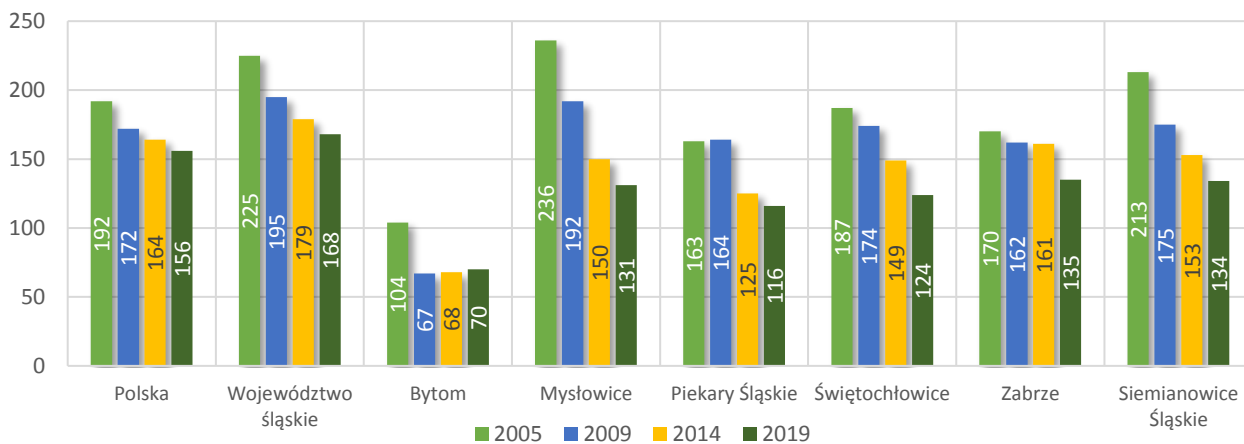
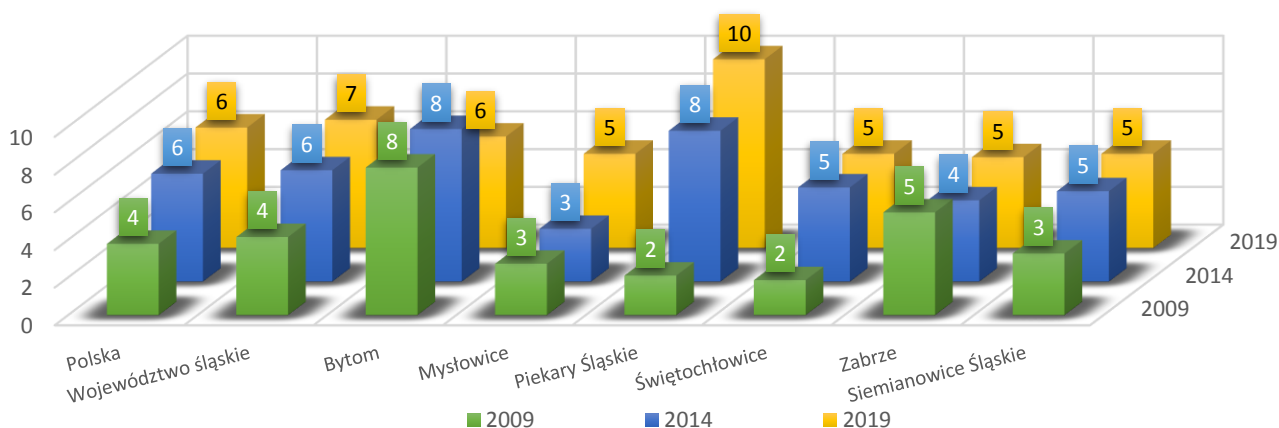

TABELA 17. WYPOŻYCZENIA KSIĘGOZBIORU NA 1 CZYTELNIKA W WOLUMINACH W LATACH 2005-2019

Jednostka	2005	2009	2014	2019
Polska	19,2	18,7	18,3	17,2
Województwo śląskie	20,5	19,8	19,6	18,0
Bytom	20,4	20,1	22,7	19,2
Mysłowice	19	19,4	22,4	23,2
Piekary Śląskie	28,9	27,4	23	18,6
Świętochłowice	24,5	25,9	22,6	19,4
Zabrze	20,8	13,8	16,7	18
Siemianowice Śląskie	17,2	20,4	22	20,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Opracowanie:

WYKRES 30. LICZBA KOMPUTERÓW NA 1 BIBLIOTEKĘ PUBLICZNĄ W LATACH 2009-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Elementem infrastruktury społeczno-kulturalnej są biblioteki. Liczba posiadanych woluminów w ramach księgozbiorów bibliotecznych w przeliczeniu na mieszkańca zmniejszają się we wszystkich jednostkach (wykresy 27. i 28.). W Polsce obserwuje się stopniowy spadek liczby czytelników. W 2019 r. tylko co siódmy Siemianowiczanie był zapisany w bibliotece (w Bytomiu był to jedynie co czternasty mieszkaniec; wykres 29.), co jest poziomem nieco poniżej średniej wojewódzkiej. Od lat wskaźnik wypożyczeń w porównywanych jednostkach waha się wokół poziomu ok. 20 woluminów na czytelnika (tab. 17). Wyposażenie bibliotek publicznych w komputery nie ulega zmianom i wynosi ok. 5 urządzeń na obiekt. Jedynym wyjątkiem są Piekary Śląskie, gdzie w 2019 r. odnotowano liczbę 10 komputerów na bibliotekę (wykres 30.).

TABELA 18. ZWIEDZAJĄCY MUZEA I ODDZIAŁY NA 1 000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2010-2019

Jednostka	2010	2014	2019
Polska	152,1	196,2	228,3
Województwo śląskie	74,0	133,7	146,0
Mysłowice	61,3	87,1	81,2
Świętochłowice	11,2	178,4	382,3
Zabrze	40,6	879,7	1 295,2
Siemianowice Śląskie	29,8	36,4	58,6

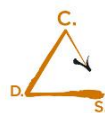
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

TABELA 19. LICZBA UCZESTNIKÓW IMPREZ KULTURALNYCH NA 1 000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2009-2019.

Jednostka	2009	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Polska	2719	2440	2504	3011	3191	2718	2820	2882	3138	2981
Województwo śląskie	1382	1199	1295	1725	1623	1451	1542	1601	1823	1897
Bytom	181	74	133	310	386	440	381	410	224	865
Mysłowice	257	143	383	636	667	734	635	676	769	1034
Piekary Śląskie	1766	742	606	830	799	818	753	969	1071	542
Świętochłowice	1751	359	382	1628	323	545	718	834	743	616
Zabrze	185	137	222	310	268	257	292	294	302	624
Siemianowice Śląskie	268	606	724	739	871	456	1511	1442	1833	1671

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

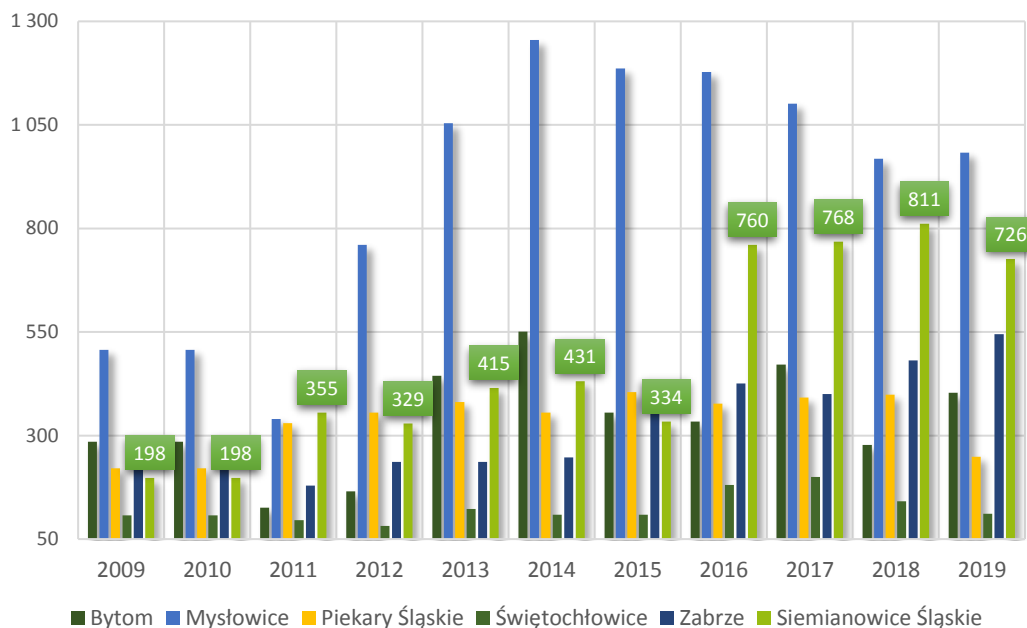
Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

WYKRES 31. LICZBA IMPREZ KULTURALNYCH⁷ W LATACH 2009-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

TABELA 20. LICZBA UCZESTNIKÓW IMPREZ MASOWYCH⁸ NA 1 000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2014-2019.

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Polska	1841	1846	1938	2079	2195	2213
Województwo śląskie	1314	1375	1422	1424	1672	1723
Bytom	661	390	309	243	79	77
Mysłowice	300	214	235	229	228	324
Piekary Śląskie	370	461	286	27	38	182
Świętochłowice	252	334	336	357	460	0
Zabrze	514	752	1245	2149	2056	1955
Siemianowice Śląskie	106	78	122	64	95	72

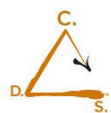
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W ostatniej dekadzie daje się zauważyć wzrost liczby osób korzystających z kultury, rozrywki czy sztuki w Siemianowicach Śląskich. Tendencja ta jest wspólna dla analizowanych jednostek. Zdecydowanym liderem w zakresie imprez masowych – tj. z udziałem min. 500 osób w hali oraz min. 1000 w plenerze - jest Zabrze, gdzie liczba uczestników w latach 2017-2019 wynosiła ok. 2000 osób w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (oznacza to, że w wydarzeniach w Zabrzu uczestniczyło dwa razy więcej osób niż liczba mieszkańców; tabela 20.). Siemianowice Śląskie osiągały tu wielokrotnie niższe wartości, jednakże przodują w klasyfikacji liczby uczestników wydarzeń kulturalnych: tu liczba uczestników na 1000 mieszkańców w rekordowym 2018 r. wyniosła 1833 i była blisko dwukrotnie wyższa od drugich w kolejności Piekarów Śląskich (tabela 19.). Ponadto znacznie wzrasta liczba wydarzeń o charakterze kulturalnym – od 2016 r. w Siemianowicach Śląskich organizuje się ok. 700-800 takich wydarzeń rocznie (przodują Mysłowice, ok. 1000; wykres 31.). Zwiększa się również popularność muzeów – od 2010 r. liczba zwiedzających na 1000 mieszkańców podwoiła się (tabela 18.).

⁷ Imprezy kulturalne są rozumiane jako imprezy organizowane przez centra kultury, ośrodki kultury, domy kultury, świetlice, kluby.

⁸ Zgodnie z definicją GUS impreza masowa to „impreza o charakterze artystycznym, rozrywkowym lub sportowym skierowana do szerokiej publiczności, organizowana zgodnie z przepisami o bezpieczeństwie imprez masowych”.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bienikowska, Cezary Ulaszński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

Sport i rekreacja

TABELA 21. LICZBA CZŁONKÓW KLUBÓW SPORTOWYCH
NA 1 000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2002-2018

Jednostka	2002	2006	2010	2014	2018
Polska	62	79	71	75	83
Województwo śląskie	34	37	37	41	47
Bytom	21	13	22	20	21
Mysłowice	14	16	9	10	12
Piekary Śląskie	25	24	23	11	25
Świętochłowice	10	12	12	20	23
Zabrze	18	21	27	25	23
Siemianowice Śląskie	13	10	24	14	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

TABELA 22. PRZESTRZEŃ REKREACYJNA NA MIESZKAŃCA W LATACH 2009-2019

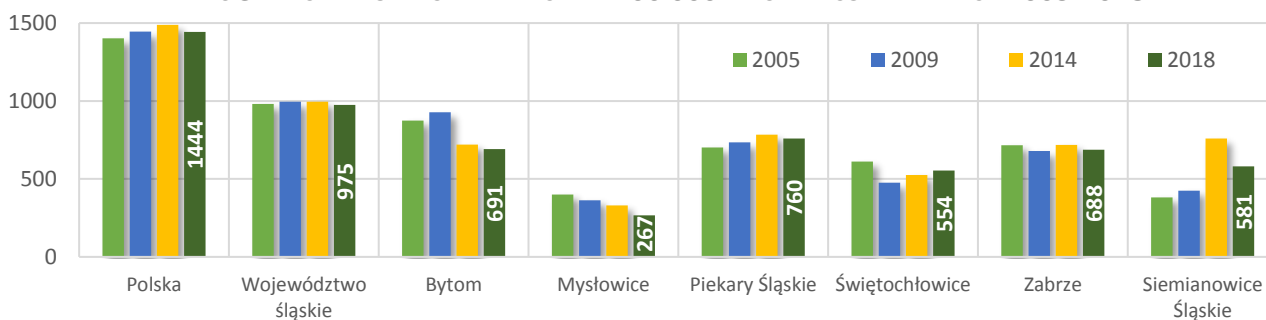
	2009	2014	2019
Liczba metrów kwadratowych publicznej zewnętrznej przestrzeni rekreacyjnej na mieszkańca	0,16	1,10	1,20
Liczba metrów kwadratowych publicznej wewnętrznej przestrzeni rekreacyjnej na mieszkańca	0,12		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie.

Częścią infrastruktury społecznej jest sport i rekreacja. W Siemianowicach Śląskich regularnie wzrasta powierzchnia zewnętrznej przestrzeni rekreacyjnej na mieszkańca (obecnie ok. 1,2 m²). Z danych udostępnionych przez miasto wynika, że powierzchnia przestrzeni wewnętrznej nie ulega zmianie (tab. 22.). Wzrasta zainteresowanie uczestnictwem w klubach sportowych – w 2018 r. zapisało się do nich 27 osób na 1000 Siemianowiczian, co dwukrotnie przewyższa wynik z 2002 r. (tab. 21.) Należy jednak podkreślić, że wskaźnik ten nie utrzymuje stałych tendencji i podlega wahaniom wskutek m.in. zmieniających się mód.

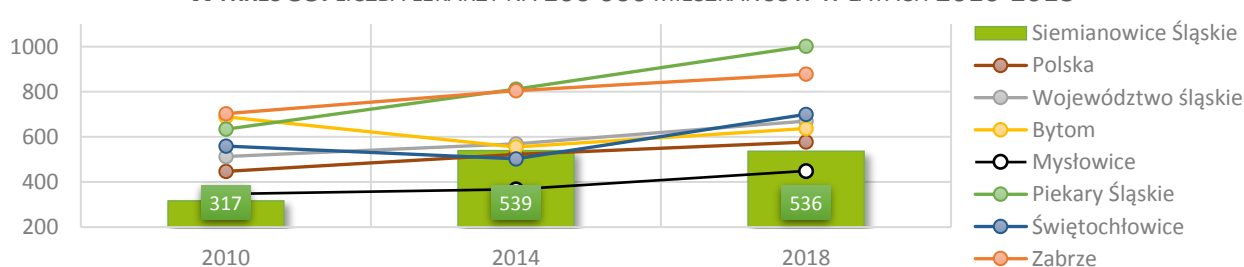
Ochrona zdrowia

WYKRES 32. LICZBA ŁÓŻEK SZPITALNYCH NA 100 000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2005-2018

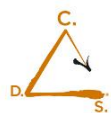
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 33. LICZBA LEKARZY NA 100 000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2010-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Opracowanie:

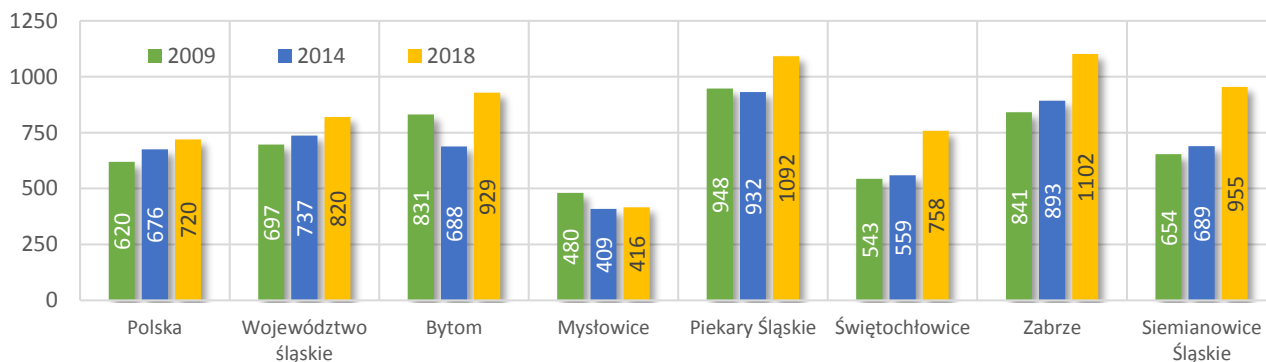
Centrum Doradztwa Strategicznego*

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch

30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

WYKRES 34. LICZBA PERSONELU PIELEŃNIARSKIEGO I POŁOŻNICZEGO NA 100 000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2009-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

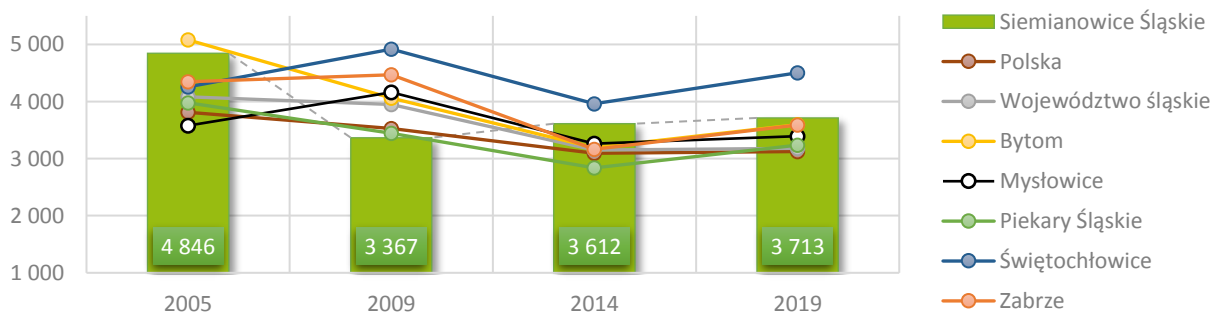
TABELA 23. LICZBA PRZYCHODNI NA 10 000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2005-2019

	2005	2009	2014	2019
Bytom	3	4	5	4
Mysłowice	5	6	7	7
Piekary Śląskie	3	5	7	6
Świętochłowice	4	4	3	4
Zabrze	3	5	6	6
Siemianowice Śląskie	5	6	6	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

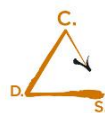
W Polsce następuje stopniowa poprawa jakości i dostępności ochrony zdrowia. Zwiększa się liczba łóżek szpitalnych oraz lekarzy na 1000 mieszkańców (wykresy 32. i 33.), a w Siemianowicach Śląskich tempo pozytywnych zmian po 2009 r. jest szybsze niż w pozostałych ośrodkach. Dotyczy to także wyraźnego przyrostu liczby personelu pielęgniarskiego i położniczego na 100 tys. mieszkańców, przekraczającego średnią krajową i wojewódzką (obecnie 955; wykres 34.) oraz ilości przychodni (tabela 23.). Między 2005 a 2009 (w przeciwieństwie do innych miast) nastąpiła poprawa dostępności aptek dla mieszkańców Siemianowic Śląskich i od tamtego okresu utrzymuje się na podobnym poziomie (ok. 3700 osób na aptekę; wykres 35.).

WYKRES 35. LICZBA MIESZKAŃCÓW PRZYPADAJĄCYCH NA 1 APTEKĘ OGÓLNODOSTĘPNĄ W LATACH 2005-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

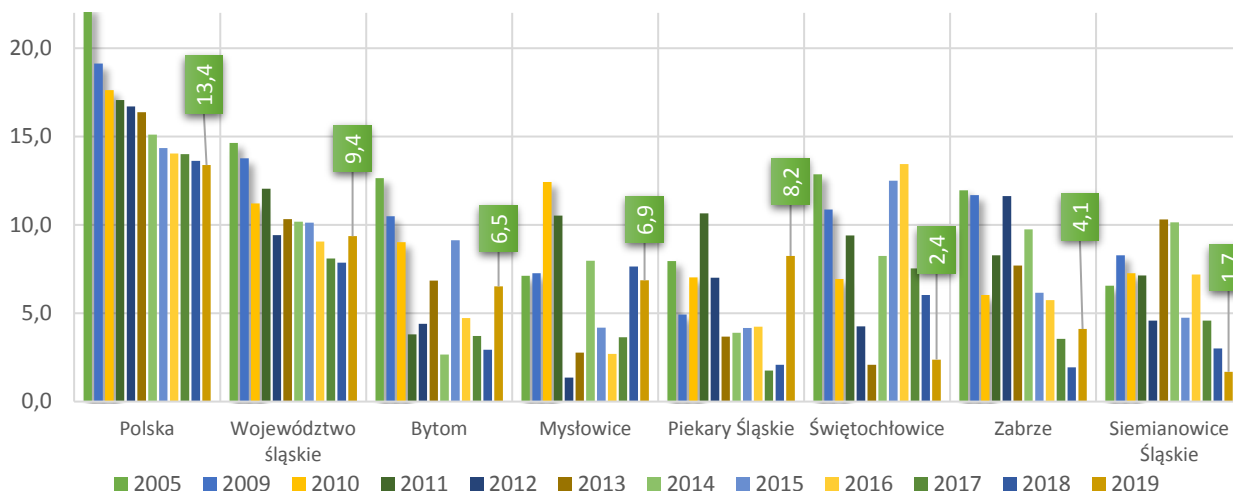
Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

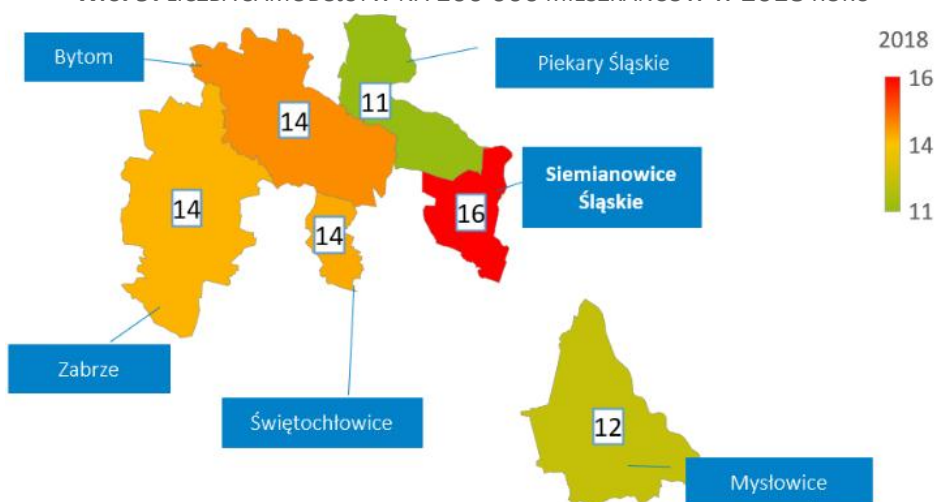
Dagmara Bienikowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

WYKRES 36. ŚMIERTELNOŚĆ PONIŻEJ 5 ROKU ŻYCIA NA 1 000 ŻYwych URODZEŃ W LATACH 2005-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

rys. 9. LICZBA SAMOBÓJSTW NA 100 000 MIESZKAŃCÓW W 2018 ROKU⁹

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Od 2005 r. znacznie zmniejszyła się liczba przypadków śmierci wśród dzieci do 5 r.ż. w przeliczeniu na 1000 urodzeń. W Siemianowicach Śląskich wartość wskaźnika (wyk. 36.) jest niższa niż w pozostałych jednostkach. W 2019 r. wynosiła 1,7, co oznacza ponad czterokrotny spadek od początku analizowanego okresu. Dane dot. samobójstw wskazują, że miało tu miejsce więcej samobójstw w stosunku do pozostałych miast (16; rys. 10.).

TABELA 24. DANE DOTYCZĄCE PROFILAKTYKI HPV W LATACH 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Populacja objęta programem	580	400	300	700	693
Liczba zaszczepionych dziewcząt	112	98	71	61	75

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie.

⁹ Zgodnie z informacją w BDL GUS: „Dane dotyczące zamachów/zachowań samobójczych pochodzą z Komendy Głównej Policji. Rejestracja (według jednostki rejestrującej postępowanie) zgłoszenia następuje bezpośrednio po wydarzeniu w momencie ustalenia, że doszło do zamachu/zachowania samobójczego. Województwo mazowieckie, to suma danych z Komendy Stołecznej Policji i Komendy Wojewódzkiej w Radomiu. Rejestracja zdarzeń w zakresie zamachów samobójczych ogółem i zakończonych zgonem odbywa się poprzez wskazanie jednostki Policji rejestrującej zdarzenie oraz jednostki, na terenie której miało miejsce zdarzenie.”

Opracowanie:

TABELA 25. WARTOŚĆ (W PLN) ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA INWESTYCJE W SYSTEMY INFORMATYCZNE WSPIERAJĄCE ZARZĄDZANIE PLACÓWKĄ OCHRONY ZDROWIA W ZOZ SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE W LATACH 2000-2019

Lata	2000-2005	2006-2009	2010	2011-2017	2018	2019
Wysokość środków (zł)	319814,5	52262,56	131795,4	0	73753,26	19784,25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie.

2.3. Wybrane społeczne realia miejskie

Bezpieczeństwo publiczne

Wskaźniki przedstawione w tej części Audytu odnoszą się do bezpieczeństwa w mieście, kluczowych zagrożeń oraz jakości pracy lokalnych służb. Od 2005 r. wzrosła zarówno liczba strażaków zatrudnionych na pełen etat (o 1/6), jak i strażaków – ochotników / niepełnoetatowych (tabela 26.). Głównym obszarem aktywności straży pożarnej jest ochrona życia i mienia mieszkańców przed skutkami pożarów. W roku 2019 r. w Siemianowicach Śląskich – w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców – w ich wyniku zmarło najwięcej osób na tle pozostałych jednostek, jednak w roku poprzednim nie odnotowano żadnego przypadku. Dane ulegają wahaniom, jednak nie przekraczają średniej dla Polski, wynoszącej 4 (tabela 27.). Z kolei w policji również nastąpił wzrost liczby funkcjonariuszy (o ok. 15%; wyk. 38.). Średni czas ich reakcji ulega jednak wydłużeniu (obecnie 7 min; tab.28.). Obserwuje się wyraźny spadek przypadków przestępstw i wykroczeń, a liczba sytuacji z udziałem przemocy od 2005 r. zmalała trzynastokrotnie (wyk. 39-41).

Tylko w Siemianowicach Śląskich czas reakcji służb ratowniczych uległ poprawie. W 2018 r. dla połowy interwencji czas ten wynosił maksymalnie 5 minut od pierwszego wezwania (wykres 37.), a tylko dla 9% przypadków czas ten przekraczał 11 minut. W porównywanych jednostkach struktura czasu reakcji była korzystniejsza niż dla Polski ogółem. Najczęstszym powodem interwencji (wg rodzajów zagrożeń) były zagrożenia wynikające z silnego wiatru, a w 2019 r. wzrosła liczba zagrożeń chemicznych (wyk. 42.).

TABELA 26. LICZBA STRAŻAKÓW W SIEMIANOWICACH ŚLĄSKICH W LATACH 2005-2019

	2005	2009	2014	2019
Liczba strażaków na 100 tys. mieszkańców	73	79	80	85
Liczba strażaków zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin oraz strażaków ochotników na 100 tys. mieszkańców	bd.	33	35	39

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie.

TABELA 27. LICZBA ZGONÓW WSKUTEK POŻARÓW NA 100 000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Polska	4	4	4	4	4	4
Województwo śląskie	3	3	2	2	3	2
Bytom	0	2	3	2	2	2
Mysłowice	4	1	4	1	1	1
Piekary Śląskie	0	2	0	0	4	0
Świętochłowice	2	2	4	0	2	2
Zabrze	2	2	1	1	2	1
Siemianowice Śląskie	3	1	1	1	0	4

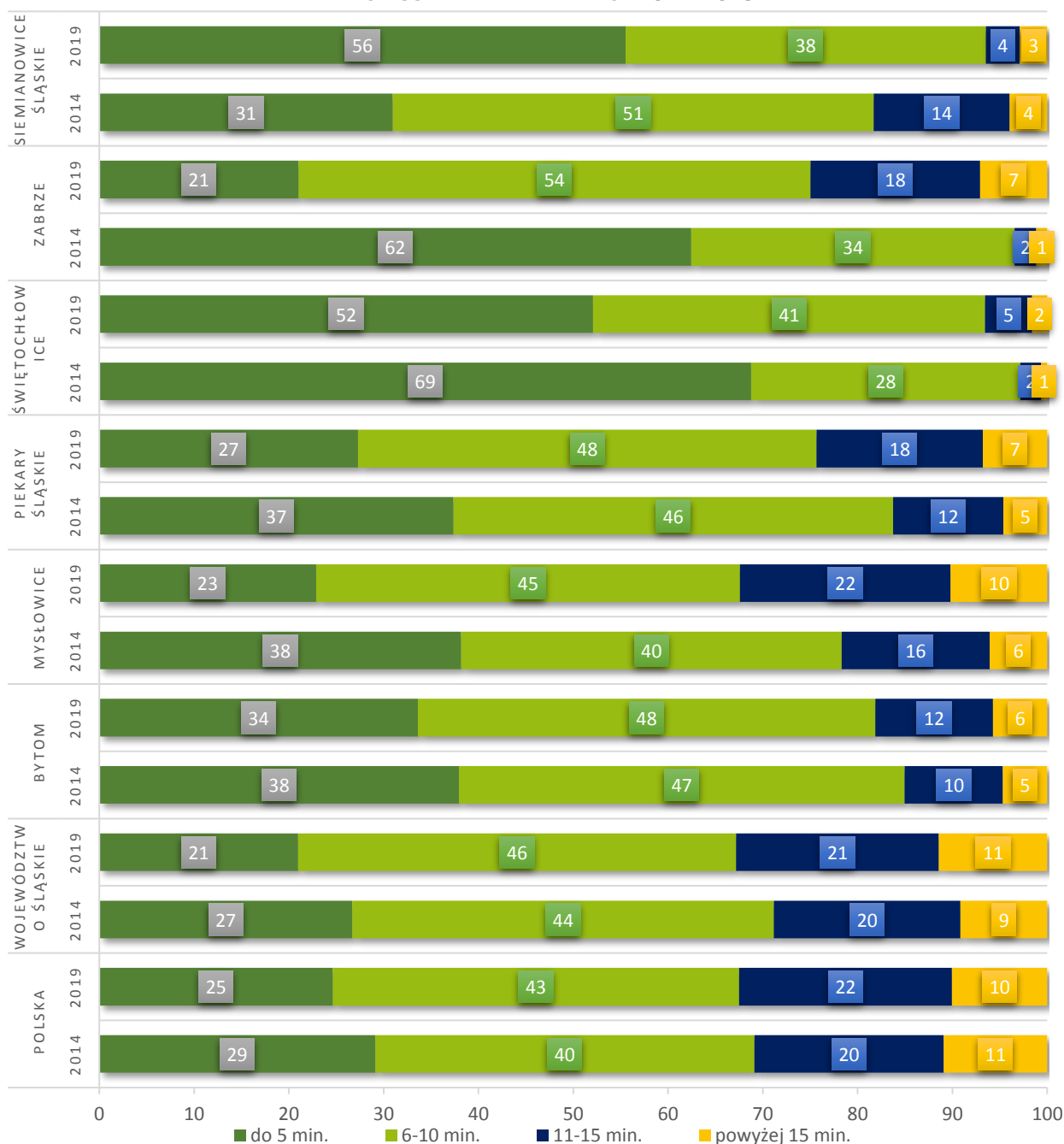
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KG PSP¹⁰.

¹⁰ Źródło: www.kgpsp.gov.pl, data dostępu: 15.07.2020 r.

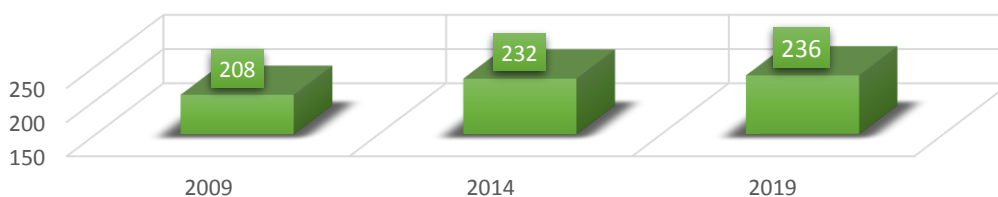
Opracowanie:

WYKRES 37. PROCENTOWA STRUKTURA INTERWENCJI WEDŁUG CZASU REAKCJI SŁUŻB RATOWNICZYCH OD OTRZYMANIA PIERWSZEGO WEZWANIA W LATACH 2014-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KG PSP¹¹.

WYKRES 38. LICZBA FUNKCJONARIUSZY POLICJI NA 100 000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2009-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie.

¹¹ Źródło: www.kgpsp.gov.pl, data dostępu: 15.07.2020 r.

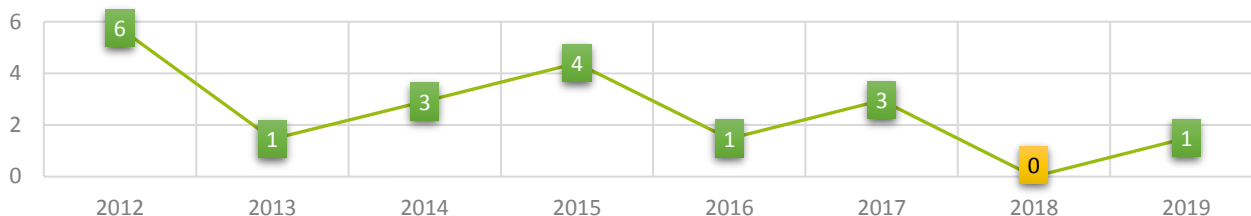
Opracowanie:

TABELA 28. ŚREDNI CZAS REAKCJI POLICJI W LATACH 2015-2019 (W MINUTACH)

	2015	2016	2017	2018	2019
Czas reakcji policji od pierwszego wezwania w minutach	6,52	6,41	7,18	7,08	7,27

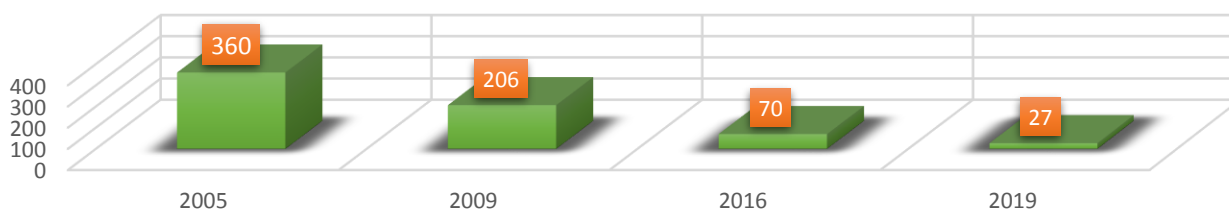
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie.

WYKRES 39. LICZBA PRZESTĘPSTW PRZECIWKO ŻYCIU NA 100 000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2012-2019

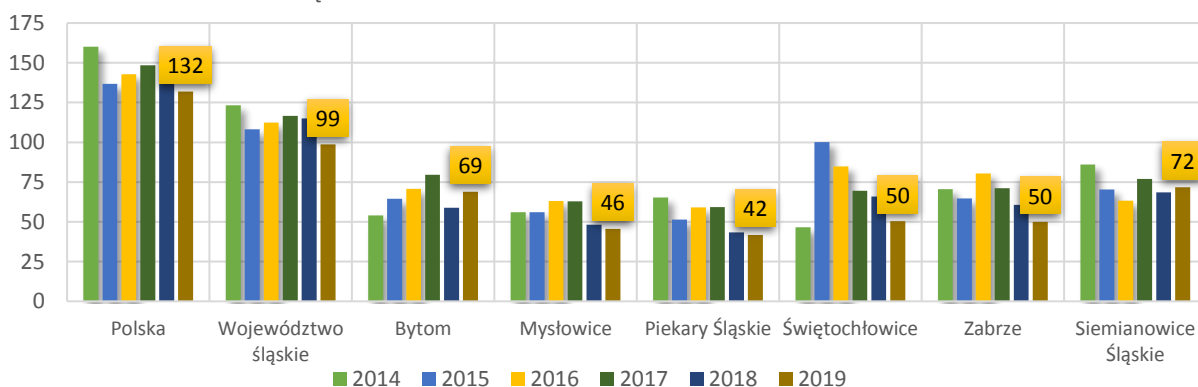
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie.

WYKRES 40. LICZBA PRZESTĘPSTW Z UŻYCIEM PRZEMOCY NA 100 000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2005-2019.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie.

WYKRES 41. LICZBA PRZESTĘPSTW PRZECIWKO MIENIU NA 100 000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2014-2019.

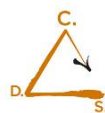

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 42. PROCENTOWA STRUKTURA MIEJSCOWYCH ZAGROŻEŃ WEDŁUG RODZAJÓW W LATACH 2010-2019

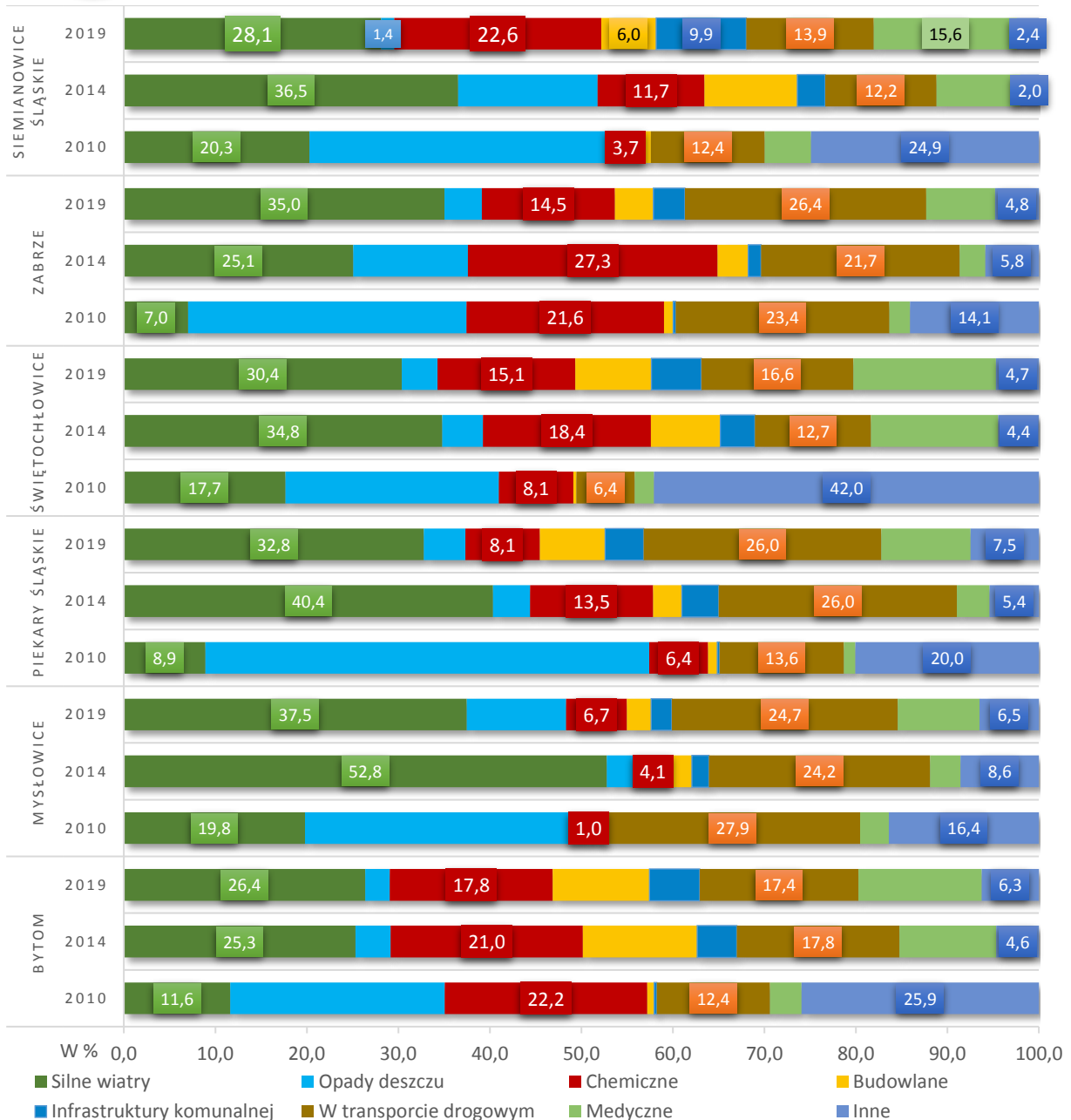
Zgodnie z Zasadami ewidencjonowania zdarzeń w SWD PSP obowiązującymi od 01.09.2019 r. zagrożenia chemiczne rozumiane są jako „zdarzenia będące następstwem uwolnienia do otoczenia substancji niebezpiecznych, stwarzających zagrożenie dla życia, mienia lub środowiska”, zagrożenia infrastruktury komunalnej jako „zdarzenia będące następstwem uszkodzenia lub zniszczenia urządzeń i instalacji, w szczególności gazowych, wodno-kanalizacyjnych, ciepłowniczych, energetycznych, dźwigowych, itp. uniemożliwiające ich normalne 36 funkcjonowanie - do licznika (elektrycznego, gazowego, itp.) w obiektach mieszkalnych i użyteczności publicznej), zagrożenia medyczne rozumiane są jako „zdarzenia, w których wystąpił stan nagłego zagrożenia zdrowotnego i konieczne było wykonywanie medycznych działań ratowniczych przez ratowników JOP”.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

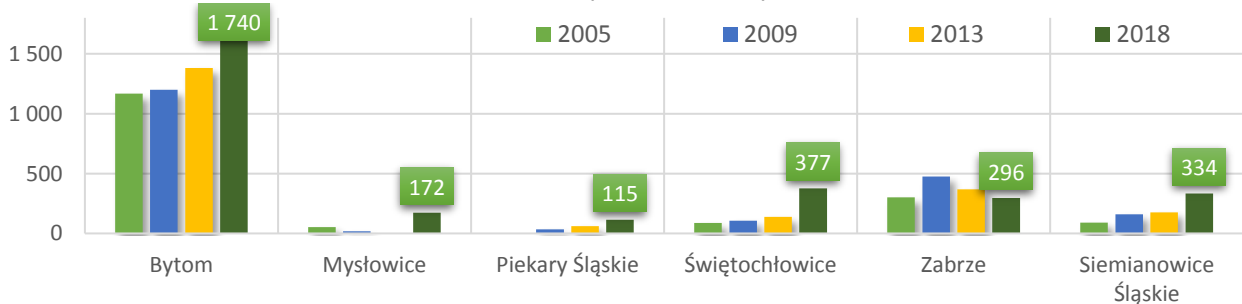
Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 625 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KG PSP¹².

Mieszkalnictwo

WYKRES 43. LICZBA MIESZKAŃ NIEZAMIESZKANYCH (PUSTOSTANÓW) W ZASOBE GMINY W LATACH 2005-2019

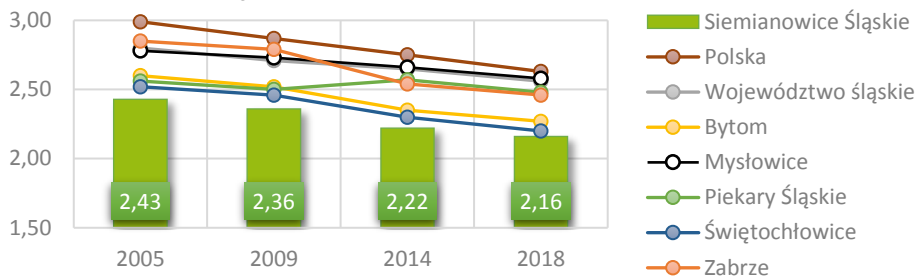

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

¹² Źródło: www.kgpsz.gov.pl, data dostępu: 15.07.2020 r.

Opracowanie:

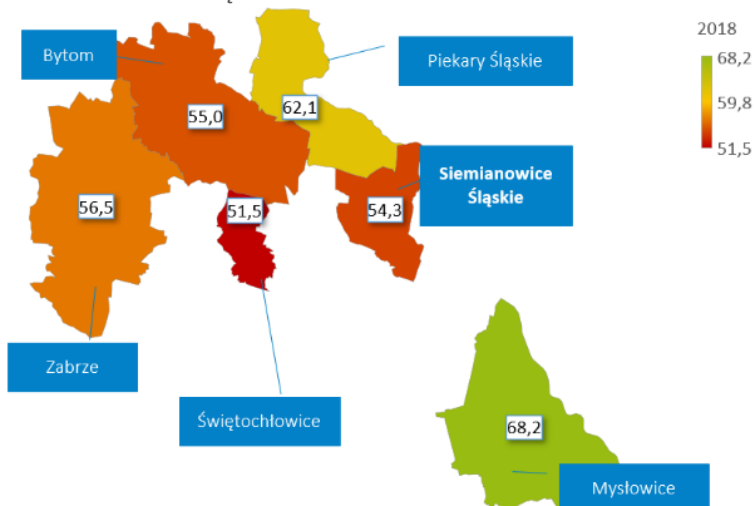
WYKRES 44. PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB NA 1 MIESZKANIE W LATACH 2005-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rys. 10. PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA MIESZKANIA W 2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

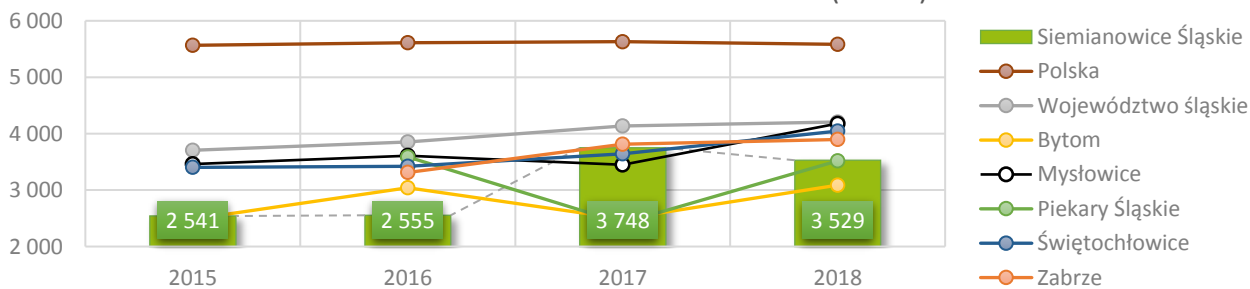
TABELA 29. ZMIANA ŚREDNIEJ

POWIERZCHNI MIESZKANIA W LATACH 2000-2018 (w %)

Polska	+20,6
Województwo śląskie	+17,5
Bytom	+5,8
Mysłowice	+15,8
Piekary Śląskie	+11,4
Świętochłowice	+6,9
Zabrze	+9,4
Siemianowice Śląskie	+9,5

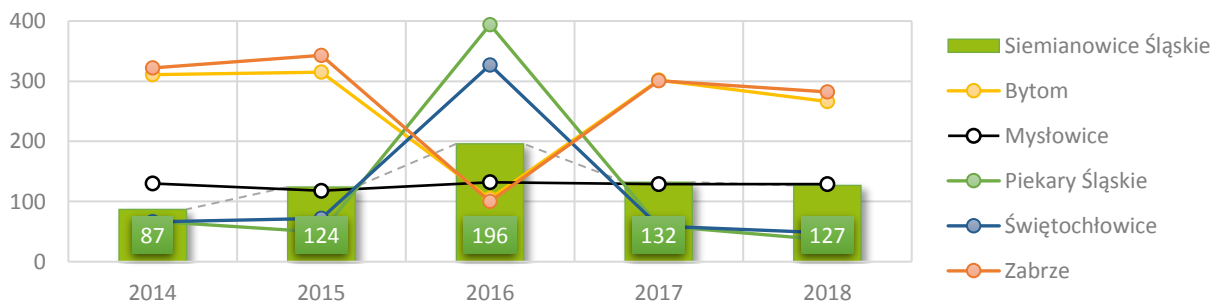
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

WYKRES 45. ŚREDNIA CENA ZA 1M² LOKALI MIESZKALNYCH SPRZEDANYCH W RAMACH TRANSAKCYI RYNKOWYCH NA RYNKU PIERWOTNYM W LATACH 2015-2018 (w PLN)

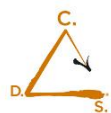
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 46. LICZBA RODZIN, KTÓRYM NA PODSTAWIE DECYZJI PRZYZNANO POMOC SPOŁECZNĄ Z UWAGI NA BEZDOMNOŚĆ W LATACH 2014-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

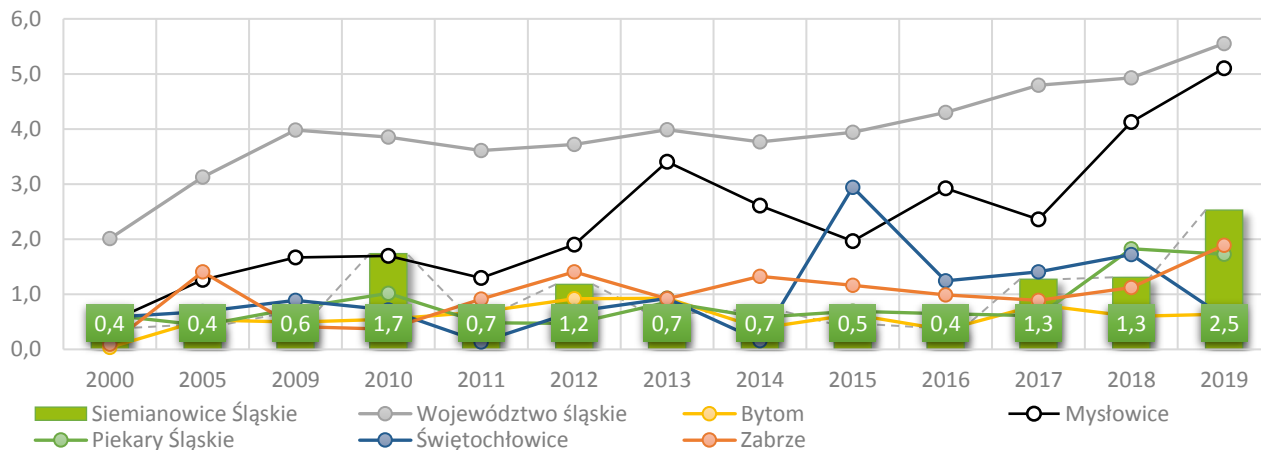
Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

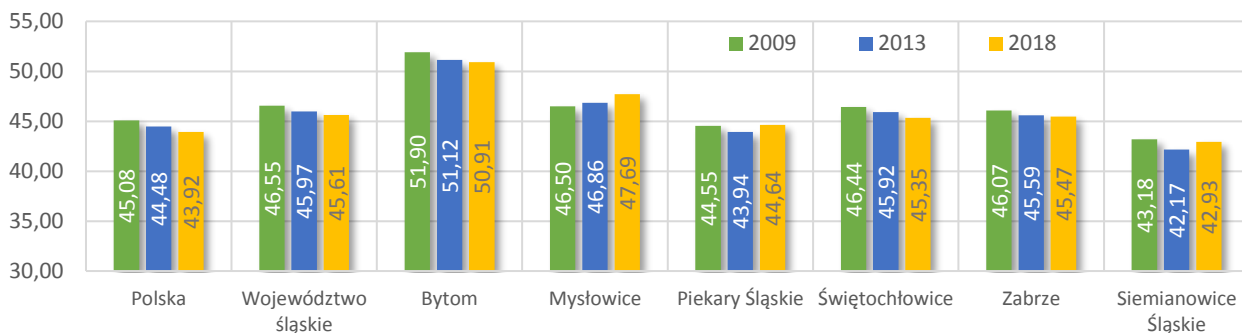
Dagmara Bienkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

WYKRES 47. LICZBA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKU NA 1 000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2000-2019

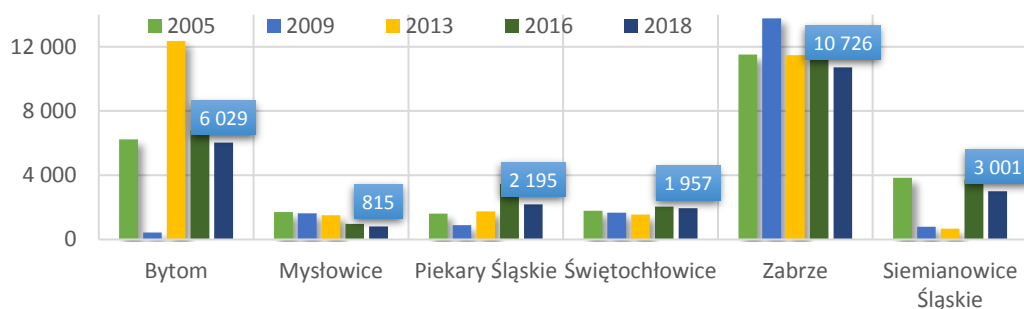
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 48. ŚREDNIA POWIERZCHNIA MIESZKANIA KOMUNALNEGO W LATACH 2009-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

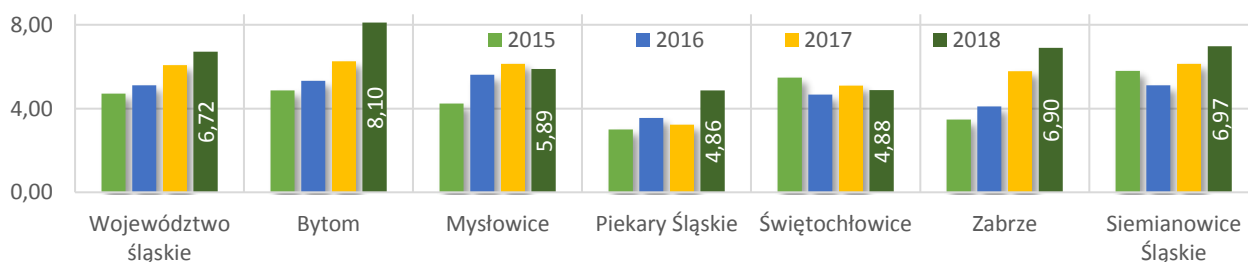
WYKRES 49. LICZBA MIESZKAŃ Z ZALEGŁOŚCIAMI W OPŁATACH ZA MIESZKANIA W ZASOBACH GMINY W LATACH 2005-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 50. LICZBA LOKALI MIESZKALNYCH SPRZEDANYCH W RAMACH TRANSAKCJI RYNKOWYCH NA 1 000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2015-2018

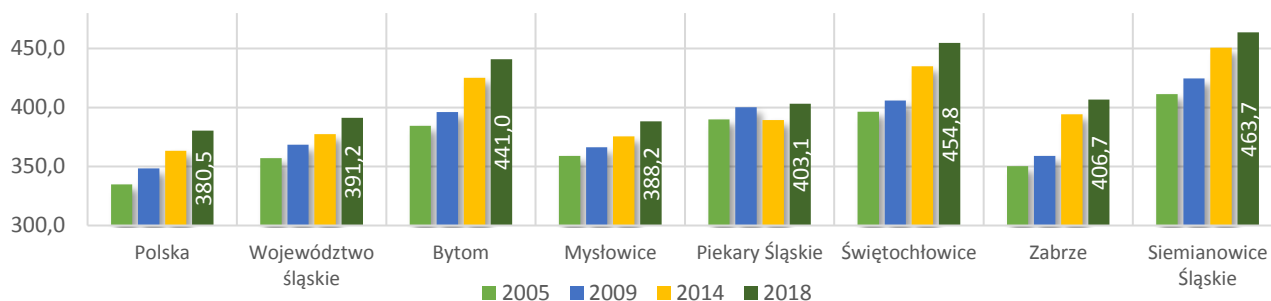
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Opracowanie:

TABELA 30. LICZBA LOKALI MIESZKALNYCH SPRZEDANYCH W RAMACH TRANSAKCJI RYNKOWYCH NA 1 000 MIESZKAŃCÓW NA RYNKU PIERWOTNYM I WTRÓNYM W LATACH 2015-2018

Lata	Na rynku pierwotnym		Na rynku wtórnym	
	2015	2018	2015	2018
Polska	4,52	6,45	7,36	9,73
Województwo śląskie	0,61	0,97	4,11	5,75
Bytom	0,05	0,26	4,82	7,84
Mysłowice	0,36	0,87	3,87	5,01
Piekary Śląskie	0	0,92	2,98	3,94
Świętochłowice	1,86	0,18	3,61	4,7
Zabrze	0	0,51	3,47	6,39
Siemianowice Śląskie	1,95	1,37	3,85	5,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 51. LICZBA MIESZKAŃ NA 1 000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2005-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Temat mieszkalnictwa warto podsumować zbiorczo. W gminnym zasobie Siemianowic Śląskich w 2018 r. znajdowały się 334 pustostany – był to blisko dwukrotny wzrost względem poprzedniego roku. W pozostałych ośrodkach występuje podobna tendencja, natomiast rekordzistą w zestawieniu jest Bytom z aż 1740 pustostanami (wykres 43.).

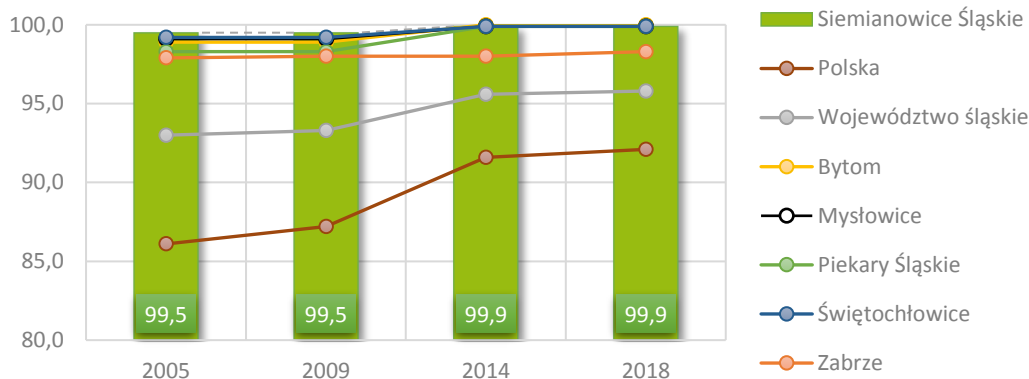
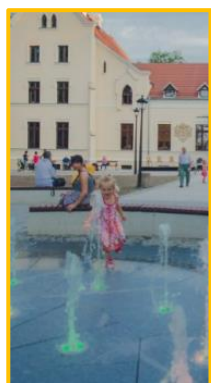
W całym regionie wzrasta liczba mieszkań oddawanych do użytku, jednak w Siemianowicach Śląskich w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest ich o ponad połowę mniej niż dla Śląska ogółem (jedynie Mysłowice spośród porównywanych jednostek osiągnęły zbliżony poziom; wykres 47.). Wskutek rozwijającego się mieszkalnictwa maleje liczba osób na mieszkanie – Siemianowice Śląskie osiągają tu najlepszy wynik (wyk. 44.). Sprzyja temu rosnąca średnia powierzchnia mieszkań (tab. 29.) – wyjątkiem są mieszkania komunalne, gdzie których powierzchnia nie zmienia się (wyk. 48.). Na rynku nieruchomości występuje znaczny wzrost cen za 1m² lokalu – między 2016 a 2017 skok wyniósł ponad 1200 zł (wyk. 45.), jednak wartość ta jest o 2000 zł niższa od średniej dla Polski. Niezależnie od ceny, w 2018 r. sprzedano w ramach transakcji rynkowych największą liczbę mieszkań na 1000 mieszkańców – 6,97, co jest najwyższym wynikiem w zestawieniu, wyższym od średniej wojewódzkiej (wyk. 50.). Przeważają transakcje na rynku wtórnym (ok. 4 razy więcej; tab. 30.).

Od 2016 r. maleje liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwagi na bezdomność – kształtuje się ona na przeciętnym poziomie względem pozostałych miast (wyk. 46.) Wzrasta jednak problem zalegania z opłatami: jeszcze w 2013 r. odnotowano 662 przypadki, a w 2018 – już 3001 (wyk. 49.).

Opracowanie:

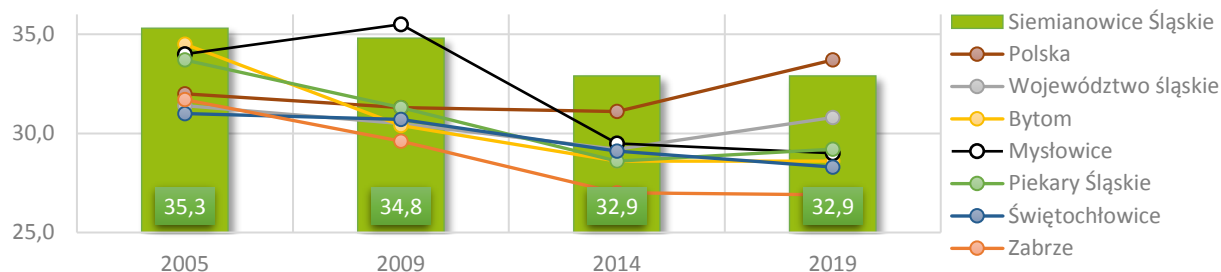
Gospodarka wodno-ściekowa oraz odpadami

WYKRES 52. ODSETEK MIESZKAŃCÓW Z DOSTĘPEM DO WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA (DOSTĘP DO WODOCIĄGU)

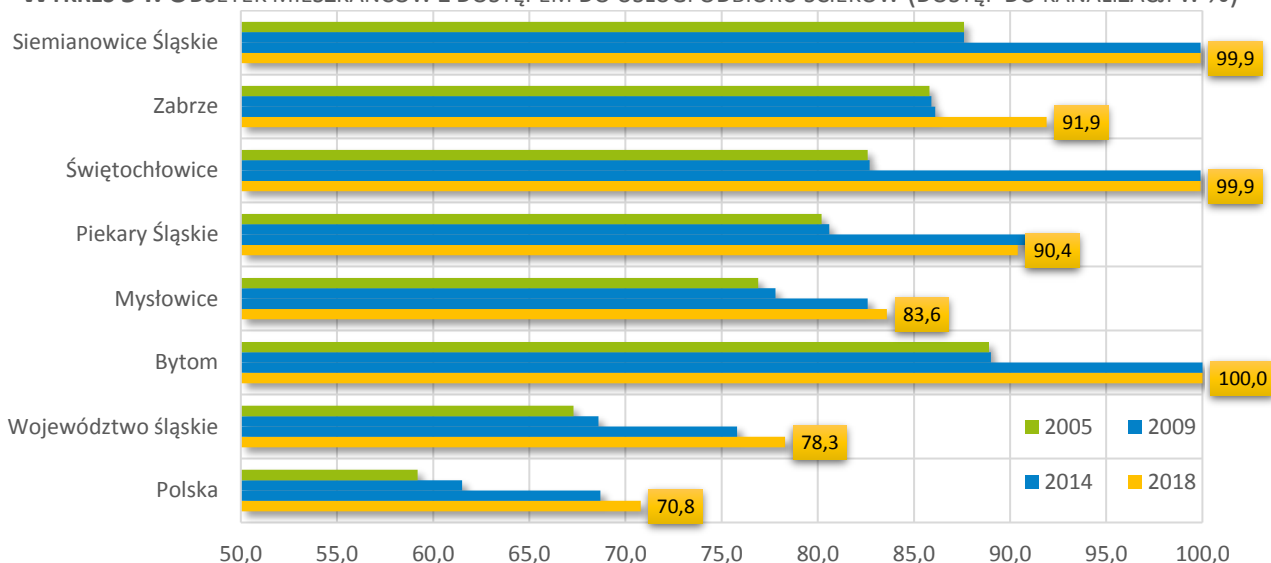
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

WYKRES 53. CAŁKOWITE ZUŻYCIE WODY NA OSOBĘ W GOSPODARSTWIE DOMOWYM (WODA Z WODOCIĄGÓW; W M³)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 54. ODSETEK MIESZKAŃCÓW Z DOSTĘPEM DO USŁUGI ODBIORU ŚCIEKÓW (DOSTĘP DO KANALIZACJI W %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

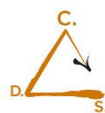
TABELA 31. ODSETEK ŚCIEKÓW MIEJSKICH, KTÓRE NIE ZOSTAŁY OCZYSZCZONE W 2018 R. (W %)

Województwo śląskie	Bytom	Mysłowice	Piekary Śląskie	Świętochłowice	Zabrze	Siemianowice Śląskie
15,48	19,19	0	0	0	51,95	74,53

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Powyższy wskaźnik ISO został wyliczony na podstawie wskaźnika BDL „Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % ścieków wymagających oczyszczenia”.

Opracowanie:

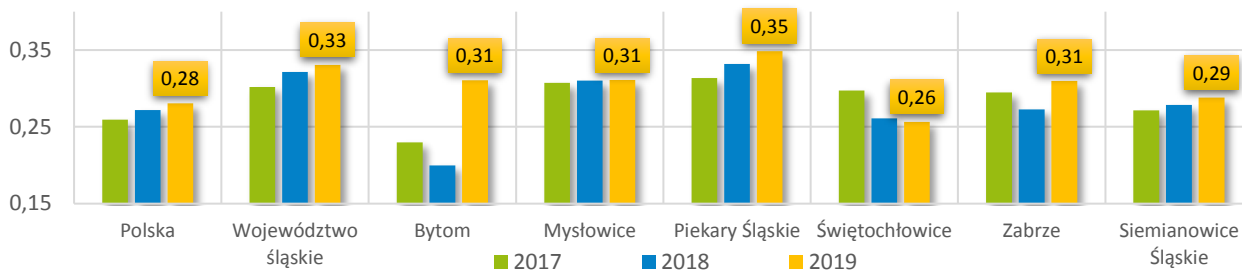
Centrum Doradztwa Strategicznego*

Dagmara Bienikowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

TABELA 32. ODSETEK LUDNOŚCI OBJĘTEJ ZBIÓRKĄ ODPADÓW KOMUNALNYCH (W %)

	2009	2010	2011	2012	Od 2013
Polska	79,1	79,8	81,0	80,4	100,0
Województwo śląskie	82,2	84,0	85,0	83,5	100,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS. Od 2013 r. wskaźnik nie zmienił swojego poziomu.

WYKRES 55. CAŁKOWITA ILOŚĆ ODBIERANYCH STAŁYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH NA MIESZKAŃCA (W TONACH)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

TABELA 33. ODSETEK ODPADÓW STAŁYCH PODDANYCH RECYKLINGOWI

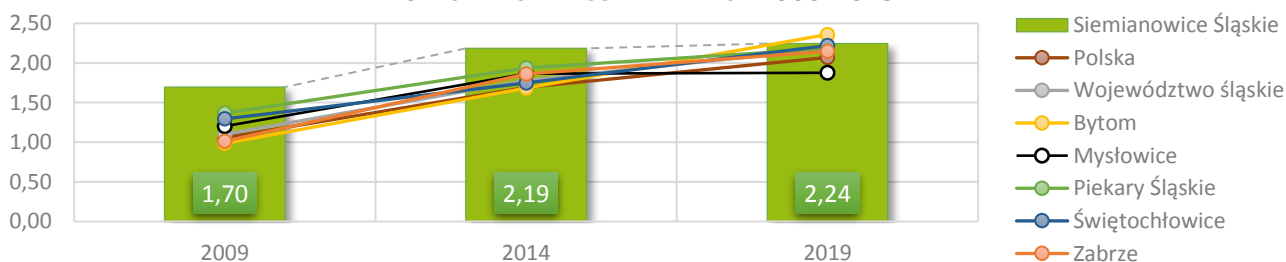
	2017	2018	2019
Polska	27%	26%	25%
Województwo śląskie	43%	42%	39%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS. Brak danych dla powiatów.

Poziom zaopatrzenia w instalacje wodociągowe i kanalizacyjne ulega w Polsce zauważalnej poprawie od początku XXI w., w szczególności po roku 2009 (wyk. 52.). Właściwie wszyscy mieszkańcy Siemianowic Śląskich mają dostęp do wody i kanalizacji (99,9%). W skali regionu i kraju korzystanie z usługi odbioru ścieków nadal nie jest powszechne (ok. ¼ mieszkańców; wyk. 54.), jednak utrzymuje się dynamiczna tendencja wzrostowa. W śląskich miastach, w przeciwieństwie do Polski ogółem, regularnie maleje zużycie wody na mieszkańca - może to być wynikiem zarówno poprawy infrastruktury, jak i zachowań (m.in. Większa dbałość o środowisko). Z danych BDL GUS wynika, że aż ¾ ścieków miejskich w Siemianowicach Śląskich nie jest oczyszczanych - należy podkreślić, że wskaźnik jest trudny do precyzyjnego oszacowania z racji m.in. obecności oczyszczalni prywatnych czy braku oczyszczalni miejskiej w Siemianowicach Śląskich (tab.31.).

Wszyscy mieszkańcy województwa śląskiego objęci są zbiórką odpadów komunalnych. Stopniowo wzrasta liczba odpadów stałych generowanych na mieszkańca (obecnie przeciętnie ok. 30 ton; wyk. 55.). Siemianowice Śląskie osiągają wartości zbliżone do średnich dla kraju ogółem. Odsetek odpadów poddawanych recyklingowi nieznacznie maleje, co może wynikać z braku możliwości dostosowania przetwórstwa do zwiększającej się liczby odpadów (ok. 40% dla województwa śląskiego; tab. 33.).

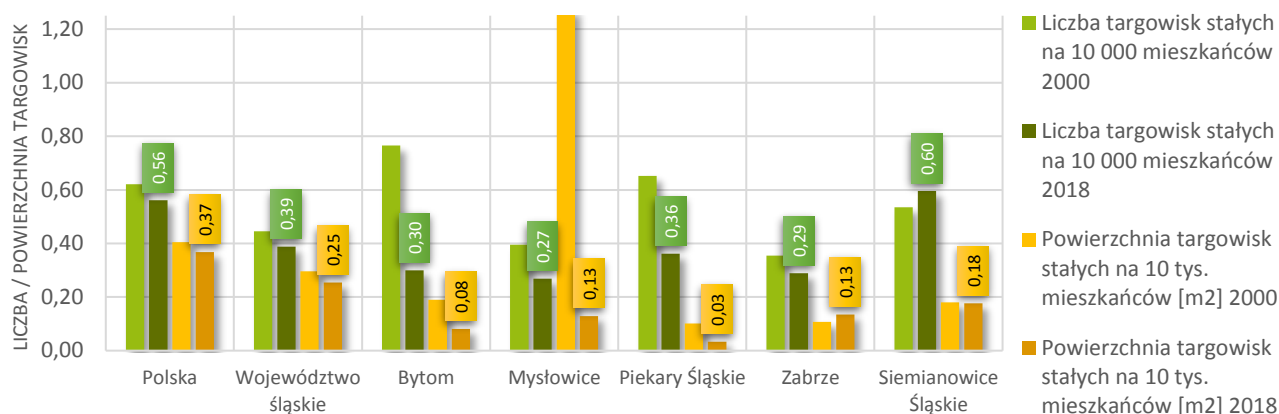
Dostępność usług i handlu

WYKRES 56. DOSTĘPNOŚĆ WYBRANYCH FORM HANDLU –SUPERMARKETÓW NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW W LATACH 2000-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Opracowanie:

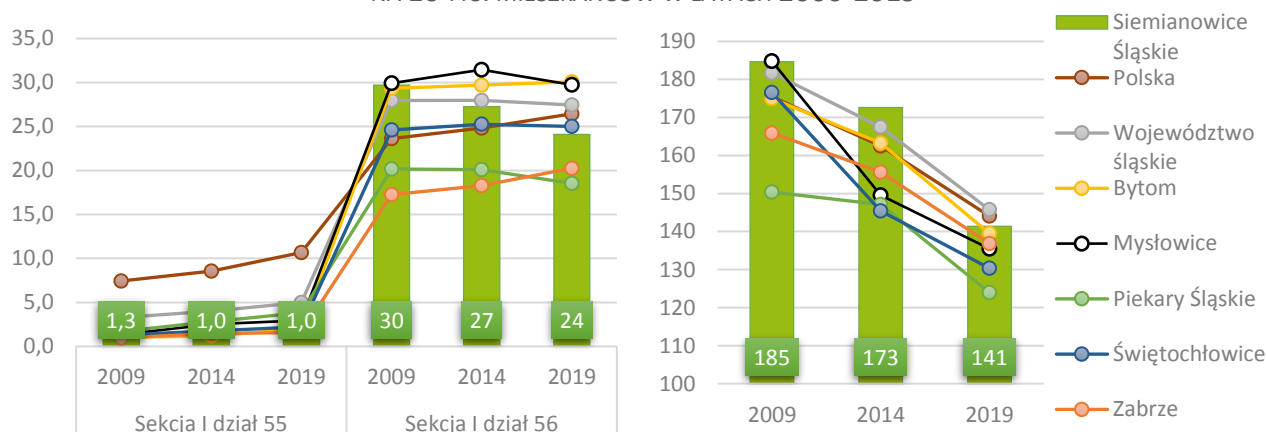
WYKRES 57. LICZBA I POWIERZCHNIA (W M²) TARGOWISK STAŁYCH NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW W LATACH 2000 I 2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS. Brak danych dla Świętochłowic.

WYKRES 58. PODMIOTY PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ W SEKCJACH PKD 2007*: G DZIAŁ 47, I DZIAŁ 55 ORAZ I DZIAŁ 56 NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW W LATACH 2000-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

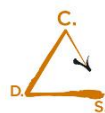
*Sekcja I **dział 55**: zakwaterowanie, sekcja I **dział 56**: działalność usługowa związana z żywnością, sekcja G **dział 47**: handel detaliczny z wyłączeniem samochodów.

W oparciu wyłącznie o analizę wskaźnikową obserwuje się, że dla znacząco podnosi się dostępność supermarketów (wyk. 56.), natomiast spada powszechność innego rodzaju usług. W odróżnieniu od ogólnopolskich tendencji, w Siemianowicach Śląskich wzrosła liczba targowisk przypadających na mieszkańców (przy utrzymaniu tej samej powierzchni; wyk. 57.). Z kolei obserwuje się spadek ilości podmiotów zajmujących się zakwaterowaniem i gastronomią (wartości te wzrastają w pozostałych jednostkach), a jeszcze bardziej zauważalne jest to dla handlu detalicznego (spadek o ok. ¼ w całym kraju; wyk. 58.).

Aktywność obywatelska

W Polsce regularnie wzrasta zainteresowanie uczestnictwem w wyborach – dotyczy to zarówno głosowań prowadzonych na szczeblu samorządowym, jak i krajowym (wyk. 59. i 60.). Nie inaczej jest w Siemianowicach Śląskich, w których frekwencja wyborcza osiąga - co do zasady - wartości zbliżone do średnich dla regionu. Aktywność obywatelską obrazuje także działalność organizacji pozarządowych. W ciągu 15 analizowanych lat

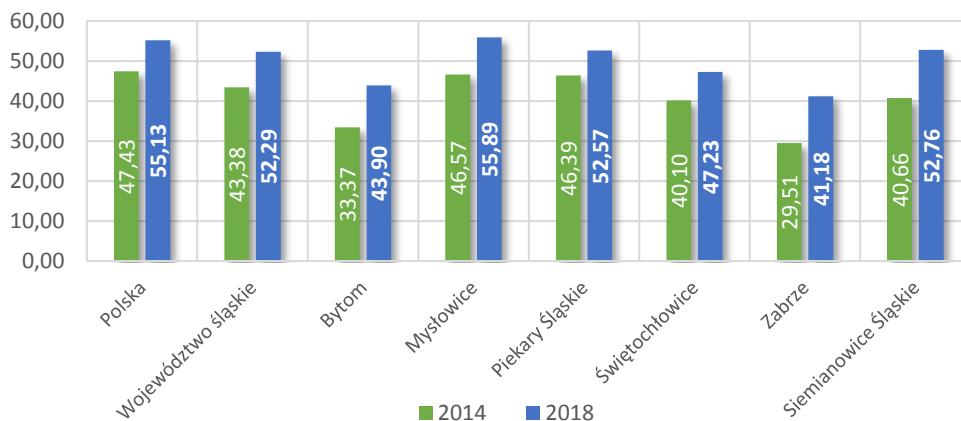
Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego*
Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 625 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

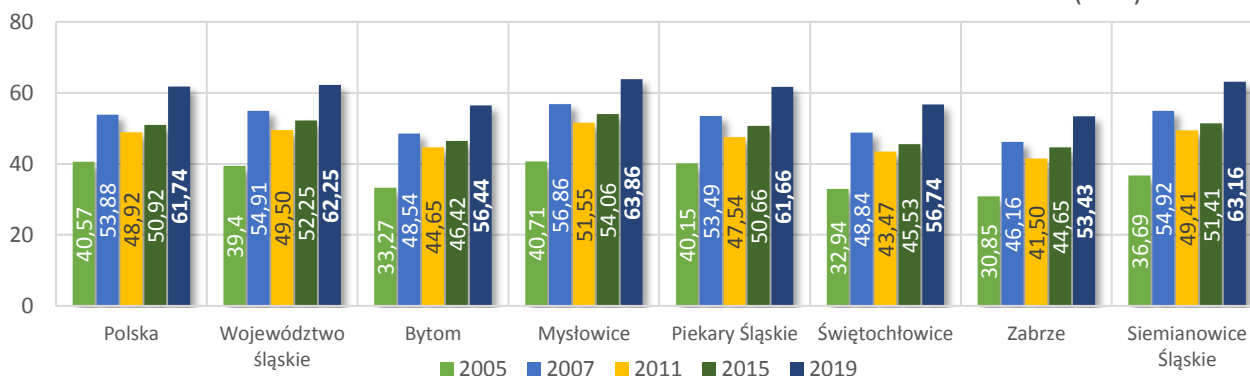
ich liczba (w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców; wyk.61.) uległa podwojeniu. Nadal pozostaje jednak znacznie odbiega od wartości wskaźnika dla Polski i województwa ogółem. Mieszkańcy mogą angażować się w życie lokalnej społeczności także poprzez budżet obywatelski oraz konsultacje społeczne. Największą liczbę oddanych głosów na projekty odnotowano w latach 2014-2016. Później popularność budżetu obywatelskiego w Siemianowicach Śląskich zaczęła spadać – w ostatnim głosowaniu uczestniczyło czterokrotnie mniej mieszkańców (2,5 tys.; wyk. 61.) i złożono 3 razy mniej projektów niż w roku poprzednim. Dane dotyczące uczestnictwa w konsultacjach (z racji różnych technik konsultacyjnych) nie są wymierne, jednakże od 2018 roku daje się zauważyć wzrost liczby tematów, które objęto procesem konsultacyjnym (wyk. 63.).

WYKRES 59. FREKWENCJA W WYBORACH SAMORZĄDOWYCH W 2014 I 2018 ROKU

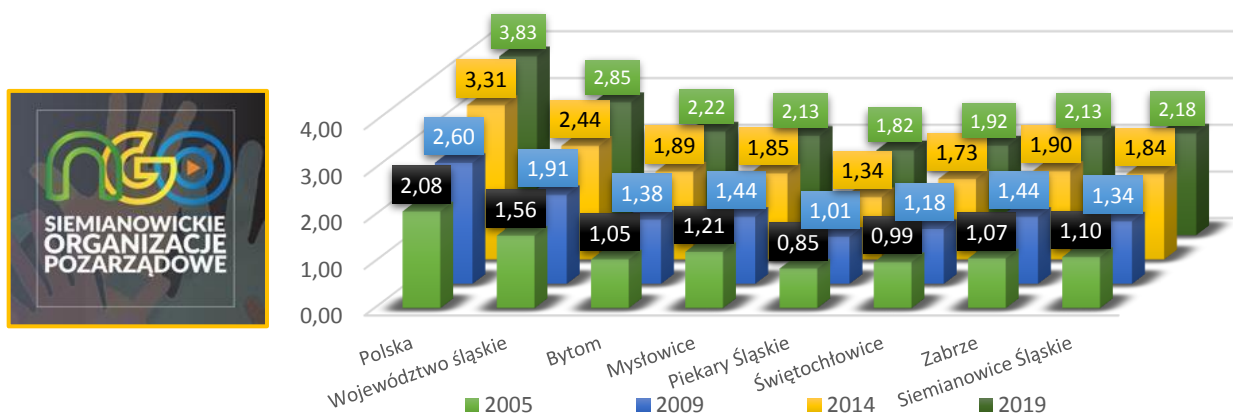
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 60. FREKWENCJA W WYBORACH PARLAMENTARNYCH W LATACH 2005-2019 (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 61. LICZBA FUNDACJI, STOWARZYSZEŃ I ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH NA 1 000 MIESZKAŃCÓW W 2005-2019

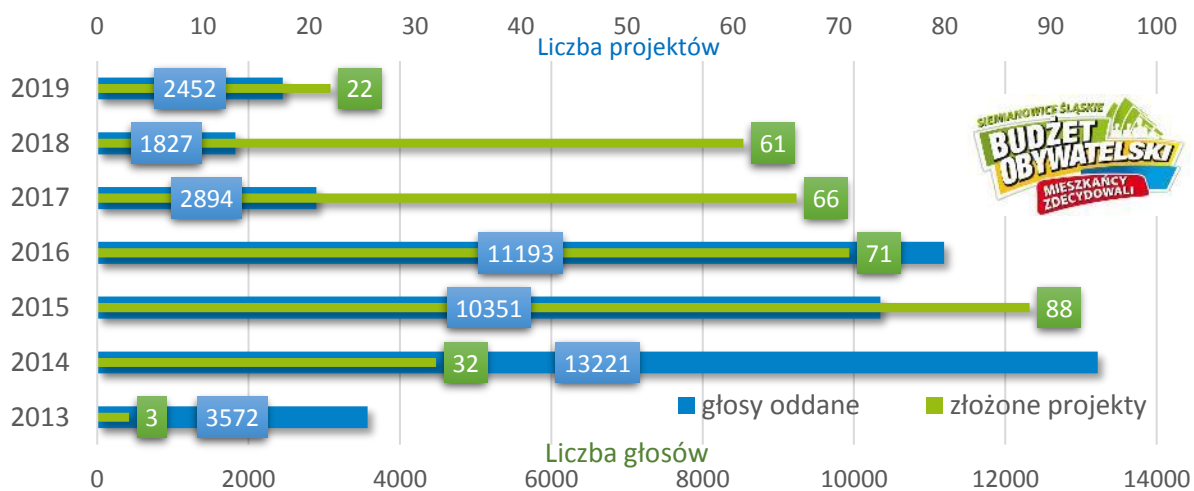

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

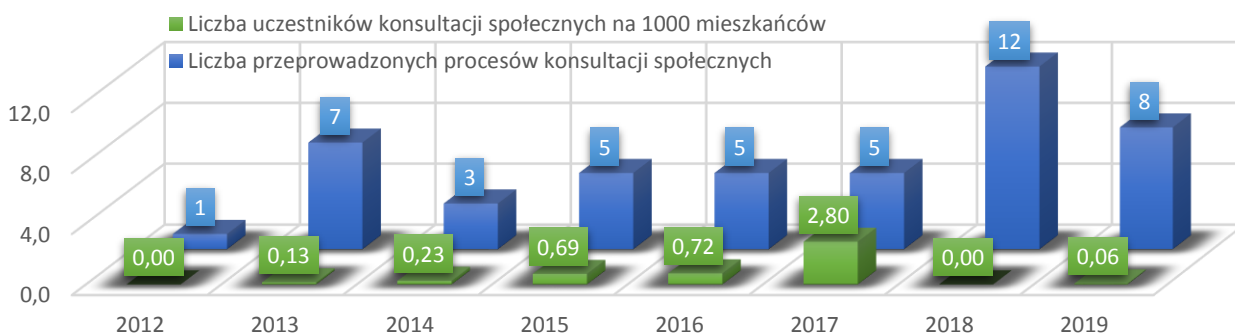
Opracowanie:

WYKRES 62. LICZBA ODDANYCH GŁOSÓW ORAZ ZŁOŻONYCH PROJEKTÓW W RAMACH BUDŻETU OBYWATELSKIEGO W LATACH 2013-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie.

WYKRES 63. LICZBA UCZESTNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW ORAZ LICZBA PRZEPROWADZONYCH PROCESÓW KONSULTACYJNYCH W SIEMIANOWICACH ŚLĄSKICH W LATACH 2012-2019

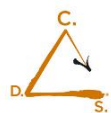

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bip.msiemianowicesl.finn.pl/>.

2.4. Analiza SWOT

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Dobra dostępność opieki żłobkowej – rosnący udział dzieci do lat 3 objętych opieką żłobkową, który w 2018 roku był wyższy niż w miastach sąsiednich oraz województwie (16,7%). Poprawa bezpieczeństwa publicznego o czym świadczy skrócenie czasu reakcji służb ratowniczych w roku 2019 w stosunku do lat poprzednich (blisko 60% poniżej 5 minut i niecałe 10% powyżej 15 minut) oraz wyraźny spadek liczby przestępstw przeciwko życiu oraz z użyciem przemocy. Na poprawę 	<ul style="list-style-type: none"> Systematyczny spadek liczby ludności w mieście (z 74 tys. mieszkańców w 2000 roku do 66 tys. mieszkańców w roku 2019; prognozowany spadek do nawet 44 tys. w 2050). Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym z 11% w 2000 roku do 20% w roku 2019. Ujemny przyrost naturalny – utrzymujący się na poziomie niższym niż 0 od 2011 roku (-0,9 ‰) i systematycznie malejący (w 2019 roku osiągnął wartość -2,67 ‰).

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®
Dagmara Bienkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 625 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

bezpieczeństwa, a tym samym podniesienie jakości życia, wpływa także rosnąca liczba funkcjonariuszy policji i strażaków.

- **Spadek śmiertelności poniżej 5 roku życia** do poziomu 1,7 zgonów na 1 000 żywych urodzeń, co jest najniższą wartością wśród porównywanych miast.
- **Rosnąca aktywność obywatelska**, w tym wyższa frekwencja w wyborach samorządowych i parlamentarnych oraz rosnąca liczba organizacji NGO.
- **Rozwiązania informatyczne**, które wspierają partycypację społeczną – strona internetowa www.bo.siemianowice.pl.
- **Postępujący rozwój oferty kulturalnej skierowanej głównie do mieszkańców** (rosnąca liczba wydarzeń organizowanych przez domy kultury, świetlice, ośrodki kultury oraz liczba uczestników) od 2016 roku, co potwierdzają wyniki badania ankietowego (około 72% ankietowanych pozytywnie oceniło dostęp oferty kulturalnej).
- **Dobra dostępność usług i obiektów handlowych** (w tym m.in. rosnąca powierzchnia supermarketów).
- **Rozwój w zakresie oferty i infrastruktury sportowo-rekreacyjnej** poprzez poprawę dostępności zewnętrznej przestrzeni rekreacyjnej (1,20m² na mieszkańca w 2019 roku) oraz wzrost udziału wydatków na kulturę fizyczną w strukturze wydatków budżetowych.
- **Niższa w porównaniu do miast sąsiednich cena za 1m² lokali mieszkalnych na rynku pierwotnym (3 529 zł)**, co może stanowić jeden z czynników zachęcających do osiedlenia się.
- **Wysoka aktywność budowlana** przejawiająca się rosnącą liczbą mieszkań oddawanych co roku do użytku oraz liczbą transakcji sprzedaży mieszkań na rynku pierwotnym (najwyższa wartość wskaźnika wśród omawianych miast – 1,37 na 1 000 mieszkańców).
- **Powszechne wyposażenie w sieć wodociągową i kanalizacyjną.**
- **Wysoki ujemny poziom salda migracji (-3,47 %)**, utrzymujący się na poziomie zdecydowanie niższym niż średnia województwa (-1,04%).
- **Niższy w porównaniu do pozostałych miast poziom edukacji** w szkołach podstawowych (wyniki egzaminu ósmoklasisty poniżej średniej wojewódzkiej) i ponadpodstawowych (wyraźnie niższa zdawalność matury w latach 2016-2018).
- **Niewykorzystanie w pełni możliwości, jakie daje budżet obywatelski w zakresie wzmocnienia zaangażowania mieszkańców.** Widoczny jest wyraźny spadek zainteresowania mieszkańców formułą budżetu obywatelskiego w ostatnich latach, zarówno pod względem liczby złożonych projektów, jak i oddanych głosów.
- **Duży wzrost udziału zagrożeń chemicznych (z 3,7% do 22,6%) oraz związanych z infrastrukturą komunalną (od 0% do 9,9%)** w strukturze miejscowych zagrożeń wymagających interwencji straży pożarnej.
- **Niski potencjał kulturalny ukierunkowany na osoby spoza miasta** - najniższy spośród omawianych miast wskaźnik dot. odwiedzających muzea na 1 000 mieszkańców (w mieście tylko jedno muzeum).
- **Słabsza sytuacja w zakresie dostępu do lekarzy i łóżek szpitalnych** – wartości wskaźników liczby lekarzy na 100 000 mieszkańców oraz łóżek szpitalnych na 100 000 mieszkańców poniżej średniej wojewódzkiej (kolejno 536 i 581).
- **Najwyższy wśród porównywanych miast odsetek samobójstw na 100 000 mieszkańców – 16 osób.**
- **Niski poziom uczestnictwa mieszkańców w procesach konsultacyjnych** organizowanych na terenie miasta (0,1 % w 2019 roku).

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Programy realizowane przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej mające na celu wsparcie w zakresie edukacji i opieki nad dziećmi m.in. program Maluch + (konkurs dotacji w celu wsparcia rozwoju instytucji opieki nad dziećmi do lat 3) oraz program Dobry Start (jednorazowe wsparcie finansowe dla uczniów rozpoczynających rok szkolny). • Ogólna tendencja wzrostu zaangażowania w kwestie społeczne wśród mieszkańców – większe zainteresowanie i chęć wpływu na swoje najbliższe otoczenie. • Partycypacja społeczna jako zyskujący na znaczeniu sposób współpracy samorządu lokalnego z mieszkańcami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Postępujący proces starzenia się społeczeństwa – brak odpowiednio przygotowanych instytucji opieki oraz systemowych rozwiązań w zakresie geriatрії. • Kontynuacja zdalnego nauczania w szkołach wynikająca z zagrożenia związanego z COVID-19 przy jednoczesnym braku przystosowaniu szkół do takiej formy edukacji oraz braku odpowiedniej infrastruktury technicznej (wykluczenie cyfrowe części uczniów). • Rosnący udział osób starszych w populacji i związane z tym rosące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i zdrowotne przewyższające możliwości obecnych ośrodków zdrowia i placówek opiekuńczych. • Możliwy spadek wydatków na działania o charakterze kulturalnym czy też na działalność organizacji pozarządowych – efekt potrzeby oszczędzania w wyniku trudnej sytuacji budżetów JST.

2.5. Wnioski i rekomendacje

- A. Źródło danych demograficznych:** w Banku Danych Lokalnych dostępne są dane szacunkowe opracowane na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego, a nie dane rzeczywiste. Często zatem nie pokrywają się dokładnie z danymi posiadanymi przez Urząd Stanu Cywilnego. Należy się zastanowić czy w przypadku udostępniania danych publicznie dane demograficzne zaciągać bezpośrednio z BDL GUS czy też opracowywać na podstawie danych USC Miasta Siemianowice Śląskie (większa dokładność danych).
- B.** Podstawą idei Human Smart City jest założenie, że **miasto otwiera się na potrzeby mieszkańców**, zbiera ich opinie oraz oczekiwania. Na tej podstawie podejmowane są decyzje i tworzone są plany strategiczne dla miasta. Należy zastanowić się zatem nad uatrakcyjnieniem form i procesów konsultacji społecznych w mieście Siemianowice Śląskie, w taki sposób by zachęcały one mieszkańców do zgłaszania swoich propozycji i opinii.
- C. Problem depopulacji** – niezbędne jest podjęcie aktywności zapobiegających dalszemu wyludnianiu się miasta, a w wariantcie najbardziej pożądanym: działań prowadzących do osiągnięcia dodatniego bilansu ludności. Zainicjowanie programu Rodzina 500+ jako rozwiązanie ogólnopolskie miało przysłużyć się zatrzymaniu negatywnych procesów demograficznych. Dodatkowe 500 zł na wychowanie dziecka wciąż jednak nie okazuje się wystarczającym instrumentem wsparcia. W części gospodarczej Audytu pojawiają się rekomendacje z zakresu zachęt dla młodych (zwłaszcza poprzez rozszerzenie korzyści wynikających z Karty Młodego Przedsiębiorcy), zaczynających swoją karierę. Sprawienie, że młodzież wchodząca w pełnoletność zdecyduje się pozostać w Siemianowicach Śląskich (interesujące oferty pracy, dobre wynagrodzenie), to pierwszy element mogący wpłynąć na odwrócenie trendu. Po drugie – konieczne jest utrzymanie relatywnie niskich cen mieszkań i dobrego ich standardu poprzez programy wsparcia, zniżki

Opracowanie:

dla młodych (ulgi preferencyjne, okresowe), zapewnienie dostępu do tanich kawalerek czy coraz popularniejszych mikrokawalerek. Po trzecie – podniesienie dzietności, której niski poziom wynika nie tylko z barier finansowych, ale ze zmian światopoglądowych i nowych priorytetów (praca, kariera, model 2+1 itp.). Wpłynięcie na ten element to więc nie tylko wsparcie materialne dla rodziców, ale także rozwój infrastruktury, np. rozbudowa żłobków i przedszkoli, czy programy edukacyjne, uświadamiające korzyści posiadania większej rodziny. Obejmuje to również rozszerzenie dostępności poradnictwa z zakresu planowania rodziny. Decyzja o posiadaniu dzieci należy jednak do tematów szczególnie wrażliwych i takiego też podejścia wymaga. Zapobieganie depopulacji to też m.in. poprawa infrastruktury drogowej (ludzie zostaną, jeśli dojazdy będą szybkie i wygodne).

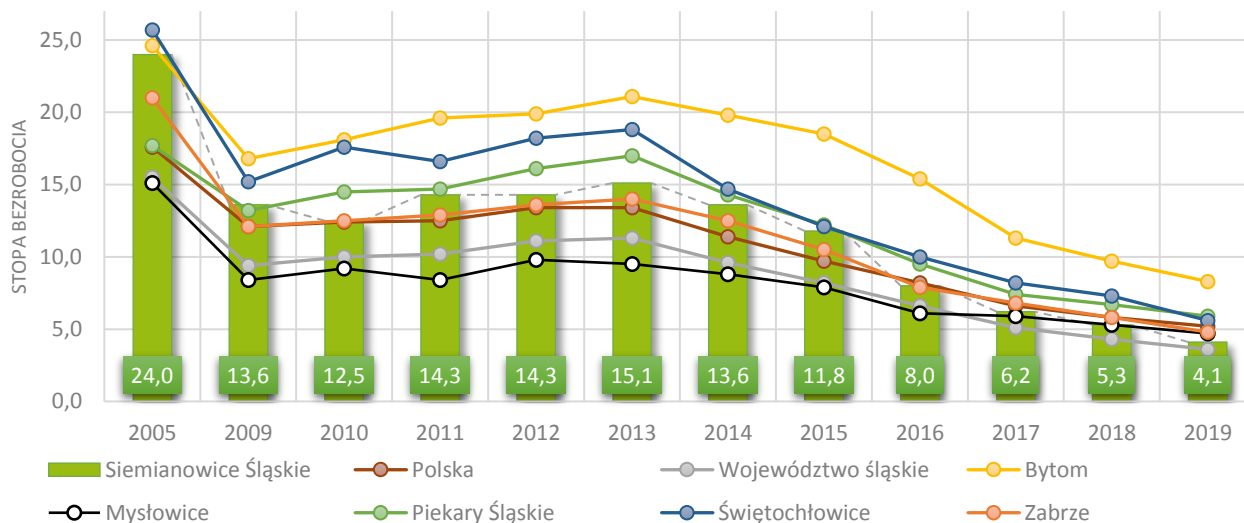
- D.** Zbieranie danych umożliwiających obliczenie **wskaźników określonych w normie ISO-37120** jako podstawowych tj. odsetek dziewcząt uczęszczających do szkół, odsetek uczniów, którzy ukończyli szkołę podstawową, odsetek uczniów, którzy ukończyli szkołę średnią, stosunek liczby uczniów do liczby nauczycieli szkół podstawowych, średnia długość życia oraz odsetek mieszkańców żyjących w slumsach.
- E.** Dostosowanie **formy prezentacji danych o mieście** do ich specyfiki oraz celu ich publikowania np. dane dotyczące oferty kulturalnej, sportowej czy przestrzeni rekreacyjnej pokazywane również w sposób przestrzenny.
- F.** Rozwijanie aplikacji Bezpieczne Siemianowice oraz zapewnianie innych, wygodnych i ogólnodostępnych form informowania Urzędu Miasta lub innych odpowiednich instytucji miejskich o zagrożeniach występujących w przestrzeni miejskiej, negatywnie wpływających na poziom bezpieczeństwa. Zalecane jest umożliwienie mieszkańcom śledzenia rozwiązywania zgłoszonej sprawy – otrzymanie odpowiedzi zwrotnej odnośnie zasygnalizowanych kwestii problematycznych (nie tylko w obszarze bezpieczeństwa, ale np. konfliktów sąsiedzkich), co ma także wpływ na wizerunek Urzędu Miasta.
- G.** Wdrożenie **działań informacyjno-edukacyjnych z zakresu partycypacji społecznej**, w szczególności budżetu obywatelskiego w celu pobudzenia aktywności i zaangażowania mieszkańców. Rekomendowane jest zastosowanie różnorodnych form dostosowanych do grup mieszkańców pokazujących realne korzyści wynikające z aktywnego uczestnictwa w budżecie obywatelskim zarówno w ramach tworzenia projektów i propozycji, jak i na etapie głosowania.
- H.** Ustanowienie **priorytetu dla zapewnienia dostępności podstawowych usług** (tj. szkoły, sklepy, przestrzeń rekreacyjna i tereny zielone, oferta kulturalna i sportowa, komunikacja publiczna) w pobliżu miejsca zamieszkania. Dostępność do tego typu instytucji jest jednym z głównych czynników determinujących jakość życia oraz wpływa na decyzję o wyborze miejsca zamieszkania.

3. Audyt sytuacji gospodarczej miasta

3.1. Równowaga na lokalnym rynku pracy

Stopa bezrobocia w Siemianowicach Śląskich kształtuje się na poziomie zbliżonym do ogólnopolskiej, lecz nieco wyższym niż dla województwa śląskiego. Należy jednak zaznaczyć, że jeszcze w 2005 r. wynosiła 24%, tj. sześciokrotnie więcej niż obecnie (pierwsze obniżenie nastąpiło w okresie 2005-09, drugie od 2013 roku; wyk. 64.). Miasto charakteryzują korzystne inne parametry rynku pracy, jak m.in. udział absolwentów (2,6 % w 2019; rys. 12.) oraz młodych ludzi (1,9%; wyk. 65.) w gronie osób bezrobotnych.

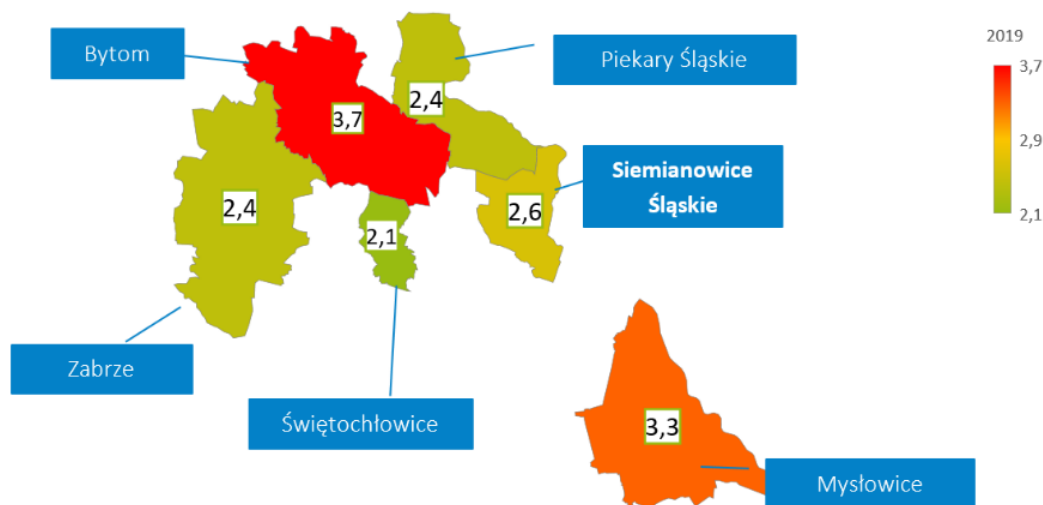
WYKRES 64. MIEJSKA STOPA BEZROBOCIA [w %] W LATACH 2005-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

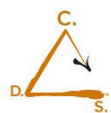
Wskaźnik ISO podstawowy: Miejska stopa bezrobocia powinna być obliczana jako liczba mieszkańców miasta w wieku produkcyjnym, którzy w okresie referencyjnym badania nie byli zatrudnieni lub samozatrudnieni, ale mogli podjąć pracę i poszukiwali pracy (licznik), podzielona przez całkowitą siłę roboczą (mianownik). Wynik należy pomnożyć przez 100 i wyrazić w procentach.

Rys. 11. UDZIAŁ ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH ABSOLWENTÓW WŚRÓD BEZROBOTNYCH W 2019 [w %]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Opracowanie:

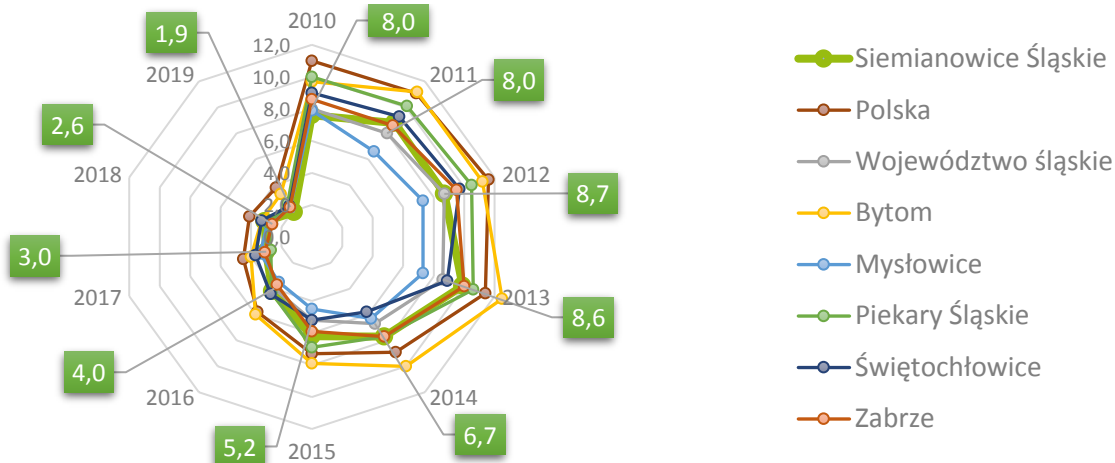

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch

30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 625 77 40, tel./fax: +48 12 625 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

WYKRES 65. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W WIEKU 18-24 LATA W LATACH 2010-2019 [w %]

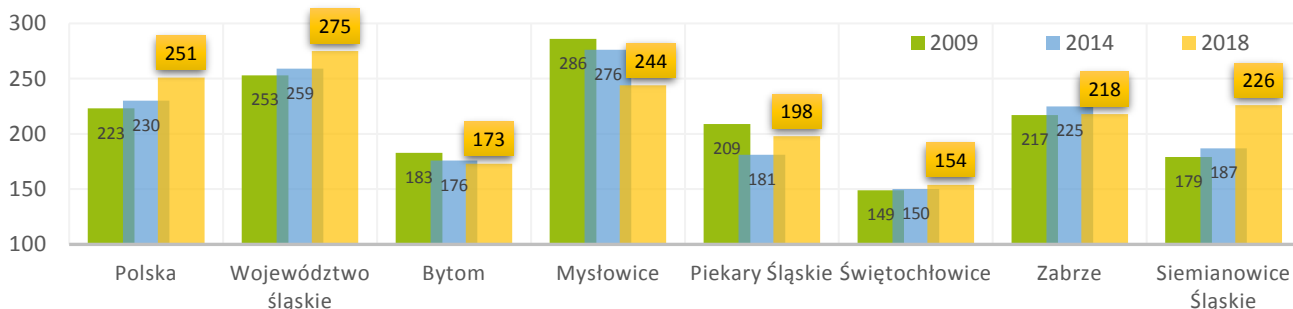

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wskaźnik ISO zaleca obliczenie stopy bezrobocia wśród młodzieży (osoby poniżej 24 r.ż.) jako całkowitej liczby bezrobotnej młodzieży podzielonej przez siłę roboczą młodzieży. Na potrzeby niniejszego opracowania wykorzystano dostępny wskaźnik BDL „**Bezrobotni w wieku 18-24 lata w liczbie ludności w tym wieku**”.

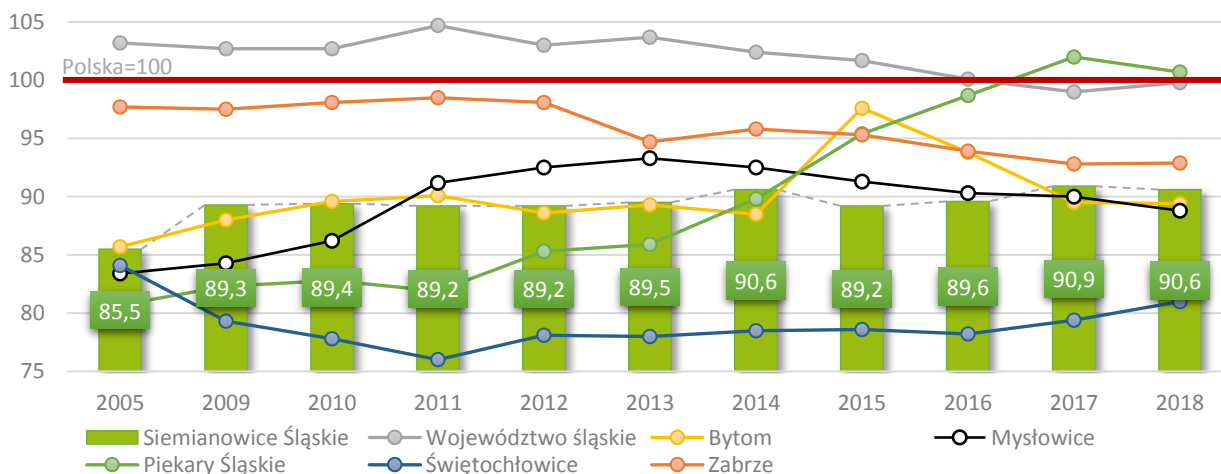
Spadek bezrobocia wynika ze wzrostu liczby pracujących - obecnie niemal co czwarty Siemianowiczanie ma pracę (przy uwzględnieniu całkowitej liczby ludności), podczas gdy jeszcze dekadę temu była to zaledwie co szósta osoba (wyk. 66.). Stosunek wysokości wynagrodzenia do średniej ogólnopolskiej uległ jednak nieznacznej poprawie – od wielu lat wynosi ok. 9:10 (wyk. 67.).

WYKRES 66. PRACUJĄCY NA 1000 LUDNOŚCI W LATACH 2009-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

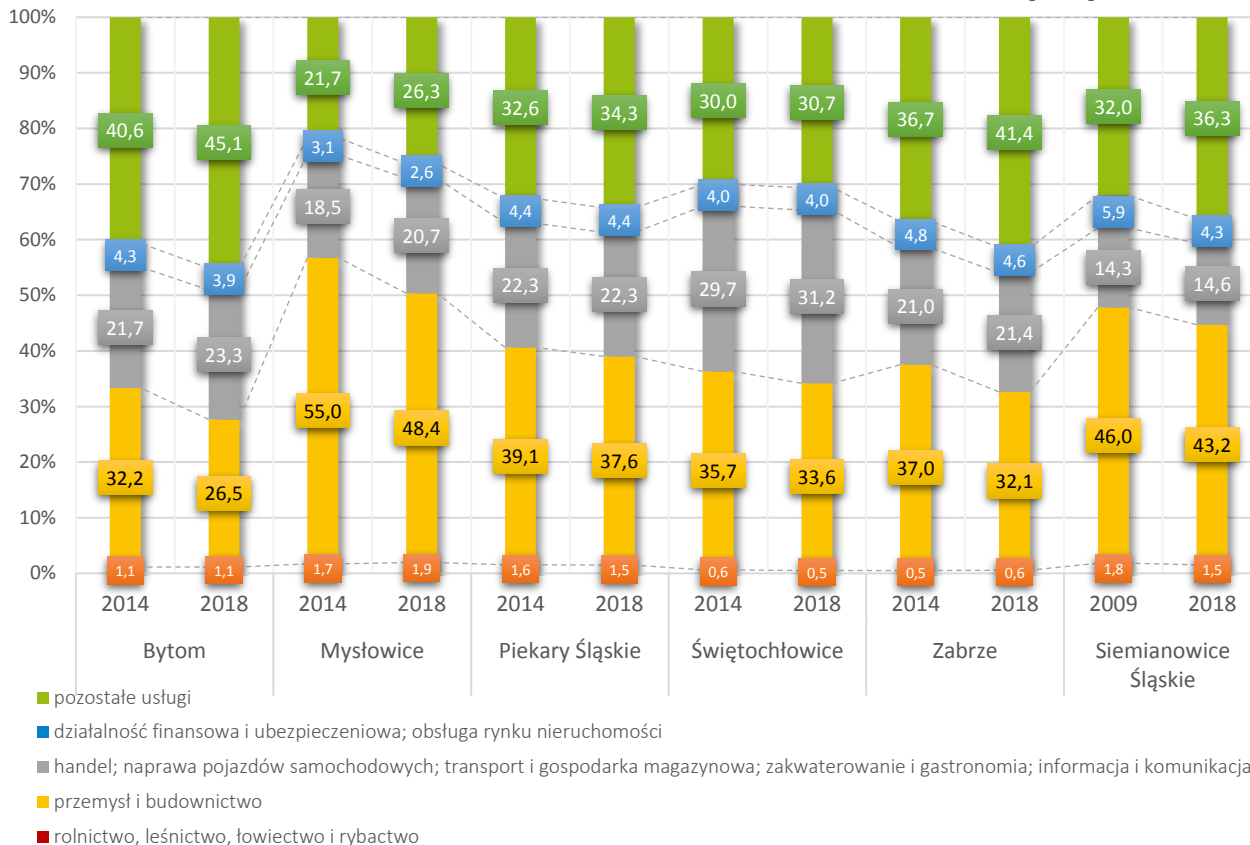
WYKRES 67. PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W LATACH 2005-2018 [POLSKA=100]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

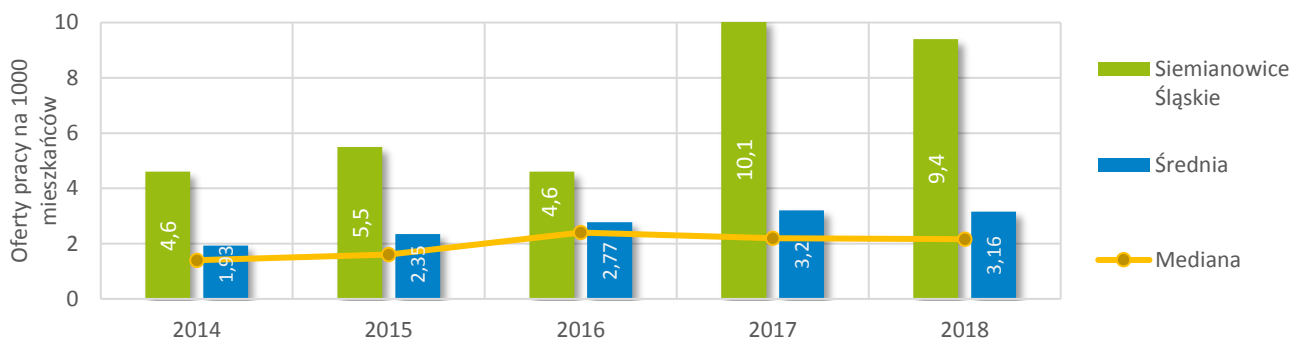
Opracowanie:

WYKRES 68. UDZIAŁ ZATRUDNIIONYCH WG SEKCJI PKD W 2014 I 2018 ROKU [W %]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 69. OFERTY PRACY NA 1000 MIESZKAŃCÓW MIASTA W LATACH 2014-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Systemu Analiz Samorządowych.

Średnia i mediana dotyczy 5 miast referencyjnych wraz z Siemianowicami Śląskimi.

Wskaźnik ISO

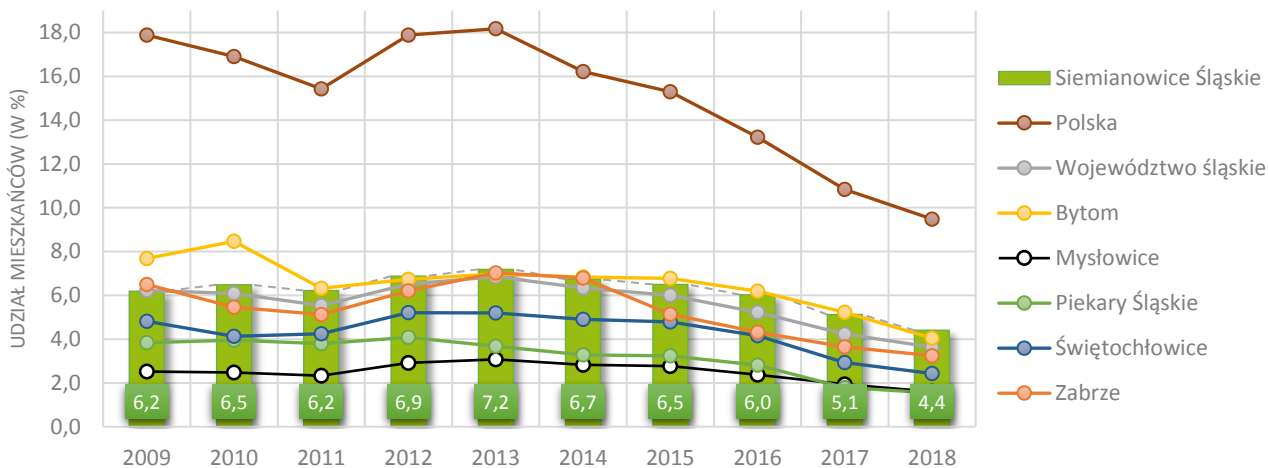
Norma ISO zakłada uwzględnienie odsetka osób zatrudnionych na pełen etat. W związku z brakiem możliwości agregowania takich danych przez miasto, w audycie uwzględniono wskaźnik przedstawiający liczbę ofert pracy na 1000 mieszkańców.

Struktura zatrudnienia wg PKD 2007 w miastach śląskich prezentuje się podobnie. W Siemianowicach Śląskich nieco większy odsetek stanowisk pracy występuje w przemyśle i budownictwie (43%), a wyraźnie niższy dla usług z zakresu handlu detalicznego, transportu, gastronomii czy naprawy pojazdów (14,6% wyk. 69.). Osoby poszukujące pracy lub chcące zmienić obecną mogą liczyć na stosunkowo dużą liczbę ofert – w Siemianowicach Śląskich jest ona trzykrotnie wyższa od średniej dla referencyjnych miast (wyk. 69.). W nawiązaniu do wspomnianej wcześniej stopy bezrobocia i poziomu wynagrodzeń, warto odnieść się do problemu ubóstwa. W Siemianowicach Śląskich od 2013 roku obniża się odsetek osób korzystających z pomocy

Opracowanie:

społecznej, które żyją poniżej kryterium dochodowego. W śląskich miastach poziom ten jest ponad dwukrotnie niższy niż dla Polski ogółem (wyk. 70.).

WYKRES 70. ODSETEK MIESZKAŃCÓW ŻYJĄCYCH W UBÓSTWIE - OSOBY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ PONIŻEJ KRYTERIUM DOCHODOWEGO [W %] W LATACH 2009-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

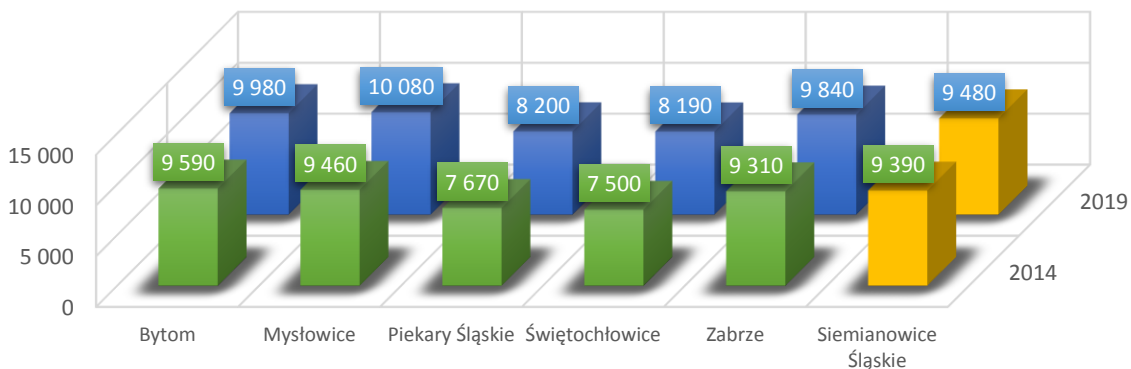
Wskaźnik ISO podstawowy:

Odsetek mieszkańców miasta żyjących w ubóstwie oblicza się jako liczbę osób żyjących poniżej progu ubóstwa podzieloną przez aktualną liczbę mieszkańców miasta. Liczbę mieszkańców miasta żyjących poniżej progu ubóstwa ustala się przez pomnożenie liczby gospodarstw domowych żyjących na progu ubóstwa lub poniżej tego progu przez aktualną średnią liczbę osób przypadających na gospodarstwo domowe w tym mieście. W niniejszym opracowaniu wykorzystano dane BDL „Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego”.

3.2. Konkurencyjność miejskiej gospodarki i atrakcyjność inwestycyjna

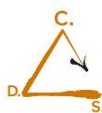
W porównaniu z wybranymi do analizy miastami, Siemianowice Śląskie charakteryzuje średni poziom przedsiębiorczości, wyrażony w liczbie firm na 100 tys. mieszkańców – przewyższa wyniki dla Świętochłowic oraz Piekar Śląskich, jednak jest poniżej wartości dla Mysłowic i Bytomia. Liczba małych, średnich i dużych przedsiębiorstw również znajduje się w środku zestawienia (wyk. 72.). Nieco korzystniej wygląda to w odniesieniu do osób prowadzących działalność gospodarczą. Wskaźnik dla Siemianowic Śląskich zbliża się do poziomu wojewódzkiego oraz zrównuje z Mysłowicami (wyk.73.).

WYKRES 71. LICZBA FIRM NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW W ROKU 2014 I 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

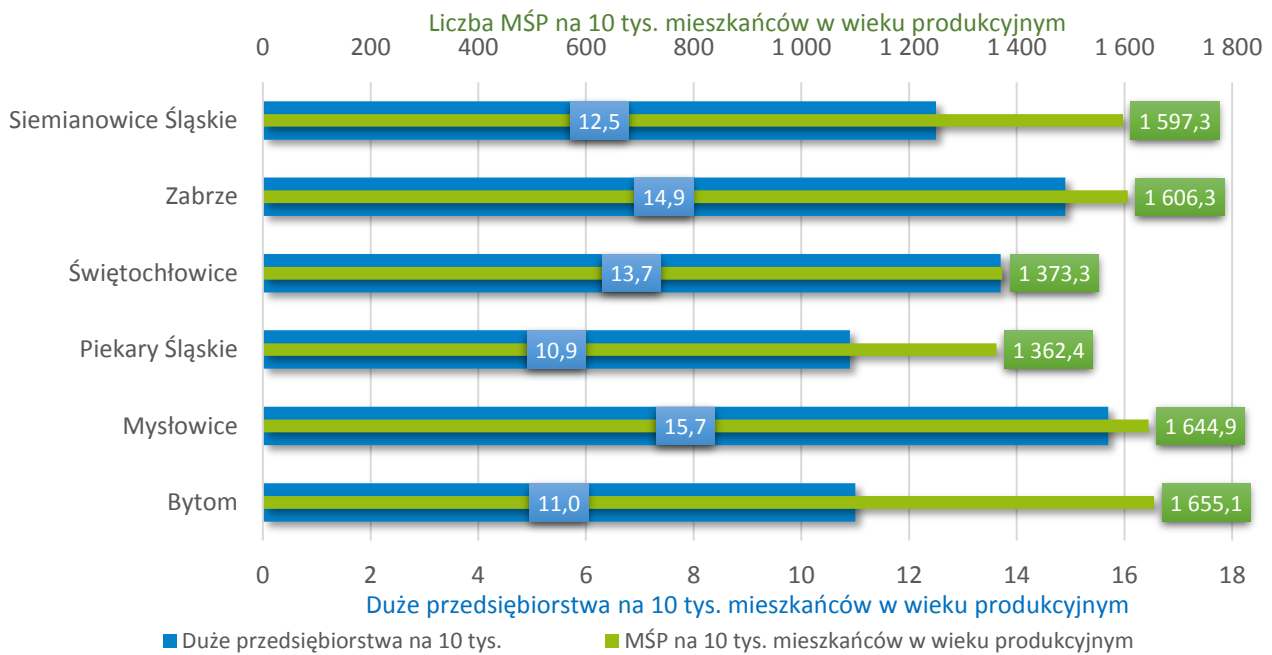
Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®
Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Właduch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 625 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

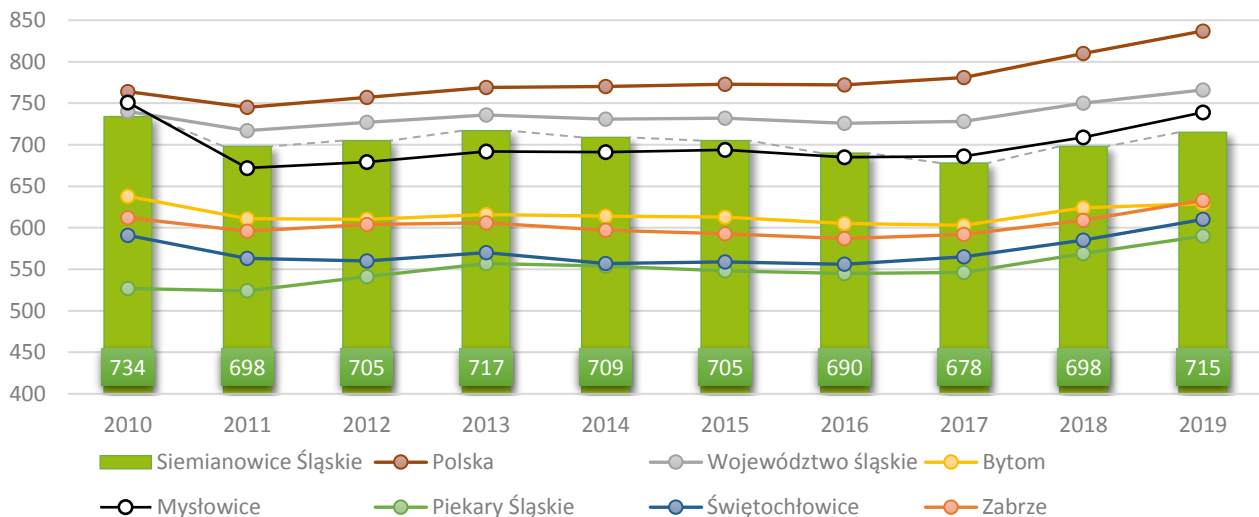
Wskaźnik pomocniczy ISO: Liczba przedsiębiorstw w mieście podzieloną przez jedną stutysięczną ogółu mieszkańców miasta obrazuje **poziom przedsiębiorczości** i może świadczyć o wynikach gospodarczych miasta. Silna aktywność wskazuje zwykle na szybki rozwój gospodarczy, stanowi także o potencjale konkurencyjnym miasta.

WYKRES 72. LICZBA MŚP I DUŻYCH PRZEDSIĘBIORSTW NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM W 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 73. OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW W LATACH 2010-2019

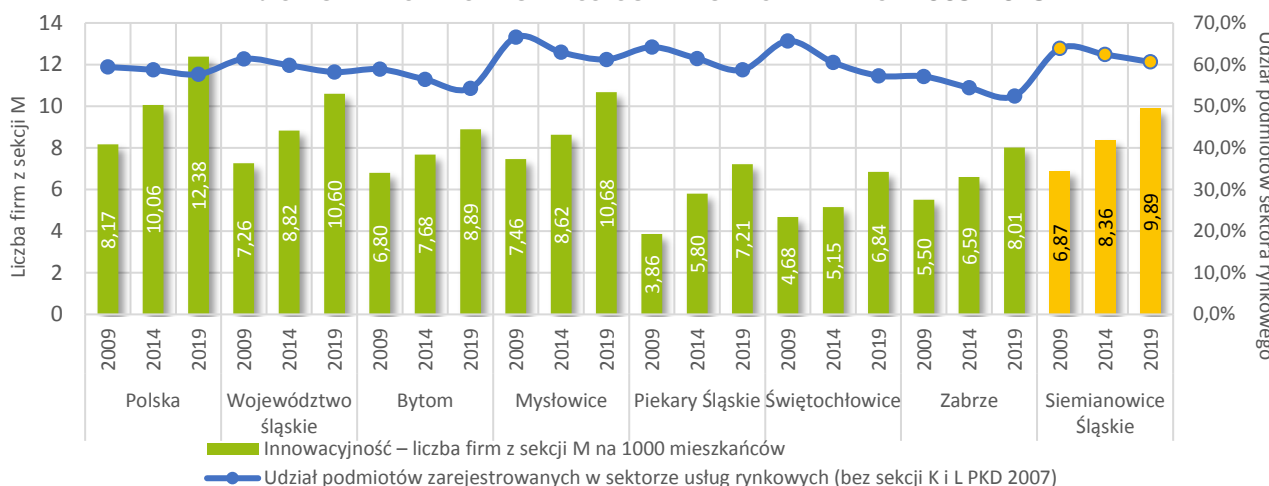

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

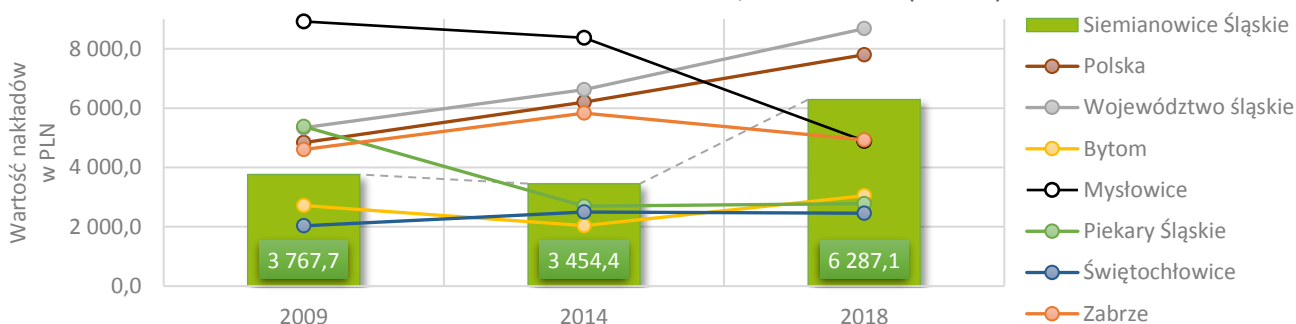
Opracowanie:

WYKRES 74. INNOWACYJNOŚĆ – LICZBA FIRM Z SEKCJI M NA 1000 MIESZKAŃCÓW ORAZ UDZIAŁ PODMIOTÓW ZAREJESTROWANYCH W SEKTORZE USŁUG RYNKOWYCH W LATACH 2009-2019¹³

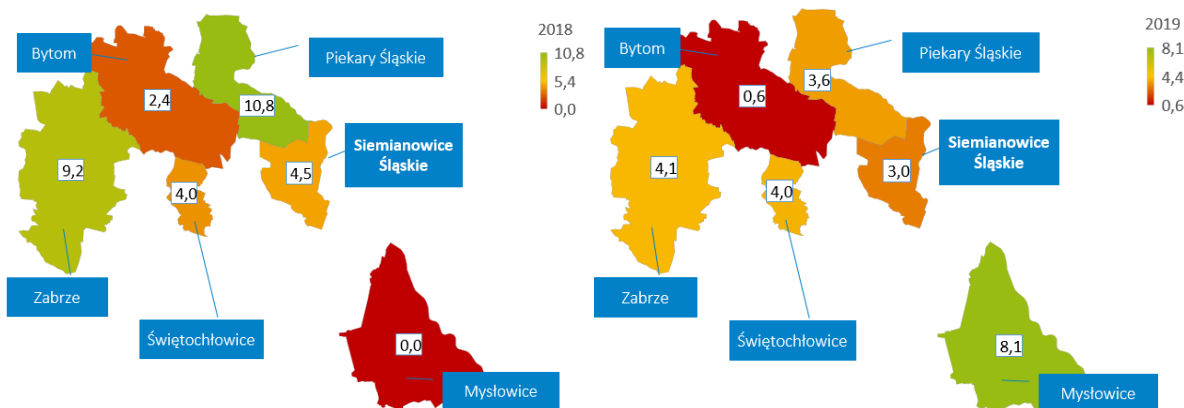
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 75. WYSOKOŚĆ NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH NA 1 MIESZKAŃCA W WIEKU PRODUKCYJNYM W LATACH 2009, 2014 I 2018 (w PLN)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Rys. 12. LICZBA NOWYCH PATENTÓW NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW W 2014 I 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wskaźnik pomocniczy ISO zakłada przedstawienie całkowitej liczby nowych patentów wydanych podmiotom i mieszkańcom danego miasta w przeliczeniu na 100 tys. ogółu mieszkańców miasta. Jest to „wskaźnik przedstawiający innowacyjność komercyjną i technologiczną”. W audycie wykorzystano dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej zamieszczone w Banku Danych Lokalnych dostępne za lata 2018-2019.

¹³ Sekcja M wg klasyfikacji PKD 2007 obejmuje podmioty zajmujące się działalnością profesjonalną, naukową i techniczną. Podmioty sektora usług rynkowych obejmują sekcje G, H, I, J, M, N, R, S i T.

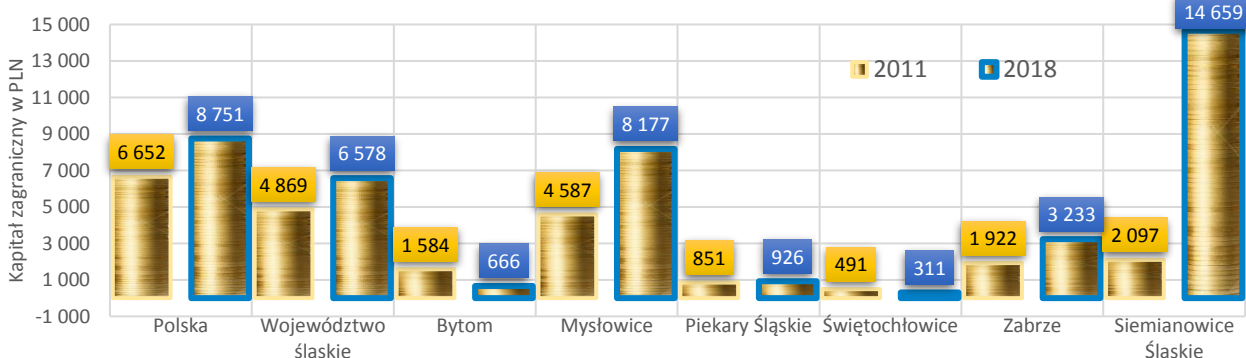
Opracowanie:

Innowacyjności sprzyja liczba firm działających w sekcji M klasyfikacji PKD 2007. Udział podmiotów naukowych, technicznych i technicznych rośnie we wszystkich jednostkach – w Siemianowicach Śląskich jest on stosunkowo wysoki i od 2009 zbliża się do średniej wojewódzkiej (wyk. 74.). Firmy chętniej podnoszą swoje nakłady inwestycyjne. Pomędzy 2014 a 2019 w Siemianowicach Śl. nastąpił największy, prawie dwukrotny ich wzrost w przeliczeniu na 1 mieszkańca (obecnie 6,3 tys. zł.; wyk. 75.), zbliżając się tym samym do średniej regionalnej. Z kolei w obszarze działalności patentowej występują duże wahania – trudno wskazać jednoznacznego lidera wśród porównywanych miast; Siemianowice Śląskie osiągają w tym zakresie przeciętne wyniki (na podstawie danych tylko za 2018 i 2019 r.; rys. 13.).

Od 2011 nastąpił gwałtowny skok wartości kapitału zagranicznego na mieszkańca w wieku produkcyjnym. Oznacza to przede wszystkim zwiększającą się atrakcyjność śląskich miast jako miejsca lokowania biznesu z udziałem zagranicznych inwestorów. Siemianowice Śląskie osiągnęły w 2018 r. najwyższą, dwa razy wyższą od średniej krajowej, wartość (14,66 tys. zł; wyk. 76.).

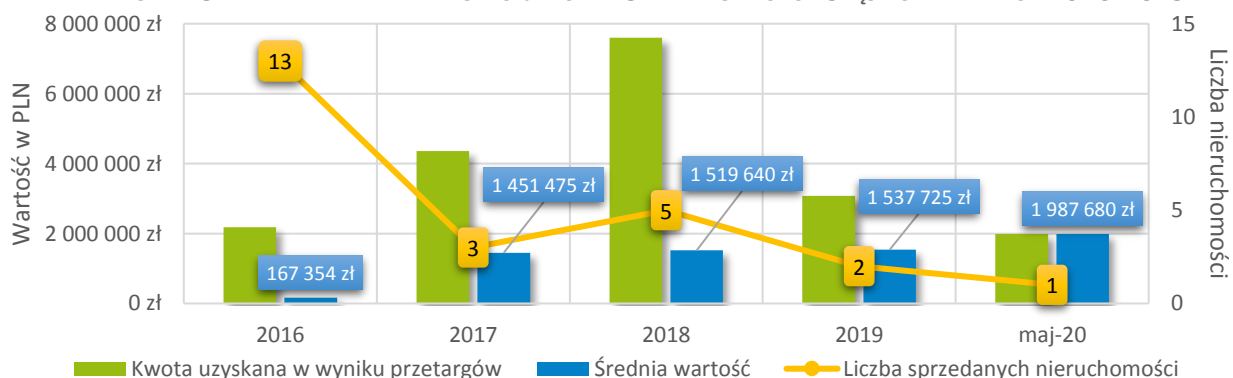
Dane miejskie wskazują brak utrzymujących się tendencji w zakresie sprzedaży działek inwestycyjnych. Pomimo ilościowo największej sprzedaży w 2016 roku (13), najwyższą jednostkową wartość osiągnięto w 2018 roku – łącznie 7,6 mln zł (wyk. 77.). Dostępne tereny inwestycyjne – wg stanu na lipiec 2020 r. – są rozproszone na obszarze całego miasta. W centralnej części przeważają działki usługowe / mieszkalno-usługowe, natomiast przemysłowe są skumulowane na północnych i południowych obrzeżach miasta (tab. 34.).

WYKRES 76. KAPITAŁ ZAGRANICZNY¹⁴ NA 1 MIESZKAŃCA W WIEKU PRODUKCYJNYM W 2011 I 2018 (W PLN)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 77. SPRZEDAŻ DZIAŁEK INWESTYCYJNYCH W SIEMIANOWICACH ŚLĄSKICH W LATACH 2016-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Gospodarki Nieruchomościami.

¹⁴ Wg definicji GUS: kapitał zagraniczny to kapitał wniesiony do jednostki w postaci środków finansowych, rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych przez jednostkę zagraniczną.

Opracowanie:

Zakładany w normie ISO wskaźnik „Szacowana wartość nieruchomości komercyjnych i przemysłowych, jako odsetek całkowitej oszacowanej wartości wszystkich nieruchomości” nie jest obecnie agregowany przez Siemianowice Śląskie.

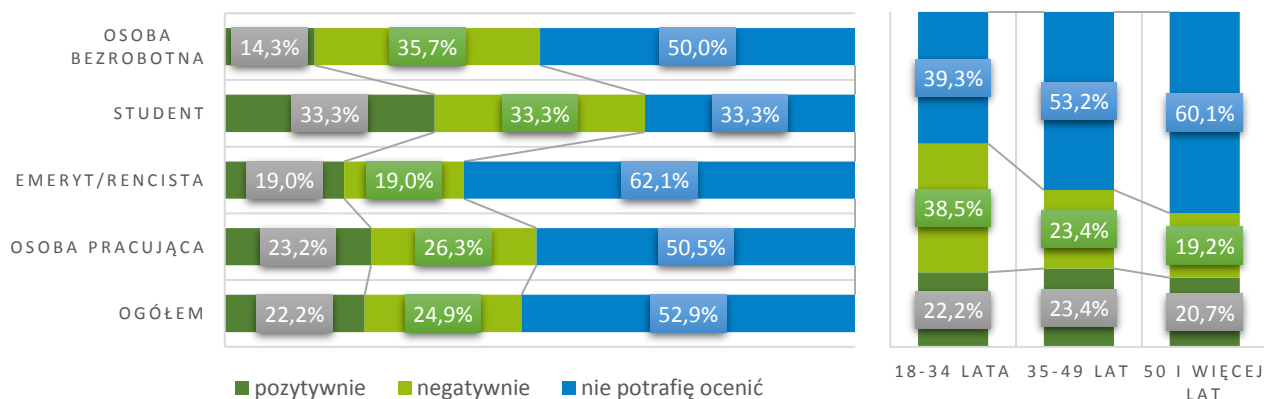
TABELA 34. TERENY INWESTYCYJNE W SIEMIANOWICACH ŚLĄSKICH WG STANU NA 07.2020

	Nr na mapie	Lokalizacja	Powierzchnia (ha)	Wskazywane zalety
Działki mieszkaniowe	1	ul. Watoty	0,06	18 działek od 600 m ² do 1 tys. m ²
Działki przemysłowe	1	Ul. Budowlana	0,24	Brak zabudowań mieszkalnych w pobliżu
			1,0	Szybki dojazd do A4
	2	Ul. Bytomska	7,5	Sąsiedztwo drogi krajowej nr 94
			12,5	Sąsiedztwo Siemianowickiego Parku Biznesu
	3	Ul. Chemiczna	1,3	Obszar przemysłowy, na granicy z Katowicami
			14,6	Tereny przemysłowe
	4	Ul. Mysłowicka	0,16	Tereny przemysłowo-usługowe
			1,22	Sąsiedztwo drogi do Katowic i Sosnowca
5	Ul. Wyzwolenia	0,46	Nieruchomość na terenach przemysłowych	
Działki usługowe	1	Ul. Śląska	0,19	Bezpośredni dostęp do drogi publicznej
	2	Ul. Kapicy	1,18	Sąsiedztwo dużych osiedli mieszkaniowych
Działki usługowo-mieszkaniowe	1	Ul. Śniadeckiego	0,07	Centrum miasta
	2	Ul. Sienkiewicza	0,06	Centrum miasta
	3	Ul. Kilińskiego	0,08	Sąsiedztwo drogi do Katowic i Sosnowca
łącznie:			40,62	
				Powierzchnia (ha)
Lokale użytkowe				0,2026

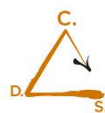
Źródło: Opracowanie na podstawie www.invest.siemianowice.pl [dostęp: 08.07.2020]

Sytuacja gospodarcza w ocenie mieszkańców

WYKRES 78. OCENA MOŻLIWOŚCI ZNALEZIENIA PRACY W MIEŚCIE SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE WG WIEKU ORAZ STATUSU ZAWODOWEGO RESPONDENTÓW [N=595]

Źródło: Raport z badań w ramach projektu pod nazwą „Zintegrowany, partnerski system monitoringu i informacji o mieście jako narzędzie wsparcia rozwoju społeczno-gospodarczego Siemianowic Śląskich”.

Opracowanie:

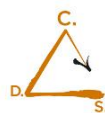
Centrum Doradztwa Strategicznego*

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 625 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

3.3. Analiza SWOT

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoka dynamika spadku bezrobocia – niski poziom na tle metropolii (dane sprzed pandemii). • Wysoki udział kapitału zagranicznego w działalności przedsiębiorstw (potencjalnie duża atrakcyjność dla firm zagranicznych). • Rosnące nakłady inwestycyjne w lokalnych przedsiębiorstwach, najwyższy wzrost na tle metropolii. • Rosnący udział firm zajmujących się działalnością naukową, techniczną i profesjonalną – atut dla wdrażania specjalistycznych, innowacyjnych rozwiązań. • Od 2017 regularny wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą. • Stosunkowo duża liczba ofert pracy w porównaniu z referencyjnymi miastami. • Najniższa stopa bezrobocia w porównywanych jednostkach oraz najwyższy przyrost liczby pracujących na 1000 mieszkańców. • Najniższy udział osób młodych w grupie bezrobotnych wśród porównywanych miast. • Siemianowicka Karta Młodego Przedsiębiorcy – umożliwiająca uzyskanie zniżek przez początkujących przedsiębiorców do 30 r.ż. • Funkcjonowanie portalu invest.siemianowice.pl z aktualizowanymi ofertami inwestycyjnymi i kompleksowymi informacjami o mieście. • Działalność Biura Obsługi Inwestora (m.in. śniadania biznesowe) oraz Rady Gospodarczej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Negatywne postrzeganie możliwości znalezienia pracy w mieście, zwłaszcza w grupie studentów/osób młodych. • Stosunkowo mała liczba patentów na 100 tys. mieszkańców na tle innych jednostek. • Brak działalności start-upów i instytucji otoczenia biznesu, ułatwiających otwarcie własnego przedsiębiorstwa.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie miejsc pracy w ramach tzw. tarcz anty kryzysowych. • Nowa perspektywa UE na 2021-2027 – realizacja tzw. nowego planu Marshalla, służącego m.in. ustabilizowaniu i poprawie sytuacji gospodarczej krajów UE. 	<ul style="list-style-type: none"> • W chwili opracowania Audytu – pandemia COVID-19 przyczyniła się do radykałnych, negatywnych zmian na rynku gospodarczym. Niestabilność sytuacji przyczynia się do wysokiego poziomu niepokoju i niepewności, co prowadzi do stagnacji, a w przypadku niektórych branż (np. turystycznej) do znacznych strat. • Gwałtowne przekształcenie trendów na rynku pracy – do 2020 r. rozwijał się „rynek pracownika”, natomiast załamanie gospodarcze, przyspieszone m.in. COVID-19, sprawia, że firmy coraz częściej decydują się na zmniejszanie wynagrodzeń i zwolnienia.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bienikowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włóczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

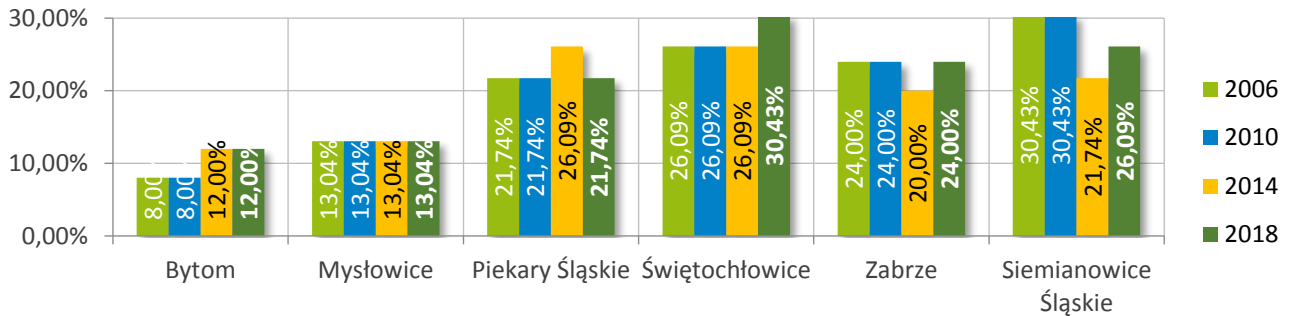
3.4. Wnioski i rekomendacje

- A. Młodzi na rynek pracy** – miasto inteligentne to miasto otwarte na energię i potencjał tkwiący w osobach, które dopiero zaczynają swoją przygodę na rynku pracy lub otwierają pierwszą firmę. Wymaga to inicjowania rozwiązań, które ograniczą trudności charakterystyczne dla tego etapu kariery m.in. niska pewność siebie, brak wystarczającego kapitału finansowego, niepełna wiedza (zarówno w obszarze podejmowanej pracy, jak i samego funkcjonowania rynku pracy oraz gospodarki), nieutworzona sieć kontaktów. Wiąże się to m.in. z dalszym wzmacnianiem korzyści związanych z posiadaniem *Siemianowickiej Karty Młodego Przedsiębiorcy*. Miasto powinno sprzyjać współpracy szkół z firmami (np. praktyki zawodowe, kursy), inicjować konkursy motywujące do zachowań przedsiębiorczych, współdziałać ze szkołami w zakresie tworzenia klas profilowanych pod kątem bieżących potrzeb lokalnego rynku pracy (a najlepiej wyprzedzających te potrzeby) itp. Ponadto należy uważnie monitorować wskaźnik ISO dotyczący stopy bezrobocia wśród młodzieży, badać postrzeganie rynku pracy przez młodych i obserwować migrację związaną z zatrudnieniem czy kształceniem. Dodatkowo aktywizacja młodzieży ma szczególne znaczenie w obliczu postępującego starzenia się społeczeństwa.
- B.** W nawiązaniu do powyższego punktu należy szczególnie położyć nacisk na wspieranie nowych przedsiębiorstw. Dotyczy to nie tylko działalności **start-upowej** czy pożyczek na uruchomienie firmy, ale także zachęcanie do aktywności wokół kreowania innowacji i patentów.
- C.** Pomimo ograniczonych możliwości sektora publicznego dotyczących bezpośredniej interwencji na rynku pracy czy bezpośredniego wpływu na rozwój sektora przedsiębiorstw, warto podejmować działania, które mogą przysłużyć się miejscowej gospodarce i zdynamizować jej rozwój jak np. tworzenie przestrzeni dedykowanych biznesowi. Ciekawymi rozwiązaniami w tym zakresie, które mogłyby być realizowane przez Miasto są tzw. **hub, inkubator, workspace** czy innego rodzaju **infrastrukturę kreatywną** – lub organizację wydarzeń edukacyjnych (**szkolenia**), promocyjnych (konferencje, **targi**) czy twórczych (**hackatony**).
- D.** W odniesieniu do kwestii promocji należy zauważyć znaczenie **marketingu terytorialnego**, którego celem jest kreowanie pozytywnej marki, wizerunku i reputacji o jednostce, a skierowanego w równym stopniu do turystów, inwestorów, potencjalnych mieszkańców, jak i osób już zamieszkujących i pracujących w mieście, będących jego użytkownikami. Szerzej przykłady rozwiązań przedstawiono w audycie zarządzania miastem.
- E.** Działania związane z bieżącym określaniem **wartości nieruchomości komercyjnych i przemysłowych** to procedura kosztowna (a opracowane operaty szacunkowe mają krótki okres ważności), jednakże okresowa weryfikacja pozwala ocenić stabilność ocenianej bazy obiektów np. malejąca ich wartość może świadczyć o tzw. erozji bazy ekonomicznej. Norma ISO zaleca monitorowanie tego wskaźnika, zwłaszcza w relacji do wartości nieruchomości ogółem.
- F.** Jednym z dynamicznych, trudnych do zbierania wskaźników jest odsetek **zatrudnienia na pełen etat**. Rynek pracy zmienia się z dnia na dzień, znaczna część społeczeństwa posiada umowy cywilnoprawne (zlecenie, o dzieło), a skala zjawiska pracy „na czarno” - bez umowy – jest właściwie niemożliwa do określenia. Monitorowanie tego wskaźnika zaleca norma ISO powołując się m.in. na wytyczne Międzynarodowej Organizacji Pracy odnośnie eliminowania pracy dzieci, pracy przymusowej, dyskryminacji w zatrudnieniu i wykonywaniu zawodu.

4. Audyt sprawności zarządzania miastem

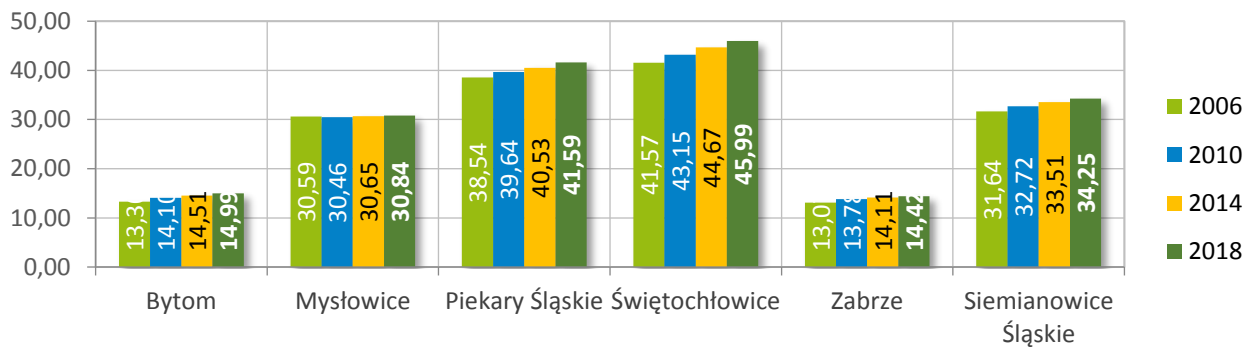
4.1. Jakość usług administracyjnych

WYKRES 79. ODSETEK KOBIEC WYBRANYC DO SPRAWOWANIA URZĘDU NA POZIOMIE PUBLICZNEJ ADMINISTRACJI MIEJSKIEJ WŚRÓD WSZYSTKICH OSÓB WYBRANYC

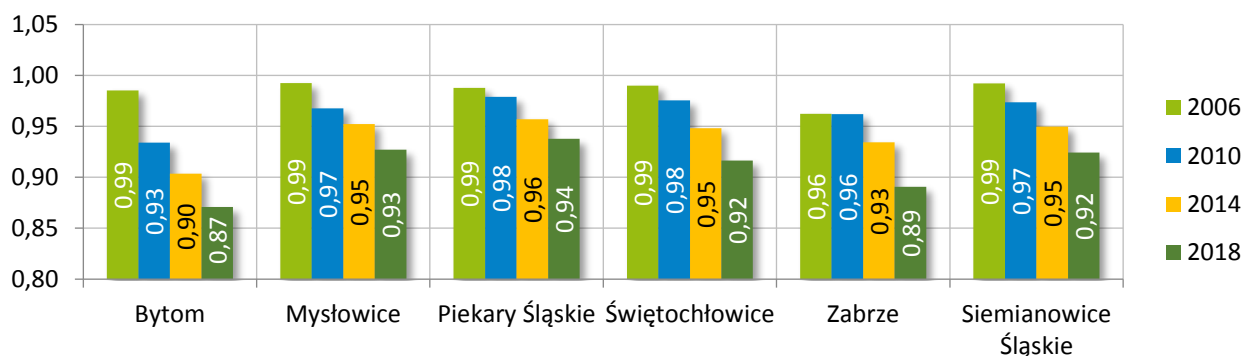
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej i BIP Siemianowic Śląskich.

WYKRES 80. REPREZENTACJA MIESZKAŃCÓW: LICZBA LOKALNYC REPREZENTANTÓW WYBRANYC NA URZĄD NA 100 000 MIESZKAŃCÓW

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej i BIP Siemianowic Śląskich.

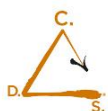
WYKRES 81. LICZBA ZAREJESTROWANYC WYBORCÓW JAKO ODSETEK LICZBY MIESZKAŃCÓW W WIEKU UPRAWNIAJĄCYM DO GŁOSOWANIA

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej (liczba wyborców) i BDL GUS (liczba mieszkańców w wieku 18+).

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

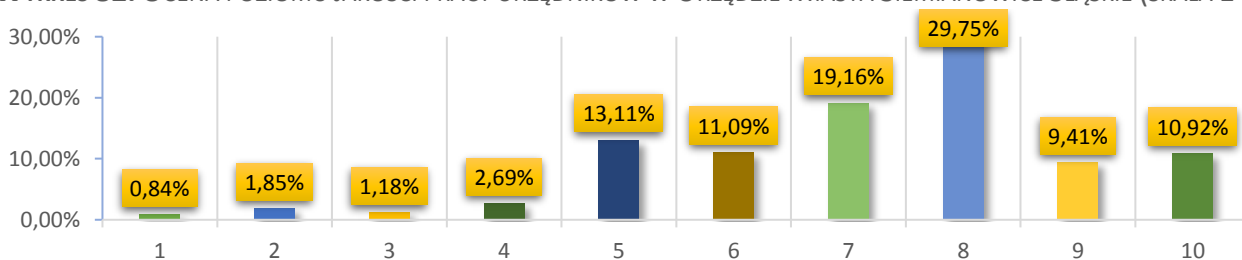
Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulaszński, Justyna Szymańska, Magdalena Właduch

30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 625 77 40, tel./fax: +48 12 625 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

Siemianowice Śląskie, na tle porównywanych miast, wyróżniają się wysokim odsetkiem kobiet wybranych do rady miasta (1/4; wyk. 79.). Poziom reprezentacji wynosi 34 radnych na 100 tys. mieszkańców, co jest średnim rezultatem w zestawieniu (wyk. 80.). Norma ISO zakłada przedstawienie danych dotyczących powszechności wyborów - w oparciu o szacunkowe dane ludnościowe GUS można określić, że 92% pełnoletnich Siemianowiczian posiada uprawnienia wyborcze (wyk. 81.).

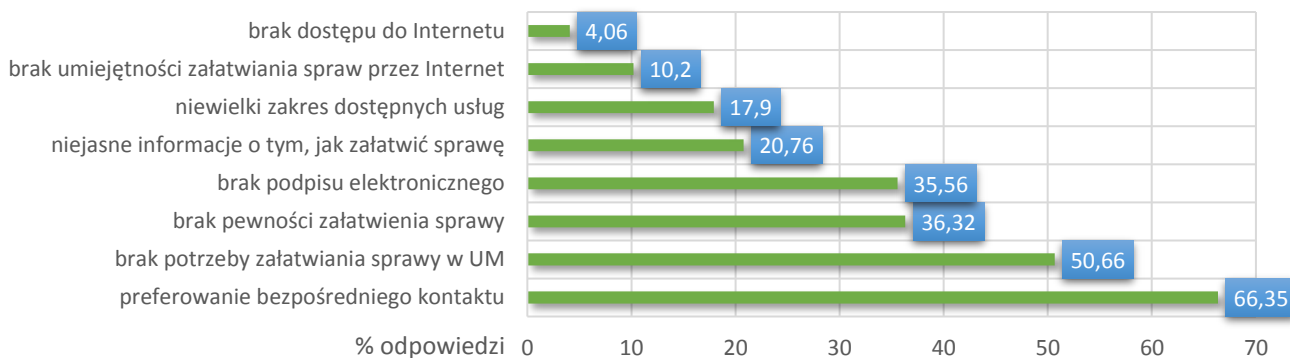
Praca urzędu miasta jest oceniana przez mieszkańców pozytywnie – połowa mieszkańców oceniła ją na 8 i więcej punktów w 10-punktowej skali (wyk. 82.). Coraz popularniejszą formą korzystania z usług administracji samorządowej są e-usługi. Większość (2/3) Siemianowiczian wskazuje jednak, że zwykle decydują się wybrać do urzędu, ze względu na preferowanie bezpośredniego kontaktu, który w ich opinii zwiększa gwarancję załatwienia sprawy (1/3 wskazań). Brak dostępu do Internetu przestaje być barierą – zaledwie 4% badanych wskazuje, że było to ograniczeniem przy załatwianiu spraw urzędowych (wyk. 83.).

WYKRES 82. OCENA POZIOMU JAKOŚCI PRACY URZĘDNIKÓW W URZĘDZIE MIASTA SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE (SKALA 1-10)

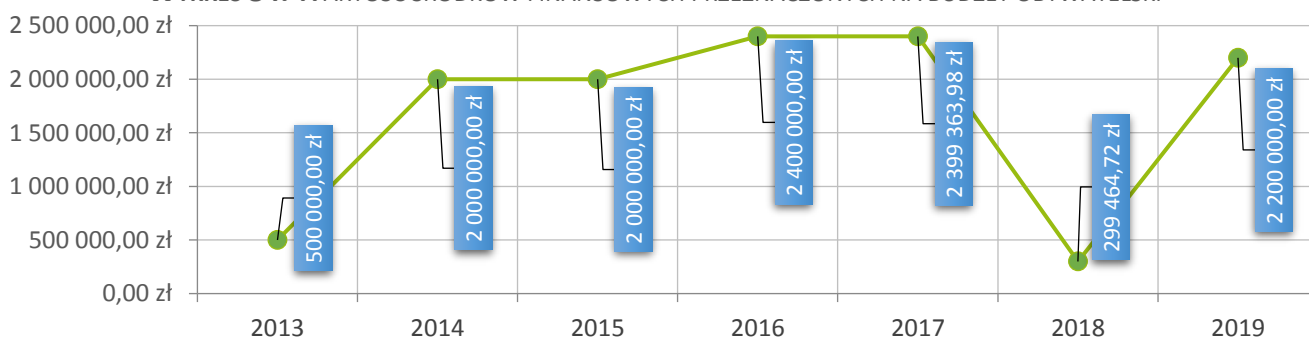
Źródło: Raport z badań w ramach projektu pod nazwą „Zintegrowany, partnerski system monitoringu i informacji o mieście jako narzędzie wsparcia rozwoju społeczno-gospodarczego Siemianowic Śląskich”.

WYKRES 83. POWODY, Z JAKICH NIE ZAŁATWIANO SPRAW W URZĘDZIE MIASTA SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE PRZEZ INTERNET

Źródło: Raport z badań w ramach projektu pod nazwą „Zintegrowany, partnerski system monitoringu i informacji o mieście jako narzędzie wsparcia rozwoju społeczno-gospodarczego Siemianowic Śląskich”.

WYKRES 84. WARTOŚĆ ŚRODKÓW FINANSOWYCH PRZEZNACZONYCH NA BUDŻET OBYWATELSKI

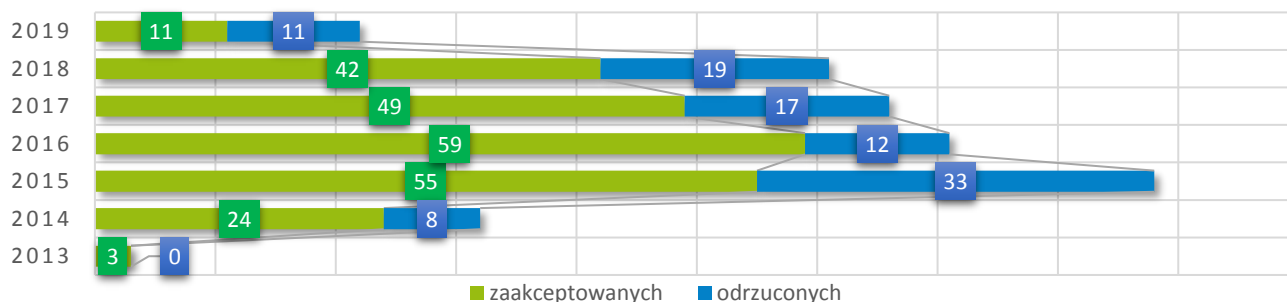

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Siemianowice Śląskie

Opracowanie:

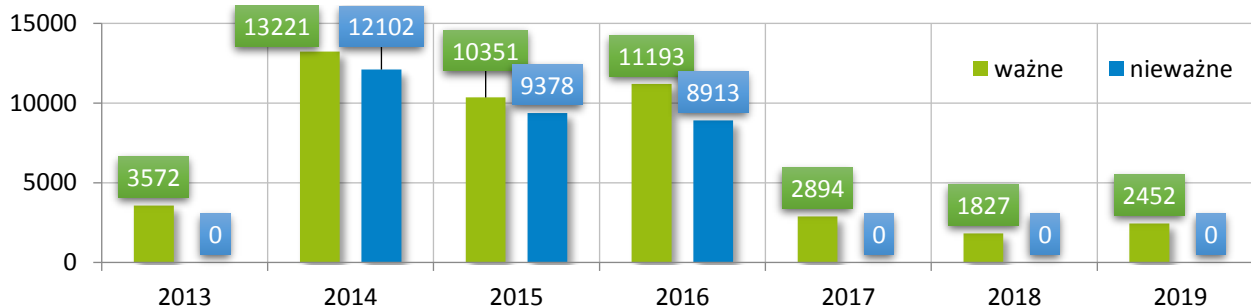
Warto ponownie odwołać się do budżetu obywatelskiego – jak wspomniano w audycie społecznym, budżet obywatelski w Siemianowicach Śląskich charakteryzuje malejąca frekwencja, jak również niska liczba zgłoszonych projektów. Problemem pozostaje wysoki odsetek odrzucanych wniosków: w 2019 roku był najwyższy, zaakceptowano tylko połowę z nich (wyk. 85). Miasto poprawiło jednak przejrzystość zasad głosowania – od 2017 r. nie występowały głosy nieważne; wcześniej była to nawet połowa oddanych głosów (wyk. 86.) Od 2014 r. (z wyjątkiem 2018 r.) wartość środków przeznaczonych na budżet obywatelski wynosi ok. 2 mln zł (wyk. 84.).

WYKRES 85. LICZBA ZGŁOSZONYCH WNIOSKÓW DO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Siemianowice Śląskie.

WYKRES 86. LICZBA GŁOSÓW W BUDŻECIE OBYWATELSKIM – GŁOSY WAŻNE I NIEWAŻNE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Siemianowice Śląskie.

4.2. Polityka rozwoju miasta

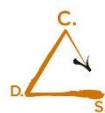
Ramy dla polityki rozwoju miasta wyznaczają dokumenty strategiczne/planistyczne. Na podstawie przeglądu aktualnych opracowań wyróżniono **50 dokumentów** (tab. 35.). **Wśród tych opracowań znajduje się aż 36 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego**, których obszar obowiązywania od ponad dekady w pełni pokrywa terytorium Siemianowic Śląskich (tab. 36.). Spośród pozostałych ośrodków tylko Piekary Śląskie cechuje równie wysoki poziom pokrycia planami, natomiast średnia wojewódzka to 71% (wg stanu na koniec 2018 r.). Jednym z istotniejszych dokumentów strategicznych dla miasta jest Lokalny Program Rewitalizacji. Do końca 2019 r. (tj. połowy okresu obowiązywania LPR) zrealizowano 8 z 29 założonych projektów, a kolejne 16 jest w realizacji (tab. 37.).

TABELA 35. OBOWIĄZUJĄCE DOKUMENTY STRATEGICZNE W SIEMIANOWICACH ŚLĄSKICH – STAN NA KONIEC 2019 R.

Wykaz obowiązujących dokumentów o charakterze strategicznym

1. Strategia Rozwoju Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku
2. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – 36 obowiązujących planów
4. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie na lata 2016-2022

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 625 77 40, tel./fax: +48 12 625 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

Wykaz obowiązujących dokumentów o charakterze strategicznym

5. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Siemianowice Śląskie na lata 2018-2022
6. Gminny Program Opieki nad Zabytkami do 2022 r.
7. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych będących w posiadaniu Wodociągów Siemianowickich AQUA-SPRINT sp. z o.o. na okres czerwiec 2019 – czerwiec 2022 na terenie miasta Siemianowice Śląskie
8. Plan gospodarki niskoemisyjnej przyjęty uchwałą Nr 107/2015 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 24 września 2015r.
9. Program ochrony środowiska (uchwała z 2018 r.)
10. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Miasta Siemianowice Śląskie na lata 2017-2022
11. Program wsparcia rodziny i rozwoju pieczy zastępczej (program Wsparcia Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Siemianowice Śląskie na lata 2018-2020)
12. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii
13. Programu współpracy miasta Siemianowice Śląskie na rok 2019 z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
14. Programu przeciwdziałania narkomanii dla miasta Siemianowice Śląskie na lata 2019-2020 (uchwała)
15. Strategia rozwijania problemów społecznych miasta Siemianowice Śląskie na lata 2017-2020 - przyjęta przez Radę Miasta Siemianowic Śl. uchwałą nr 392/2017 w dniu 25 maja 2017 r.
16. Miejski Plan Adaptacji do Zmian Klimatu
łącznie 51 dokumentów (w tym 36 mpzp)

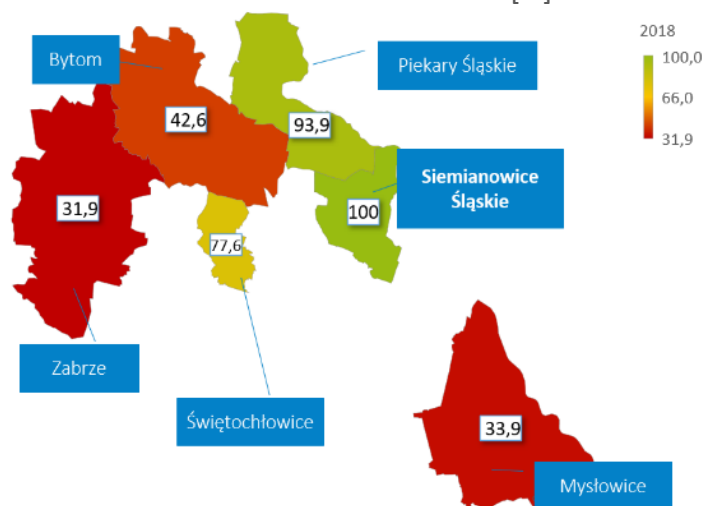
Źródło: Opracowanie na podstawie danych UM Siemianowice Śląskie

TABELA 36. UDZIAŁ POWIERZCHNI OBJĘTEJ OBYWIAZUJĄCYMI MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W POWIERZCHNI OGÓŁEM [%] – LATA 2009, 2014, 2018

	2009	2014	2018
Polska	25,6	29,2	30,8
Województwo śląskie	59,4	65,7	70,8
Bytom	10,2	32,5	42,6
Mysłowice	24,5	26,7	33,9
Piekary Śląskie	89,9	90,3	93,9
Świętochłowice	33,5	38,8	77,6
Zabrze	20,2	31,4	31,9
Siemianowice Śląskie	100	100	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rys. 13. UDZIAŁ POWIERZCHNI OBJĘTEJ OBYWIAZUJĄCYMI MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W POWIERZCHNI OGÓŁEM [%] W 2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

TABELA 37. STOPIEŃ ZAAWANSOWANIA REALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH – STAN NA KONIEC 2019 R.

Liczba założonych zadań/ projektów	Projekty zrealizowane	Projekty w trakcie realizacji
29	8	16

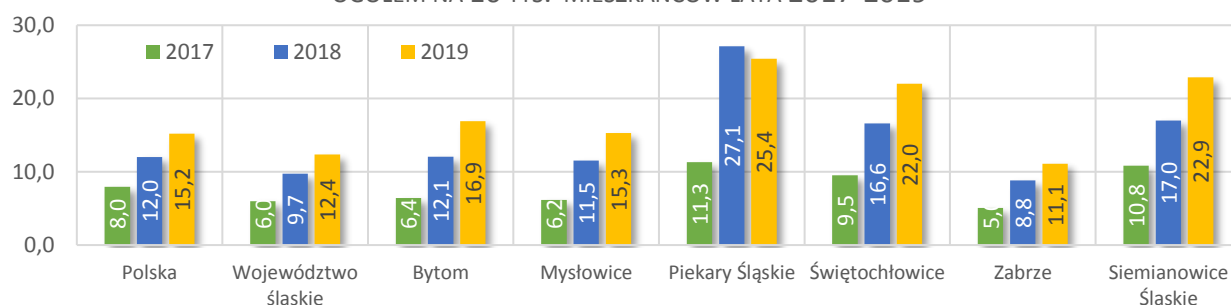
Źródło: Opracowanie na podstawie danych UM Siemianowice Śląskie.

Opracowanie:

W całej Polsce, im bliżej końca perspektywy finansowej 2014-2020, tym bardziej wzrasta roczna liczba umów/decyzji o dofinansowanie. W Siemianowicach Śląskich w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców było ich 23, czyli dwa razy więcej niż średnio w regionie oraz o połowę więcej niż dla Polski ogółem (wyk. 87.). Wzrastają dochody Siemianowic Śląskich w zakresie finansowania/współfinansowania projektów unijnych. Na mieszkańca w 2018 roku wyniosły one 276 zł (właściwie zrównując się ze średnią dla Polski; wyk. 88.), co oznacza ponad trzykrotny wzrost od 2015 roku. Należy podkreślić, że na dochody budżetu w tym zakresie składają się środki pozyskane z Unii Europejskiej (wartość na mieszkańca przedstawiona w tab. 39.), a także środki z budżetu państwa oraz inne, które zostały przekazane jako współfinansowanie działań realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, a także płatności w zakresie Budżetu Środków Europejskich.

WYKRES 87. FUNDUSZE UNIJNE: LICZBA UMÓW / DECYZJI O DOFINANSOWANIE W RAMACH PROGRAMÓW OPERACYJNYCH OGÓŁEM NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW LATA 2017-2019

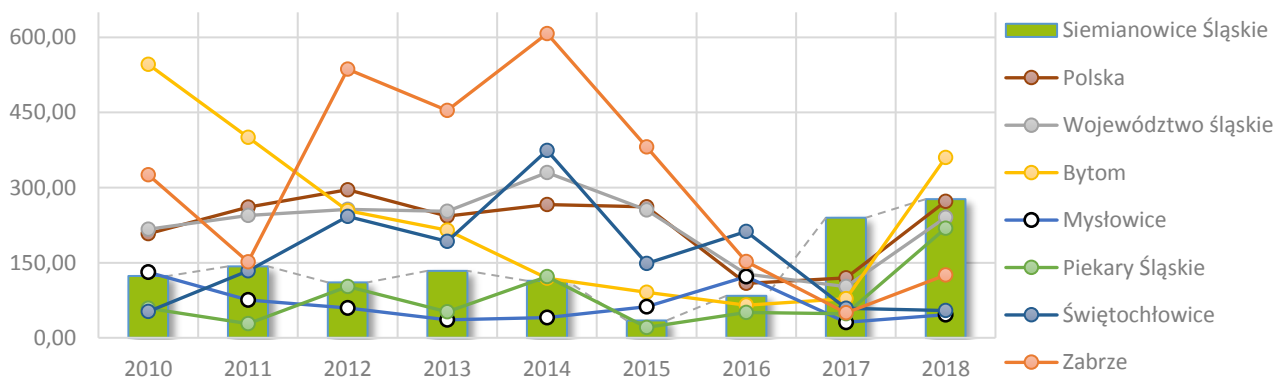
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

TABELA 38. FUNDUSZE UNIJNE: LICZBA UMÓW / DECYZJI O DOFINANSOWANIE W RAMACH PROGRAMÓW OPERACYJNYCH OGÓŁEM W LATACH 2017-2019

	2017	2018	2019
Polska	30 616	46 173	58 399
Województwo śląskie	2 727	4 412	5 593
Bytom	108	201	279
Mysłowice	46	86	114
Piekary Śląskie	63	150	140
Świętochłowice	48	83	109
Zabrze	88	153	191
Siemianowice Śląskie	73	114	153

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 88. DOCHODY BUDŻETU W ZAKRESIE FINANSOWANIA I WSPÓŁFINANSOWANIA PROGRAMÓW I PROJEKTÓW UNIJNYCH NA MIESZKAŃCĄ [zł] W LATACH 2010-2018*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Opracowanie:

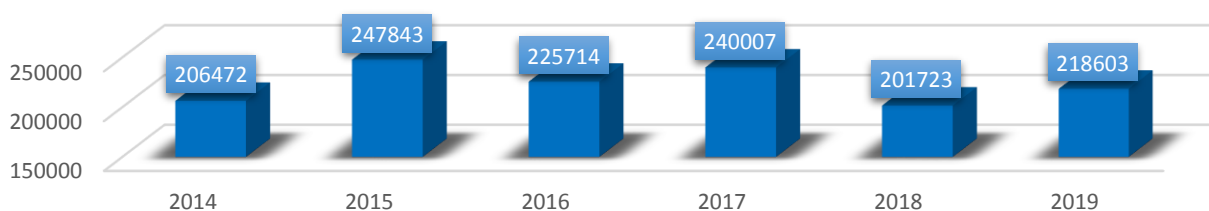
TABELA 39. DOCHODY BUDŻETU - POZYSKANE ŚRODKI Z UNII EUROPEJSKIEJ NA FINANSOWANIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW UNIJNYCH NA MIESZKAŃCA [zł] W LATACH 2010-2018

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Polska	26,66	24,39	23,21	17,99	18,98	23,55	7,39	8,55	17,19
Województwo śląskie	30,09	24,82	29,85	9,47	11,10	19,63	9,20	7,01	10,19
Bytom	0,88	3,30	5,45	1,31	2,07	5,24	11,95	14,53	24,95
Mysłowice	0,00	0,00	0,00	0,00	0,54	11,68	0,60	0,00	0,00
Piekary Śląskie	5,95	2,85	7,13	6,02	16,26	2,03	0,00	1,53	0,00
Świętochłowice	0,72	0,00	0,00	0,11	2,43	8,16	6,55	6,86	1,26
Zabrze	159,91	4,51	243,59	5,98	5,73	9,91	9,37	6,38	8,28
Siemianowice Śląskie	1,52	0,74	14,54	18,71	4,90	2,41	1,22	0,00	0,31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

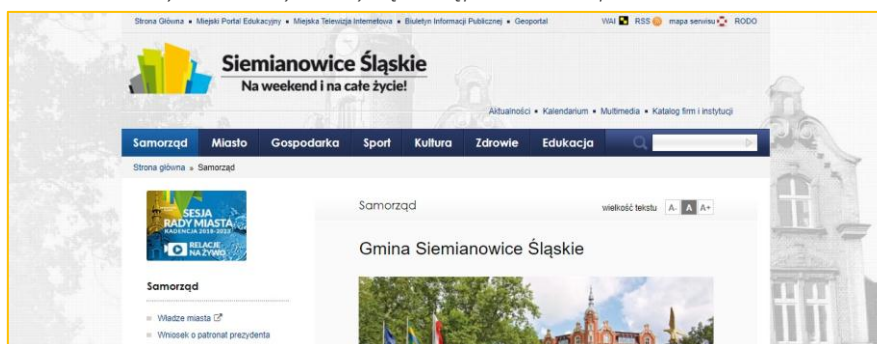
4.3. Wizerunek miasta i jego promocja

Na wizerunek miasta wpływa wiele czynników jakościowych (klimat miejsca, tzw. *genius loci*, estetyka itp.), jednak dane ilościowe obrazują jak wymiennie zmienia popularność i atrakcyjność miasta, zarówno dla mieszkańców, jak i osób przyjezdnych (pracujący, turyści). Jednym z mediów pozwalających na pierwszy kontakt z miastem jest strona internetowa – od 2014 roku liczba wyświetleń strony utrzymuje się na podobnym poziomie: przekracza 200 tys. wejść, jednak nie była wyższa niż ćwierć miliona (wyk. 89.). Z ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców wynika, że co dziesiąty Siemianowiczanie nie korzysta ze strony www Urzędu Miasta, jednak 35% robi to przynajmniej raz w tygodniu (wyk. 90.). Od chwili pojawienia się mediów społecznościowych stały się one ważnym – jeśli nie istotniejszym od strony www – kanałem informowania (tab. 40.). Regularnie wzrasta liczba subskrybentów miejskiego kanału Youtube, a w ostatnich 4 latach wzrosła trzykrotnie. Profil facebookowy w połowie 2020 r. miał ponad 11 tys. polubień. Natomiast stosunkowo świeżymi mediami społecznościowymi miasta są Twitter (320 obserwatorów) oraz Instagram (458).

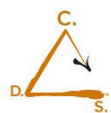
WYKRES 89. LICZBA UŻYTKOWNIKÓW ODWIEDZAJĄCYCH STRONĘ INTERNETOWĄ SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Siemianowice Śląskie.

*Wyniki analizy strony są dostępne od 1 sierpnia 2013 roku.

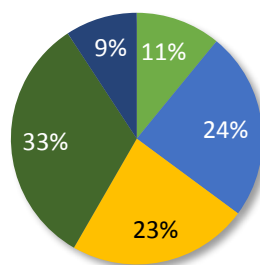
Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

WYKRES 90. CZĘSTOTLIWOŚĆ ODWIEDZANIA STRONY WWW URZĘDU MIASTA SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE.

- przynajmniej raz dziennie
- przynajmniej raz w tygodniu
- przynajmniej raz w miesiącu
- sporadycznie – kilka razy w roku
- nie korzystam

Źródło: Raport z badań w ramach projektu pod nazwą „Zintegrowany, partnerski system monitoringu i informacji o mieście jako narzędzie wsparcia rozwoju społeczno-gospodarczego Siemianowic Śląskich”.

TABELA 40. LICZBA OBSERWATORÓW PROFILI MIASTA NA PORTALACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH W DANYM ROKU

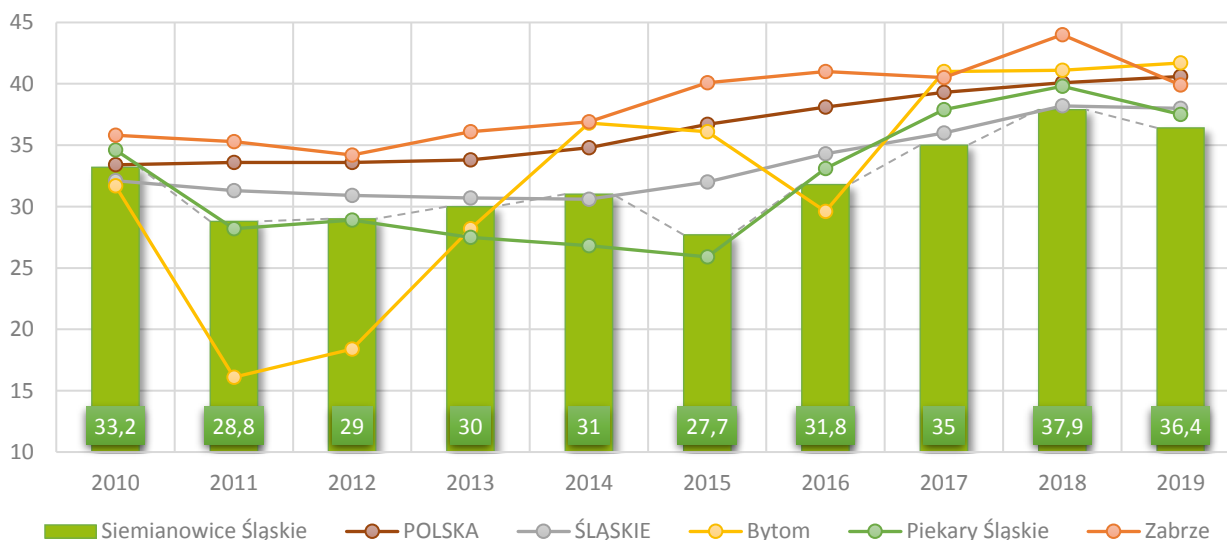
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Youtube	15	23	32	45	99	172	247	344	457	648	799
Facebook									10110	10813	11278
Instagram										103	458
Twitter											320

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Siemianowice Śląskie.

* Wartości dla 2020 podane na dzień 21.07.2020 r.

Pozytywny, atrakcyjny wizerunek miasta zwykle korzystnie oddziałuje na wielkość ruchu turystycznego. Odzwierciedleniem zwiększonego ruchu turystycznego jest rosnące wykorzystanie obiektów noclegowych, które w rekordowym 2018 r. wyniosło w Siemianowicach Śląskich blisko 40 % i od lat utrzymuje się na poziomie zbliżonym do średniej wojewódzkiej (wyk. 91.).

WYKRES 91. STOPIEŃ WYKORZYSTANIA TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW NOCLEGOWYCH

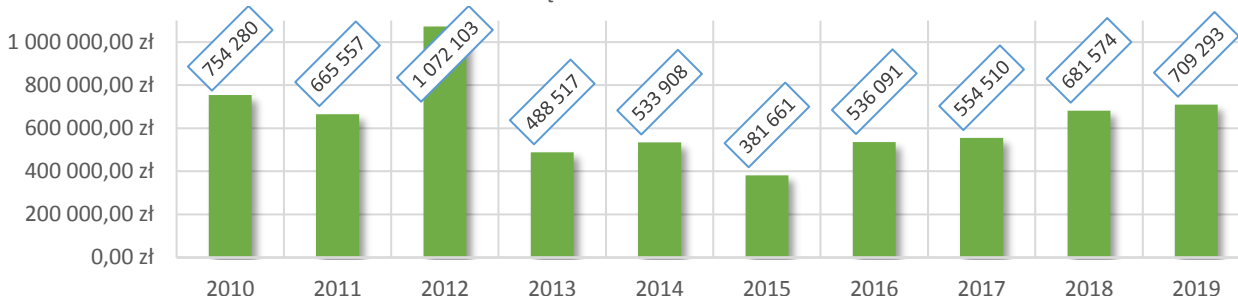
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Opracowanie:

* **Turystyczny obiekt noclegowy** - Każde miejsce zakwaterowania, w którym regularnie bądź sporadycznie nocują turyści. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi w turystycznych obiektach noclegowych - Stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku (okresie) do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku (okresie).

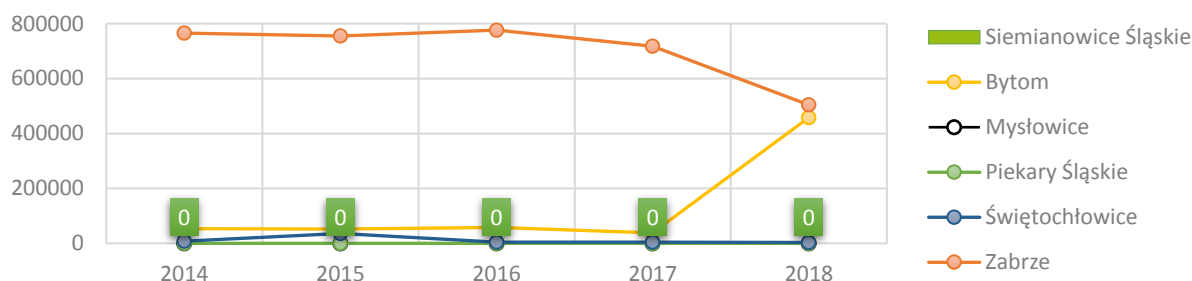
Do obiektów zaliczono hotele, motele, pensjonaty, inne obiekty hotelowe, domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych, pola biwakowe, kempingi, obiekty do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, zakłady uzdrowiskowe i inne. Od 2012 r. badanie KT-1 dotyczy wszystkich turystycznych obiektów noclegowych posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Doliczono kwatery agroturystyczne i pokoje gościnne (kwatery prywatne), szczegółowe dane - dostępne od poziomu województwa (NTS-2). Dane o wynajętych pokojach dotyczą tylko hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych. Na wykresie nie ma danych dla Mysłowic i Świętochłowic, ponieważ w przypadku prezentowania danych odnoszących się do wykorzystania turystycznych obiektów noclegowych, gdy na danym obszarze znajdują się mniej niż 3 jednostki, dane zostały utajnione.

WYKRES 92. WYDATKI PONOSZONE NA PROMOCJĘ MIASTA W RAMACH REFERATU PROMOCJI ORAZ BIURA PRASOWEGO

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Siemianowice Śląskie.

WYKRES 93. WYDATKI BUDŻETÓW GMIN I MIAST NA PRAWACH POWIATU W DZIALE 630 - TURYSTYKA

Źródło: Opracowanie GZM na podstawie danych BDL GUS.

Poziom wydatków referatu promocji i biura prasowego skierowanych na promocję miasta ulegał nieznacznym wahaniom podczas ostatniej dekady – w 2013 r. nastąpił większy spadek, natomiast od tego momentu wartość nakładów rośnie, a w 2019 r. wyniosła 710 tys. zł (wyk. 93.). Siemianowice Śląskie zdecydowały się nie ponosić wydatków na turystykę (dział 630 klasyfikacji budżetowej; wyk. 93.), a spośród porównywanych miast ponosiły je jedynie Zabrze (największy ruch turystyczny) oraz Bytom (w którym turystyka przyspieszyła po 2016 r.).

Siemianowice Śląskie nawiązały trwałą partnerską współpracę z 5 miastami europejskimi, która utrzymuje się od przełomu wieków (brak nowych umów partnerskich w ostatnich 20 latach; tab. 41.). Warto jeszcze zwrócić uwagę na to, jak miasto sytuuje się w zestawieniach ogólnopolskich (tab. 42.). W 2018 i 2019 r. Siemianowice Śląskie znalazły się na odpowiednio 8. oraz 6. miejscu w zestawieniu Perły Samorządu, jednego z najbardziej popularnych i prestiżowych rankingów dla jednostek samorządu terytorialnego. Miasto zajmuje wysokie

Opracowanie:

pozycje w rankingach dotyczących zarządzania miastem i jego finansami, m.in. Rankingu finansowym samorządu terytorialnego (3. miejsce za 2018 r.) czy Rankingu zmian zadłużenia (33. miejsce za 2014-2017).

TABELA 41. MIASTA PARTNERSKIE

Miasto	Data podpisania umowy o partnerstwie
KÖTHEN - Niemcy	29.05.1993 r.
WATTRELOS - Francja	29.05.1993 r.
MOHÁCS - Węgry	16.05.1999 r.
JABLUNKOV - Czechy	23.04.1998 r.
CÂMPIA TURZII - Rumunia	13.10.2001 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie strony internetowej www.siemianowice.pl.

TABELA 42. SIEMIANOWICE ŚLĄSKICH W RANKINGACH – WYBRANE ZESTAWIENIA

Rok	Rodzaj rankingu	Opis
2020	Ranking systemów rowerów miejskich 2020	Siemianowice Śląskie zajęły 33. miejsce w ogólnym rankingu systemów rowerów miejskich i 1. miejsce w kategorii „stacje napraw”. W rankingu wzięto pod uwagę 53 miasta, z których urząd i operatorzy przesłali dane. Kategorie wzięte pod uwagę, m.in.: <ul style="list-style-type: none"> Liczba mieszkańców, przypadająca na jeden rower Liczba stacji, przypadająca na kilometr kwadratowy (systemy bezstacyjne uzyskiwały najwyższą notę), Liczba wypożyczeń, przypadająca na I. osób w systemie, Odsetek mieszkańców zapisanych do systemu, Stosunek długości ścieżek rowerowych do dróg publicznych, Cena za wypożyczenie, Liczba stacji napraw na jeden kilometr kwadratowy, Przyrost długości dróg rowerowych w 2019 roku. Źródło: https://www.centrumrowerowe.pl/blog/systemy-rowerow-miejskich/
2020	Sylwetki i Marki 30-lecia Polskiej Transformacji	Rafał Piech Prezydentem 30-lecia Polskiej Transformacji. Organizator: Ogólnopolska Federacja Przedsiębiorców i Pracodawców – Przedsiębiorcy.pl Źródło: http://www.samorzady.org.pl/laureaci/sylwetki-i-marki-30-lecia-polskiej-transformacji.html
2020	Ranking szkół Zwolnieni z Teorii 2020	III LO w Siemianowicach Śląskich zajęło 1. miejsce w Województwie Śląskim i III miejsce w Polsce. Ranking tworzony jest w oparciu o wyniki uczniów w praktycznej Olimpiadzie Zwolnieni z Teorii. W rankingu 2020 znalazło się 289 szkół. Źródło: https://zwolnienizteorii.pl/ranking/ranking-2020
2019	Ranking finansowy samorządu terytorialnego 2018	Siemianowice Śląskie, Tychy i Katowice znalazły się w pierwszej dziesiątce prestiżowego rankingu gmin i powiatów najlepiej gospodarujących budżetem prezentowanego podczas V Europejskiego Kongresu Samorządów. Siemianowice Śląskie zajęły 3. miejsce , po znacznie większych Warszawie i Sopocie. Źródło: http://www.forum-ekonomiczne.pl/ranking/
2019	Ranking samorządów - Rzeczpospolita	Celem rankingu jest wyłonienie miast i gmin, które osiągają najlepsze wyniki w kształtowaniu trwałego, zrównoważonego rozwoju wspólnoty lokalnej, ujmowanego w strategicznych kategoriach: trwałości ekonomicznej, trwałości środowiskowej, trwałości społecznej oraz w zakresie jakości zarządzania. Siemianowice Śląskie zajęły 46. miejsce .

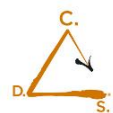
Opracowanie:

2019	Perty Samorządu 2019	Siemianowice Śląskie zajęły 6. miejsce w kategorii miast do 100 tys. mieszkańców. Organizatorem konkursu jest Dziennik Gazeta Prawna.
2019	Modernizacja roku 2019 - kamienica	Kamienica przy ul. Mickiewicza 2 Siemianowice Śląskie
2018	Modernizacja roku 2018 - droga	Nowe połączenie drogowe ulicy Zwycięstwa z ulicą Michałkowicką w Siemianowicach Śląskich
2018	Perty Samorządu 2018	Siemianowice Śląskie oraz prezydent miasta, Rafał Piech znaleźli się w pierwszej dziesiątce najlepszych gmin i włodarzy, prestiżowego rankingu „Perty Samorządu 2018”, przygotowanego przez Dziennik Gazeta Prawna.
2018	Ranking zmian zadłużenia samorządów w latach 2014–2017	W rankingu opracowanym przez Pismo Wspólnota Siemianowice Śląskie, osiągając spadek poziomu zadłużenia o 7,7 p.proc., znalazły się na 33. miejscu wśród miast na prawach powiatu.
2017	Gospodarny i Obywatelski Samorząd	Podczas Forum Ekonomicznego w Krynicy ogłoszono laureatów pierwszej edycji rankingu „Gospodarny Samorząd 2017”. W tej rywalizacji bardzo dobrze na tle miast na prawach powiatu województwa śląskiego wypadły Siemianowice Śląskie. Wśród gmin regionu Siemianowice zajęły 7. miejsce , wyprzedzając większe i zasobniejsze miasta takie, jak m.in. Chorzów, Rybnik, czy Sosnowiec.
2016	Siemianowice Śląskie miastem przyjaznym rodzinie m.in. za pomoc w spłacie czynszów	Siemianowice Śląskie, Częstochowa oraz Żory – te miasta zajęły trzy pierwsze miejsca w konkursie „Gmina przyjazna rodzinie 2015” województwa śląskiego. Była to już druga edycja tego konkursu – zgłosiły się do niej 22 gminy z woj. śląskiego. Zakwalifikowało się 18.
2014	Krajowy ranking skali dopłat do subwencji oświatowej na jednego ucznia	Siemianowice Śląskie zajęły 3. miejsce w kraju w rankingu opracowanym przez prof. Pawła Swianiewicza z Uniwersytetu Warszawskiego, dotyczącym skali dopłat do subwencji oświatowej w przeliczeniu na jednego ucznia.
2014	Ranking zadłużenia miast	Ranking zadłużenia samorządów opublikowany w Piśmie Samorządu Terytorialnego Wspólnota. Wynika z niego, że Siemianowice Śląskie miało zadłużenie wynoszące jedynie 29,21 procent.

4.4. Analiza SWOT

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Marka „Siemianowice Śląskie – na weekend i na całe życie” (częściowo funkcjonuje jeszcze marka „Siemianowice dobre, bo śląskie”). • Aktywność Miasta na trzech najpopularniejszych mediach społecznościowych (Facebook, Instagram i Twitter). • Dobre postrzeganie jakości pracy urzędników UM przez mieszkańców (93% badanych oceniło jakość pracy urzędników na 5 lub wyżej w skali 1-10). • Intensywna aktywność w ramach rewitalizacji – działania podnoszące atrakcyjność miasta dla 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska świadomość mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych w zakresie funkcjonowania usług cyfrowych i możliwości ich wykorzystania. • Brak ważnych e-usług publicznych, ich niewystarczająca dojrzałość oraz niedopasowanie do rzeczywistych potrzeb użytkowników. • Małe zainteresowanie mieszkańców udziałem w Budżecie Obywatelskim, niska frekwencja i mała liczba zgłaszanych projektów.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

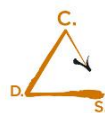
Dagmara Bienkowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

<p>wszystkich interesariuszy, w tym m.in. wyróżnienie Zadbany Budynek 2020 dla Pływalni Miejskiej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktualne, kompleksowe myślenie o przyszłości miasta – duża liczba bieżących opracowań o charakterze strategicznym i planistycznym obejmujących szerokie spektrum tematyczne. • Wykorzystanie aplikacji Bezpieczne Siemianowice do kontaktu z mieszkańcami. • Wykorzystanie telefonu do komunikacji z mieszkańcami: Infolinia Seniora oraz bramka sms 799-448-191. • Głos Miasta oraz Miejska Telewizja Internetowa pełniące funkcję informatorów o bieżących wydarzeniach w mieście. • Wysoki poziom zaangażowania Urzędu Miasta w inicjowanie i wdrażanie rozwiązań z zakresu smart city (m.in. projekt w ramach Human Smart Cities). Zdobyte wyróżnienie Smart City. • Działalność Biura Obsługi Inwestora. 	
<p style="text-align: center;">Szanse</p>	<p style="text-align: center;">Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Postępująca cyfryzacja, coraz powszechniejsze wykorzystywanie przez mieszkańców Internetu do kontaktu z władzami miasta oraz administracją. Zwiększający się zakres działań możliwych do zrealizowania z poziomu e-usług. • Upowszechnianie się banków/baz danych o mieście – będących źródłem aktualnych informacji dla mieszkańców, przedsiębiorców i użytkowników o sytuacji i zmianach w mieście, pozwalających na prowadzenie analiz i porównań między ośrodkami. • Sytuacja epidemiczna skłaniająca do komunikacji na odległość, sprzyjająca do rozwoju e-usług. • Możliwość wykorzystywania stale rozwijających się narzędzi online i portali społecznościowych do kontaktu z mieszkańcami – prowadzenie dialogu, konsultacji (m.in. oprogramowanie wideokonferencyjne). 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak perspektyw na wzmocnienie współpracy między szczeblami samorządów w Polsce – utrudnienie w zakresie kształtowania spójnych strategii, zarządzania oraz kształtowania wspólnej wizji rozwoju, znaczący wpływ koniunktury politycznej. • Rosnący obszar informacji i wiedzy związanych z realizacją przedsięwzięć w sferze Smart City – potrzeba szybkiego przyswajania kompetencji dotyczących często wysoce skomplikowanych zagadnień. • W obliczu COVID-19 rosnąca presja społeczna na zmiany w funkcjonowaniu urzędów: przyspieszenie procedur, więcej usług dostępnych w Internecie. Równocześnie - ograniczone możliwości szybkiego wprowadzania zmian m.in. uwarunkowania prawne, kosztowność zmian, niedostosowanie systemów informatycznych czy nieprzygotowanie pracowników do wdrażania nowych procedur i podejmowania dodatkowych czynności.

4.5. Wnioski i rekomendacje

- A. Miasto powinno nadal poszerzać **zakres zapewnianych e-usług oraz zadbać o popularyzację i edukację w zakresie ich wykorzystania**. Zważywszy na stosunkowo niewielki odsetek osób korzystających z tej formy załatwiania spraw urzędowych (wyniki ankiety) oraz na trwałe konsekwencje epidemii COVID-19 (dystans społeczny) należy wzmocnić działania, które zbudują w mieszkańcach przekonanie, że można łatwo, szybko i bezpiecznie korzystać z tego rodzaju usług.
- B. Zapewnienie narzędzia pozwalającego stale monitorować jakość usług administracyjnych – badanie zrealizowane w marcu 2020 r., w którym zapytano o postrzeganie administracji przez mieszkańców. Ich wyniki wskazują, jakie nowe rozwiązania i zadania w zarządzaniu miastem są oczekiwane. Wzmocni to możliwość szybszego reagowania na pojawiające się potrzeby mieszkańców i użytkowników.
- C. Nasilenie **promocji i działań edukacyjnych w zakresie Budżetu Obywatelskiego** – efektywność tego narzędzia zależy nie tylko od zastanego poziomu aktywności społecznej (o czym szerzej w audycie społecznym), ale także od działalności miasta na rzecz rozwijania wiedzy o tej formie partycypacji, podnoszenia jej przejrzystości (m.in. aby nie dopuścić w przyszłości ponownie do wysokiego odsetka głosów nieważnych). Human Smart City powinno uwzględniać w szerszym stopniu działania o charakterze miękkim, tj. inicjatywy lokalne, działania integracyjne, szkolenia – budżet powinien gwarantować (np. poprzez większy udział środków na tą grupę projektów) wysoki poziom ich realizacji.
- D. Uzupelnienie na stronie miasta odnośników do profili w mediach społecznościowych.
- E. Tworzenie i udostępnianie **baz danych o mieście** według obszarów tematycznych szczególnie istotnych z punktu widzenia mieszkańców, w tym edukacji czy mieszkalnictwa. Prezentowane dane będą informować o jakości usług publicznych, a tym samym będą miały realne przełożenie na decyzje podejmowane przez mieszkańców oraz na jakość życia w mieście. Zintegrowane dane tematyczne mogą być także wykorzystywane przez odpowiednie jednostki miejskie w celu identyfikacji niedociągnięć i wdrożenia narzędzi naprawczych.
- F. Działania konwencjonalne tracą na znaczeniu, a częściej poszukuje się pomysłów nieszablonowych, jak np. **city placement**, który wiąże się sytuowaniem akcji filmów/reklam w danej miejscowości, zwłaszcza w sposób zachęcający do odwiedzenia lub pokazujący to miejsce jako przyjazne do życia. Ważne współcześnie jest korzystanie z mediów społecznościowych m.in. z wykorzystaniem **real time marketing** – bieżące, szybkie **reagowanie** na trendy czy krótkotrwałe mody (np. *challenge* – akcje polegające na wzajemnym stawianiu sobie wyzwań, zwykle podejmowane w celach charytatywnych) czy współpracy z blogerami lub tzw. influencerami – osobami, których kanały społecznościowe są obserwowane przez tysiące użytkowników. Nie mniej ważne jest konsekwentne stosowanie **identyfikacji wizualnej**, która powinna sprzyjać budowaniu trwałych skojarzeń z miastem (hasło, kolorystyka, logo) i występować powszechnie – w transporcie miejskim, przestrzeni publicznej, na materiałach itd.
- G. Dla osób podejmujących wybór co do miejsca zamieszkania lub inwestycji czy też osób, które rozważają wyprowadzenie się z Siemianowic Śląskich ważnym czynnikiem może okazać się to, jak miasto jest pozycjonowane na tle innych. Dlatego nie bez znaczenia jest **udział w ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach, uwzględnianie w rankingach**, a następnie promowanie miasta z wykorzystaniem tych osiągnięć na WWW, profilach społecznościowych i mediach.
- H. Pod kątem spełniania standardów normy ISO niezbędne będzie agregowanie / uzupełnienie danych takich, jak: odsetek kobiet zatrudnionych w administracji miejskiej, liczba wyroków skazujących za korupcję i/lub przekupstwo reprezentantów miasta na 100 000 mieszkańców.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

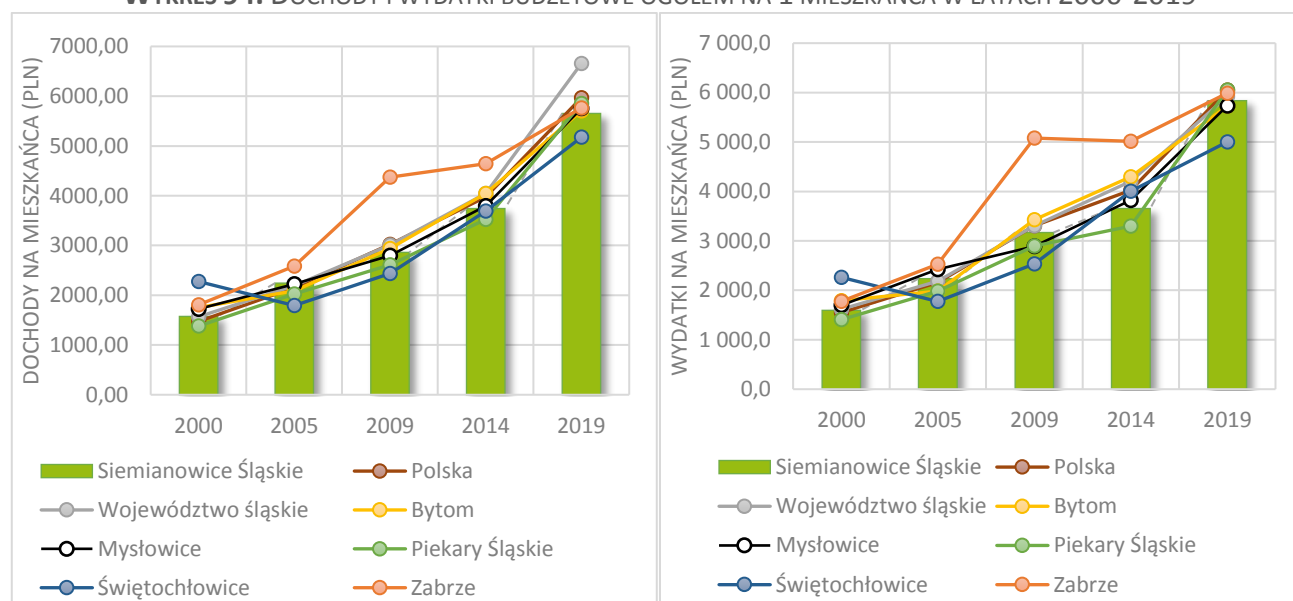
Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 625 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

5. Audyt potencjału finansowego miasta

Poniższy audyt nie stanowi audytu w myśl ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. W tym fragmencie opracowania przedstawiono podstawowe dane i wskaźniki dotyczące kluczowych parametrów miejskiego budżetu w celu dokonania oceny potencjału i ryzyk związanych z zarządzaniem lokalnymi finansami.

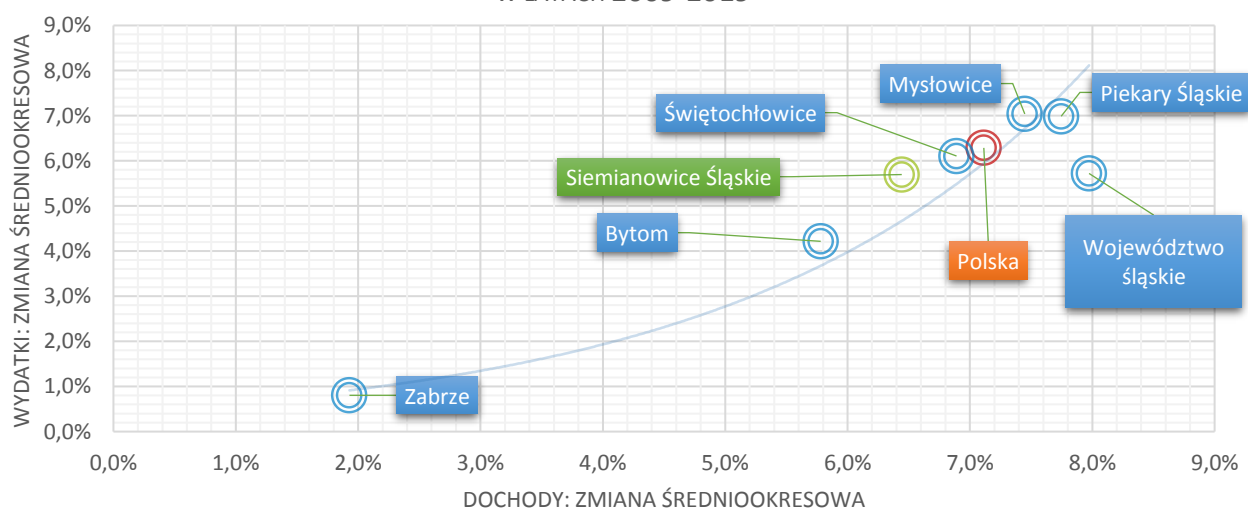
5.1. Budżet miasta i jego wykonanie

WYKRES 94. DOCHODY I WYDATKI BUDŻETOWE OGÓŁEM NA 1 MIESZKAŃCA W LATACH 2000-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS oraz RIO w Katowicach.

WYKRES 95. ŚREDNIOOKRESOWE TEMPO ZMIAN¹⁵ WYDATKÓW ORAZ DOCHODÓW BUDŻETOWYCH W LATACH 2009-2019

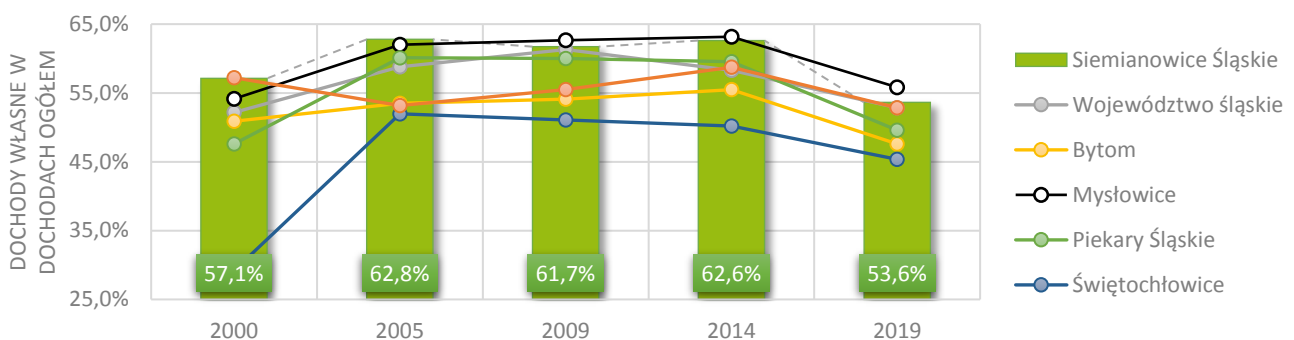
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS oraz RIO w Katowicach.

¹⁵ Średniookresowe tempo zmian – ujęty jako średnia procentowa zmiana wartości rok do roku w wybranym okresie.

Opracowanie:

Wskutek inflacji, zmieniających się źródeł przychodów, pojawiających się potrzeb inwestycyjnych i pozostałych procesów dotyczących sfery finansowej, od wielu lat obserwuje się dynamiczny wzrost wartości dochodów i wydatków samorządowych. W Siemianowicach Śląskich tempo to wynosiło ok. 6% rok do roku (wyk. 95.) i było nieco niższe od średniego dla polskich JST ogółem, przy czym wartość wydatków i dochodów na mieszkańca była na wyrównanym poziomie (wyk. 94.). Krajowe reformy podatkowe, nowe programy społeczne itd. sprawiają, że w śląskich miastach spada udział dochodów własnych we wszystkich dochodach (wyk. 96.). W ostatnim 5-leciu wykonanie podatku PIT oraz innych podatków i opłat lokalnych było na niezmiennym poziomie; większe wahania występowały w bardziej nieprzewidywalnym podatku CIT, w znacznej mierze zależnym od sytuacji przedsiębiorstw – w 2019 r. wykonanie wyniosło 101 %, jednak 2016 r. było to nawet 209% (wyk. 97.). Ogólnie wykonanie dochodów w Siemianowicach Śląskich pokrywa się z planami budżetowymi; wyłącznie w 2015 r. wystąpił jednorazowy spadek do poziomu 88% (wyk. 98.).

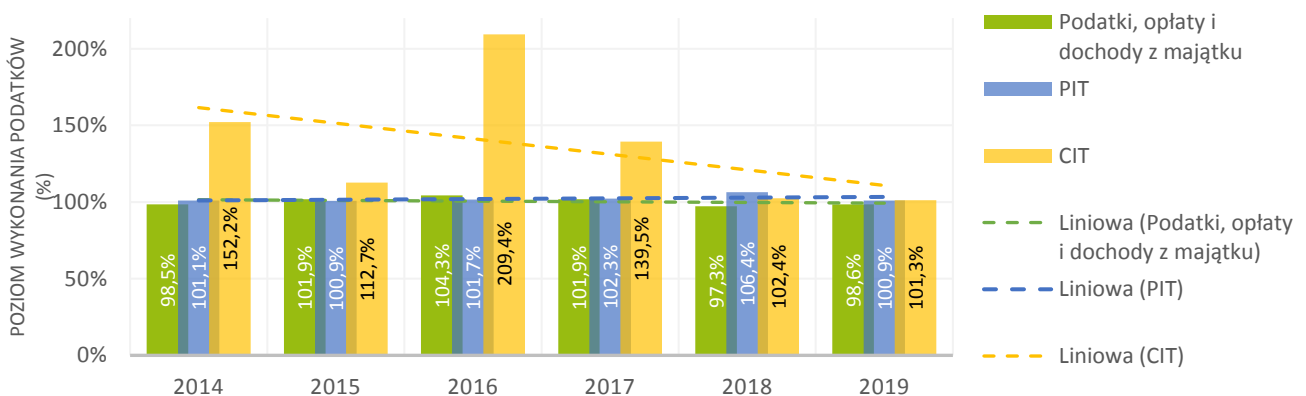
WYKRES 96. DOCHODY WŁASNE JAKO ODSETEK WSZYSTKICH DOCHODÓW

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wskaźnik ISO zakłada przedstawienie jaki odsetek dochodów samorządów pochodzi z opłat i podatków pozyskiwanych zgodnie z obowiązującym prawem, w tym dostarczanych przez pozostałe szczeble władzy. Udział dochodów własnych wskazuje na **rentowność miasta, niezależność i nadzór nad swoimi zasobami**, a w efekcie – pokazuje zdolność miasta do efektywnego planowania finansów.

**WYKRES 97. WYKONANIE BUDŻETU – PLANOWANE A WYKONANE DOCHODY Z TYTUŁU PODATKÓW
W LATACH 2014-2019 W SIEMIANOWICACH ŚLĄSKICH**

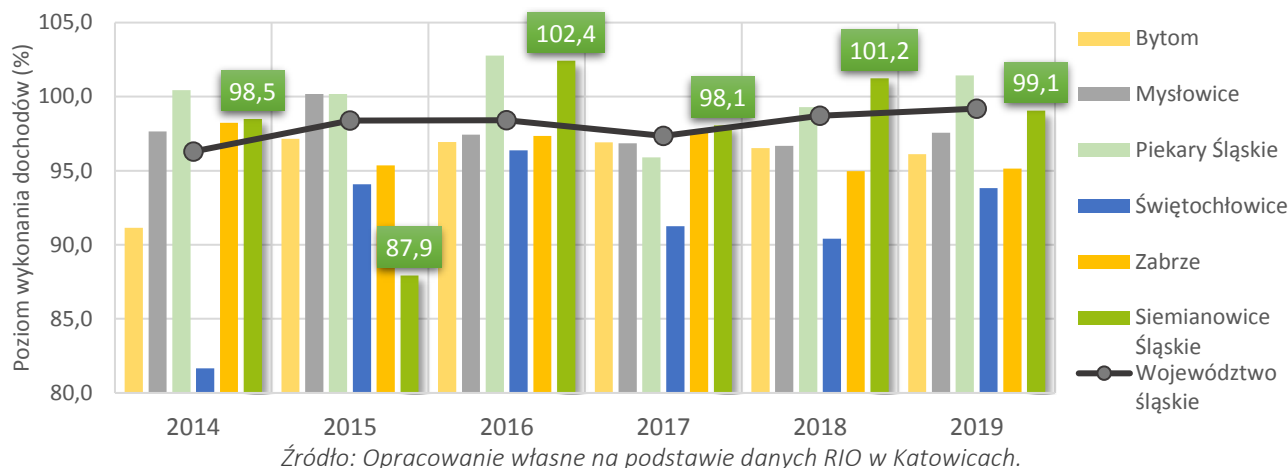

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Prezydenta Miasta Siemianowice Śląskie z wykonania budżetu miasta za lata 2014-2019.

Wskaźnik ISO zakłada podzielenie sumy dochodów generowanych z pobierania podatków przez kwotę podatków naliczonych. W tym opracowaniu wykorzystano **wskaźnik wykonania dochodów podatkowych z rozróżnieniem na podatki lokalne** oraz udziały we wpływach z podatku dochodowego budżetu państwa **od osób fizycznych i osób prawnych**.

Opracowanie:

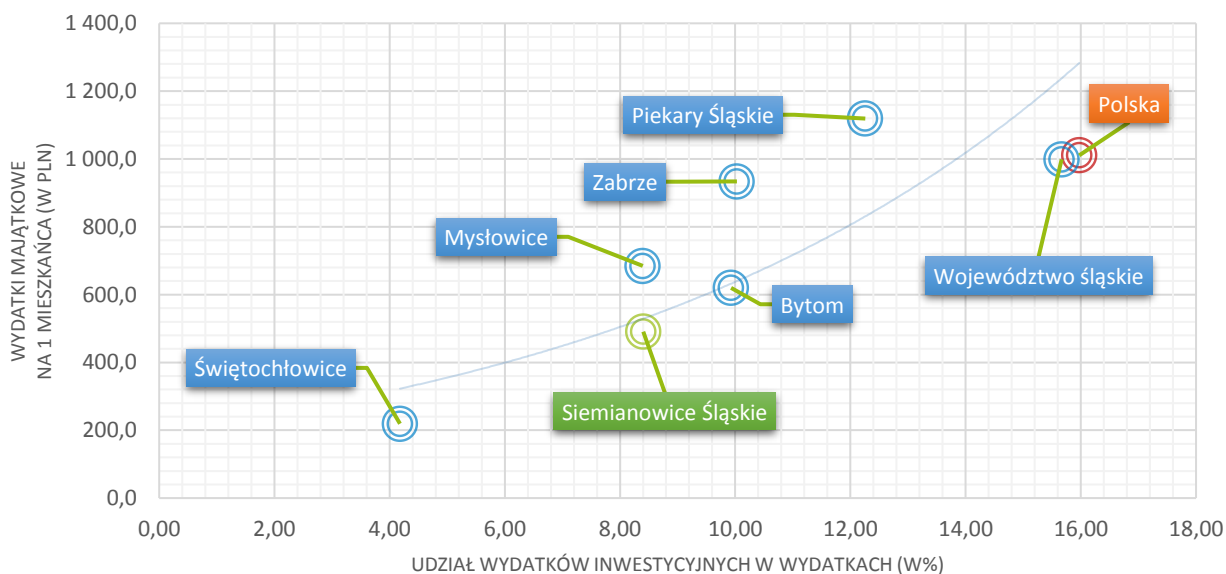
WYKRES 98. POZIOM WYKONANIA PLANOWANYCH DOCHODÓW MIAST W LATACH 2014-2019

Ważną sferą polityki finansowej samorządu są wydatki inwestycyjne. Siemianowice Śląskie charakteryzuje stosunkowo niski ich udział w wydatkach ogółem, a także w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Wartość wskaźników w 2019 r. była o połowę niższa niż dla całego regionu (wyk. 99.). Wydatki inwestycyjne ulegały jednak znacznym wahanom we wszystkich jednostkach w ostatniej dekadzie. W 2017 r. Siemianowice Śląskie znajdowały się w czołówce zestawienia, przewyższając średnią krajową i wojewódzką (wyk. 100.).

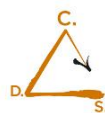
Wydatki Siemianowic Śląskich związane z obsługą zadłużenia (wskaźnik ISO) uległy znacznemu obniżeniu. Ich udział jest tu obecnie najniższy spośród zestawionych miast (wyk. 101.) i wynosi mniej niż średnia dla województwa. Miasto utrzymuje dodatni poziom zdolności do samofinansowania, lecz od 2016 r. wartość wskaźnika spadła (wyk. 102.) – obecnie wynosi 0,6, m.in. z powodu spadku dochodów majątkowych. Jest to jednak parametr bardzo dynamiczny i warto przywołać np. rok 2016, w którym Siemianowice Śląskie osiągnęły najkorzystniejszy wynik. Ogólnie – także na podstawie niskiego wskaźnika nadwyżki operacyjnej (wyk. 103.) - można stwierdzić, że samorzady coraz bardziej borykają się z trudnościami w zakresie podejmowania nowych inwestycji, a w obliczu pandemii COVID-19 trudno o dokonanie precyzyjnych prognoz.

WYKRES 99. UDZIAŁ WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH W WYDATKACH OGÓŁEM (W %) ORAZ WYDATKI MAJĄTKOWE NA 1 MIESZKAŃCA (W PLN) W 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych

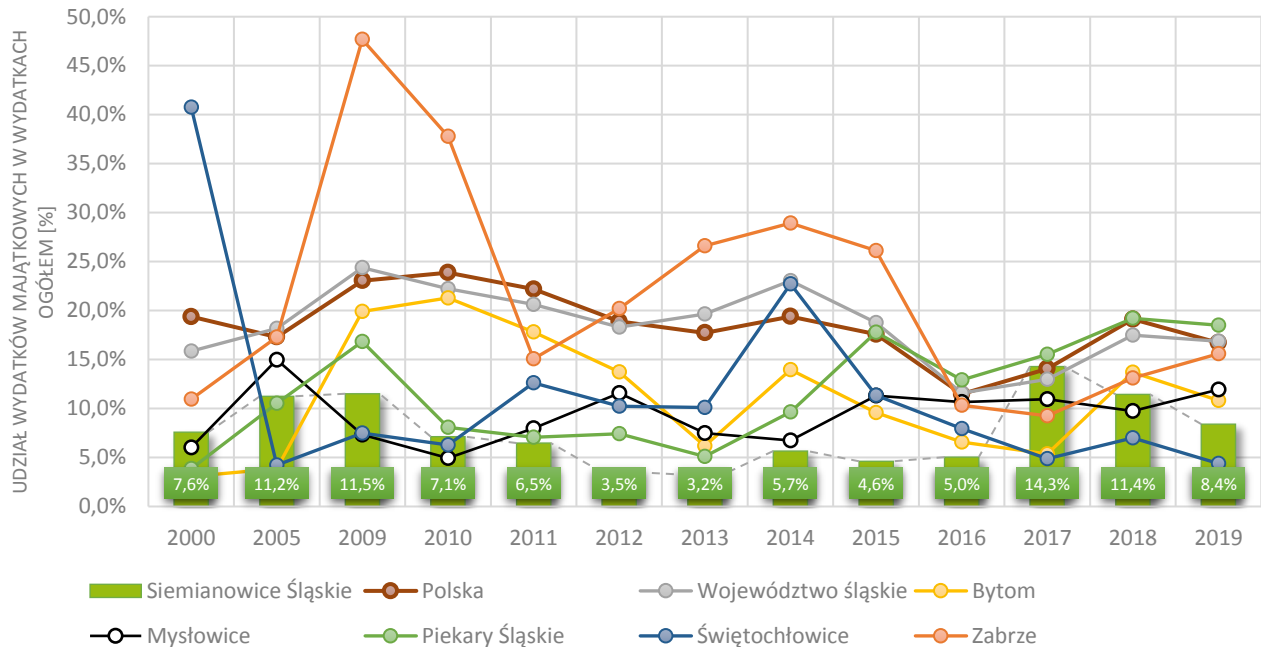
Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®
Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

Wg normy ISO wydatki inwestycyjne jako odsetek wszystkich wydatków oblicza się jako wszystkie wydatki na środki trwałe w poprzednim roku podzielone przez wszystkie wydatki poniesione przez miasto w tym samym okresie. W zestawieniu ze wskaźnikiem obsługi zadłużenia można określić zdolność do utrzymania wydatków inwestycyjnych, wspierających rozwój miasta.

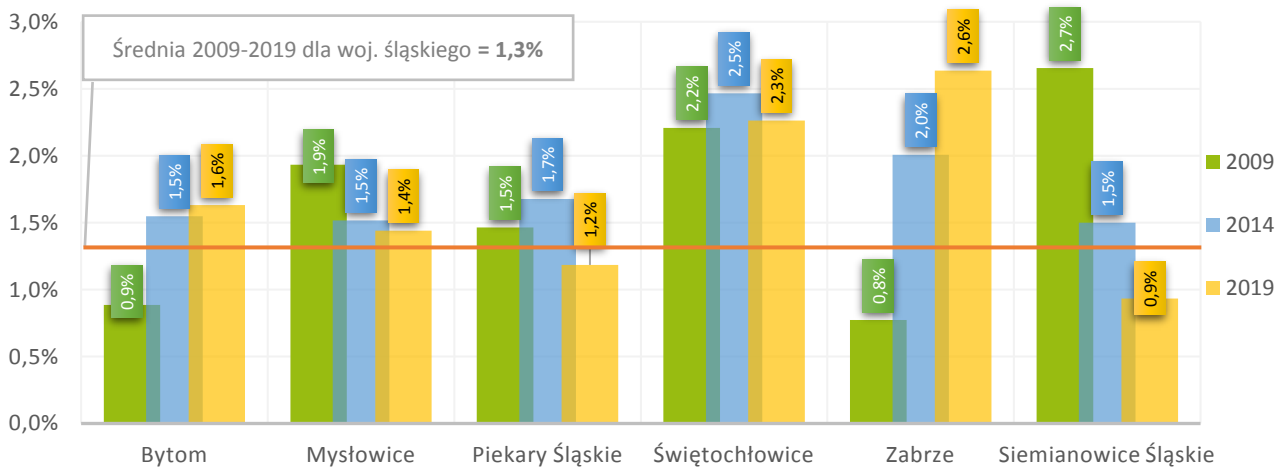
WYKRES 100. WYDATKI MAJĄTKOWE JAKO ODSETEK WSZYSTKICH WYDATKÓW W LATACH 2009-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

WYKRES 101. STOPA OBSŁUGI ZADŁUŻENIA W LATACH 2009-2019

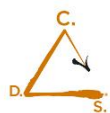
(WYDATKI ZWIĄZANE Z OBSŁUGĄ ZADŁUŻENIA JAKO ODSETEK DOCHODÓW WŁASNYCH GMINY)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS oraz RIO Województwa Śląskiego.

Wskaźnik ISO zakłada przedstawienie wydatków z tytułu obsługi zadłużenia jako procentu dochodów własnych gminy. Jest obliczany jako całkowite długoterminowe koszty obsługi długu podzielone przez całkowite dochody własne. Interpretacja: niski wynik może odnosić się do rosnącej zdolności do zapożyczania się lub gotowości do ograniczenia długów; wysoki wynik jest rezultatem obciążenia gminy długami lub intensywnych działań służących spłacie zadłużenia. Co do zasady – niska wartość wskazuje na dobrą kondycję finansową JST.

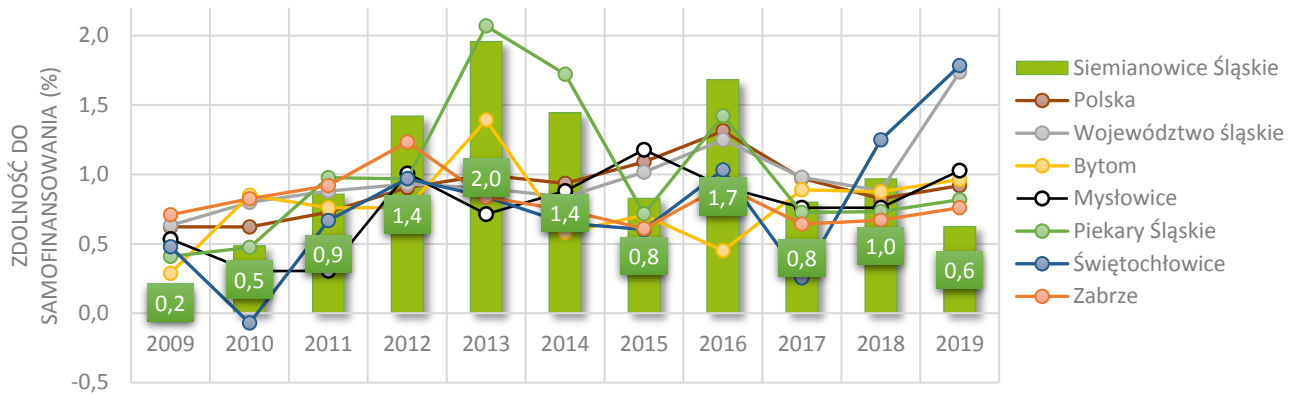
Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bienikowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

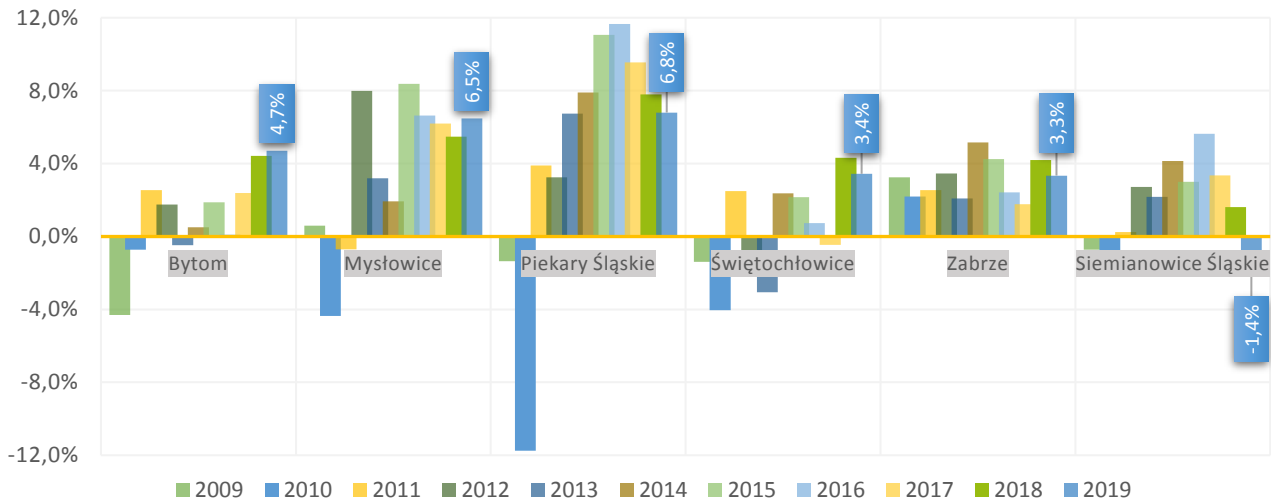
WYKRES 102. ZDOLNOŚĆ GMINY DO SAMOFINANSOWANIA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS oraz RIO w Katowicach.

Zdolność do samofinansowania wskazuje stopień finansowania inwestycji środkami własnymi JST. **Wyższa relacja świadczy o niższym ryzyku utraty płynności finansowej spowodowanych kosztami obsługi zadłużenia.** Niski poziom wskaźnika może wskazywać na większą potrzebę pozyskiwania zewnętrznych dofinansowań.

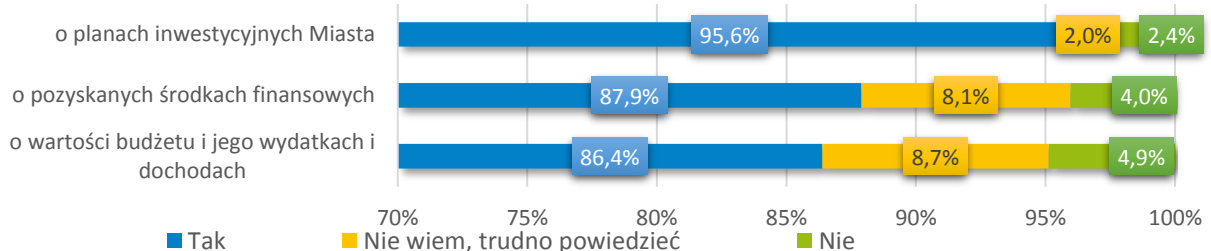
WYKRES 103. UDZIAŁ NADWYŻKI OPERACYJNEJ W DOCHODACH OGÓŁEM W LATACH 2009-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS oraz RIO w Katowicach.

Nadwyżka operacyjna (różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) pozwala ocenić zdolność JST do spłacenia zobowiązań oraz do podejmowania inwestycji. **Udział nadwyżki operacyjnej w całkowitych obrazuje możliwość zaciągania nowych zobowiązań w relacji do osiąganych dochodów.** **Wysoka wartość nadwyżki otwiera możliwości inwestycyjne lub pozwala podnieść bieżące wydatki.** W odwrotnym przypadku – ujemna wartość wskazuje na brak lub silnie ograniczone możliwości w tym zakresie.

WYKRES 104. INFORMACJE DOTYCZĄCE BUDŻETU MIASTA, KTÓRE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W BANKU DANYCH O MIEŚCIE W OPINII MIESZKAŃCÓW

Źródło: Raport z badań w ramach projektu pod nazwą „Zintegrowany, partnerski system monitoringu i informacji o mieście jako narzędzie wsparcia rozwoju społeczno-gospodarczego Siemianowic Śląskich”.

Opracowanie:

5.2. Analiza SWOT

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom wykonania dochodów podatkowych (plan budżetowy w porównaniu z wykonaniem), w szczególności wysoki poziom wykonania dochodów z tytułu CIT. • Niższa stopa zadłużenia wskazująca na zwiększającą zdolność do zaciągania pożyczek ograniczających zadłużenie, umożliwiających finansowanie innych obszarów usług. • Kompletność danych finansowych gromadzonych w ogólnodostępnych źródłach (BDL, SAS), sprawozdaniach budżetowych czy raportach o stanie miasta. • Zrównoważona struktura i stabilny wzrost dochodów i wydatków budżetowych – poziom porównywalny do średniej krajowej oraz wojewódzkiej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Malejąca zdolność do samofinansowania oraz niski stopień możliwości inwestowania – wskaźniki niekorzystne na tle kraju i regionu. • Stosunkowo niski udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem oraz w przeliczeniu na mieszkańca. • Spadek udziału dochodów własnych tj. wpływów ze źródeł niezależnych od budżetu państwa i źródeł zewnętrznych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2021-2027 otwierająca nowe możliwości finansowania, w szczególności duży akcent na programy spójności. • Postępująca cyfryzacja urzędów oraz wdrażanie systemów e-usług pozwalające na minimalizowanie kosztów funkcjonowania (likwidacja kosztów związanych z obiegiem dokumentów itp.). • Rosnąca popularność inwestycji w formule partnerstwa publiczno - prywatnego, pozwalających ograniczyć wydatki inwestycyjne - plan zmian prawnych dla realizacji tego rodzaju umów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niekorzystne dla samorządów reformy podatkowe – w tym mniejsze wpływy z tytułu PIT: w ich wyniku następuje wyraźny spadek udziału dochodów własnych w dochodach ogółem (niższa rentowność i niezależność JST). • Rosnące koszty funkcjonowania samorządów, m.in. jako wynik obsługi nowych programów społecznych oraz niedostatecznej wartości subwencji oświatowej. • Wysoki i rosnący koszt inwestycji w rozwiązania technologiczne przyczyniające się do wdrażania idei Smart City. • Wysoki poziom niezrozumienia założeń PPP wśród samorządowców, a ponadto obawy związane np. z potencjalnymi oskarżeniami korupcyjnymi. • Negatywne, ale trudne do oszacowania konsekwencje COVID-19, związane ze spadkiem wpływów budżetowych oraz poniesionymi kosztami walki z pandemią.

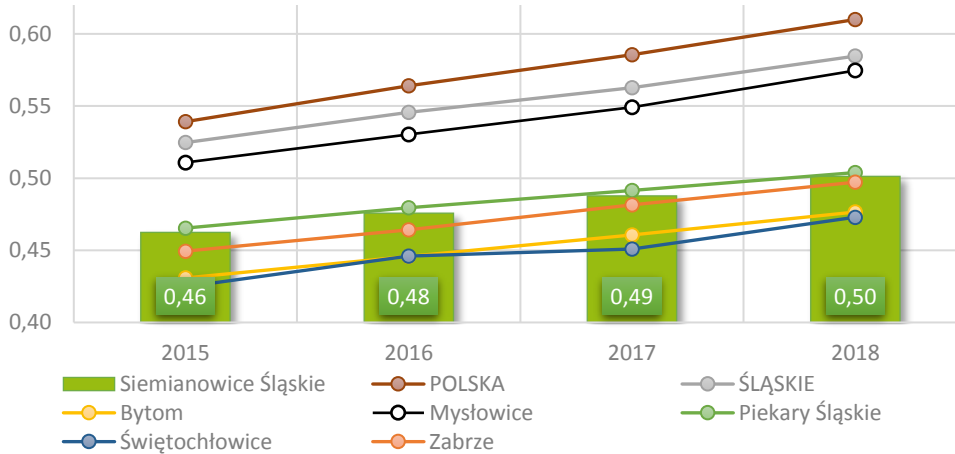
5.3. Wnioski i rekomendacje

- A.** W chwili powstania Audytu, w związku z pandemią COVID-19, sytuacja finansowa samorządów była wysoce niepewna. Malejąca wysokość środków do dyspozycji samorządu (związana także ze spadkiem wpływów podatkowych czy rosnącymi wydatkami oświatowymi i na obsługę zleconych zadań) sprawia, że nowe działania inwestycyjne mogą okazać się zbyt mocnym obciążeniem budżetu. Wskazuje się zatem na **potrzebę zachowania dużej ostrożności w sferze inwestycji**. Rekomendacje poniżej przedstawiono przy założeniu przywrócenia sytuacji sprzed pandemii.
- B.** Wzmocnienie działań w formule **partnerstwa publiczno-prywatnego** jako sposobu przyspieszenia inwestycji infrastrukturalnych. Model ten wymaga jednak dalszego promowania i edukowania, zarówno wśród pracowników administracji, jak i mieszkańców. Wspomniane w SWOT zagrożenia wskazują na utrzymujące się obawy przed stosowaniem tej metody.
- C.** Należy dbać o dalsze, efektywne wykorzystywanie **Wieloletniej Prognozy Finansowej** jako narzędzia dającego strategiczne wytyczne dla planowania budżetu w perspektywie długookresowej, pozwalającego na utrzymanie stabilności miejskich finansów i wyznaczanie priorytetowych projektów do realizacji.
- D.** Stałe **kształcenie pracowników administracji** – w Polsce występuje wysokie zróżnicowanie poziomu wiedzy i doświadczenia pomiędzy kadrami samorządów czy nawet w ramach jednej jednostki. Prowadzi to do niezbędności wyrównywania i podnoszenia poziomu jakości pracy, zwłaszcza wokół problematyki tak złożonej, jak budżet i finanse. Inwestycja w kompetencje pracowników (szkolenia, kursy, doszkalać) ma szansę „zwrócić” się w racjonalnym i oszczędnym planowaniu i zarządzaniu budżetem JST.
- E.** **Budżet obywatelski** – dalsze utrzymywanie i rozwijanie idei jako elementu lokalnej demokracji, pozwalającego na bezpośredni udział mieszkańców w kształtowaniu miejskich wydatków. W szczególnych przypadkach – efektywne (z zapewnieniem wysokiej reprezentacji mieszkańców) stosowanie form **referendalnych lub konsultacyjnych** przy podejmowaniu drogiej i/lub bardziej kontrowersyjnych decyzji inwestycyjnych.
- F.** Rozwiązania **generujące oszczędności**: elektroniczny obieg dokumentów, montaż instalacji energooszczędnych, termomodernizacja czy rozbudowa floty pojazdów elektrycznych dla pracowników urzędu itp.
- G.** Przystępna **prezentacja budżetu**: utworzenie materiału (ulotka, publikacja) lub strony internetowej, gdzie zostaną przedstawione podstawowe informacje budżetowe w sposób przyjazny i czytelny. Przykładowym rozwiązaniem jest strona <https://nacoidamojepieniadze.pl>, na której można zapoznać się z wartościami dochodów, wydatków i innych parametrów finansowych, a także z wykazem inwestycji.

6. Audyt komunikacyjny

6.1. Transport publiczny i zintegrowany transport miejski

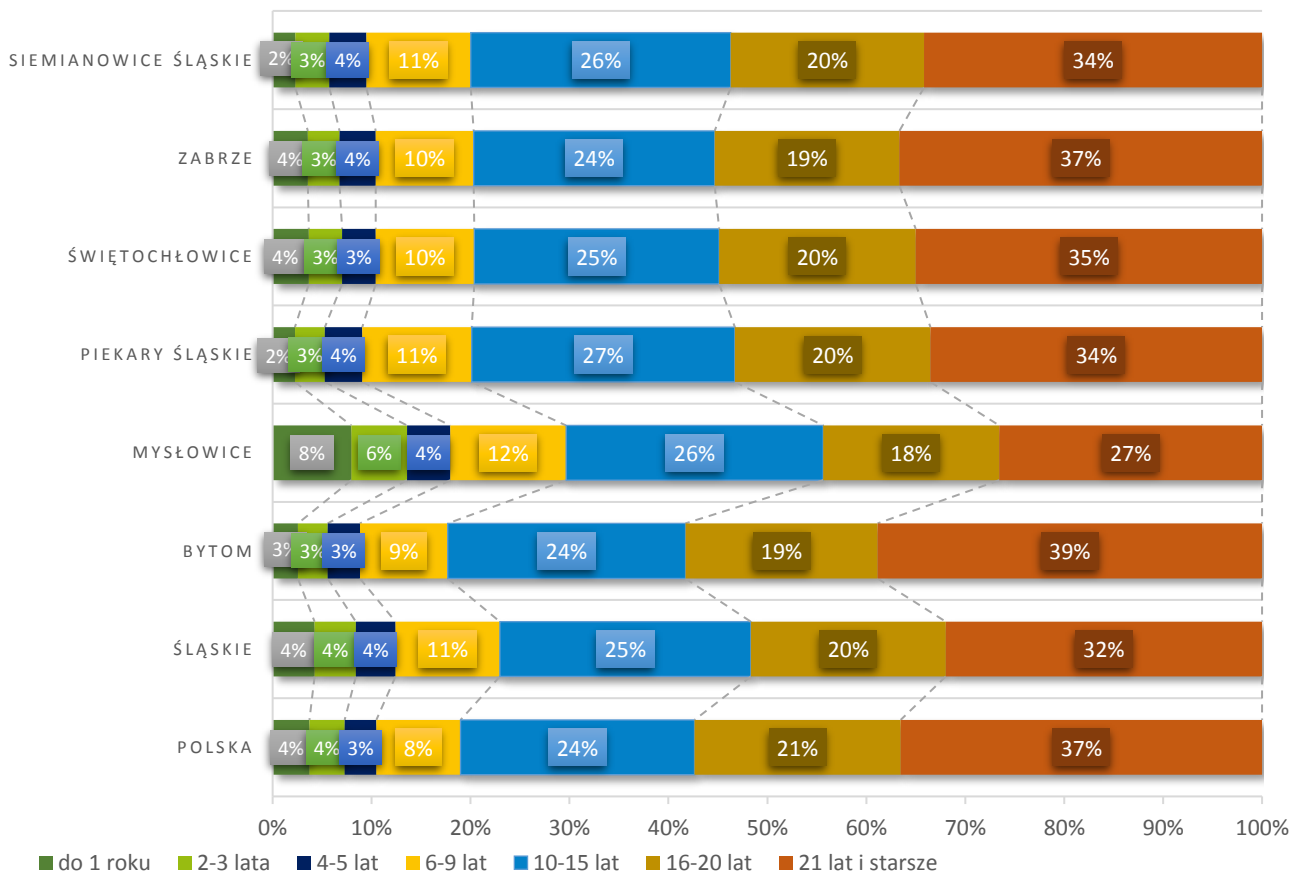
WYKRES 105. LICZBA SAMOCHODÓW OSOBOWYCH NA MIESZKAŃCA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

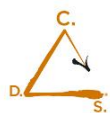

WYKRES 106. UDZIAŁ POJAZDÓW WG GRUP WIEKU W 2018 R.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch

30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 625 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

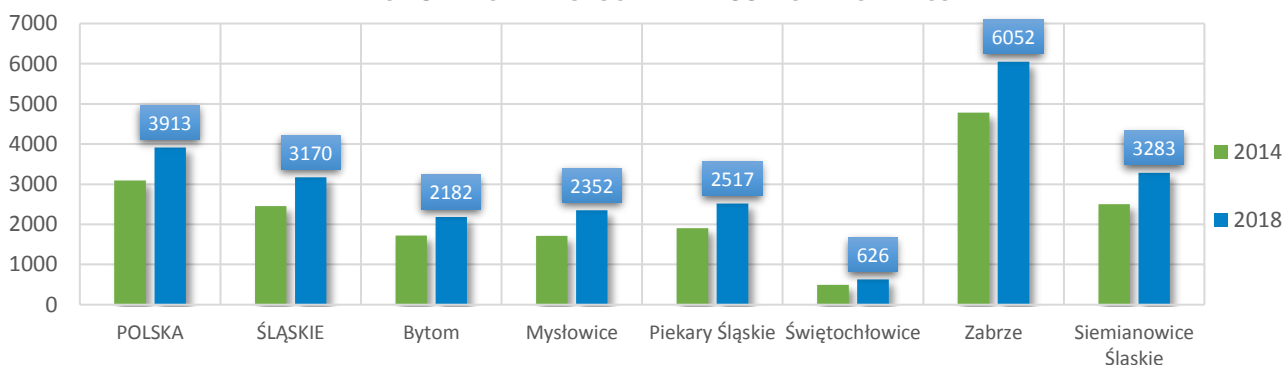
TABELA 43. POJAZDY WEDŁUG GRUP WIEKU - DYNAMIKA ZMIAN W LATACH 2015-2018

	do 1 roku	2-3 lata	4-5 lat	6-9 lat	10-15 lat	16-20 lat	21 lat i starsze
Polska	28,2%	22,3%	-9,1%	-22,2%	-2,7%	-8,4%	11,7%
ŚLĄSKIE	27,1%	15,8%	-11,8%	-19,7%	-1,7%	-7,8%	13,3%
Bytom	16,1%	24,8%	-8,6%	-22,2%	-1,3%	-10,2%	12,8%
Mysłowice	62,2%	3,5%	-21,5%	-22,6%	-0,6%	-11,1%	16,5%
Piekary Śląskie	2,3%	3,9%	-18,3%	-17,1%	1,2%	-6,3%	13,5%
Świętochłowice	-4,5%	9,4%	-20,4%	-20,5%	-1,1%	-12,1%	22,1%
Zabrze	35,9%	3,4%	-14,5%	-22,6%	0,8%	-8,8%	12,4%
Siemianowice Śląskie	-30,4%	23,8%	-12,0%	-21,0%	1,5%	-8,6%	17,5%

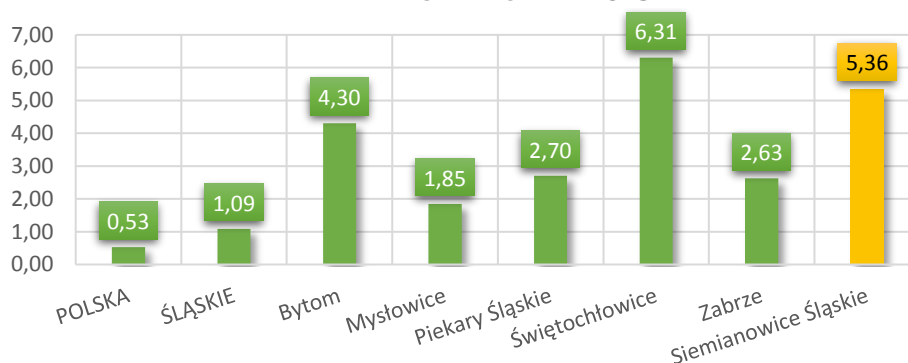
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Siemianowiczanie, nie inaczej niż mieszkańcy pozostałych miast, coraz częściej decydują się na posiadanie własnego samochodu. Obecnie jeden samochód przypada na dwie osoby (wg danych na koniec 2018), przy czym należy zauważyć, że jest to współczynnik niższy niż dla Polski ogółem (1 samochód na 1,6 osoby; wyk. 105.). Struktura wiekowa pojazdów w porównywanych jednostkach jest zbliżona. 4 na 5 pojazdów ma więcej niż 10 lat, a co trzeci – powyżej 20 lat. Wyjątkiem od reguły są Mysłowice, gdzie 18% z nich ma mniej niż 5 lat (wyk. 106.) i ich liczba wzrosła o ponad 60% od 2015 roku. W Siemianowicach Śląskich znacznie maleje ilość młodych pojazdów (aż -30%; tab. 43.), wzrasta natomiast 2-3 letnich oraz kilkudziesięcioletnich.

Równoległe do zwiększającej się liczby samochodów następuje wzrost liczby motocykli. Popularność tego środka transportu w Siemianowicach Śląskich jest na poziomie podobnym do regionalnego – na 100 tys. mieszkańców przypada ponad 3 tys. motocykli (o ok. ¼ więcej niż w 2014 r.; wyk. 107.).

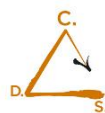
WYKRES 107. LICZBA MOTOCYKLI NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

**WYKRES 108. LICZBA PRZYSTANKÓW AUTOBUSOWYCH
NA KM² POWIERZCHNI W 2019**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego*

Dagmara Bienikowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch

30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 625 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

TABELA 44. LICZBA PARKINGÓW PARK & RIDE OGÓŁEM

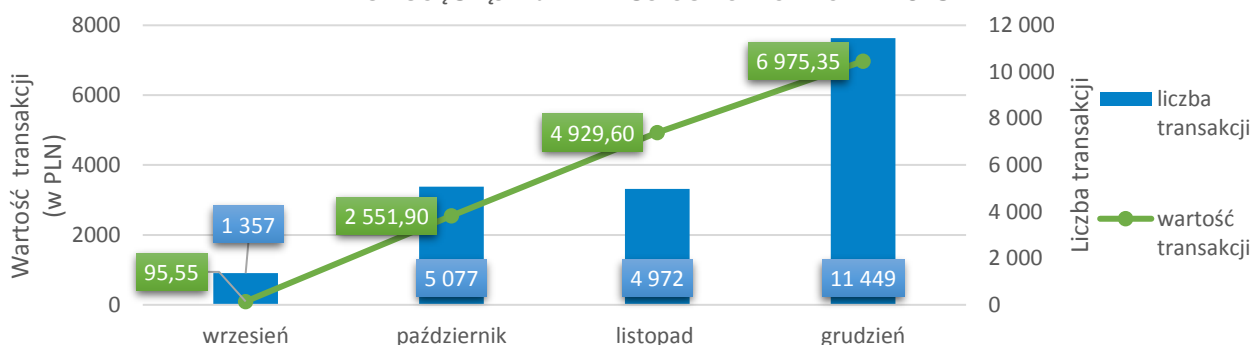
Nazwa	2016	2017	2018
Polska	66	90	175
Województwo śląskie	5	5	7
Siemianowice Śląskie	1	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W Polsce coraz częściej tworzy się parkingi w formule Park & Ride (P&R), które pełnią funkcję miejsc przesiadkowych, zwykle na komunikację miejską lub pociąg. W latach 2016-2018 ich ilość wzrosła trzykrotnie. W Siemianowicach Śląskich funkcjonuje jeden taki obiekt (1 z 7 w województwie wg stanu na 2018; tab. 44.).

Dane dotyczące komunikacji miejskiej należy rozpatrywać w perspektywie metropolitalnej. Od stycznia 2018 roku funkcjonuje **Zarząd Transportu Metropolitalnego**, integrujący dotychczas istniejące jednostki: KZK GOP, MZK Tychy oraz MZKP Tarnowskie Góry. Wskaźniki przedstawione poniżej przedstawiają sytuację w obrębie całej metropolii. Należy zatem przyjąć założenie, że zjawiska i procesy, które obrazują te dane, zachodzą w sposób równomierny we wszystkich JST tworzących GZM. Źródłem poniższych informacji jest raport ZTM za lata 2019-2020¹⁶.

WYKRES 109. LICZBA ORAZ WARTOŚĆ TRANSAKCI W NOWYCH KASOWNIKACH DOKONANYCH ZA POMOCĄ ŚLĄSKIEJ KARTY USŁUG PUBLICZNYCH W 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu podsumowującego pierwszy rok ZTM - Metropolia GZM.

TABELA 45. LICZBA SPRZEDANYCH ŚLĄSKICH BILETÓW MIESIĘCZNYCH¹⁷ ORAZ WARTOŚĆ SPRZEDAŻY BILETÓW OGÓŁEM W AUTOMATACH

	2018	2019
Liczba sprzedanych Śląskich Biletów Miesięcznych	12 731	13 212
Wartość sprzedaży biletów ogółem w automatach	26 243 317,18 zł	26 450 100,00 zł

Źródło: Raport podsumowujący pierwszy rok ZTM - Metropolia GZM.

Nowe rozwiązania w transporcie publicznym cieszą się dużą i rosnącą popularnością. Od września do grudnia 2019 r. regularnie przybywało transakcji realizowanych za pomocą Śląskiej Karty Usług Publicznych w najnowszych kasownikach (wyk. 109.). W latach 2018 oraz 2019 podobnie prezentowała się liczba sprzedanych Śląskich Biletów Miesięcznych – na ich zakup zdecydowało się ok. 13 tys. osób (tab. 45.).

Dla mieszkańców metropolii dużym udogodnieniem okazało się uruchomienie Metrobiletu – biletu, dzięki któremu można przemieszczać się w obrębie wybranej części GZM lub na całym jej obszarze. Od pierwszego

¹⁶ <https://metropoliagzm.pl/wp-content/uploads/2020/02/RAPORT-2019-28I20-g.15-30.pdf> [dostęp: 30.07.2020]

¹⁷ Bilety z tej oferty to imienne, papierowe bilety miesięczne, które powstały z połączenia biletów miesięcznych miejskich oraz sieciowych ZTM, a także odcinkowych biletów miesięcznych Kolei Śląskich. Taryfa obowiązuje do końca sierpnia 2020 r.

Opracowanie:

miesiąca wdrożenia (czerwiec 2019 r.) do końca roku liczba miesięcznie sprzedanych biletów wzrosła siedemnastokrotnie (tab. 46.). Największą popularnością cieszył się bilet zielony (strefa Gliwice-Katowice) oraz Pomarańczowy (strefa Tychy-Katowice). Inną formą korzystania z transportu jest zakup Eko Biletu, umożliwiające 6-, 12- lub 24-godzinne, Nielimitowane przejazdy w ramach ZTM. Wraz z pojawieniem się Metrobiletu ich popularność spadła dwukrotnie między 2018 a 2019 rokiem (wyk. 110.).

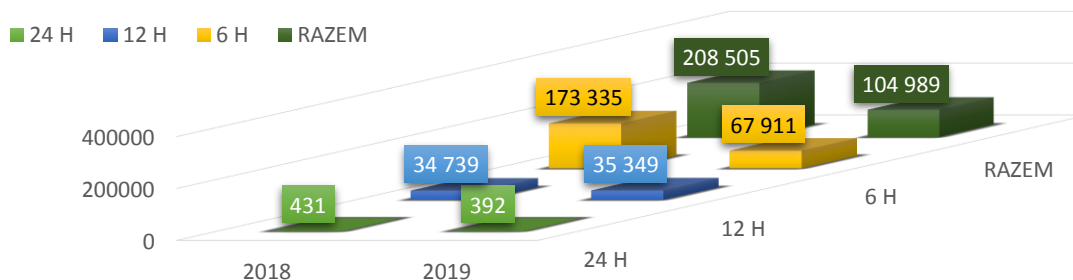
Metropolizacja transportu zbiorowego przyczyniła się także do zwiększonej aktywności w mediach społecznościowych. Uruchomiony profil ZTM Alerty – przedstawiający informacje o aktualnej sytuacji na drogach, opóźnieniach, zmianach rozkładów itp. – do końca 2019 r. zyskał 5,5 tys. osób obserwujących (wyk. 111.). Najczęstszym problemem w działaniu komunikacji miejskiej okazują się spóźnienia, ale także przyspieszenia (w obu przypadkach podwójny wzrost przypadków między 2018 a 2019; wyk.112.)

TABELA 46. LICZBY SPRZEDANYCH BILETÓW Z OFERTY „METROBILET”¹⁸ W POSZCZEGÓLNYCH MIESIĄCACH 2019

	Rodzaj biletu	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma	Wartość sprzedaży [zł]
Czerwony	normalny	15	73	95	125	146	169	162	785	140 515,00
	studencki	4	7	11	34	59	87	61	263	23 275,50
Niebieski	normalny	3	8	12	15	22	23	19	102	18 258,00
	studencki	1	1	2	6	9	10	10	39	3 451,50
Pomarańczowy	normalny	26	175	186	247	284	296	242	1456	260 624,00
	studencki	5	21	28	79	133	155	106	527	46 939,50
Zielony	normalny	38	255	315	393	429	480	399	2309	413 311,00
	studencki	7	59	72	172	367	556	446	1679	148 591,50
Żółty	normalny	11	32	34	47	57	61	55	297	53 163,00
	studencki	3	3	4	20	30	55	40	155	13 717,50
Strefa Katowice	normalny	8	50	62	90	130	131	124	595	70 805,00
	studencki	2	8	15	28	63	73	51	240	14 136,00
Cała Metropolia	normalny	20	70	90	108	133	119	109	649	148 621,00
	studencki	4	15	25	72	180	241	192	729	82 377,00
RAZEM		147	777	951	1436	2042	2456	2016	9825	1 437 485,50

Źródło: Raport podsumowujący pierwszy rok ZTM - Metropolia GZM.

WYKRES 110. SPRZEDAŻ EKO BILETU¹⁹ W LATACH 2018 I 2019

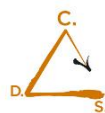

Źródło: Raport podsumowujący pierwszy rok ZTM - Metropolia GZM.

¹⁸ Metrobilet – bilet miesięczny kodowany na karcie ŚKUP. Daje dostęp do siedmiu różnych biletów miesięcznych. W ofercie znajduje się ponadto bilet sześciogodzinny, dostępny w kasach Kolei Śląskich oraz w aplikacji Skycash. Linie: Cała Metropolia; Strefa Katowice; Czerwony: Dąbrowa Górnicza Sikorka – strefa Katowice; Niebieski: Nowy Bieruń – strefa Katowice; Pomarańczowy: Tychy Lodowisko / Łaziska Górne Brada / Kobiór – strefa Katowice; Zielony: Gliwice – strefa Katowice; Żółty: Tarnowskie Góry – strefa Katowice.

¹⁹ EKO BILET to bilet uprawniający do nieograniczonej liczby przejazdów pojazdami obsługiwanymi przez ZTM. Ponadto upoważnia do przejazdu połączeniami, które są uruchamiane przez Koleje Śląskie. Termin ważności biletu wynosi 24 godziny, 12 godzin i 6 godzin.

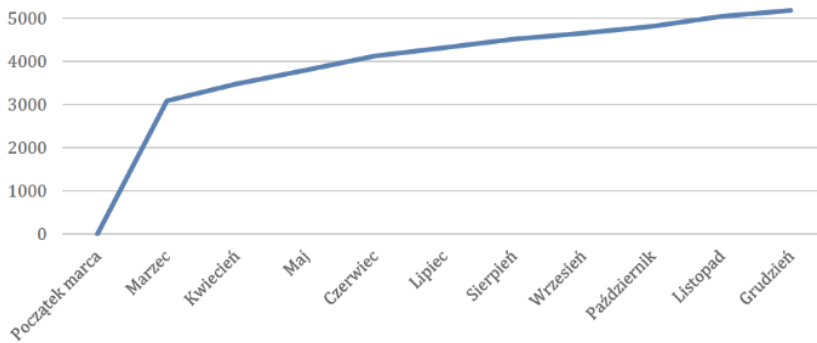
Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

WYKRES 111. LICZBA POLUBIEŃ PROFILU ZTM ALERT NA FACEBOOK OD URUCHOMIENIA PROFILU DO GRUDNIA 2019

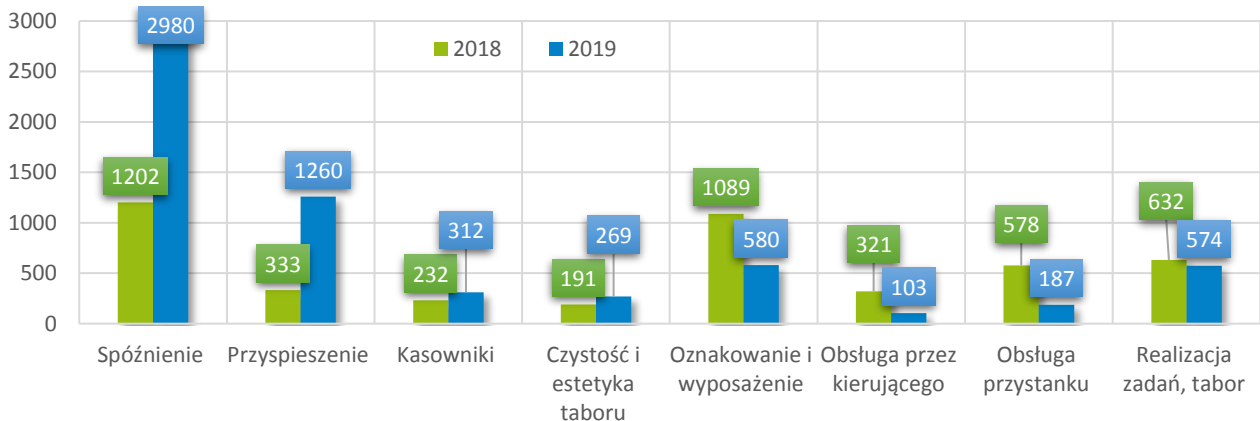

ZTM Alert na Facebooku
– w 2019 roku 2925 postów (średnio 10 dziennie) i osiągnięto **5189 polubień profilu**, a 5483 dodały do obserwowanych. Średni zasięg posta to ok. 1200 osób.

Źródło: Raport podsumowujący pierwszy rok ZTM - Metropolia GZM.

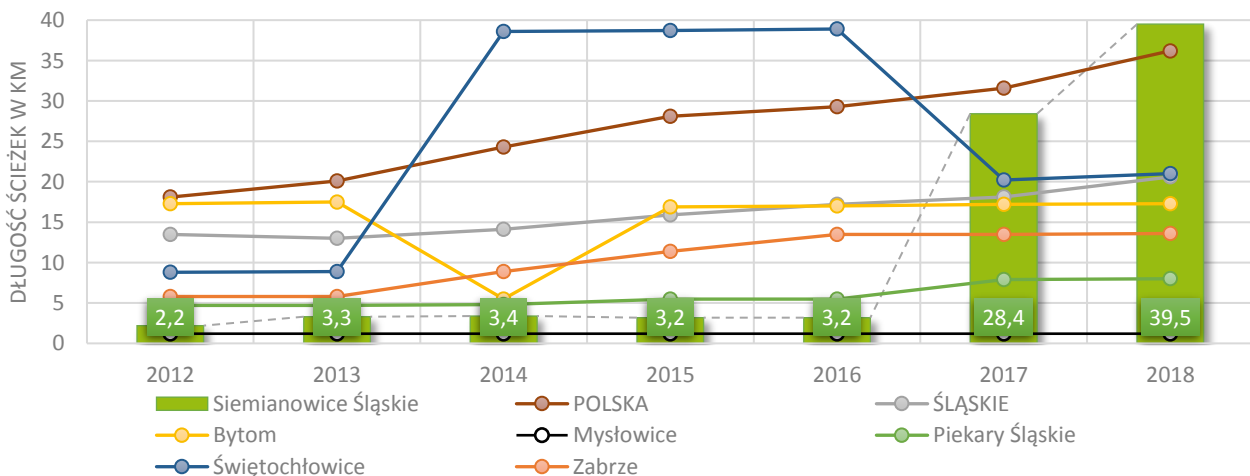

WYKRES 112. LICZBA STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI W DZIAŁANIU KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ W RAMACH TRANSPORTU METROPOLITANEGO WG TYPU W 2018 I 2019

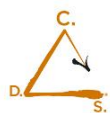
Źródło: Raport podsumowujący pierwszy rok ZTM - Metropolia GZM.

WYKRES 113. ŚCIEŻKI ROWEROWE NA 100 TYS. LUDNOŚCI W LATACH 2012-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®
Dagmara Bienikowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

TABELA 47. ŚCIEŻKI ROWEROWE NA 100 KM²

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Polska	2,22	2,47	2,99	3,45	3,60	3,88	4,45
Województwo śląskie	5,07	4,85	5,26	5,88	6,35	6,68	7,57
Bytom	43,63	43,63	13,54	41,62	41,62	41,62	41,62
Mysłowice	1,37	1,37	1,37	1,37	1,37	1,37	1,37
Piekary Śląskie	6,75	6,75	6,75	7,75	7,75	11,01	11,01
Świętochłowice	34,56	34,56	149,51	148,01	148,01	76,63	78,89
Zabrze	12,94	12,94	19,65	25,00	29,35	29,35	29,35
Siemianowice Śląskie	5,88	9,02	9,02	8,63	8,63	75,29	103,92

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

TABELA 48. SYSTEM ROWERU MIEJSKIEGO – LICZBA STACJI I ROWERÓW W 2020 R.

Miasto	Stacje rowerowe	Rowerzy	% ludności zapisane w systemie*	km ² przypadające na jedną stację napraw*	Średnia liczba wypożyczeni przypadająca na jedną osobę*
Bytom	0	0	0	Bd.	Bd.
Mysłowice	0	0	0	Bd.	Bd.
Piekary Śląskie	0	0	0	Bd.	Bd.
Świętochłowice	0	0	0	Bd.	Bd.
Zabrze	8	63	3%	brak	2
Siemianowice Śląskie	12	120	8%	1	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stron www operatorów rowerów miejskich

(*dane na podstawie rankingu systemów rowerów miejskich <https://www.centrumrowerowe.pl/blog/systemy-rowerow-miejskich/>).

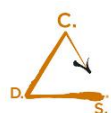

Siemianowice Śląskie cechuje wysoko rozwinięta sieć ścieżek rowerowych – długość tras w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców jest wyższa niż dla Polski ogółem i dwa razy wyższa niż w porównywanych miastach (wyk. 113.). W przeliczeniu na powierzchnię sytuacja wygląda jeszcze korzystniej – na 100 km² przypada 104 km ścieżek rowerowych, co jest wartością kilkukrotnie wyższą niż w innych ośrodkach (tabl. 47.).

Na terenie miasta dodatkowo znajduje się 12 stacji roweru miejskiego, na których do dyspozycji Siemianowiczanie jest 120 rowerów. Z systemu korzysta 8% ludności. Spośród zestawionych swój system rowerów miejskich posiada również Zabrze (8 stacji, 63 rowery; tab. 48.).

Istotnym parametrem przemieszczania się po mieście jest poziom bezpieczeństwa. Siemianowice Śląskie wyróżnia niski wskaźnik ofiar śmiertelnych wypadków w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców, a w ostatnich 6 latach trzykrotnie odnotowywano brak przypadków śmiertelnych (2014, 2016, 2017; wyk. 114.). To bardzo dobry wynik na tle regionu oraz Polski (dla której wskaźnik wynosi ok. 8 ofiar na 100 tys. mieszk.).

Opracowanie:

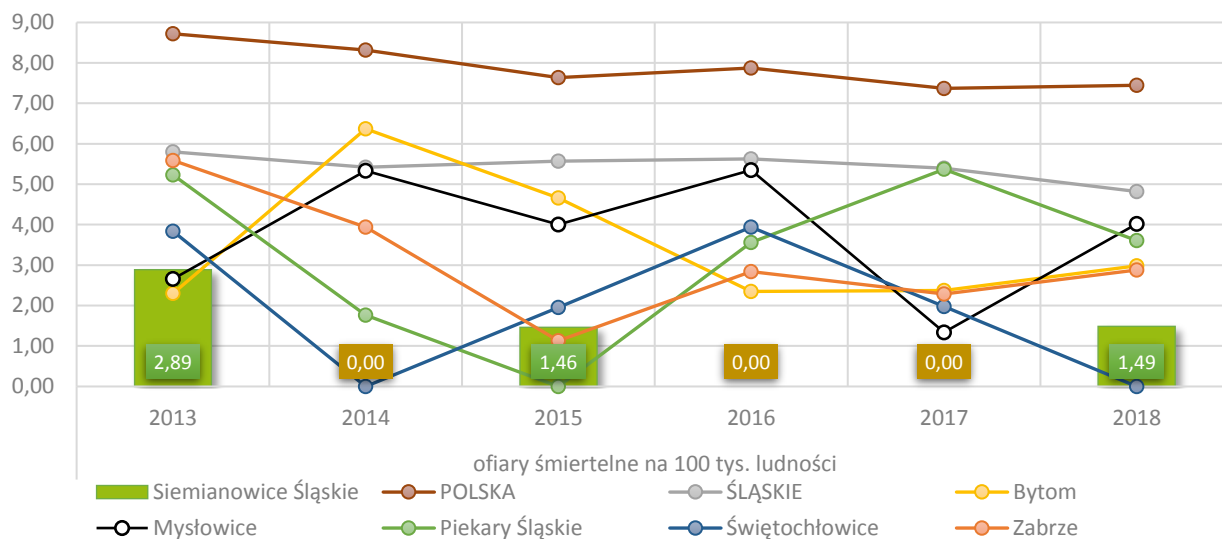
Centrum Doradztwa Strategicznego*

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch

30-103 Kraków, ul. Włóczykiew 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

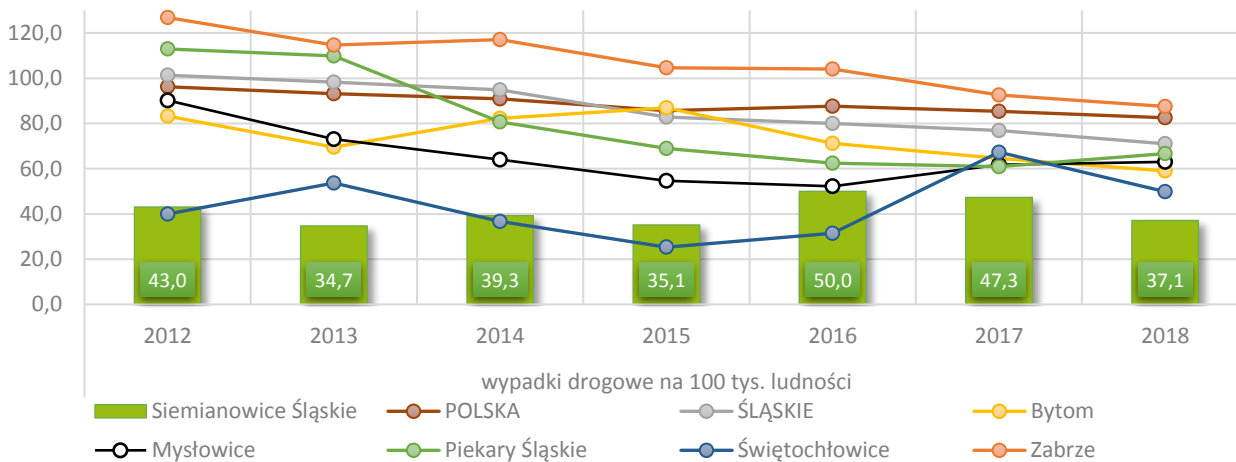
Obserwuje się nieznaczną tendencję spadkową w zakresie liczby wypadków drogowych: w Siemianowicach Śląskich to obecnie najniższy poziom w zestawieniu (37 wypadków na 100 tys. ludności; wyk. 115.). Maleje również liczba rannych na 100 wypadków (tab. 49.).

WYKRES 114. OFIARY ŚMIERTELNE WYPADKÓW NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW W LATACH 2013-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

WYKRES 115. WYPADKI DROGOWE NA 100 TYS. LUDNOŚCI W LATACH 2012-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

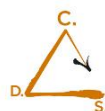
TABELA 49. RANNI NA 100 WYPADKÓW W 2014 I 2018 R.

	2014	2018
Polska	121,7	117,9
Województwo śląskie	122,1	117,4
Bytom	112,7	120,2
Mysłowice	116,7	108,5
Piekary Śląskie	115,2	105,4
Świętochłowice	115,8	104
Zabrze	118,3	113,2
Siemianowice Śląskie	111,1	104

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

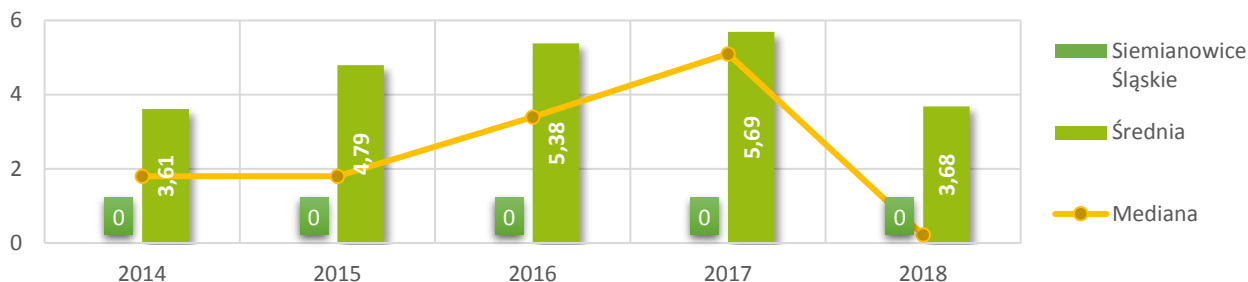
Dagmara Bienikowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch

30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 625 77 40, tel./fax: +48 12 625 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

Siemianowice Śląskie nie dysponują buspasami (stan na 2018; wyk. 116.). Natomiast w porównywanych miastach przeciętnie ich długość wynosi ok. 3,7 km na 100 km², przy czym między 2017 a 2018 nastąpił znaczny spadek wskaźnika. W 2018 roku nastąpiło jednak przyśpieszenie w zakresie infrastruktury drogowej – zbudowano ponad 1 km nowych dróg miejskich (wyk. 117.).

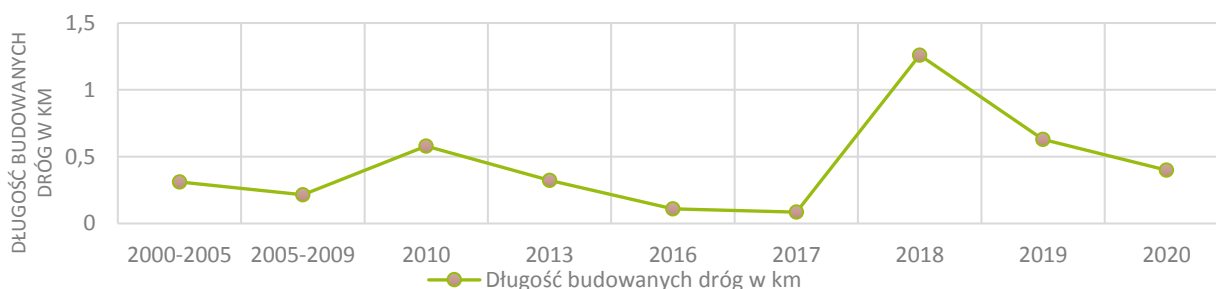
Ogółem jakość komunikacji miejskiej mieszkańcy oceniają dobrze – przy 71% pozytywnych pojawia się zaledwie 7% negatywnych opinii (wyk. 118). Nieco gorzej postrzega się stan dróg (co 6 osoba ma negatywną opinię), a najgorzej – stan chodników (niemal co 4 osoba).

WYKRES 116. DŁUGOŚĆ BUSPASÓW (W KM) NA 100 KM² GMINY

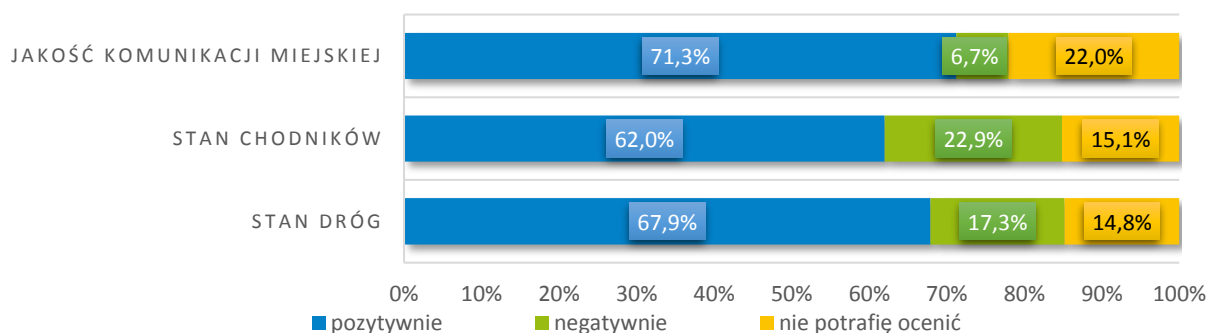
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Systemu Analiz Samorządowych. Średnia i mediana dotyczy 5 referencyjnych miast wraz z Siemianowicami Śląskimi.

WYKRES 117. DŁUGOŚĆ BUDOWANYCH DRÓG W SIEMIANOWICACH ŚLĄSKICH W WYBRANYCH LATACH (W KM)

Źródło: Na podstawie danych Wydziału Infrastruktury Drogowej.

WYKRES 118. JAKOŚĆ INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ I KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ W OPINII MIESZKAŃCÓW SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH [N=595]

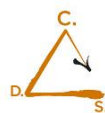
Źródło: Raport z badań w ramach projektu pod nazwą „Zintegrowany, partnerski system monitoringu i informacji o mieście jako narzędzie wsparcia rozwoju społeczno-gospodarczego Siemianowic Śląskich”.

Opracowanie:

6.2. Analiza SWOT

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Zintegrowana współpraca w zakresie organizacji transportu publicznego w obszarze metropolitalnym. • Metropolitalne Studium Transportowe. • Tworzenie opracowania „Planu rozwoju sieci drogowej dla miasta Siemianowice Śląskie”. • Integracja ofertowa z Kolejami Śląskimi – EKO BILET oraz Metrobilet wprowadzony w 2019 roku, pozwalający podróżować wszystkimi środkami transportu na terenie Metropolii. • Jedna taryfa komunikacji miejskiej, a także bezpłatne przejazdy młodzieży od 7. do 16. roku życia na terenie metropolii. • System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej (SDIP) - obejmuje elektroniczne tablice przystankowe oraz Portal Pasażera („wirtualne” tablice przystankowe) z możliwością zlokalizowania pojazdu na mapie. Dodatkowo - informacje na profilu ZTM Alert (facebook). • Sukcesywna rozbudowa infrastruktury rowerowej i systemu roweru miejskiego, w tym powiązanie z systemami miast aglomeracji. • Zintegrowane oprogramowanie BusMan - narzędzie wykorzystywane do projektowania sieci komunikacyjnej, które umożliwia bardziej dopasowanie czasów międzyprzystankowych do występujących warunków drogowych. • Nowoczesne systemy monitoringu pracy urzędzeń i oprogramowania w komunikacji publicznej oraz sprzedaży biletów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Siemianowice Śląskie drugim co wielkości miastem w Polsce bez bezpośredniego dostępu do kolei pasażerskiej. • Relatywnie wysoki udział starych samochodów w posiadaniu mieszkańców Siemianowic Śl. – duży odsetek pojazdów kilkunasto- i kilkudziesięcioletnich. • Ograniczone możliwości wdrażania nowych rozwiązań takich, jak m.in. buspasy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Krajowe środki pomocowe na rozbudowę i modernizację dróg lokalnych – Fundusz Dróg Samorządowych. • Projekt utworzenia Centralnego Portu Komunikacyjnego „Solidarność” i związany z nim ogólnopolski program kolejowy. • Moda na zdrowe, ekologiczne życie – bycie „fit” – popularyzacja przemieszczanie się pieszo, rowerem, hulajnogą, na rolnkach itp. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nowa Perspektywa Finansowa Unii Europejskiej w latach 2021-2027 - maksymalny poziom dofinansowania unijnego będzie wynosił 70% dla regionów słabiej rozwiniętych (dziś to 85%) – konieczność większego wkładu własnego. • Rosnące koszty transportu publicznego: wzrost wynagrodzeń dla pracowników, rosnące koszty energii elektrycznej oraz duża dynamika wahań w cenach paliw.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

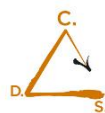
Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

<ul style="list-style-type: none"> • Rosnąca dostępność i konkurencja na rynku ekologicznego taboru (autobusy i tramwaje) dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. • Nowa Perspektywa Finansowa Unii Europejskiej w latach 2021-2027 – jednym z celów nadrzędnych - Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa, czyli zakup elektrycznych autobusów i rozwój sieci tramwajowych • Powrót do miast kompaktowych – możliwość realizowania aktywności zawodowych, edukacyjnych, społecznych itp. w najbliższym sąsiedztwie bez konieczności przemieszczania się na większe odległości. • Programy wspomagające popularyzację samochodów elektrycznych – programy elektromobilności. Zakładane podniesienie powszechności pojazdów zasilanych paliwami alternatywnymi (docelowo 1 mln w 2025 roku). • Ruchy integracyjne w ramach metropolii. • Podnoszenie bezpieczeństwa wskutek zmian przepisów – m.in. projekty zmian w taryfikatorze mandatów (dostosowanie do średniego wynagrodzenia oraz powiązanie dotkliwości kary z ilością punktów karnych). • Popularyzacja pracy zdalnej i e-edukacji – ograniczenie przemieszczania się mieszkańców. • Optymalizacja kosztów i cyfryzacja obsługi pasażera – aplikacje biletowe, śledzenie tras podróży, zliczanie pasażerów, Systemy Informacji Pasażerskiej. • Sukcesywna rozbudowa infrastruktury rowerowej i łączenie jej w zwarty system zapewniający bezpieczną komunikację. • Projekty rozbudowy regionalnych i krajowych szlaków rowerowych (Velo Silesia, EuroVelo itp.). • Popularyzacja urządzeń transportu osobistego – w tym zasilanych elektrycznie. Uregulowanie statusu UTO w prawodawstwie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Odwrót od transportu zbiorowego na skutek obaw związanych z COVID-19. • Rosnące napięcia pomiędzy uczestnikami ruchu: piesi – rowerzyści – kierowcy a także potencjalne konflikty, gdy infrastruktura na rzecz jednej grupy uczestników ruchu powstaje kosztem drugiej. • Wzrost zamożności społeczeństwa – posiadanie jednego bądź większej liczby samochodów nadal jako wyznacznik sukcesu i statusu materialnego rodziny. • Niska efektywność kampanii społecznych wzywających do bezpiecznej i zgodnej z przepisami jazdy. • Rozlewanie się miast na obszary bez odpowiedniej infrastruktury społecznej i transportowej – generowanie większego ruchu w codziennych dojazdach zawodowych i edukacyjnych.
--	--

6.3. Wnioski i rekomendacje

- A.** Konieczność zapewnienia łatwego dostępu do danych dotyczących transportu publicznego – zwłaszcza tych wskazywanych w Normie ISO.

Opracowanie:

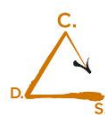
Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bienikowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch

30-103 Kraków, ul. Włóczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

- B.** Potrzeba kontynuacji działań prowadzących do realizacji **idei zrównoważonego transportu**. Wiąże się to z dalszym rozszerzaniem alternatyw w przemieszczaniu się w obrębie miasta, jak i konurbacji. Zmniejszanie ruchu samochodowego nie może przebiegać w formie narzucanych ograniczeń, a raczej na zasadzie przedstawiania konkurencyjnej oferty korzystania m.in. z autobusu, tramwaju czy roweru miejskiego. Pozytywna przemiana jest uwarunkowana wprowadzaniem i/lub utrzymaniem korzystnych, zintegrowanych taryf przejazdowych (w relacji do kosztów przejazdu samochodem) oraz dbałością o wysoki standard taboru komunikacyjnego.
- C.** Zrównoważony transport to także otwartość na **systemy carsharingowe** (wypożyczalnie aut, często możliwe z poziomu aplikacji telefonicznej) czy **systemy umożliwiające wypożyczenie urządzeń transportu osobistego** (UTO – obejmują m.in. hulajnogi czy tzw. *Segway'e*). Wdrożenie wymaga jednak uprzedniego zapewnienia odpowiedniej infrastruktury i zadbania o bezpieczeństwo ciągów pieszych, rowerowych i samochodowych (np. poprzez zniwelowanie ryzyka kolizji tych ciągów) oraz wysoką jakość nawierzchni i małej infrastruktury (w tym także m.in. samoobsługowych stacji napraw).
- D.** W przestrzeni miejskiej – zwłaszcza w obszarach ścisłej zabudowy – zaleca się tworzenie rozwiązań podnoszących bezpieczeństwo pieszych (mieszkańców, użytkowników, klientów) poprzez **uspokojenie ruchu samochodowego**. Jedną z takich form są m.in. **woonerfy**: układy komunikacyjne zakładające maksymalne zwężenie pasu drogowego, zawierające blokady (zakręty, wysepki) spowalniające pojazd, z wydzielonym pasem rowerowym oraz szerokim chodnikiem. Rozwiązanie to być szczególnie wartościowe w pobliżu budynków użyteczności publicznej, szkół czy świątyń – gdzie występuje wzmożony ruch pieszy.
- E.** Ostatnie **kompleksowe badanie ruchu** wykonane w 1999 roku – wskazane jest jego powtórzenie w najbliższych latach z uwagi na zmianę układu drogowego, standardu pojazdów, zachowań przemieszczających się oraz kierunków tego przemieszania (praca, miejsce zamieszkania itd.). Obecnie planowane są działania w ramach „Planu rozwoju sieci drogowej dla miasta Siemianowice Śląskie”, obejmujące m.in. pozyskanie i analizę dostępnych wyników pomiarów ruchu drogowego dla miasta wraz z opracowaniem wskaźników jego zmian, a także prognozę ruchu.
- F.** Rozwijanie **polityki parkingowej** – oprócz cyklicznego dostosowywania taryf oraz rozbudowy / wyznaczania nowych miejsc postojowych, obejmuje to także dalsze **tworzenie punktów przesiadkowych**, w tym P&R (parkingi przy przystankach) lub B&R (parkingi rowerowe z możliwością przesiadki na inne środki), integrowania biletu parkingowego z biletom komunikacji, czy unowocześnieniem infrastruktury parkingowej. Obejmuje to m.in. montaż tablic informujących o dostępnych miejscach lub aplikacji, w której aktualizowane są dane o zajęciu parkingów.
- G.** Dalsze wspieranie i upowszechnianie **wygodnych form dystrybucji i płatności za bilety** – płacenie za pośrednictwem aplikacji w telefonie lub w intuicyjnych automatach biletowych.
- H.** **Wspieranie elektromobilności** – nie tylko poprzez uruchomienie buspasów, ale także tworzenie stacji ładowania pojazdów i wydzielanie dedykowanych miejsc parkingowych.
- I.** Silniejsza integracja transportu wymaga **uruchomienia linii kolei pasażerskiej** – potrzeba rozpoczęcia lub kontynuacji prac związanych z promocją / lobbowaniem na rzecz jej przywrócenia.
- J.** Potrzeba kontynuacji **działań promocyjnych i edukacyjnych** zwłaszcza z zakresu zachęcania do korzystania z alternatywnych środków transportu, uświadamiania problemu zanieczyszczeń wytwarzanych przez pojazdy napędzane silnikami spalinowymi, w tym potrzeby dbania o przegląd pojazdu i spełnianie norm ekologicznych oraz bezpiecznego przemieszczania się – dotyczy to nie tylko świadomej jazdy kierowców (niełamanie przepisów), ale także wzajemnego szacunku i zrozumienia między uczestnikami ruchu.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch

30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

7. Podsumowanie

Siemianowice Śląskie podążają ambitną ścieżką – wyłożoną wieloma działaniami strategicznymi – która prowadzi do przemiany w Human Smart City. To droga przebiegająca w oparciu o wielowymiarową współpracę, wprowadzanie niekonwencjonalnych rozwiązań, planowanie i dobrą znajomość sytuacji, w której miasto się znajduje. Z tej przyczyny powstał ten Audyt – jako dokument, w którym podjęto próbę oceny sytuacji rozwojowej miasta oraz weryfikacji dostępności i kompletności danych oraz wskaźników o mieście (w szczególności w odniesieniu do założeń normy ISO). Ustalenie jakie powinny być dalsze działania wymaga uprzedniej identyfikacji głównych atutów miasta, jak również kwestii mogących stanowić bariery rozwojowe. Wobec powyższego w opracowaniu, w podziale na obszary tematyczne, dokonano ich rozpoznania w oparciu o metodę analizy SWOT.

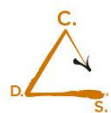
Wykorzystać potencjał

Audyt, w oparciu o wykorzystane w nim powszechnie i łatwo dostępne informacje, pozwolił wypracować kilka ogólnych wniosków. Po pierwsze – Siemianowice Śląskie dla większości analizowanych danych osiągają **pozytywne wartości wskaźników** na tle porównywanych miast, regionu oraz kraju. To dobry punkt wyjścia do wzmacniania tych mocnych stron, które już kształtują potencjał miasta. Poprawia się standard przemieszczania po mieście, m.in. wskutek włączenia do **transportu metropolitalnego**, a rozwinięta sieć ścieżek i systemu wypożyczeń ułatwia rowerzystom jazdę po obszarze miasta. W odległości kilkudziesięciu kilometrów znajduje się port lotniczy Katowice-Pyrzowice dający szerokie możliwości podróży zagranicznych, ale także krajowych. Miasto wyróżnia **wysoki poziom przedsiębiorczości** – działa wiele firm, natomiast rynek pracy charakteryzuje bardzo **niski poziom bezrobocia**. Mieszkańcy mogą czuć się bezpieczni – liczba wypadków, przestępstw czy aktów przemocy należy do najniższych w regionie, a równocześnie gwałtownie rozwija się system monitoringu. Siemianowiczanie dobrze postrzegają działalność lokalnej administracji, a finanse miasta są prowadzone w sposób zrównoważony. Urząd otwiera się na Internet – rozszerzają się e-usługi, wprowadza się dedykowane platformy (np. Invest Siemianowice, Budżet Obywatelski), wzmacnia się aktywność w mediach społecznościowych. Samo powstanie Audytu jest wyrazem gotowości do wdrażania idei Human Smart City.

Odpowiedzieć na wyzwania

Po drugie Audyt pozwolił wskazać obszary, które mogą hamować rozwój miasta. Wiele z tych zjawisk jest jednak wynikiem **ogólnopolskich trendów**. Od ostatniej dekady XX w. maleje dzietność, spada przyrost naturalny, wiele osób w tym czasie decydowało się na zagraniczne migracje zarobkowe, a równocześnie seniorzy żyją dłużej. W wyniku tego pogłębia się proces **starzenia się społeczeństwa**. Dla kraju oznacza to duże obciążenie systemu emerytalnego, dla samorządów – koszty związane z zapewnieniem opieki, ochrony zdrowia, dostosowaniem infrastruktury. Dla Siemianowic Śląskich odpływ młodzieży poszukującej szansy na dobre wykształcenie lub wysokopłatną pracę oznacza to ryzyko pogłębienia się tych procesów. W mieście brakuje instytucji wspierających otwieranie biznesu (Instytucje Otoczenia Biznesu, inkubatorów przedsiębiorczości czy programów dla start-upów). Jakość i dostępność ciekawych ofert pracy również jest niekorzystnie postrzegana przez studentów. Pomimo przynależności do ZTM, brak połączenia kolejowego obecnie wyłącza Siemianowice Śląskie z aglomeracyjnej sieci kolei. Miasta wchodzące w skład metropolii nadal pozostają dotknięte problemem **złej jakości powietrza**.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch

30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

Na część tych problemów władze miasta mogą odpowiedzieć inwestycjami (tworząc np. inkubator), na inne profilaktyką i edukacją (np. uświadamianie o potrzebie ochrony środowiska i wymiany źródeł ciepła), a w niektórych jedynie „objawowo” – trudno powstrzymać proces starzenia się społeczeństwa bez wdrożenia złożonych i efektywnych rozwiązań prowadzących do wzrostu dzietności i zatrzymania młodych.

Proponowane rekomendacje zawarto w poszczególnych częściach audytu – jako wykorzystanie mocnych stron, ograniczanie słabych, wzmacnianie szans i likwidowanie zagrożeń. To wyłącznie część wniosków, które udało się wypracować w oparciu o dostępne wskaźniki. Zaleca się, aby wdrażanie idei Human Smart City przebiegało zgodnie z jej założeniami: z aktywnym udziałem mieszkańców. Zadania realizowane przez władze miasta powinny bezpośrednio odpowiadać na potrzeby wyrażone przez Siemianowiczanki w konsultacjach, w budżecie obywatelskim, w ankietach, badaniach czy formularzach on-line.

Zadbać o dane o mieście

Po trzecie – miasto dysponuje szerokim zakresem danych oraz może polegać na zewnętrznych bazach, w tym w szczególności na Banku Danych Lokalnych, Systemie Analiz Samorządowych czy Otwartych Danych Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Nie jest to jednak zestaw kompletny. Podczas opracowywania dokumentu niejednokrotnie niezbędne było samodzielne wykonanie wyliczeń (brak gotowych, przeliczonych wskaźników), a dla części informacji dane były:

- Niedostępne – Urząd Miasta i powiązane jednostki nie zbierały lub nie miały możliwości pozyskać danych proponowanych przez ekspertów lub zalecanych w normie ISO;
- Niepełne – dane obejmowały tylko wybrane zagadnienia lub nie dawały pełnego obrazu zjawiska;
- Nieaktualne – dane dotyczyły sytuacji sprzed kilku lat;
- i/lub nieprzejrzyste – trudno było dokonać zdefiniowania zakresu elementów tworzących wskaźnik.

Pod kątem posiadania wskaźników zalecanych w normie ISO 37120 miasto powinno powołać zespół odpowiedzialny za koordynację zbierania w/w danych oraz stosowanie wskazanych w normie standardów, w tym źródeł pochodzenia danych czy sposobu wyliczenia. Rozproszenie niektórych informacji między jednostkami i wydziałami (np. dotyczących kultury) sprawia, że niezbędna będzie integracja danych w spójny rejestr. Powyższe braki lub bariery sprawiają zatem, że dostęp do części danych pozostaje ograniczony, zwłaszcza dla zewnętrznych interesariuszy. Z kolei ankieta przeprowadzona w marcu 2020 r. wykazała, że występuje wysokie zapotrzebowanie mieszkańców na takie informacje, które mogłyby zostać umiejscowione w banku danych o mieście.

Z jakością zbioru danych wiąże się potrzeba ich digitalizacji i ujednoczenia formy. Podczas tworzenia niniejszego Audytu dane od różnych jednostek były przekazywane w różnej formie (w treści maila, w formie skanu, w skoroszytcie programu Microsoft Excel itp.). Działania na niekorzyść opracowania analizy, zwiększając jej czasochłonność, wydłużając proces oceny i diagnozy.

Wymiana informacji wymaga współpracy w obrębie jednostek administracji i pozostałych instytucji – sprzyjać temu może udostępnianie danych w sposób systemowy (np. wszyscy z dostępem do jednej bazy, gdzie mogą uzupełniać posiadane przez siebie informacje). Należy zadbać o to, aby miejskie podmioty były zmobilizowane do stałego, bieżącego i kompleksowego uzupełniania danych. Często wymaga to przełamania blokady mentalnej np. wynikającej z preferowania tradycyjnej sprawozdawczości i niechęci lub braku zrozumienia dla potrzeby uczenia się i obsługiwania nowych, ponadprogramowych narzędzi badawczych. Wymiana informacji dotyczy nie tylko jednostek i wydziałów ściśle podległych UM, ale także z gestorami sieci - ciepłowni, wodociągów, energii, gazownictwa itd.

Opracowanie:

Stwierdzono **niedobór danych** w niektórych sferach audytu, m.in. przestrzenno-środowiskowej. W tym przypadku dane są rejestrowane w skali regionalnej, pozwalając na jedynie szacunkowe określenie sytuacji miasta dla danego parametru. Pewne utrudnienia spowodowała także integracja transportu metropolitalnego: sprawia to problemy w analizie ruchu pasażerów w obrębie samego miasta Siemianowice Śląskie (blokady mogą okazać się też bariery w zakresie pozyskiwania danych od operatorów transportowych). Brak danych jest czasem spowodowany kosztownością ich zebrania – przykładem może być szacowanie wartości nieruchomości na terenie miasta. Tego rodzaju braki należy ograniczać, gdyż wnioski wynikające z powyższych obserwacji mogą mieć przewodnie znaczenie w podejmowaniu miejskich decyzji strategicznych.

Dbłość o **aktualizację danych** to nie tylko czynność pozwalająca na wgląd w obecną kondycję miasta, ale także – lub przede wszystkim – podnosząca możliwości reagowania na pojawiające się szanse lub zagrożenia. Dzięki temu następuje stała obserwacja trendów, w oparciu o które podejmuje się działania prewencyjne lub kształtuje prognozy informujące o obranych kierunkach rozwoju.

Innego rodzaju problemem jest **jakość danych**. Dla przykładu – niektóre dane zaczerpnięte z BDL GUS mają charakter szacunkowy lub posiadają wiele wyłączeń (wskaźnik obejmuje część zagadnienia). Wobec powyższego konieczne jest opracowanie bardziej wiarygodnych i precyzyjnych opracowań uwzględniających m.in. rzeczywiste dane pomiarowe dotyczące poziomu zużycia zasobów (woda, energia, gaz)

Uzupełnieniem powyższych działań mogłoby być wprowadzenie w Urzędzie Miasta nowych zadań (w ramach nowego stanowiska lub już istniejących etatów) z zakresu zarządzania danymi (big data) i ich integrowania. Wiąże się z tym także odpowiedzialność dotycząca zabezpieczenia wrażliwych danych osobowych – o ile takie będą występować w bazie lub będą zbierane na poczet jej opracowania – a tym samym: potrzeba monitorowania zmian prawnych w tym obszarze.

Pierwszoplanową rolę w monitorowaniu sytuacji miasta odgrywa analiza tego, jak zmienia się jej postrzeganie wśród mieszkańców. Badania takie, jak ankieta przeprowadzona w marcu 2020 r., nie powinny odbywać się sporadycznie, lecz posiadać swoją kontynuację i stać się wyznacznikiem dla wprowadzania nowych rozwiązań i zadań w zarządzaniu miastem. Pozwoli to na podniesienie tempa reakcji władz miasta na wahania nastrojów społecznych czy nagle pojawiające się potrzeby.

W odniesieniu do już istniejących źródeł danych – takich, jak powstające sprawozdania, raporty czy portale (Invest in Siemianowice Śląskie) – należy zadbać o **podniesienie przystępności i przejrzystości** przedstawianych informacji. Dokumenty powinny być udostępniane w formatach edytowalnych, ułatwiających analizę wykresów i tabel, lub uzupełnione o zbiorcze wykazy danych np. w formacie Microsoft Excel.

Spójne, przejrzyste, ustandaryzowane, kompletne i stale inwentaryzowane dane będą podstawą dla uruchomienia platformy internetowej – banku danych – w której każdy zainteresowany odnajdzie informacje z zakresu zmian przestrzennych, społecznych, finansowych, gospodarczych, transportowych czy z obszaru zarządzania miastem. Otwarte dane pozwalają na dokonanie samodzielnej oceny sytuacji, a w konsekwencji – na podjęcie decyzji i wyborów związanych z zamieszkaniem czy też założeniem firmy w Siemianowicach Śląskich. Dla samorządu i powiązanych podmiotów - to zbiór usprawniający szybkie reagowanie na zachodzące procesy. To także narzędzie monitorujące – w kontekście stopnia realizacji założeń strategicznych lub narzędzie diagnostyczne – dla nowopowstających planów czy podczas operacjonalizacji zadań.

Opracowanie:

Zmienić Siemianowice Śląskie w Human Smart City

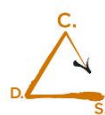
Należy wskazać raz jeszcze: Siemianowice Śląskie zbudowały sobie mocny fundament pod rozwój idei Human Smart City. Dobra, stabilna sytuacja miasta - właściwie w każdym z obszarów jego funkcjonowania - napawa optymizmem na przyszłość. **W wielu kategoriach Siemianowice Śląskie są liderem lub osiągają ponadprzeciętne rezultaty.** Są to mocne strony, które należy wzmocnić, a przynajmniej – utrwalić. To m.in. dobrze rozbudowana infrastruktura rowerowa i system roweru miejskiego, zwiększająca się dostępność terenów zieleni, rozwinięta infrastruktura społeczna (w tym zwłaszcza żłobki), poprawiające się poczucie bezpieczeństwa (malejąca liczba wypadków i przestępstw) czy bardzo niska stopa bezrobocia.

Kiedy mówimy o „urzędzie przyjaznym”, zwykle mamy na myśli tempo jego działania. Dlatego konieczne jest poszerzenie rejestru czynności możliwych do realizacji bez przychodzenia do magistratu, a dostępnych za pomocą e-usług. Z poziomu tego systemu, oprócz zapewnienia komunikacji między mieszkańcem (lub przedsiębiorcą) a urzędnikiem, powinno być możliwe pozyskanie informacji z banku danych o mieście – o których więcej wspomniano w poprzednim fragmencie. Ta forma cyfryzacji daje także innego rodzaju korzyści – zmniejsza obciążenie pracą wśród pracowników urzędu, sprzyja środowisku (ograniczenie obiegu drukowanych dokumentów), ogranicza ruch w mieście (brak konieczności osobistego przyjeżdżania/przyjścia do urzędu), a wśród użytkowników buduje poczucie, że jego samorząd działa w sposób nowoczesny, na miarę XXI w.

Położenie pośrodku GZM niesie za sobą wiele korzyści, ale także zagrożeń. Siemianowice Śląskie mają okazję uczestniczyć w procesie **postępującej integracji okolicznych miast**, wskutek którego korzystanie z usług i przemieszczanie się między nimi jest coraz bardziej komfortowe. Z drugiej strony generuje to liczne wyzwania dla miasta – jednym z nich staje się m.in. migracja zarobkowa. To zjawisko złożone, wynikające z obecności czołowych polskich uczelni w innych śląskich miastach, czy też z napływu zagranicznych korporacji (głównie firmy outsourcingowe) oferujących wysokie wynagrodzenia, skoncentrowanych zwłaszcza w Katowicach. Utrzymanie absolwentów, specjalistów będzie niezwykle trudne – dlatego tak ważne okaże się wykorzystanie całego potencjału Siemianowic Śląskich w ramach realizacji idei HSC. Dodatkowo musi to zostać wzmocnione przez rozwój edukacji, oferty czasu wolnego, terenów rekreacyjnych itd. To często czynniki, które stanowią „kartę przetargową” dla ludzi stojących przed wyborem miasta, którym chcą założyć rodzinę czy inwestować w swoje przedsiębiorstwo.

W ostatecznym rozrachunku przywiązanie do miejsca zamieszkania, więzi rodzinne czy atuty geograficzne mogą okazać się niewystarczające i miasto – dotknięte już, jak większość Polski, problemem wyludniania się i starzenia społeczeństwa – zostanie pozbawione specjalistów, ekspertów, naukowców, których obecność jest niezbędna do rozwijania konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki. Nie zmienia to faktu, że Siemianowice Śląskie powinny coraz silniej dbać o „miękkie” obszary życia: bezpieczeństwo, partycypację, dobrostan. Poczucie związku z miastem będzie uzależnione od tego, w jakim stopniu zapewni ono udział w decyzjach – obecnie stosunkowo niski poziom partycypacji (mały udział mieszkańców w budżecie obywatelskim czy konsultacjach społecznych) sprawia, że to poczucie jest na bardzo niskim poziomie. Wskazuje się na wzmocnienie udziału nowych mieszkańców, osób przyjezdnych. Poza wzmocnieniem tych elementów, np. przez promocję lub przekazanie większych środków finansowych, warto większą uwagę skierować na organizacje pozarządowe, które prężnie rozwijają się w polskich miastach. Warto zintensyfikować badania wśród mieszkańców lub prowadzić bezpośrednie rozmowy, np. z wykorzystaniem organizowania społecznościowego. Human Smart City wymaga zatem realnego otwarcia się na potrzeby mieszkańców: nie brakuje narzędzi, które temu sprzyjają.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch

30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

W duchu **idei wielopoziomowej, partnerskiej współpracy**, miejskie podmioty powinny lepiej koordynować swoje działania, otwierać się nie tylko na horyzontalną, ale także wertykalną wymianę informacji – co często jest problemem z racji przywiązania do relacji służbowych. Pracownicy urzędu muszą mieć pełny obraz sytuacji, w jakiej znajduje się miasto oraz działań, które są podejmowane. Nie można pomijać współpracy zewnętrznej – wspólnie z przedsiębiorcami miasto może kształtować wieloletnie, kompleksowe plany inwestycyjne.

Pod dużym znakiem zapytania pozostaje to, w jakim kierunku będzie podążać gospodarka oraz finanse publiczne. Walka z pandemią COVID-19 postawiła przed wszystkimi nieznaną dotąd wyzwanie. Wiele przedsiębiorstw musiało zdecydować się na poszukiwanie oszczędności, obniżanie wynagrodzeń, a nawet zwolnienia. Samorządy borykają się z utratą znacznej części wpływów do budżetu. To trudny okres dla podejmowania nowych inwestycji. Nadzieją są środki przewidziane w nowej perspektywie finansowej do roku 2027, zwanej roboczo „nowym planem Marshalla”.

Pomimo skomplikowanej sytuacji, utrzymuje się wysoka świadomość **potrzeby dalszego przekształcania miasta z myślą o zrównoważonym rozwoju i gospodarce obiegu zamkniętego**. Wprowadzenie w życie Human Smart City wymaga, aby społeczność lokalna miała możliwość i była przekonania o swoim wpływie na stan miasta.

Podsumowując – powyższy Audyt to **jest wynikiem jedynie przekrojowego przeglądu wskaźników dotyczących Siemianowic Śląskich**. Nie obejmuje wielu zagadnień o charakterze jakościowym, które pozwalają uzyskać pełen obraz sytuacji miasta. Jednakże dokonany na stronach tego dokumentu benchmarking pozwala zbadać – w sposób wymierny i w oparciu o jednakowo sformułowane wskaźniki – jak ona wygląda na tle wybranych ośrodków tworzących Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię. Audyt wykazał jak ważne jest posiadanie kompletnych danych i dbanie o ich aktualizację. Zawarcie ich w banku danych o mieście to atut nie tylko dla samorządu, planującego swoje zadania, ale także korzyść dla mieszkańców i przedsiębiorców, którzy wiedzieć jakie zmiany zachodzą w ich otoczeniu oraz podejmować życiowe i zawodowe decyzje w oparciu o nie. Siemianowice Śląskie są na dobrej drodze, aby móc w kompleksowy sposób monitorować swoją gotowość do stania się Human Smart City.

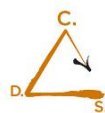
Autorzy opracowania wyrażają nadzieję, że obserwacje zapisane na jego stronach oraz rekomendacje zaproponowane dla poszczególnych sfer funkcjonowania miasta pozwolą osiągnąć ostateczny sukces – pełną **przemianę Siemianowic Śląskich w inteligentne miasto przyjazne społeczności**.

8. Spisy tabel, wykresów i rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności w latach 2000-2019 wg stanu na 31 XII.....	9
Tabela 2. Powierzchnia w km ²	9
Tabela 3. Tereny zurbanizowane i zabudowane – udział terenów mieszkaniowych, przemysłowych, rekreacji i wypoczynku [%] w latach 2012-2014	11
Tabela 4. liczby pozwoleń na budowę w latach 2018-2020.....	12
Tabela 5. Stężenia drobnego pyłu zawieszonego PM2,5 w 2019 r.	13
Tabela 6. Stężenia pyłu zawieszonego PM10 w 2019 r.....	13
Tabela 7. Stężenie NO ₂ w 2019	14
Tabela 8. Stężenie SO ₂ w 2019.....	14
Tabela 9. Stężenie O ₃ w 2019.....	15
Tabela 10. Hałas drogowy w dzień w miastach w latach 2017, 2018 – Siemianowice Śląskie	15
Tabela 11. Pomniki przyrody na 10 km ² w latach 2000-2019	16
Tabela 12. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem.....	17
Tabela 13. Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem (%) lata 2005, 2009, 2014, 2018.....	18
Tabela 14. Całkowita populacja analizowanych jednostek w latach 2000-2019	22
Tabela 15. Gęstość zaludnienia na 1 km ² w latach 2005 - 2019	22
Tabela 16. Stosunek liczby mężczyzn do liczby kobiet (liczba mężczyzn na 100 kobiet) w latach 2000 - 2019	24
Tabela 17. wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach w latach 2005-2019	31
Tabela 18. zwiedzający muzea i oddziały na 1 000 mieszkańców w latach 2010-2019.....	32
Tabela 19. Liczba uczestników imprez kulturalnych na 1 000 mieszkańców w latach 2009-2019.	32
Tabela 20. Liczba uczestników imprez masowych na 1 000 mieszkańców w latach 2014-2019.....	33
Tabela 21. Liczba członków klubów sportowych na 1 000 mieszkańców w latach 2002-2018	34
Tabela 22. Przestrzeń rekreacyjna na mieszkańca w latach 2009-2019	34
Tabela 23. liczba przychodni na 10 000 mieszkańców w latach 2005-2019	35
Tabela 24. dane dotyczące profilaktyki hpv w latach 2015-2019	36
Tabela 25. Wartość (w PLN) środków przeznaczonych na inwestycje w systemy informatyczne wspierające zarządzanie placówką ochrony zdrowia w ZOZ Siemianowice Śląskie w latach 2000-2019	37
Tabela 26. Liczba strażaków w Siemianowicach Śląskich w latach 2005-2019.....	37
Tabela 27. Liczba zgonów wskutek pożarów na 100 000 mieszkańców w latach 2014-2019	37
Tabela 28. Średni czas reakcji policji w latach 2015-2019 (w minutach).....	39
Tabela 29. Zmiana średniej powierzchni mieszkania w latach 2000-2018 (w %)	41
Tabela 30. liczba lokali mieszkalnych sprzedanych w ramach transakcji rynkowych na 1 000 mieszkańców na rynku pierwotnym i wtórnym w latach 2015-2018.....	43
Tabela 31. Odsetek ścieków miejskich, które nie zostały oczyszczone w 2018 r. (w %).....	44
Tabela 32. odsetek ludności objętej zbiórką odpadów komunalnych (w %)	45
Tabela 33. Odsetek odpadów stałych poddanych recyklingowi	45
Tabela 34. Tereny inwestycyjne w Siemianowicach Śląskich wg stanu na 07.2020	59
Tabela 35. Obowiązujące dokumenty strategiczne w Siemianowicach Śląskich – stan na koniec 2019 r.....	64
Tabela 36. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem [%] – lata 2009, 2014, 2018.....	65

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

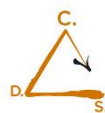
Dagmara Bienikowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 625 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

Tabela 37. Stopień zaawansowania realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Siemianowic Śląskich – stan na koniec 2019 r.	65
Tabela 38. Fundusze unijne: liczba umów / decyzji o dofinansowanie w ramach programów operacyjnych ogółem w latach 2017-2019	66
Tabela 39. Dochody budżetu - pozyskane środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych na mieszkańca [zł] w latach 2010-2018	67
Tabela 40. Liczba obserwatorów profili Miasta na portalach społecznościowych w danym roku	68
Tabela 41. Miasta partnerskie.....	70
Tabela 42. Siemianowice Śląskich w rankingach – wybrane zestawienia.....	70
Tabela 43. Pojazdy według grup wieku - dynamika zmian w latach 2015-2018.....	82
Tabela 44. Liczba parkingów Park & Ride ogółem	83
Tabela 45. Liczba sprzedanych Śląskich Biletów Miesięcznych oraz wartość sprzedaży biletów ogółem w automatach	83
Tabela 46. Liczby sprzedanych biletów z oferty „Metrobilet” w poszczególnych miesiącach 2019.....	84
Tabela 47. Ścieżki rowerowe na 100 km ²	86
Tabela 48. System roweru miejskiego – liczba stacji i rowerów w 2020 r.....	86
Tabela 49. ranni na 100 wypadków w 2014 i 2018 r.	87

Spis wykresów

Wykres 1. Powierzchnia geodezyjna wg kierunków zagospodarowania w latach 2012-2014	10
Wykres 2. Powierzchnia geodezyjna wg kierunków zagospodarowania dla Siemianowic Śląskich w latach 2012-2019	11
Wykres 3. Tereny zurbanizowane i zabudowane w Siemianowicach Śląskich – udział terenów mieszkaniowych, przemysłowych, rekreacji i wypoczynku [%] w latach 2012-2019	11
Wykres 4. Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia z projektem budowlanym - nowe budynki mieszkalne w latach 2011-2019	12
Wykres 5. Liczba kamer w ramach sieci monitoringu miejskiego w latach 2009-2019*	12
Wykres 6. Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych [t/r] na km ² , lata 2000, 2005, 2009-2019.....	15
Wykres 7. Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych – lata 2009, 2014, 2019	16
Wykres 8. Lesistość [w %] - lata 2002, 2005, 2009, 2014, 2019	17
Wykres 9. Tereny zieleni (ha) na 100 tys. mieszkańców lata 2005, 2009, 2014, 2018	18
Wykres 10. Roczna liczba zasadzonych drzew na 100 tys. mieszkańców lata 2005-2018.....	19
Wykres 11. Odsetek ludności kraju w analizowanych jednostkach w latach 2000-2019	22
Wykres 12. Odsetek ludności wg grup wiekowych (dzieci, młodzież, dorośli, seniorzy) w latach 2000 - 2019	23
Wykres 13. Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców (szereg czasowy o podstawie zmiennej) w latach 2009 - 2019.....	24
Wykres 14. Współczynnik obciążenia demograficznego w latach 2005 – 2019 (ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym).....	25
Wykres 15. Współczynnik potencjału demograficznego w latach 2009 – 2019 (odsetek ludności w wieku 25-34 lata).....	25
Wykres 16. Przyrost naturalny ludności na 1000 mieszkańców w latach 2009 -2019.	25

Opracowanie:

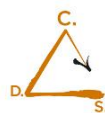
Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bienikowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch

30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

Wykres 17. Współczynnik urodzeń w latach 2009 -2019 (urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku 15-49 lat)	26
Wykres 18. Saldo migracji na 1000 mieszkańców w latach 2009 -2019	26
Wykres 19. Saldo migracji wewnętrznych na 1000 mieszkańców w latach 2009 -2019	26
Wykres 20. Saldo migracji zagranicznych na 1000 mieszkańców w latach 2009 -2019	27
Wykres 21. Współczynnik efektywności migracji w latach 2009 -2019*	27
Wykres 22. Liczba ludności w roku 2019 i prognozowana liczba ludności w latach 2030, 2040 i 2050	28
Wykres 23. odsetek dzieci do lat 3 objętych opieką w żłobkach w latach 2005-2019	29
Wykres 24. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na 1 miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w latach 2005-2018	29
Wykres 25. Zdawalność egzaminu maturalnego w latach 2015-2019 (tzw. nowa formuła)	29
Wykres 26. Zmiana liczby uczniów szkół podstawowych i szkół ponadgimnazjalnych w latach 2000-2018 (w %)	30
Wykres 27. Księgozbiór bibliotek publicznych na 1 000 mieszkańców w 2005-2019	31
Wykres 28. Procentowa zmiana liczby woluminów w latach 2005-2019	31
Wykres 29. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 mieszkańców w latach 2005-2019	31
Wykres 30. Liczba komputerów na 1 bibliotekę publiczną w latach 2009-2019	32
Wykres 31. Liczba imprez kulturalnych w latach 2009-2019	33
Wykres 32. Liczba łóżek szpitalnych na 100 000 mieszkańców w latach 2005-2018	34
Wykres 33. Liczba lekarzy na 100 000 mieszkańców w latach 2010-2018	34
Wykres 34. Liczba personelu pielęgniarskiego i położniczego na 100 000 mieszkańców w latach 2009-2018	35
Wykres 35. Liczba mieszkańców przypadających na 1 aptekę ogólnodostępną w latach 2005-2019	35
Wykres 36. Śmiertelność poniżej 5 roku życia na 1 000 żywych urodzeń w latach 2005-2019	36
Wykres 37. Procentowa struktura interwencji według czasu reakcji służb ratowniczych od otrzymania pierwszego wezwania w latach 2014-2019	38
Wykres 38. Liczba funkcjonariuszy policji na 100 000 mieszkańców w latach 2009-2019	38
Wykres 39. Liczba przestępstw przeciwko życiu na 100 000 mieszkańców w latach 2012-2019	39
Wykres 40. Liczba przestępstw z użyciem przemocy na 100 000 mieszkańców w latach 2005-2019	39
Wykres 41. Liczba przestępstw przeciwko mieniu na 100 000 mieszkańców w latach 2014-2019	39
Wykres 42. Procentowa struktura Miejscowych zagrożeń według rodzajów w latach 2010-2019	39
Wykres 43. Liczba mieszkań niezamieszkałych (pustostanów) w zasobie gminy w latach 2005-2019	40
Wykres 44. Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie w latach 2005-2018	41
Wykres 45. Średnia cena za 1m ² lokali mieszkalnych sprzedanych w ramach transakcji rynkowych na rynku pierwotnym w latach 2015-2018 (w PLN)	41
Wykres 46. liczba rodzin, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc społeczną z uwagi na bezdomność w latach 2014-2018	41
Wykres 47. liczba mieszkań oddanych do użytku na 1 000 mieszkańców w latach 2000-2019	42
Wykres 48. Średnia powierzchnia mieszkania komunalnego w latach 2009-2018	42
Wykres 49. Liczba mieszkań z zaległościami w opłatach za mieszkania w zasobach gminy w latach 2005-2018	42
Wykres 50. Liczba lokali mieszkalnych sprzedanych w ramach transakcji rynkowych na 1 000 mieszkańców w latach 2015-2018	42
Wykres 51. Liczba mieszkań na 1 000 mieszkańców w latach 2005-2018	43
Wykres 52. Odsetek mieszkańców z dostępem do wody przeznaczonej do spożycia (dostęp do wodociągu)	44

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

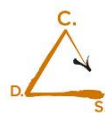
Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

Wykres 53. Całkowite zużycie wody na osobę w gospodarstwie domowym (woda z wodociągów; w m ³).....	44
Wykres 54. Odsetek mieszkańców z dostępem do usługi odbioru ścieków (dostęp do kanalizacji w %)	44
Wykres 55. Całkowita ilość odbieranych stałych odpadów komunalnych na mieszkańca (w tonach).....	45
Wykres 56. Dostępność wybranych form handlu –supermarketów na 10 tys. mieszkańców w latach 2000-2019	45
Wykres 57. Liczba i powierzchnia (w m ²) targowisk stałych na 10 tys. mieszkańców w latach 2000 i 2018....	46
Wykres 58. Podmioty prowadzące działalność w sekcjach PKD 2007*: G dział 47, I dział 55 oraz I dział 56 na 10 tys. mieszkańców w latach 2000-2019	46
Wykres 59. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 i 2018 roku.....	47
Wykres 60. Frekwencja w wyborach parlamentarnych w latach 2005-2019 (w %)	47
Wykres 61. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w 2005-2019	47
Wykres 62. Liczba oddanych głosów oraz złożonych projektów w ramach budżetu obywatelskiego w latach 2013-2019.....	48
Wykres 63. Liczba uczestników konsultacji społecznych na 1000 mieszkańców oraz liczba przeprowadzonych procesów konsultacyjnych w Siemianowicach Śląskich w latach 2012-2019	48
Wykres 64. Miejska stopa bezrobocia [w %] w latach 2005-2019.....	52
Wykres 65. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w wieku 18-24 lata w latach 2010-2019 [w %].....	53
Wykres 66. Pracujący na 1000 ludności w latach 2009-2018	53
Wykres 67. Przeciętne wynagrodzenie brutto w latach 2005-2018 [Polska=100]	53
Wykres 68. Udział zatrudnionych wg sekcji PKD w 2014 i 2018 roku [w %].....	54
Wykres 69. Oferty pracy na 1000 mieszkańców miasta w latach 2014-2019.....	54
Wykres 70. Odsetek mieszkańców żyjących w ubóstwie - osoby korzystające z pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego [w %] w latach 2009-2018	55
Wykres 71. Liczba firm na 100 tys. mieszkańców w roku 2014 i 2019	55
Wykres 72. Liczba MŚP i dużych przedsiębiorstw na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2019...	56
Wykres 73. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2019	56
Wykres 74. Innowacyjność – liczba firm z sekcji M na 1000 mieszkańców oraz udział podmiotów zarejestrowanych w sektorze usług rynkowych w latach 2009-2019	57
Wykres 75. Wysokość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w wieku produkcyjnym w latach 2009, 2014 i 2018 (w PLN)	57
Wykres 76. Kapitał zagraniczny na 1 mieszkańca w wieku produkcyjnym w 2011 i 2018 (w PLN)	58
Wykres 77. Sprzedaż działek inwestycyjnych w Siemianowicach Śląskich w latach 2016-2019	58
Wykres 78. Ocena możliwości znalezienia pracy w mieście Siemianowice Śląskie wg wieku oraz statusu zawodowego respondentów [N=595]	59
Wykres 79. Odsetek kobiet wybranych do sprawowania urzędu na poziomie publicznej administracji miejskiej wśród wszystkich osób wybranych.....	62
Wykres 80. Reprezentacja mieszkańców: liczba lokalnych reprezentantów wybranych na urząd na 100 000 mieszkańców	62
Wykres 81. Liczba zarejestrowanych wyborców jako odsetek liczby mieszkańców w wieku uprawniającym do głosowania.....	62
Wykres 82. Ocena poziomu jakości pracy urzędników w Urzędzie Miasta Siemianowice Śląskie (skala 1-10)	63
Wykres 83. Powody, z jakich nie załatwiano spraw w Urzędzie Miasta Siemianowice Śląskie przez Internet	63
Wykres 84. Wartość środków finansowych przeznaczonych na budżet obywatelski	63

Opracowanie:

Wykres 85. Liczba zgłoszonych wniosków do budżetu obywatelskiego	64
Wykres 86. Liczba głosów w budżecie obywatelskim – głosy ważne i nieważne	64
Wykres 87. Fundusze unijne: liczba umów / decyzji o dofinansowanie w ramach programów operacyjnych ogółem na 10 tys. mieszkańców lata 2017-2019.....	66
Wykres 88. Dochody budżetu w zakresie finansowania i współfinansowania programów i projektów unijnych na mieszkańca [zł] w latach 2010-2018*	66
Wykres 89. Liczba użytkowników odwiedzających stronę internetową Siemianowic Śląskich	67
Wykres 90. Częstotliwość odwiedzania strony www Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie.	68
Wykres 91. Stopień wykorzystania turystycznych obiektów noclegowych	68
Wykres 92. Wydatki ponoszone na promocję miasta w ramach referatu promocji oraz biura prasowego	69
Wykres 93. Wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu w Dziale 630 - Turystyka.....	69
Wykres 94. Dochody i wydatki budżetowe ogółem na 1 mieszkańca w latach 2000-2019.....	74
Wykres 95. Średniokresowe tempo zmian wydatków oraz dochodów budżetowych w latach 2009-2019 .	74
Wykres 96. Dochody własne jako odsetek wszystkich dochodów	75
Wykres 97. Wykonanie budżetu – planowane a wykonane dochody z tytułu podatków w latach 2014-2019 w Siemianowicach Śląskich	75
Wykres 98. Poziom wykonania planowanych dochodów miast w latach 2014-2019	76
Wykres 99. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem (w %) oraz wydatki majątkowe na 1 mieszkańca (w PLN) w 2019	76
Wykres 100. Wydatki majątkowe jako odsetek wszystkich wydatków w latach 2009-2019	77
Wykres 101. Stopa obsługi zadłużenia w latach 2009-2019 (wydatki związane z obsługą zadłużenia jako odsetek dochodów własnych gminy)	77
Wykres 102. Zdolność gminy do samofinansowania	78
Wykres 103. Udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem w latach 2009-2019	78
Wykres 104. Informacje dotyczące budżetu miasta, które należy zamieścić w Banku Danych o Mieście w opinii mieszkańców	78
Wykres 105. Liczba samochodów osobowych na mieszkańca	81
Wykres 106. Udział pojazdów wg grup wieku w 2018 r.	81
Wykres 107. Liczba motocykli na 100 tys. mieszkańców	82
Wykres 108. Liczba przystanków autobusowych na km ² powierzchni w 2019	82
Wykres 109. Liczba oraz wartość transakcji w nowych kasownikach dokonanych za pomocą Śląskiej Karty Usług Publicznych w 2019	83
Wykres 110. Sprzedaż EKO BILETu w latach 2018 i 2019.....	84
Wykres 111. Liczba polubień profilu ZTM Alert na Facebook od uruchomienia profilu do grudnia 2019	85
Wykres 112. Liczba stwierdzonych nieprawidłowości w działaniu komunikacji publicznej w ramach Transportu Metropolitalnego wg typu w 2018 i 2019	85
Wykres 113. Ścieżki rowerowe na 100 tys. ludności w latach 2012-2018.....	85
Wykres 114. Ofiary śmiertelne wypadków na 100 tys. mieszkańców w latach 2013-2018	87
Wykres 115. Wypadki drogowe na 100 tys. ludności w latach 2012-2018.....	87
Wykres 116. Długość buspasów (w km) na 100 km ² gminy	88
Wykres 117. Długość budowanych dróg w Siemianowicach Śląskich w wybranych latach (w km)	88
Wykres 118. Jakość infrastruktury transportowej i komunikacji miejskiej w opinii mieszkańców Siemianowic Śląskich [N=595]	88

Opracowanie:

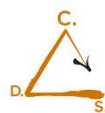
Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasifski, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 625 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

Spis rysunków

Rys. 1 Mapa Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii – Siemianowice Śląskie i porównywane JST	8
Rys. 2. Pomniki przyrody na 10 km ² w 2019.....	16
Rys. 3. Lesistość w 2019 [%]	17
Rys. 4. Liczba małżeństw na 1000 mieszkańców w roku 2019.....	28
Rys. 5. Liczba rozwodów na 100 małżeństw w 2018 roku	28
Rys. 6. Odsetek urodzeń pozamałżeńskich w 2018 roku	28
Rys. 7. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2019 roku – język polski.....	30
Rys. 8. wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2019 roku – matematyka.....	30
Rys. 9. liczba samobójstw na 100 000 mieszkańców w 2018 roku	36
Rys. 10. Przeciętna powierzchnia mieszkania w 2018	41
Rys. 11. Udział zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych w 2019 [w %]	52
Rys. 12. Liczba nowych patentów na 100 tys. mieszkańców w 2014 i 2019.....	57
Rys. 13. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem [%] w 2018	65

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch

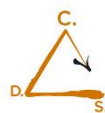
30-103 Kraków, ul. Włóczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

Aneks

Wskaźniki usług miejskich i jakości życia w normie ISO 37120

	Wskaźnik podstawowy	Wskaźnik pomocniczy
Gospodarka	<ol style="list-style-type: none"> Miejska stopa bezrobocia Szacowana wartość nieruchomości komercyjnych i przemysłowych, jako odsetek całkowitej oszacowanej wartości wszystkich nieruchomości Odsetek mieszkańców miasta żyjących w ubóstwie 	<ol style="list-style-type: none"> Odsetek osób zatrudnionych na pełny etat Stopa bezrobocia wśród młodzieży Liczba firm na 100 000 mieszkańców Liczba nowych patentów na 100 000 mieszkańców na rok
Edukacja	<ol style="list-style-type: none"> Odsetek dziewcząt uczęszczających do szkół Odsetek uczniów, którzy ukończyli szkołę podstawową Odsetek uczniów, którzy ukończyli szkołę średnią Stosunek liczby uczniów do liczby do liczby nauczycieli szkół podstawowych 	<ol style="list-style-type: none"> Odsetek chłopców uczęszczających do szkół Odsetek młodzieży uczęszczającej do szkół Liczba uzyskanych tytułów w szkolnictwie wyższym na 100 000 mieszkańców
Energia	<ol style="list-style-type: none"> Całkowite zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym na mieszkańca (kWh/rok) Odsetek mieszkańców miasta objętych legalną dostawą energii elektrycznej Zużycie energii przez budynki publiczne na rok (kWh/m²) Odsetek całkowitej energii uzyskanej ze źródeł odnawialnych, jako część całkowitego miejskiego zużycia energii 	<ol style="list-style-type: none"> Całkowite zużycie energii na mieszkańca (kWh/rok) Średnia liczba przerw w dostawie energii na klienta na rok Średnia długość przerw w dostawie energii (mierzona w godzinach)
Środowisko	<ol style="list-style-type: none"> Stężenie drobnego pyłu zawieszonego (PM_{2,5}) Stężenie pyłu zawieszonego (PM₁₀) Emisja gazów cieplarnianych mierzona w tonach na mieszkańca 	<ol style="list-style-type: none"> Stężenie NO₂ (dinitroksynu) Stężenie SO₂ (dinitroksynu siarki) Stężenie O₃ (ozonu) Hałas Zmiany procentowe w zakresie liczby gatunków rodzimych
Finanse	<ol style="list-style-type: none"> Stopa obsługi zadłużenia (wydatki związane z obsługą zadłużenia jako odsetek dochodów własnych gminy) 	<ol style="list-style-type: none"> Wydatki majątkowe jako odsetek wszystkich wydatków Dochody własne jako odsetek wszystkich dochodów Podatki pobrane jako odsetek podatków naliczonych
Reagowanie na pożar i inne zagrożenia	<ol style="list-style-type: none"> Liczba strażaków na 100 000 mieszkańców Liczba zgonów wskutek pożarów na 100 000 mieszkańców Liczba zgonów wskutek klęsk żywiołowych na 100 000 mieszkańców 	<ol style="list-style-type: none"> Liczba strażaków zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin oraz strażaków ochotników na 100 000 mieszkańców Czas reakcji służb ratowniczych od otrzymania pierwszego wezwania Czas reakcji straży pożarnej od otrzymania pierwszego wezwania

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego®

Dagmara Bieńkowska, Cezary Ulasieński, Justyna Szymańska, Magdalena Widuch
30-103 Kraków, ul. Włoczków 22/3
tel.: +48 12 623 77 40, tel./fax: +48 12 623 77 85
e-mail: cds@cds.krakow.pl, www.cds.krakow.pl

	Wskaźnik podstawowy	Wskaźnik pomocniczy
Administracja	<p>36. Frekwencja głosujących w ostatnich wyborach lokalnych (jako odsetek osób uprawnionych do głosowania)</p> <p>37. Odsetek kobiet wybranych do sprawowania urzędu na poziomie publicznej administracji miejskiej wśród wszystkich osób wybranych</p>	<p>38. Odsetek kobiet zatrudnionych w administracji miejskiej</p> <p>39. Liczba wyroków skazujących za korupcję i /lub przekupstwo reprezentantów miasta na 100 000 mieszkańców</p> <p>40. Reprezentacja mieszkańców: liczba lokalnych reprezentantów wybranych na urząd</p> <p>41. na 100 000 mieszkańców</p> <p>42. Liczba zarejestrowanych wyborców jako odsetek liczby mieszkańców w wieku uprawniającym do głosowania</p>
Zdrowie	<p>43. Średnia długość życia</p> <p>44. Liczba łóżek szpitalnych na 100 000 mieszkańców</p> <p>45. Liczba lekarzy na 100 000 mieszkańców</p> <p>46. Śmiertelność poniżej 5 roku życia na 1 000 żywych urodzeń</p>	<p>47. Liczba personelu pielęgniarskiego i położniczego na 100 000 mieszkańców</p> <p>49. Liczba praktykujących w zakresie zdrowia psychicznego na 100 000 mieszkańców</p> <p>50. Odsetek samobójstw na 100 000 mieszkańców</p>
Rekreacja		<p>51. Liczba metrów kwadratowych publicznej wewnętrznej przestrzeni rekreacyjnej</p> <p>52. na mieszkańca</p> <p>53. Liczba metrów kwadratowych publicznej zewnętrznej przestrzeni rekreacyjnej na mieszkańca</p>
Bezpieczeństwo	<p>54. Liczba funkcjonariuszy policji na 100 000 mieszkańców</p> <p>55. Liczba przestępstw przeciwko życiu na 100 000 mieszkańców</p>	<p>56. Przestępstwa przeciwko mieniu na 100 000 mieszkańców</p> <p>57. Czas reakcji policji od otrzymania pierwszego wezwania</p> <p>58. Odsetek przestępstw z użyciem przemocy na 100 000 mieszkańców</p>
Schroniska	<p>59. Odsetek mieszkańców miasta żyjących w slumsach</p>	<p>60. Liczba bezdomnych na 100 000 mieszkańców</p> <p>61. Odsetek gospodarstw domowych istniejących bez zarejestrowanego tytułu prawnego</p>
Odpady stałe	<p>62. Odsetek mieszkańców miasta objętych usługą regularnego odbioru odpadów stałych (gospodarstwa domowe)</p> <p>63. Całkowita ilość odbieranych stałych odpadów komunalnych na mieszkańca</p> <p>64. Odsetek stałych odpadów miasta, które są poddawane recyklingowi</p>	<p>65. Odsetek stałych odpadów miasta unieszkodliwianych na składowiskach spełniających wymagania sanitarne</p> <p>66. Odsetek stałych odpadów miasta unieszkodliwianych w spalarni</p> <p>67. Odsetek stałych odpadów miasta spalanych na powietrzu</p> <p>68. Odsetek stałych odpadów miasta unieszkodliwianych na otwartych składowiskach odpadów</p> <p>69. Odsetek stałych odpadów miasta unieszkodliwianych innymi metodami</p> <p>70. Ilość wytworzonych odpadów niebezpiecznych na mieszkańca (tony)</p> <p>71. Odsetek odpadów niebezpiecznych miasta, które są poddawane recyklingowi</p>

	Wskaźnik podstawowy	Wskaźnik pomocniczy
Telekomunikacja i innowacje	<p>72. Liczba łączy internetowych na 100 000 mieszkańców</p> <p>73. Liczba łączy telefonii komórkowej na 100 000 mieszkańców</p>	<p>74. Liczba łączy telefonii stacjonarnej na 100 000 mieszkańców</p>
Transport	<p>75. Liczba kilometrów systemu transportu publicznego o wysokiej zdolności przewozowej na 100 000 mieszkańców</p> <p>76. Liczba kilometrów systemu komunikacji miejskiej na 100 000 mieszkańców</p> <p>77. Roczna liczba podróży transportem publicznym na mieszkańca</p> <p>78. Liczba samochodów osobowych na mieszkańca</p>	<p>79. Odsetek osób dojeżdżających do pracy z wykorzystaniem innego sposobu podróżowania niż samochód osobowy</p> <p>80. Liczba jednośladowych pojazdów silnikowych na mieszkańca</p> <p>81. Kilometry ścieżek i pasów rowerowych na 100 000 mieszkańców</p> <p>82. Ofiary śmiertelne wskutek wypadków drogowych na 100 000 mieszkańców</p> <p>83. Komercyjne połączenia lotnicze (liczba komercyjnych bezprzesiadkowych destynacji lotniczych)</p>
Planowanie przestrzenne	<p>85. Tereny zielone (hektary) na 100 000 mieszkańców</p>	<p>86. Roczna liczba zasadzonych drzew na 100 000 mieszkańców</p> <p>87. Obszar nieformalnych siedlisk jako odsetek obszaru miasta</p> <p>88. Stosunek liczby miejsc pracy do liczby mieszkań</p>
Ścieki	<p>89. Odsetek mieszkańców z dostępem do usługi odbioru ścieków</p> <p>90. Odsetek ścieków miejskich, które nie zostały oczyszczone</p> <p>91. Odsetek ścieków miejskich, które zostały poddane oczyszczaniu pierwszego stopnia</p> <p>92. Odsetek ścieków miejskich, które zostały poddane oczyszczaniu drugiego stopnia</p> <p>93. Odsetek ścieków miejskich, które zostały poddane oczyszczaniu trzeciego stopnia</p>	
Woda i usługi sanitarne	<p>95. Odsetek mieszkańców miasta z dostępem do wody przeznaczonej do spożycia</p> <p>96. Odsetek mieszkańców miasta ze stałym dostępem do źródła wody uzdatnionej</p> <p>97. Odsetek mieszkańców z dostępem do ulepszonych urządzeń sanitarnych</p> <p>98. Całkowite zużycie wody na osobę w gospodarstwie domowym (litry/dzień)</p>	<p>100. Całkowite zużycie wody na mieszkańca (litry/dzień)</p> <p>101. Średnia roczna liczba godzin przerw w dostawie wody na gospodarstwo domowe</p> <p>102. Odsetek strat wody (woda brakująca)</p>